

A

**Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda
és Alapfokú Művészeti Iskola**

OM azonosító szám: 200232

Pedagógiai Programja

Készítette: a Bethlen Gábor Iskola és Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola **nevelőtestülete**

Érvényes: **2025. szeptember 1-től**

Felülvizsgálat (ha jogszabály másképp nem rendeli): **2026. 08. 31.**

Nyíregyháza, 2025.

Tartalomjegyzék

ALAPÍTÓ OKIRAT	9
I.1. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA	16
I.1.1. INTÉZMÉNYÜNK NÉVADÓJA, BETHLEN GÁBOR	16
I.1.2. Az intézmény működésének általános jellemzői, nevelési és oktatási céljai	17
I.1.3. Az intézmény működésének rövid leírása	18
I.1.4. Felvétel és átvétel intézményünkbe. A továbbhaladás feltételei	18
I.1.5. A képzés rendje	23
I.1.6. Képzési feladataink	23
I.1.7. A képzés szakaszai	25
I.1.8. Képzési specialitások	26
I.1.9. Az oktatás tárgyi feltételei	27
I.1.10. Személyi feltételek	28
I.2. AZ INTÉZMÉNY RÉSZLETES NEVELÉSI PROGRAMJA	29
I.2.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladata	29
I.2.1.1. Célok, feladatok	29
I.2.1.2. A célokból adódó feladataink	32
I.2.1.3. A cél megvalósításához felhasználható eszközök és eljárások	33
I.2.1.4. Az osztályfőnök feladatai	33
I.2.2. A személyiség fejlesztésével kapcsolatos iskolai feladatok	33
I.2.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	35
I.2.4. Környezeti nevelés programja	36
I.2.5. Egészségnevelési program	39
Ökoiskolai program	41
Állatbarát Iskola program	43
Aktív iskola programja	45
I.2.6. A fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatok	45
I.2.7. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	47
I.2.8. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	47
I.2.9. Gyermekek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	49
I.2.10. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	49
I.2.11. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	51
I.2.12. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének elvei és gyakorlata iskolánkban	52
I.2.13. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere	61
I.2.14. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges kötelező felszerelések és eszközök jegyzéke	61
I.2.15. A különleges bánásmódot igénylő tanulók	62
I.2.15.1. Kiemelten tehetséges tanulók	62
I.2.15.2. A sajátos nevelési igényű valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók	63
I.2.15.3. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók	65
I.2.16. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	66
I.2.17. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elve és korlátja	67
I.3. A SZÜLŐ, A TANULÓ ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI	67
I.4. A PEDAGÓGUS TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉSRE VONATKOZÓ HATÁLYOS JOGSZABÁLYOK	68
II. AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA	70
II.1. Bevezető - Az óvoda létrejöttének körülményei	70
II.2.1. Óvodakép	70
II.2.2. Gyermekkép	70
II.3. Az óvoda működésének rövid leírása	71
II.3.1. Alapelveink, céljaink	71

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

II.3.2. Az óvodai nevelés feladatai	73
II.3.3. Egészséges életmód alakítása	73
II.3.4. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása.....	73
II.3.5. Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása	74
II.4. Az óvodai élet	74
II.4.1. Tárgyi feltételek	74
II.4.2. Személyi feltételek.....	74
II.4.3. Az óvodai élet megszervezése.....	75
II.4.3.1. Beszoktatás.....	75
II.4.3.2. Óvodánk alapvető szokásai.....	75
II.4.3.3. Napirend	76
II.4.3.4. Tervezés a projektekben	76
II.4.4. Az óvoda kapcsolatai.....	77
II.4.4.a. Szülőkkel való együttműködés	77
II.4.4.b. Iskolával való jó együttműködés kialakítása.....	78
II.4.5. Óvodai élet tevékenységformái, és az óvodapedagógus feladatai	78
II.4.5.a. Játék	78
II.4.5.b. Mozgás	79
II.4.5.c. Vizuális nevelés	80
II.4.5.d. Technikai ajánlások	81
II.4.5.e. Ének, zene, énekes játék	84
II.4.5.f. Irodalom, beszédfejlesztés, bábozás	86
II.4.5.g. A külső világ tevékeny megismerése.....	87
II.4.5.h. A környezet megismerése	89
II.4.6. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére.....	90
II.4.6.a. A testi fejlettség kritériumai.....	91
II.4.6.b. Szociális fejlettség kritériumai.....	91
II.4.6.c. Értelmi fejlettség kritériumai	91
II.4.7. Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok	92
A PROGRAM CÉLRENDSZERE	95
ALAPVETŐ CÉLOK	95
Általános nevelési feladatok.....	95
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséhez kapcsolódó nevelési feladatok	95
A Sajátos Nevelési Igényű gyerekek óvodai nevelésének irányelvei.....	96
III. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE	100
II.1. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLAKOZÁSOK	100
II.1.1. Óratervek.....	100
II.1.1.1. Általános Iskola 1-4. évfolyam	100
II.1.1.2. Általános Iskola 5-8. évfolyam	101
II. 2. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZOTT TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	101
II.3. A MAGASABB ÉVFOLYAMBAN LÉPÉS FELTÉTELEI.....	102
II.4. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI	104
II.4.1. A tanuló ismereteinek számonkérése, teljesítményének értékelése.....	104
II.4.2. A tanulók magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái	107
II.4.3. A tanulók jutalmazásának elvei és formái	108
II.4.4. Fegyelmező intézkedések	109
II.4.5. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok megtározásának elve és korlátja.....	109
II.5. A PEDAGÓGUSOK ÉS OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI	110
Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	111
II.6. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS	111
II.7. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE.....	112

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

II.8. A NEMZETI IDENTITÁS ERŐSÍTÉSÉNEK ESZKÖZEI	113
II.9. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK RENDJE	113
II.10. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI TANULMÁNYOK ALATTI DÉLUTÁNI FOGLALKOZÁSOK.....	116
IV. A GIMNÁZIUMI KÉPZÉS HELYI TANTERVE	117
IV.1. A GIMNÁZIUMI KÉPZÉS ÓRATERVEI.....	117
IV.1.1. Gimnázium 9-12. évfolyam.....	117
III.1.3. Gimnázium 11-12. évfolyam érettségi előkészítő óratervek	119
IV.2. A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI	119
IV.2.1. Az érettségi vizsga tantárgyai.....	119
IV.2.2. Az érettségi vizsgára bocsátás feltételei	120
III.2.2.1. A tantárgyi követelmények teljesítése, vizsgafajták	120
IV.2.2.2. Az iskolai közösségi szolgálat	121
IV.2.3. A középszintű érettségi vizsga témakörei tantárgyanként.....	122
IV.3. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA TERVE A GIMNÁZIUMI ÉVFOLYAMOKON	122
IV.4. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZOTT TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	123
A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet határozza meg a legszükségesebb eszközöket. Nevelő-oktató munkánk eredményesebb megvalósítása érdekében szükség van korszerű ismeretközlő eszközökre.	123
IV.5. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	124
IV.6. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI	124
IV.6.1. A tanuló ismereteinek számonkérése, teljesítményének értékelése	124
IV.6.2. A gimnáziumi tanulmányok alatti vizsgák rendje	126
IV.6.2.1. Vizsgafajták	126
IV.6.2.2. Az osztályozó vizsgák eltérő értékelési rendszere	128
IV.6.3. A tanulók magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái	129
IV.6.4. A tanulók jutalmazásának elvei és formái.....	130
IV.6.5. Fegyelmező intézkedések.....	130
V. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	132
V.1. Az intézmény működésének rövid leírása	132
V.2. A képzés struktúrája	132
V.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	133
V.3.1. Alapelvek, célok	133
V.3.2. A célokból adódó feladatok	136
V.3.3. A célok eléréséhez szükséges eszközök és eljárások.....	136
V.3.4. A feladatok megvalósítását segítő erőforrások.....	137
V.3.4.1. Az oktatás tárgyi feltételei	137
V.3.4.2. Személyi feltételek	138
V.4. Egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere.....	138
V.4.1. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói.....	139
V.4.2. Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói.....	139
V.5. Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében	140
V.4.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	140
V.7. A SZÜLŐ, TANULÓ, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI.....	142
V.8. A különleges bánásmódot igénylő tanulók.....	143
V.8.1. Kiemelten tehetsége tanulók.....	143
V.8.3. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.....	144
V.9. Az osztályfőnök feladatai	144
V.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	145

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

V.11. Felvétel és átjárás helyi szabályai.....	146
VI. A FELNŐTTOKTATÁSI TAGOZAT PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	147
VI.1. A FELNŐTTOKTATÁSI TAGOZAT NEVELÉSI PROGRAMJA.....	147
VI.1.1. A nevelő-oktató munka alapelvei.....	147
VI.1.2. Az oktató-nevelő munka céljai, feladatai	147
VI.1.3. Az oktató-nevelő munka eszközei, eljárásai, és a tehetség kibontakozását és a felzárkózást segítő tevékenység.....	147
VI.1.4. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő feladatok.....	148
VI.2. A FELNŐTTOKTATÁSI TAGOZAT HELYI TANTERVE	148
VI. 2.1. A felnőttoktatási tagozat működésének rövid leírása	148
VI.2.2. A felnőttoktatási tagozat óraterve.....	149
VI.2.3. Tankönyvek és egyéb segédletek kiválasztásának	152
VI.2.4. Az iskolai számonkérés formái	153
VI. 2.5. A tagozat magasabb évfolyamára lépés feltételei.....	153
VI. 2.6. A középszintű érettségi vizsga témakörei	153
VII. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	154
VII.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE	154
VII.2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA	154
VII.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA	155
VII.4. PEDAGÓGUSOK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE	156
MELLÉKLETEK	166
I. MELLÉKLET: AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA RÉSZLETES HELYI TANTERVE	166
AZ EGYES MŰVÉSZETI ÁGAK ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI.....	166
A klasszikuszene-oktatás	166
AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, VALAMINT AZOK ÓRASZÁMAI, A TANSZAKOK, TANTÁRGYAK SZAKIRÁNYÚ FELADATAI, KÖVETELMÉNYEI, AZ ELŐÍRT TANANYAG	168
Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak és kötelező és választható tanórai foglalkozások valamint azok óraszámai	168
Felvétel és átjárás helyi szabályai.....	169
Zeneművészeti ág képzési struktúrája, óratervek, tantárgyai a 2026/27-es tanévig érvényes kifutó tanterve szerint	170
Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. mellékletében szereplő 2026/27-es tanévig érvényes kifutó tanterv.	170
Zeneművészeti ág képzési struktúrája, óratervek, tantárgyai a 2011-ben bevezetésre kerülő felmenő rendszer tanterve szerint.....	174
Képző-és iparművészeti ág képzési struktúrája, óratervek, tantárgyai a 2026/27-es tanévig érvényes kifutó tanterve szerint	177
Képző-és iparművészeti ág képzési struktúrája, óratervek, tantárgyai a tantárgyai a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszer tanterve szerint.....	178
A tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei.....	180
Zeneművészeti ág, 2026/27-es tanévig kifutó tanterv alapján	180
Hangszeres tanszakok: Furulya.....	180
Hangszeres tanszakok: Fuvola	183
Hangszeres tanszakok: Oboa.....	185
Hangszeres tanszakok: Klarinét	187
Hangszeres tanszakok: Hegedű	190
Hangszeres tanszakok: Zongora	191
Vokális tanszak: Magánének.....	194
Elméleti tárgyak: szolfézs	196
Elméleti tárgyak: zenetörténet-zeneirodalom	202
Kötelezően választható, illetve választható tantárgyak: fafűvös kamara	202
Kötelezően választható, illetve választható tantárgyak: Vonós kamara	204
Zeneművészeti ág, felmenő rendszerű tanterve alapján	206

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Klasszikus zene, Billentyűs tanszak	206
Főtárgy: zongora.....	206
Klasszikus zene, Fafűvós tanszak.....	208
Főtárgy: Furulya	208
Főtárgy: fuvola	211
Főtárgy: oboa.....	213
Főtárgy: klarinét	216
Klasszikus zene, Vonós tanszak	218
Főtárgy: Hegedű	218
Klasszikus zene, vokális tanszak	220
Klasszikus zene, kamarazene tanszak	222
Kötelező tantárgy	225
Szolfézs kötelező	225
Szolfézs.....	227
Kötelezően választható, választható tantárgyak	231
Zenetörténet–zeneirodalom.....	231
Zeneelmélet.....	232
Kamarazene	233
Kórus	235
Képző- és iparművészet 2026/27-es tanévig kifutó tanterv alapján	237
RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS	237
KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ MŰHELYGYAKORLAT GRAFIKA TANSZAK	238
KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ MŰHELYGYAKORLAT FESTÉSZET TANSZAK.....	239
Képzőművészeti tanszak 2011-től bevezetésre került felmenő rendszerű tanterve alapján	240
Vizuális alapozó gyakorlatok	240
Grafika és festészet alapjai.....	241
Vizuális alkotó gyakorlatok.....	241
Grafika és festészet műhelygyakorlat- grafika és festészet tanszak.....	243
AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK	
KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	244
A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A	
PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI.....	244
A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	245
A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	246
AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI, A	
TANULÓ SZORGALMA ÉS TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁJA	247
AZ ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS MÓDJA, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI,.....	250
MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI.....	251
Művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei a 2026/27-es tanévig érvényes kifutó tanterv szerint	251
AZ ÍRÁSBELI VIZSGA TARTALMA-ALAPVIZSGA.....	254
SZOLFÉZS	254
ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM	256
ZENEELMÉLET	256
A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA: ALAPVIZSGA.....	257
SZOLFÉZS	257
ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM	257
ZENEELMÉLET	258
A GYAKORLATI VIZSGA TARTALMA: ALAPVIZSGA	258
FURULYA.....	258
FUVOLA	258
OBOA	259
KLARINÉT.....	259
ZONGORA	260
HEGEDŰ	260
MAGÁNÉNEK.....	261
AZ ÍRÁSBELI VIZSGA TARTALMA: ZÁRÓVIZSGA	261
SZOLFÉZS	261
A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA: ZÁRÓVIZSGA.....	262

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

SZOLFÉZS	262
ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM	262
ZENEELMÉLET	262
A GYAKORLATI VIZSGA TARTALMA: ZÁRÓVIZSGA.....	263
FURULYA.....	263
FUVOLA	263
OBOA	264
KLARINÉT.....	264
ZONGORA	264
A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÉRTEKELÉSE	265
KÉPZŐ-ÉS IPARMŰVÉSZET MŰVÉSZETI ALAP VIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI.....	267
A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI	268
A GRAFIKA MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI.....	269
A FESTÉSZET MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI.....	270
Művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszer tanterve szerint	271
Alapvizsga követelményei: furulya.....	274
A művészeti záróvizsga követelménye: Furulya	275
Művészeti alapvizsga követelményei: fuvola.....	276
A művészeti záróvizsga követelményei: fuvola	276
A művészeti alapvizsga követelményei: oboa.....	278
A művészeti záróvizsga követelményei: oboa.....	279
A művészeti alapvizsga követelményei:klarinét.....	280
A művészeti záróvizsga követelményei: oboa.....	281
Művészeti alapvizsga követelmények: zongora	282
A művészeti záróvizsga követelményei: zongora.....	283
Művészeti alapvizsga követelményei:hegedű.....	284
Művészeti alapvizsga követelményei:magánének	285
Művészeti alapvizsga követelményei: kamrazene.....	287
Művészeti záróvizsga követelményei: kamrazene.....	287
Képzőművészeti tanszak A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI	288
A művészeti alapvizsga követelményei: vizuális alkotó gyakorlat.....	289
A művészeti alapvizsga követelményei: grafika és festészet alapjai	290
Az összevont osztályok működése a csoportos képzés esetén	291

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Köszöntő

A Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola nevében köszöntjük az Olvasót!

Iskolánkat 2002 májusában a Hit Gyülekezete egyház alapította Bethlen Gábor Általános Iskola néven. Később bővült az intézmény nevelési-oktatási palettája alapfokú művészeti iskolai, majd gimnáziumi és középfokú felnőttoktatási képzéssel.

Intézményünk életre hívására a 1990. évi IV. törvény és az 1993. évi LXXIX. törvény alapján került sor, olyan társadalmi, jogi és politikai környezetben, amely hazánk eddigi történetében szinte egyedülálló módon segítette az állami közoktatástól független, ugyanakkor azzal egy rendszerben működő nem állami, magán, alapítványi és egyházi intézmények létrejöttét.

Intézményünk keresztény szellemiségű nevelési-oktatási programot valósít meg, egy – reményeink szerint – szabad és értékteremtő új magyar köznevelési és oktatási rendszer résztvevőjeként.

A következő oldalak a Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda, Alapfokú Művészeti Iskolának a Nemzeti Köznevelési törvény előírásai szerinti pedagógiai programját tartalmazzák, melyben kívánunk jó eligazodást, tájékozódást a kedves Olvasónak!

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

ALAPÍTÓ OKIRAT

Az intézmény többször módosított Alapító okirata a módosításokkal egységes szerkezetben.

A Hit Gyülekezete a magyar ifjúság oktatása és nevelése iránti felelősségétől vezetve, a szabad és értékkeremtő köznevelés ügyének előmozdítására a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény 12. § (1) bekezdésében, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2. § (3) bekezdésében biztosított jogával élve, a Hit Gyülekezete Alapszabályának 35. §-ában foglaltak szerint önálló egyházi jogi személyiséggel bíró, keresztény szellemiségű gimnáziumot, általános iskolát, alapfokú művészeti iskolát és óvodát hoz létre. Az iskola egész Magyarországra kiterjedően látja el a feladatát azok számára, akik az intézmény által nyújtott világnézetileg elkötelezett, keresztény szellemiségű oktatásra, nevelésre tartanak igényt.

1. Az intézmény neve: Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

2. Az intézmény rövid neve: Bethlen Gábor Iskola és Óvoda

3. Az intézmény rövidített neve: Bethlen Gábor Iskola és Óvoda

4. Az intézmény OM azonosító száma: 200232

5. Az intézmény alapításának éve: 2002

6. Az intézmény székhelye: 4400 Nyíregyháza, Gomba u. 3.

7. Az intézmény telephelyei:

1. 4551 Nyíregyháza, Nyíregyházi út 2/D
2. 4556 Magy, Tompa Mihály utca 2.

8. Az intézmény típusa:

Az intézmény többcélú köznevelési intézmény, amely óvodát, általános iskolát, gimnáziumot és alapfokú művészeti iskolát foglal magában. Az intézmény az alapfeladatok ellátását közös igazgatású köznevelési intézményként, ezen belül az iskolai feladatokat összetett iskolaként szervezi meg.

9. Iskolatípusonként az évfolyamok száma:

A többcélú intézmény nyolc évfolyamos általános iskolát, négy és öt évfolyamos gimnáziumot, hat, hét, nyolc és tizenkét évfolyamos alapfokú művészeti iskolát foglal magába.

10. Az intézmény alapítója és fenntartója:

Hit Gyülekezete Oktatási Főigazgatósága, 1107 Budapest, Száva utca 1.

11. Az intézmény alapfeladatai:

a) Székhelyen:

Általános iskolai nevelés-oktatás

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Gimnáziumi nevelés-oktatás

- négy évfolyamos nappali munkarend szerinti gimnáziumi nevelés-oktatás
- öt évfolyamos nappali munkarend szerinti gimnáziumi nevelés-oktatás, nyelvi előkészítő évfolyammal a 9. évfolyamon.

Felnőttoktatás

Ezen belül:

- nyolc évfolyamos iskolarendszerű esti munkarend szerint működő általános iskolai nevelés-oktatás
- négy évfolyamos iskolarendszerű esti munkarend szerint működő gimnáziumi nevelés-oktatás
- négy évfolyamos iskolarendszerű levelező munkarend szerint működő gimnáziumi nevelés-oktatás.

A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása

Ezen belül:

Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók,

- nappali munkarend szerinti általános iskolai nevelése, oktatása
- nappali munkarend szerinti gimnáziumi nevelése, oktatása
- felnőttoktatáson belül esti munkarend szerinti általános iskolai nevelése, oktatása
- felnőttoktatáson belül esti munkarend szerinti gimnáziumi nevelése, oktatása
- felnőttoktatáson belül levelező munkarend szerinti gimnáziumi nevelése, oktatása.

Alapfokú művészetoktatás

Zeneművészeti ágon:

Tizenkét évfolyamos képzés keretén belül két előképző, hat alapfokú és négy továbbképző évfolyammal

- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. melléklete alapján a 2026/27-es tanévig kifutó tanterv szerint az alábbi tanszakokon: **zongora, hegedű, furulya, oboa, klarinét, és fuvola tanszak**.
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2. sz. melléklete alapján a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszerű tanterv szerint az alábbi tanszakokon: **billentyűs, vonós, és fafúvós tanszak**

Az alapfok negyedik évfolyam elvégzését követően választható tanszak

- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. melléklete alapján a 2026/27-es tanévig kifutó tanterv szerint az alábbi tanszakon: egyéb tanszak: **kamarazene: fafúvós kamara, vonós kamara**
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2. sz. melléklete alapján a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszerű tanterv szerint az alábbi tanszakon: **kamarazene tanszak: kamarazene**

Hét évfolyamos képzés keretén belül egy előképző és hat alapfokú évfolyammal

- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. melléklete alapján a 2026/27-es tanévig kifutó tanterv szerint az alábbi tanszakon: **vokális tanszak, magánének**
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2. sz. melléklete alapján a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszerű tanterv szerint az alábbi tanszakon: **vokális tanszak, magánének**

Képző-és iparművészeti ágon:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Nyolc évfolyamos képzés keretén belül két előképző és hat alapfokú évfolyammal

- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. melléklete alapján a 2026/27-es tanévig kifutó tanterv szerint az alábbi tanszakokon: grafika tanszak, festészet tanszak
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2. sz. melléklete alapján a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszerű tanterv szerint az alábbi tanszakokon: képzőművészeti tanszak, grafika és festészet tanszak

b) 1. telephelyen (4551 Nyíregyháza, Nyíregyházi u. 2/D.) :

Óvodai nevelés

A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése-oktatása

Ezen belül:

Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek nappali munkarend szerinti integrált óvodai nevelése.

c) 2. telephelyen (4556 Magy, Tompa Mihály utca 2.):

Felnőttoktatás

Ezen belül:

- nyolc évfolyamos iskolarendszerű esti munkarend szerint működő általános iskolai nevelés-oktatás
- négy évfolyamos iskolarendszerű esti munkarend szerint működő gimnáziumi nevelés-oktatás
- négy évfolyamos iskolarendszerű levelező munkarend szerint működő gimnáziumi nevelés-oktatás.

A többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása

Ezen belül:

Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók,

- esti munkarend szerinti általános iskolai nevelés-oktatás
- esti munkarend szerinti gimnáziumi nevelés-oktatás
- levelező munkarend szerinti gimnáziumi nevelés-oktatás.

12. Alapfeladatokhoz kapcsolódó kiegészítő feladatok székhelyen és telephelyeken:

Az intézmény az oktatáshoz, neveléshez kapcsolódó, azt szolgáló tevékenységeket folytathat a következő körben:

- 5629 Egyéb étkeztetés (diákétkeztetés)
- 4931 Városi, elővárosi szárazföldi személyszállítás (személyszállítás iskolabusszal)
- 8621 Általános járóbeteg-ellátás (iskola-egészségügyi ellátás)
- 8690 Egyéb humán-egészségügyi ellátás (ifjúsági védőnői tevékenység)
- Bejáró gyerekek, tanulók ellátása
- Intézményben szervezett étkeztetés
- Intézményben rászorultsági alapon szervezett étkeztetés
- Intézményben szervezett kedvezményes étkeztetés

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Általános iskolai napközis foglalkozás
- Tanulószobai ellátás
- Kulturális, egyéb szabadidős és egészségfejlesztési feladatok
- Diáksporttal kapcsolatos feladatok
- A tanulók szociális helyzetétől függő tankönyvellátás
- Általános tanulói tankönyvellátás
- Tanulók ingyenes tankönyvellátása
- Különleges helyzetben lévő tanulók támogatása
- Szakmai és informatikai fejlesztési feladatok
- Hozzájárulás nyújtása pedagógiai, szakmai szolgáltatások igénybevételéhez
- Pedagógus szakvizsgán és továbbképzésen való részvételhez hozzájárulás nyújtása
- Pedagógusok szakkönyvvásárlásához való hozzájárulás nyújtása
- Középiskolai pedagógusok felkészülésének támogatása a kétszintű érettségizetéshez
- Pedagógus szakvizsga, továbbképzés, szakmai szolgáltatások igénybevétele
- Minőségfejlesztési és minőségirányítási feladatok
- Érettségi és osztályozó vizsgák lebonyolítása
- Helyiségek, eszközök bérbeadása
- Gyermek-, diák-, ifjúsági rendezvények szervezése
- Kulturális-, tanulmányi-, sport programok, fesztiválok, versenyek szervezése, lebonyolítása,
- Gyermekek, tanulók napközbeni ellátása
- Gyermekek, tanulók táboroztatása,
- Sport, szabadidős képzés,
- Sporttáborok szervezése, lebonyolítása
- Diákcsere programok szervezése
- Egyéb sporttevékenység

13. Az intézmény vállalkozási tevékenysége:

A mindenkor hatályos jogszabályok alapján az intézmény kiegészítő jelleggel, az alaptevékenység veszélyeztetése nélkül anyagi haszonszerzésre irányuló vállalkozási tevékenységet is folytathat a következő körben:

- 5811 Könyvkiadás
- 5814 Folyóirat, időszaki kiadvány kiadása
- 5920 Hangfelvétel készítése, kiadása
- 5819 Egyéb kiadói tevékenység
- 1812 Nyomás (kivéve: napilap)
- 1813 Nyomdai előkészítő tevékenység
- 1820 Egyéb sokszorosítás
- 4761 Könyv-kiskereskedelem
- 4762 Újság-, papíráru-kiskereskedelem
- 4764 Sportszer-kiskereskedelem
- 4765 Játék-kiskereskedelem
- 4778 Egyéb máshova nem sorolt új áru kiskereskedelme
- 5610 Éttermi, mozgó vendéglátás
- 5629 Egyéb vendéglátás
- 4931 Városi, elővárosi szárazföldi személyszállítás
- 4939 Máshova nem sorolt egyéb szárazföldi személyszállítás
- 6820 Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
- 7311 Reklámügynöki tevékenység

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- 7312 Médiareklám
- 7430 Fordítás, tolmácsolás
- 8211 Összetett adminisztratív szolgáltatás
- 8219 Fénymásolás, egyéb irodai szolgáltatás
- 5911 Film-, videó-, televízióműsor-gyártás
- 5912 Film-, videógyártás, televíziós műsorfelvétel utómunkálatai
- 5913 Film- és videó-, és televízióprogram terjesztése
- 7990 Egyéb foglalás
- 9004 Művészeti létesítmények működtetése
- 9311 Sportlétesítmény működtetése
- 9319 Egyéb sporttevékenység
- 8891 Gyermek, tanulók napközbeni ellátása
- 8551 Sport, szabadidős képzés
- 8560 Oktatást kiegészítő tevékenység

13. Az intézmény munkarendje:

Az intézményben nappali munkarend szerint általános iskolai nevelés-oktatás és gimnáziumi nevelés-oktatás, alapfokú művészetoktatás és óvodai nevelés, valamint esti munkarend szerint felnőttoktatás keretében általános iskolai nevelés-oktatás, gimnáziumi nevelés-oktatás, levelező munkarend szerint felnőttoktatás keretében gimnáziumi nevelés-oktatás folyik.

14. Az intézménybe felvehető maximális gyermek és tanulólétszám összesen és feladatellátási helyenként:

Az intézménybe felvehető maximális gyermek és tanulólétszám 896 fő. Ebből nappali munkarend szerint általános iskolai nevelés-oktatásban 185 fő, gimnáziumi nevelés-oktatásban 95 fő, alapfokú művészetoktatásban 166 fő, óvodai nevelésben 90 fő, felnőttoktatás keretében esti munkarend szerint általános iskolai nevelés-oktatásban 100 fő és gimnáziumi nevelés-oktatásban 130 fő, valamint levelező munkarend szerint felnőttoktatás keretében gimnáziumi nevelés-oktatásban 130 fő vehető fel.

Az intézménybe felvehető maximális gyermek és tanulólétszám feladatellátási helyenként	Székhelyen (4400 Nyíregyháza, Gomba u. 3.)	1. Telephelyen (4551 Nyíregyháza, Nyíregyházi út 2/D)	2. Telephelyen (4556 Magy, Tompa Mihály utca 2.)	Összesen
Nappali munkarend szerint				
Óvodai nevelés		90 fő		90 fő
Általános iskolai nevelés-oktatás	185 fő			185 fő
Alapfokú művészetoktatás – Zeneművészeti ág	112 fő			112 fő
Alapfokú művészetoktatás – Képző és iparművészeti ág	54 fő			54 fő
Gimnáziumi nevelés-oktatás	95 fő			95 fő

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló óvodai és iskolai nevelése-oktatása	15 fő	5 fő		20 fő
Esti munkarend szerint				
Általános iskolai nevelés-oktatás	50 fő		50 fő	100 fő
Gimnáziumi nevelés-oktatás	100 fő		30 fő	130 fő
A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló óvodai és iskolai nevelése-oktatása	15 fő		20 fő	35 fő
Levelező munkarend szerint				
Gimnáziumi nevelés-oktatás	100 fő		30 fő	130 fő
A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló óvodai és iskolai nevelése-oktatása	10 fő		10 fő	20 fő

16. A feladatellátást szolgáló vagyon:

Az intézmény induló vagyona 100.000 Ft, azaz százezer forint, melyet a fenntartó bocsát rendelkezésre. Az induló vagyonon túl a fenntartó az intézmény éves költségvetésében évente jóváhagyott összeget bocsát az intézmény rendelkezésére.

Az intézmény feladatellátását szolgálja

- a fenntartó Hit Gyülekezete (1103 Budapest, Gyömrői út 69.) tulajdonában levő iskolaépület (Nyíregyháza, Gomba u. 3.), melyet kizárólagos rendelkezési joggal az intézmény számára használatba ad,
- a gyermekek nevelésére szolgáló épület (Nyíregyháza, Nyíregyházi út 2/D), melyet tulajdonosa, a fenntartó Hit Gyülekezete (1103 Budapest, Gyömrői út 69.) a 2028/2029-es tanév végéig kizárólagos rendelkezési joggal az intézmény számára használatba ad,
- a fenntartó Hit Gyülekezete (1103 Budapest, Gyömrői út 69.) vagyonkezelésében lévő iskolaépület (Magy, Tompa Mihály utca 2.), melyet ingyenesen az intézmény rendelkezésére bocsát
- Az oktatási, nevelési tevékenység finanszírozását szolgálja az intézmény működésének megkezdésével a fenntartó által rendelkezésre bocsátott anyagi eszközökön túl az állami költségvetésből származó támogatás, a gyermekek, a tanulók szülei által befizetett térítési díjak, esetlegesen a köznevelési szerződés keretében kapott támogatás, az intézmény számára természetes illetve jogi személyek által felajánlott támogatások, adományok, valamint az intézmény vállalkozási tevékenységéből származó bevételek. Az intézmény részére felajánlott adományok, támogatások elfogadásáról az igazgató határoz.

17. Az intézmény gazdálkodása, illetve a vagyon feletti rendelkezés joga:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az intézmény önálló belső egyházi jogi személy. Az intézmény önálló gazdálkodási szervezeti egységgel rendelkezik. Az intézmény gazdálkodásával összefüggő jogokat és kötelezettségeket az igazgató gyakorolja. Az igazgató a fenntartó által évenként megállapított költségvetés keretein belül a mindenkor hatályos jogszabályok valamint az intézmény gazdálkodási és képviseleti szabályzata alapján gazdálkodik, illetve kezeli az intézmény vagyonát.

19. Az intézmény vezetőjének kinevezése és a munkáltatói jogok:

Az intézmény igazgatóját a fenntartó nevezi ki, hívja vissza, és gyakorolja felette a munkáltatói jogokat. Az intézmény alkalmazottaival kapcsolatban a munkáltatói jogokat az intézmény igazgatója gyakorolja.

20. A képviseleti jog:

Az intézményt a hatóságok és harmadik személy előtt az igazgató képviseli. Az igazgató képviseleti jogát konkrét esetre szóló meghatalmazással átruházhatja.

21. Az intézmény felügyeleti szervei:

Az intézmény felügyeletét a fenntartó, a Hit Gyülekezete Oktatási Főigazgatósága, a fenntartói tevékenység törvényességi felügyeletét a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal látja el.

Jelen Alapító okirat az intézmény 2002. július 17-én kelt, többször módosított, a módosításokkal a mai napon egységes szerkezetbe foglalt Alapító okirata. Az intézmény korábbi nevei

- Bethlen Gábor Általános Iskola,
- Bethlen Gábor Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény,
- Bethlen Gábor Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény,
- Bethlen Gábor Általános és Szakképző Iskola, Óvoda, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Bethlen Gábor Gimnázium, Általános és Szakképző Iskola, Óvoda, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény.

Budapest, 2023. augusztus 31.

Horváth András
oktatási főigazgató
Hit Gyülekezete

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

I.1. Az intézmény bemutatása

A Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola egyházi fenntartású intézmény, mely elsődleges feladatának tekinti, hogy támogatást nyújtson a diákok tehetségének kibontakozásában és erkölcsi nevelésében.

Az intézményünk kiemelt céljai a következők:

- A Szentírás értékeinek közvetítése; Krisztus-centrikus nevelés;
- Az ismeretközvetítés során magas színvonalú, eredményes szakmai munka megvalósítása;
- Az intézményben folyó oktató munka eredményeként kreatív, kommunikatív, idegen nyelveket beszélő, művelt emberek képzése;
- Az intézmény nevelő munkája eredményeként igazságszerető, életelveit megélő és képviselő, fejlett személyközi és állampolgári kompetenciákkal rendelkező tanulók kibocsátása;
- Az intézmény feladata az intézményben tanítók szakmai továbbképzésének biztosítása, dinamikus fejlődő iskolakultúra létrehozása.

Egyházi intézményként az iskola helyi tantervének részeként nappali tagozaton minden évfolyamon folyik bibliaismereti oktatás.

I.1.1. Intézményünk névadója, Bethlen Gábor

1613-tól 1623-ig erdélyi fejedelem, 1620-21-ig választott magyar király volt. A reformált hitű uralkodó a történelmi források szerint istenfélő (imádkozó) nagyúrként kormányozta országát, és harcolt a vallásszabadságért a Habsburg önkényuralommal szemben. Tevékenysége következtében Erdély felvirágzott, az utókor ezt az időt aranykornak nevezi.

Tiszántúli nemesi családból származott, Báthory Zsigmond fejedelem udvarában nevelkedett. Már fiatalon részt vett a török elleni havasalföldi hadjáratban, harcolt Mihály vajda ellen és a császáriak elől 1602-ben török földre menekült, ahol a bujdosók vezetője lett. A kibontakozást a török szövetségével, a Habsburgok ellenében helyreállított önálló fejedelemségben látta. Bujdosó társai megbízták, hogy Bocskai Istvánt megnyerje a Habsburgok elleni felkelés vezérének. 1604 őszén ő szerezte meg a törökök jóváhagyását Bocskai fejedelemségéhez, és vitte Kassára a fejedelmi jelvényeket. Bocskai halála után Báthori Gábor bizalmasaként készítette elő Báthori fejedelemségét. Amikor azonban a fejedelem a Habsburgokhoz közeledett, ő ismét a törökökhöz menekült.

1613-ban a kolozsvári országgyűlésen erdélyi fejedelemmé választották, miközben sikerült az Erdélybe küldött törököket és tatárokat kiszorítani onnét. A bécsi udvar fejedelemmé történő választását nem akarta elismerni. II. Mátyás fegyverrel szándékozta alávetni Erdélyt, de a rendek tárgyalásokra kényszerítették a királyt, aki 1615-ben megegyezett a fejedelemmel.

Bethlen Gábor központosított államszervezet kiépítésére törekedett. Gyulafehérvári otthonát politikai és kulturális központtá fejlesztette. Ide szállíttatta át a kassai nyomdát, amely 1622-től fejedelmi műhelyként működött. Bőkezűen támogatta a magyar diákok

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

külföldi tanulmányait, főleg a polgári haladás élén járó Hollandiában és Angliában. Főiskolát alapított Nagyszombatban (1619) és Gyulafehérváron (1620).

A harmincéves háborúban a cseh protestáns rendekkel szövetkezve lépett fel a Habsburgok ellen 1619-ben. Hat hét alatt elfoglalta a Felvidéket, lemondott a felajánlott királyi címről, de hét vármegyét szerzett a fejedelemség számára és megerősítette a rendek jogait. A protestáns nyugati hatalmakkal létesített kapcsolatait a brandenburgi választófejedelem leányával, Katalinnal kötött házassága is megerősítette (1626). A nemzeti királyság megteremtésére vonatkozó tervét a lengyel trón elnyerésével gondolta megvalósítani. Ebben betegsége már megakadályozta. Még politikai végrendeletét elkészítette, és 1629 augusztusában meghalt.

A szabadságért, fejlődésért folytatott munkája, igazságosságra törekedő személyisége, példamutató uralkodói koncepciója teszi őt történelmünk kiemelkedő alakjává. Ezért választottuk intézményünk névadójává.

I.1.2. Az intézmény működésének általános jellemzői, nevelési és oktatási céljai

Az intézményben folyó nevelő-oktató munka élet- és érték-centrikus. Az értékek létrehozásában és érvényesítésében teret kapnak a bibliai szemléletmód alapján megfogalmazott erkölcsi és személyiségi normák, valamint a Nemzeti köznevelési törvényben megfogalmazott elvárások. Ezek szerves egységet képeznek, működésük a nevelő-oktató munka során egy időben jelennek meg.

Az intézmény tiszteletben tartja a szülőknek gyermekeik nevelése iránti felelősségét és jogait, ezért nagy hangsúlyt helyez a tanulók jogainak teljes körű érvényesítésére és védelmére.

Az intézmény a szülők megbízottjaként törekszik a szülők által is helyesnek ítélt normák közvetítésére és erősítésére. Többek között ezt hivatott kifejezni, hogy a diákok és szüleik szerződéses jogviszonyban állnak az iskolával. A szerződést 14 év alatti diák esetében a szülő írja alá. Valljuk, hogy szülők, tanárok és diákok egyaránt felelőséggel tartoznak a tanulók teljesítményéért, ezért a sikerek és a kudarcok is közösek.

A szentírási elvek közül a gyermekek védelmét elsőrendűen a szeretet képviseli, amely egységben működik a tanulók törvényes jogaival, annak minden vonatkozásában.

A humánus gyakorlat kialakítása és megőrzése, valamint a kölcsönösen gyümölcsöző tanár-diák kapcsolat kialakítása nagy hangsúlyt kap munkánk során.

Az egészséges körülmények és az életkorhoz illeszkedő terhelés feltételeit az iskola igyekszik következetesen megvalósítani.

A tanulói jogok érvényesülése csak a tanulói kötelességek teljesítésével együtt valósulhat meg. Ezért alapelveink közé tartozik az egyéniség tiszteletben tartása, a kreativitás kibontakoztatása. Az uniformizálást, a személytelenséget teljességgel el kívánjuk kerülni. Ez főként a pályaaorientációban, személyes feladatokban, a sokrétű többlétszolgáltatások közötti választási lehetőségekben, valamint az iskola jó hangulatának megteremtésében nyilvánul meg.

A tanuló rendszeres és kielégítő információkat kap a személyét és tanulmányait érintő minden kérdésben, és gyakorolhatja észrevételezési, javaslattevő, kérdezési jogait.

Az intézményi kötelezettségek teljesítése nem sértheti a tanulók személyiségi, cselekvési szabadságát, családi és magánélethez való jogát. Ez az elv megnyilvánul az oktatás menetének minden fázisában és az értékelésben is.

Az intézmény maximálisan elősegíti és értékeli a kiváló teljesítményt. Ugyanakkor az átlagos vagy átlag alatti teljesítményt nyújtó diákok számára is minden feltételt biztosít teljesítményük növelése érdekében.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Figyelmet fordítunk arra is, hogy az egyéni teljesítményt a tanulók képesek legyenek közös munkába is adaptálni, valamint a közösségbe és a társadalomba befektetni. Az intézmény a tanulók értékelésénél az egyenlő elbírálás elvét alkalmazza.

I.1.3. Az intézmény működésének rövid leírása

Intézményünkben az oktatást az életkori sajátosságoknak, valamint a hazai köznevelés szerkezetének és követelményeinek figyelembe vételével végezzük.

A hatályos jogszabályok értelmében a világnézetileg elkötelezett, egyházi fenntartású intézményekben, a tantervben helyet kaphat a világnézeti nevelés. Ez intézményünkben minden évfolyamon heti két órában, a Bibliismeret tantárgy keretében történik, amelynek tananyaga az Ó- és Újszövetség tanulmányozására épül.

Tantervünkben kiemelt helyet foglal el az idegen nyelvi képzés.

Elvünk, hogy a reáltantárgyak a lényeglátás és a természettudományos érdeklődés kialakulását szolgálják, a matematika oktatása pedig differenciált és fejlesztő jellegű legyen.

Iskolánk tornatermében és udvarán változatos sporttevékenységekre nyílik lehetőség.

Intézményünkben – elveinkkel összhangban álló tevékenységi körökben – legalább öt tanuló igénye esetén, tanári vezetéssel, különböző nem órarendi, szabadon választható programok (szakkörök, önképző körök, stb.) indíthatók.

Az oktatásban hangsúlyos szerepet kap a kommunikációs készségfejlesztés, a természettudományos szemlélet kialakítása, a kreatív, művészi készség fejlesztése.

Intézményünk keresztény szellemiségű oktatási modellt valósít meg, amelynek célja olyan értékek közvetítése, illetve megerősítése, amelyek egyrészt a tanulók személyiségére, tanulmányi eredményeire, másrészt a tanulói és intézményi közösségben történő tevékenységet követően a családra, a társadalomra is pozitív hatást gyakorolnak.

A magas szintű tudás mellett célunk a szilárd etikai értékrend és erkölcsi igényesség közvetítése, a keresztény életelvek és értékek elfogadása, elfogadtatása, a személyiség sokoldalú fejlesztése.

Alapvető nevelési célunk, hogy tanulóink szabadságszerető felnőttekké váljanak, akik igénylik a személyiségi, cselekvési szabadságot, egyúttal tisztában legyenek a rájuk háruló kötelezettségekkel is.

Nyitottak vagyunk arra, hogy felsőoktatási intézmények hallgatói számára alkalmanként hospitálási, illetve tanítási gyakorlatra való lehetőséget biztosítsunk.

I.1.4. Felvétel és átvétel intézményünkbe. A továbbhaladás feltételei

A gyermekek felvétele az óvodába

A gyermekek óvodai nevelése a gyermek hároméves korában kezdődik és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. Erről a **2011. évi CXCV. köznevelési törvény 5. § (1)**, valamint a **8. § (1) és (2) bekezdése** rendelkezik.

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A jegyző – az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a fenntartó – a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az ötödik életév betöltéséig felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

A szülő gyermeke óvodai felvételét bármikor kérheti, de elsősorban a tavaszi beiratkozási időszakban, melynek időpontját plakáton kifüggesztjük. Minden esetben fel kell venni az iskola-előkészítő foglalkozásra jelentkező gyermeket a csoportba. Amennyiben a jelentkezők és már felvételt nyertek összlétszáma meghaladja a Köznevelési törvényben előírt létszámot, a felvételnél előnyt élveznek azok a gyermekek,

- akik a négy évet betöltötték,
- akiknek mindkét szülője dolgozik,
- aki állami gondozott,
- aki halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek minősül.

Az óvodába való felvétel feltételei: legalább 2,5 éves életkor, megbízható szobatisztaság, illetve a szülő és az intézmény közötti Megállapodásban foglaltak szülő általi elfogadása, amit aláírásával igazol.

A beiratkozáshoz szükséges okmányok:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonata,
- a szülő személyi igazolványa,
- lakcím kártya.

Az óvodai felvételtől az intézményvezető dönt.

A gyermekek felvétele az első osztályba

A tanuló iskolánk első osztályába történő felvételénél a tankötelezettség szabályozása szerint járunk el. (2011. évi CXC. köznevelési törvény 45. § (1), (2) és (3) bekezdése.)

Adminisztratív feltétel:

- iskolaérettségi bizonyítvány
- születési anyakönyvi kivonat
- beiratás
- szülő személyi igazolványa

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 31. § (2) a) pontja alapján az intézmény előfeltételként kiköti a keresztény vallás és világnézet elfogadását, beleértve valláserkölcsei feltételeket is.

Az 1. évfolyam végén a tanuló magasabb évfolyamra léphet.

Kivétel:

- ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
- szülői írásbeli kérésre évet ismételt,
- az adott tanítási évben 250 óránál többet mulasztott.

A 2. évfolyamtól kezdődően, ha a pedagógus úgy látja, hogy a tanulónak előnyére válna az évfolyam megismétlése, mert nem képes hátrányait leküzdeni, nevelőtestületi döntéssel a tanuló az évfolyamot megismételheti.

A 4. évfolyamtól a tanuló magasabb évfolyamba léphet, ha helyi tantervben tantárgyanként meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

éremjegyei alapján bírálják el. Minden tantárgyból minimum az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Az iskolába való bekapcsolódási pontok az 1. és a 9. évfolyam, a felvételi eljárás a jogszabályokban foglaltak szerint folyik.

Az egyéb évfolyamokra való bekapcsolódás egy tanítási évben csak 2 alkalommal – a tanévkezdés előtt (augusztus 31-ig) és félévkor (január 31-ig) - lehetséges. A felvételtől az intézmény igazgatója dönt.

A fent említett időpontoktól eltérő időszakban felvétel csak rendkívül indokolt esetben lehetséges, az igazgató döntése alapján.

Más iskolából való átvétel feltételei: az iskola pedagógiai programjának, házirendjének és keresztény értékrendjének elfogadása, legalább 3,5-es tanulmányi átlag, sikeres felvételi, illetve szükség esetén sikeres különbözeti vizsga. Amennyiben a tanuló más iskolarendszerről (pl. Waldorf) érkezik, ahol nemcsak a helyi tanterv tér el, hanem az egész oktatási struktúra, a tanuló előzetes felmérése után felvételtkor/átvételtkor azonos vagy alacsonyabb évfolyamba sorolható intézményünkben. A tanulónak hoznia kell magával az ellenőrzőjét, és az értékelő naplójának másolatát. Ha a tanuló magatartása az intézményünkbe való jelentkezést megelőző 3 tanítási évben 2 alkalommal „változó” vagy „rossz” minősítést ért el, a tanulót nem áll módunkban felvenni.

Tájékoztató a 9. évfolyamra történő felvételi eljárás rendjéről

A mindenkor hatályban lévő tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben megjelölt határidőket tartjuk be a felvételi eljárás rendjében.

A középiskolai osztályunkba azon jelentkezőknek, akik nem a többcélú intézményünk nyolcadik évfolyamára járnak, **kötelező** felvételi vizsgán részt venni, és központi írásbeli vizsgát tenni matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyakból. Az **írásbeli felvételi vizsgára** való jelentkezési igényüket írásban kell beküldeni valamelyik vizsgát szervező középiskolába.

Amennyiben a tanuló bármilyen okból kifolyólag lemarad a központi írásbeli felvételi vizsgáról, az adott tanévben nem felvételizhet intézményünkbe, csak a 9. évfolyam félévkor, ha a bemeneti követelményeket teljesítette.

A központilag, egységes követelmények szerint szervezett írásbeli vizsgát intézményünk is megszervezi, tehát lehetőség van hozzánk is vizsgára jelentkezni.

A választott intézményben **írásbeli felvételi vizsgát kell teljesíteni matematika, valamint magyar nyelv és irodalom tantárgyakból.** (Pótló írásbeli felvételi időpontot biztosítunk azok számára, akik betegség vagy más alapos ok miatt nem tudtak az eredeti időpontban dolgozatot írni.) A vizsgázó a központilag szervezett írásbeli vizsgára történő jelentkezését – a központilag kiadott jelentkezési lapon - bármelyik vizsgáztató iskolába közvetlenül, vagy az általános iskolája közreműködésével benyújthatja. Ahol jelentkezett a vizsgára, abban az intézményben kell a felvételi dolgozatot megírnia. A jelentkezési lapot az általános iskolák titkárságán lehet kérni.

Intézményünkben a központilag szervezett írásbeli vizsga időpontja: mindenkor a tanév rendjében meghatározottak szerint.

Helyszíne: Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda, Alapfokú Művészeti Iskola. Nyíregyháza, Gomba u. 3.

A vizsgázók a központi írásbeli vizsgára személyazonosításra alkalmas igazolványt – diákigazolványt vagy személyi igazolványt – vigyenek magukkal. A központi írásbeli vizsga

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

során – körzön és vonalzon kívül – semmiféle segédeszköz (pl. számológép) nem használható, a felvételi feladatlapokat pedig tollal kell kitölteni.

Az írásbeli vizsgadolgozatok kijavítva, az elért pontszámokkal ellátva megtekinthetők az intézményünkben. A dolgozatról elektronikus másolat – például digitális fénykép – is készíthető.

A vizsgázó és szülője a hivatalos javítókulcstól eltérő értékelés esetén az értékelésre írásban észrevételt tehet, amelyet a megtekintést követő első munkanap végéig – 16 óráig – adhat le az iskolában. Az észrevételben foglaltak elbírálásakor a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján kell eljárni a vizsgát szervező intézménynek.

Az intézményünkbe való felvételhez szintén kötelező szóbeli felvételi vizsgára is sor kerül, amennyiben túljelentkezés van, szintén a Nyíregyháza, Gomba u. 3. alatti iskolánkban. A pontos időpontról a jelentkezési lap és az írásbeli vizsga eredményének megállapítását, ill. beérkezését követően levélben értesítjük a tanulót, illetve az iskolánk honlapján (www.bethleniskola.hu) is tájékoztatást adunk.

A felvétel elutasítása ellen jogorvoslati lehetőséggel a Nkt. 37. § (3) bekezdése alapján élhet a felvételiző és annak szülője/gondviselője.

Mind az írásbeli, mind az esetleges szóbeli felvételi vizsga és a motivációs beszélgetés ingyenes.

A felvételi rangsor elkészítése az általános iskolában elért tanulmányi eredmények, az írásbeli és a szóbeli felvételi/motivációs beszélgetés pontszámainak összesítése alapján történik.

A pontszámítás módja az iskola honlapján közzétett **Felvételi eljárási rend** alapján kerül megállapításra.

A Bethlen Gábor Általános Iskola diákjainak továbbhaladása az intézmény Gimnáziumába

8. osztályos tanulóink továbbhaladásának előfeltétele intézményünk 9. évfolyamára az, hogy a tantestület hagyja jóvá ennek lehetőségét a félévi osztályozó értekezleten. A döntést határozattal hitelesítjük, amelyet a felvételi eljárás kezdete előtt minden tanuló megkap. A tantestület a tanuló továbbhaladását az intézményünk 9. évfolyamán nem engedélyezi, ha a tanuló tanulmányi eredménye a 8. évfolyam félévében nem éri el a bennmaradási átlagot (3,5), vagy a magatartása 6. és 7. évfolyam végét valamint 8. évfolyam félévet tekintve 2 alkalommal „változó” vagy „rossz” minősítésű volt.

További feltétel a tantestület jóváhagyása után, hogy a külsős jelentkezőkkel összesített felvételi rangsorba illesztve olyan helyen szerepeljenek, ami a felvételt a számukra biztosítja.

Tájékoztató a szóbeli felvételi vizsga követelményeiről

A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény 31. § (2) a)** pontja alapján az intézmény előfeltételként kiköti a keresztény vallás, világnézet és erkölcs, továbbá az ezen alapuló életvitel és életmód elfogadását. A családokkal és a felvételüket, átvételüket, illetve továbbhaladásukat kérő diákokkal a felvételről, átvételről, illetve továbbhaladásról való döntés előtt motivációs beszélgetést folytatunk le, illetve nyilatkozatot kérünk a fenti szempontok teljesüléséről.

Figyelembe vesszük a felvétel elbírálásánál a szóbeli elbeszélgetés során történő azon megállapítást, hogy a jelentkező eleget tesz-e a fenntartó egyház szellemi-erkölcsi

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

követelményeinek. Amennyiben megállapítást nyer, hogy ezen szellemi-erkölcsi feltételeknek a diák nem felel meg - nem ér el a motivációs beszélgetés során adható 5 pontból legalább 3 pontot - egyházi fenntartású iskolánk elutasíthatja a jelentkezőt.

Az iskola, egyházi jellegének figyelembe vételével, a tanulókkal és a gondviselőkkel megállapodást köt, annak céljából, hogy a szülő és a diák elfogadja-e az intézmény keresztény szellemiségű Házirendjét, egyházi értékrendszerét és erkölcsi alapelveit. A megállapodás elfogadása és aláírása feltétele a tanulói jogviszony létesítésének.

Ha a tanuló magatartása az intézményünkbe való jelentkezést megelőző 3 tanítási évben 2 alkalommal „változó” vagy „rossz” minősítést ért el, a tanulót nem áll módunkban felvenni.

A tanulónak hoznia kell magával a szóbeli vizsgára vagy a motivációs beszélgetésre az ellenőrzőjét, illetve az előző 3 tanévben kapott magatartási minősítéséről szóló igazolást (lehetőleg a bizonyítványát). A szóbeli vizsga tantárgyankénti követelményeit a 4. számú melléklet tartalmazza.

Sajátos nevelési igényű tanulók

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a felvételi eredmény megállapításánál figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényre vonatkozó érvényes szakvéleményt. Ennek alapján az intézmény igazgatója dönti el, hogy milyen speciális módon bíráljuk el a tanuló jelentkezését. Az egyéni elbírálásra való igényt a jelentkezési lap benyújtásakor külön kérelemben jelezni kell.

Amennyiben az SNI tanuló úgy dönt, hogy megírja a központi írásbeli vizsgát, akkor a vizsgára történő jelentkezéskor a vizsgát megszervező intézményhez a vizsgaszervezést érintő speciális körülményekre, illetve eszközökre vonatkozó kérelmet nyújthat be.

Az SNI tanuló az írásbeli vizsga során a szakértői véleményben foglaltak alapján az alábbi kedvezményekre lehet jogosult:

- időhosszabbítás (az írásbeli vizsga időtartama tárgyanként 45 perc, ez indokolt esetben megnövelhető),
- segédeszköz használata (a tanuló a szakértői vélemény alapján az igazgatói határozatban leírtak szerinti segédeszközt vagy segédeszközöket használhatja a vizsga során),
- az értékeléskor az értékelési rendszer egy részlete alóli felmentés (a szakértői véleményben leírtak alapján a vizsgadolgozat értékelésekor bizonyos feladattípusokat a javító tanár nem vesz figyelembe, az ezekre adható pontot az elérhető maximális és a tanuló által elért összpontszámába sem számítja be).

A központi írásbeli vizsgára vonatkozó speciális elbírálást minden esetben írásos kérelemben kell igényelni az írásbeliztető intézményben. A kérelmet, valamint a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleményét az írásbeli vizsgára történő jelentkezéskor a jelentkezési lappal együtt kell benyújtani az iskolához. Mivel a speciális körülményekre vonatkozó kérelem a vizsgaszervezést is érinti, azért fontos, hogy azt jóval a vizsga előtt, már a vizsgára való jelentkezéskor átadják az intézménynek. A kérelmet a központi írásbeli vizsgát szervező intézmény igazgatója bírálja el. Az igazgató a szakértői vélemény alapján hoz döntést arról, hogy milyen kedvezményeket biztosít az SNI tanulónak az írásbeli vizsga során. Az igazgató döntését határozatba foglalja, amelyet a központi írásbeli vizsga előtt eljuttat a tanulóhoz és a szülőhöz. Ez a döntés kizárólag a központi írásbeli vizsga letételének körülményeire vonatkozhat.

A felvételi rangsor kialakítása

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Figyelembe vesszük a felvétel elbírálásánál a motivációs beszélgetés azon megállapítását, hogy a felvételiző vagy továbbhaladó tanuló eleget tesz-e a fenntartó egyház keresztény szellemi-erkölcsi követelményeinek. A felvételtől szóló döntés előtt olyan egyházi vezetők véleményét is kikérheti az Iskola, akik ismerik a jelentkezőt és családját Amennyiben megállapítást nyer, hogy ezen szellemi-erkölcsi feltételeknek a diák nem felel meg, egyházi fenntartású iskolánk megtagadhatja

a középfokú iskolai évfolyamain a továbbtanulás lehetőségét, az elért pontszámoktól és a jelentkezők számától függetlenül is!

Amennyiben az elvárt szellemi-erkölcsi feltételeknek a jelentkező eleget tesz, a felvételi rangsorban elfoglalt helye a felvételi eljárás során, illetve az intézményünk nyolcadikos tanulói által az előzőekben leírt módon elért pontszámok alapján történik. A felvételi rangsor első 35 helyén levő, a szellemi-erkölcsi feltételeknek eleget tevő jelentkezők nyerhetnek felvételt.

A felvételi rangsor pontegyenlőség esetén

Pontegyenlőség esetén előnyben részesítjük elsősorban a halmozottan hátrányos helyzetű, másodsorban a nyíregyházi állandó lakhelyű (ennek hiányában nyíregyházi bejelentett tartózkodási helyű), harmadsorban a hátrányos helyzetű jelentkezőt. Ha ezen szempontok alapján sem lehet eldönteni a sorrendet, akkor további szempontok lehet a következő : akinek testvére az intézményünkben tanuló vagy óvodás.

A gimnáziumi osztályokba való átvétel esetén: az iskola pedagógiai programjának, házirendjének és keresztény értékrendjének elfogadása, legalább 3,5-es tanulmányi átlag, sikeres felvételi, illetve szükség esetén sikeres különbözeti vizsga. Amennyiben a tanuló más iskolarendszerekből (pl. Waldorf) érkezik, ahol nemcsak a helyi tanterv tér el, hanem az egész oktatási struktúra, a tanuló előzetes felmérése után felvételkor/átvételnél azonos vagy alacsonyabb évfolyamba sorolható intézményünkben. A tanulónak hoznia kell magával az ellenőrzőjét, és az értékelő naplójának másolatát. Ha a tanuló magatartása az intézményünkbe való jelentkezést megelőző 3 tanítási évben 2 alkalommal „változó” vagy „rossz” minősítést ért el, a tanulót nem áll módunkban felvenni.

I.1.5. A képzés rendje

A képzésben megtalálható kreatív tevékenység előtérbe állítása, a tanulási technikák elsajátíttatása a maradandó tudás elérését célozza. Mindennapi tevékenységünkben a minőségi és hatékonysági szempontokat igyekszünk érvényesíteni, s pedagógusaink felelősségérzete és belső igényessége, a versenyképesség megőrzése egyaránt ezt a beállítódást erősíti bennünk.

Az alkotó műhelymunka magas mércét állít mindannyiunk elé, s az ennek való megfelelés követhető példa a tanárjelöltek hivatástudatának kialakításában is.

I.1.6. Képzési feladataink

Gyermekképünk

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- A 3-6 éves gyermek szeretetre éhes, nyitott, érdeklődő, a világot az érzékszervei segítségével „szemléli”, az utánzással, mintakövetéssel szerzi ismereteit. Figyelmét 15-20 percig tudja összpontosítani. Mozgásigénye nagy. Játékos.
- A 6-9 éves gyermek öröme fogékony, nyitott, érdeklődő, aktív, tette kész, feladattudata van. Mozgásigénye játékszüksége nagy. Figyelmét 30 percig tudja összpontosítani. Ezt óráinkon játékos helyzetekkel fokozzuk (óra közben mozgás, játékos feladatok, szituációs játékok). A megismerésben az érzelmi motivációk kerülnek előtérbe.
- A 9-10 évesek kíváncsiak, szeretnék megismerni az őket körülvevő valóságot, az oksági kapcsolatokat, összefüggéseket.
- A 10-12 éves gyerekeinknek szélesednek a társadalmi tapasztalataik, kiemelt szerepet kapnak társas kapcsolataik, a kortárs csoport. A csoportalakítás időszaka ez. A szülőkről, felnőttekről leválnak, nő az önállósági igény.
- A 12-14 éves kor a kondicionáló, motorikus képességek fejlesztésének meghatározó szakasza. Erős az igény az önmegismerésre. Eljutnak elvont műveletek végzéséig.
- A 14-20 éves kor a fogalmi gondolkodás, az ítéletalkotás és a döntéshozatal időszaka. A gondolkodási műveletek felhasználásával oldanak meg problémákat.

Munkánk minden részét áthatja a játékosság, a kommunikációs nevelés, az egészséges életmódra nevelés, és a környezeti nevelés, az oktatásban a differenciálás és a tanulás tanítása. Az 1-6. évfolyamon a foglalkozások középpontjában a fejlesztés áll, ezért fontos, hogy jól lássuk, és figyelembe vegyük a gyermekek érési folyamataihoz igazodó, differenciáló pedagógiát, melyben a tanulók saját tempójához igazodunk. Fontos a tapasztalatszerzésből kiinduló induktív megismerés a tanulás útjaként, melyből el kell jutniuk az absztrahálási folyamatokhoz. A fejlesztési követelmények részletezése megadja a pedagógus folyamatos fejlesztő- nevelő munkájának tartalmát.

Az anyanyelvi műveltség megalapozási folyamatában, a fejlesztés a beszédművelés, szövegértés, szövegszerkesztés erősítésére és az olvasásra összpontosul (a magyar irodalmi és népköltészeti alkotások, forrásanyagként való feldolgozásával), mint a mesék, mondák, nyelvi szólások, versek és más irodalmi alkotások. Fontos a helyesírás szilárd alapjainak lerakása, alapvető nyelvtani ismeretek elsajátíttatása. A matematika területén az alpműveletek, mértékegységek jó megalapozása mellett, a logikus, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a cél.

A 7-8. osztályban az ismétlésre épülő rendszerezés mellett, különös figyelmet fordítunk a fogalmak kialakítására, elmélyítésére, s ez sem nélkülözheti a színes tevékenységeket, változatos cselekvéseket. A kísérletezés, a játék szerepe nem szűnik meg a felsős évfolyamon sem. Szem előtt tartjuk a megértésen alapuló gondolkodás fejlesztését, a valóságos szituációk, modellek közötti kétirányú út megismertetését, és azok használatának fokozatos kialakítását. Nagy szerepet biztosítunk a tapasztalatból kiinduló önálló ismeretszerzésnek, mellyel igyekszünk kialakítani az önálló gondolkodás igényét, a problémamegoldás örömét, és a pozitív személyiségjegyek kialakulását. Az elemző gondolkodás fejlesztése, a problémamegoldás mellett az igazolás keresését, egyszerűbb következtetések megértését, észrevételét, s annak önálló megfogalmazását mindenképpen elengedhetetlennek tartjuk. Az önálló ismeretszerzésnél hangsúlyos szerepet kap a könyvtár és az elektronikus információhordozók.

A motiváltság biztosításával, az önállóság fejlesztésével, a pontos és kitartó munkára való neveléssel, az akaraterő, az igényes kommunikáció kialakítására, a gondolatok érvekkel való alátámasztásának fejlesztésére törekszünk.

Tovább kell folytatni az értő olvasási készség és az olvasástechnika szintjének emelését.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Valamennyi tantárgy szolgálja a tanulók világról szerzett ismereteinek bővítését, ezáltal látásmódjuk kiszélesítését, az önálló tájékozódás véleménynyilvánítás képességét, az anyanyelvi kommunikáció fejlesztését.

A szakiskolai oktatás alapvető célja, hogy a tanulók képesek legyenek sikeres szakmai vizsgát tenni, majd szakmájukban elhelyezkedni, tudásuk, képességeik és készségeik megfeleljenek a munkába állásuk idején támasztott elvárásoknak, követelményeknek. A hatékony és motiváló tanulási módszerek elsajátítása, a vállalkozói kompetenciák oktatásba történő beépítése révén növekszik képességük szakmai és más munkatevékenységek értő és alkotó megtanulására, a folyamatos fejlődésre, a szakmán belüli továbbtanulásra, továbbképzésre és szükség esetén szakmaváltásra.

A gimnáziumban általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás folyik. A gimnáziumban a tizenegyedik évfolyamtól kezdődően munkába állást előkészítő, illetve segítő elméleti és gyakorlati tanítási órát is tartunk.

Tanulóink a gimnáziumi évfolyamokon érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelően tanulhatnak. Ismereteiket tovább bővíthetik a választott szakirányban az utolsó két gimnáziumi év választható fakultatív órakeretében.

I.1.7. A képzés szakaszai

Az intézményben folyó oktató-nevelő munka pedagógiai szakasza a 3-6 évesek óvodai nevelésével, oktatásával kezdődik előkészítő szakasszal.

A tizenhárom évfolyamos oktatást nevelési szempontból - az életkori sajátosságokat és a hazai közoktatás szerkezetét figyelembe véve - az alábbi szakaszokra bontjuk nappali munkarend szerint:

- I. 1-4. évfolyam: általános iskola alsó tagozat;
 - bevezető szakasz: 1-2. évfolyam
 - kezdő szakasz: 3-4. évfolyam
- II. 5-8. évfolyam: általános iskola felső tagozat;
 - alapozó szakasz: 5-6. évfolyam
 - fejlesztő szakasz: 7-8. évfolyam.
- III. 9.-13. évfolyam: középiskolai nevelési szakasz.
 - Általános műveltséget megszilárdító szakasz: 9-10 (11.) évfolyam
 - Általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztást segítő szakasz: 11 – 12. évfolyam

Alapfokú oktatásban esti munkarend szerint:

- alapfokú oktatás az oktatás első szintjén (1-4. évfolyam),
- az általános alapfokú oktatás befejező része (5-8. évfolyam).

Az általános középfokú oktatásban esti munkarend szerint:

- általános műveltséget megszilárdító szakasz: 9-10. évfolyam
- általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztást segítő szakasz: 11–12. évfolyam

Az általános középfokú oktatásban levelező munkarend szerint:

- általános műveltséget megszilárdító szakasz: 9-10. évfolyam
- általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztást segítő szakasz: 11– 12. évfolyam

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A 2011. évi CXC. törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a gimnáziumok és szakközépiskolák fenntartójuk jóváhagyásával a kilencedik évfolyamon nyelvi előkészítő osztályt indíthatnak, azzal a feltétellel, hogy teljesíteni kell a külön jogszabályban meghatározott feltételeket. (2011. évi CXC. törvény 13. bekezdés) Ennek értelmében intézményünk 2009 szeptemberétől elindította intenzív angol nyelvi előkészítő évfolyamát, melynek célja, hogy az iskolánkban végző diákok közül minél többen magas szintű nyelvtudással fejezzék be középiskolai tanulmányaikat.

2011 szeptemberétől a gimnázium beindításával célunk, hogy tanulóink sikeres emelt szintű érettségi vizsgát tegyenek, és alkalmassá váljanak az elsajátított nyelv használatára felsőfokú tanulmányaikban és a későbbi munkavállalás során. Az előkészítő év feladata a különböző háttérből érkező tanulók tudásának összehangolása és intenzív fejlesztése, amelynek esélyteremtő és kompenzáló hatása is van.

I.1.8. Képzési specialitások

Valamennyi évfolyamon a hagyományos osztálykeretek között folyik a nevelő-oktató munka. Az első nyolc évfolyamon általános tantervű osztályokban, a 9. évfolyamtól általános, és nyelvi előkészítő osztályokban történik az oktatás.

A hatékonyabb munka érdekében azokon az évfolyamokon, ahol az osztálylétszám a 25 főt meghaladja, csoportbontásban oktatjuk a nyelvet.

Kiemelt helyet foglal el tantervünkben az idegen nyelvi képzés. Az iskola már az alsó tagozatosoknak – első osztálytól kezdődően –, és erre épülően a középiskolában haladó szinten magas színvonalú, eredményes idegen nyelvi képzést biztosít. A középiskolai nyelvoktatás célja, hogy a 9. (nyelvi előképző) vagy a 12. évfolyam végére a diákok sikeres középfokú nyelvvizsgát tegyenek.

A 11–12. (12–13.) évfolyamon lehetőség van egyes tantárgyak fakultatív órakeretben, közép és emelt szintű érettségi felkészítő foglalkozásokon történő tanulására. Ennek keretében a diák választhat az öt körülményei vagy belső motiváltsága folytán jobban érdeklő tárgyak közül. Érettségi vizsgára felkészítő csoportot bármely tantárgyból indítunk, amennyiben azt minimum 3 fő igényli, vagy egyéb esetben igazgató engedéllyel.

Elvünk, hogy a reáltantárgyak a lényeglátás és a természettudományos érdeklődés kialakulását szolgálják, a matematika oktatása pedig differenciált és fejlesztő jellegű legyen.

Intézményünk biztosítja a helyi sajátosságaival, a tanulás szervezésének változatos módjaival, hogy diákjai érdeklődésüknek, képességeiknek, eredményeiknek, pályaválasztási szándékuknak megfelelően tanulhassanak.

Kiemelt szerepet kap az óvodai nevelés, az alapfokú művészeti oktatás 2 művészeti ágon (zene-, és képzőművészet), zeneművészeti ágon billentyűs és fafűvós tanszakokon, zongora, furulya, fuvola, oboa, klarinét főtárgyakkal továbbképző évfolyamon való továbbtanulásra is.

A nevelő- oktatómunkánkat segítik a napközis csoportok működése.

A tanórán kívüli tevékenységek: a könyvtárhasználat, a tehetség-kibontakoztató foglalkozások, sajátos nevelési igényű gyerekek egyéni foglalkozásai, logopédiai- és fejlesztő foglalkozások, a mindennapos testnevelés, a közösségi programok, a szabadidő értelmes, hasznos eltöltése.

Az oktatás tantárgyi és moduláris struktúrában történik.

Képzési profilunk a középfokon tanulók számára:

Gimnázium:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Feladata az érettségi vizsgára és munkába állásra, illetve a felsőfokú tanulmányok megkezdésére való felkészítés.

Középfokon a személyiség fejlesztése, az általános műveltség megszilárdítását szolgáló képzés folytatása, a pályaválasztási szándékuknak megfelelően tanulás, a sikeres felnőtt létezés szükséges kompetenciák fejlesztése, az élethosszig tartó tanulás megalapozása nem választhatók el egymástól. Ahhoz, hogy a diákjaink hazánk, valamint Európa és a nagyvilág művelt, mobilis, többnyelvű polgárai legyenek, használható és tovább fejleszthető idegen nyelvi tudással kell rendelkezniük, ami személyiségfejlődésüket is előnyösen befolyásolja.

I.1.9. Az oktatás tárgyi feltételei

Az épület és az udvar

Az intézménynek helyet adó HepiCentrum három hektáros telken fekszik. A nagycsarnok és tornaépület alapterülete 3000 m². Az egész létesítményt alapvetően a nagy csarnok határozza meg, ez az épület a domináns a létesítmény arculatában.

Az iskolát befogadó HepiCentrum helyiségei

Az utcai főbejáraton, egy szélfogón keresztül jutunk be az előcsarnokba, ahonnan két lépcső vezet fel az emeleti zсібongóba. A földszint végén büfé és két vizesblokk van. Középen helyezkedik el a 900 m² alapterületű csarnok, amely különböző iskolai és gyülekezeti rendezvények színtere. A csarnok két oldalán, a földszinten baloldalt található a fenntartó egyház 3 helyiséges irodája, külön vizesblokkal; jobboldalt pedig egy tanterem, valamint vízkeresztjei célokat szolgáló vasbeton medence, mozaikburkolattal, ill. ehhez tartozó férfi és női vizesblokk, öltöző, WC.

Az emeleti zсібongóból, jobbra egy kisebb tanári szoba teakonyhával, balra a létesítményt üzemeltető East-Bau Kft. irodája közelíthető meg. Az emeleti folyosóból nyílik az 5 tanterem, valamint egy konyha étteremmel, ill. a férfi és a női vizesblokk.

Az új épületszárny függőfolyosóval kapcsolódik a régi épülethez. A földszinti helyiségekben a művészeti képzéshez szükséges szaktantermek és szertárak foglalnak helyet.

Az északi szárnyon a hangszeres zene oktatására kialakított 2 zongora, 1 furulya, 1 hegedű terem és egy ének-zene, szolfézs szaktanterem - szertárral található. Ebben a blokkban van a számítástechnika szaktanterem szertárral, amely valamennyi osztály informatikai képzésének helyszíne is egyben.

Az emelet északi részén szaktantermek (nyelvi laborok, magyar-történelem, biológia-földrajz) találhatóak szertárral.

A nyugati szárny földszintjén és emeletén is 2-2 tanterem helyezkedik el, a folyosó közepén egy-egy zсібongó. A folyosóknak a két végén egy-egy vizesblokk található (női és férfi).

Az emeleten további 2 tanterem, valamint az igazgatói-, a helyettesi-, a gazdasági iroda és a tanári szoba található.

A szárny földszintjén egy rajzterem van kialakítva két szertárral. Itt található még egy fizika-kémia-technika szaktanterem. A különböző épületszárnyakat lépcsők és közlekedők kötik össze.

A HepiCentrum fenntartója, az East-Bau Kft., melynek alkalmazásában álló technikai személyzet felel a csarnok működéséért.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az épület őrzéséről 24 órán keresztül személyes biztonsági felügyelet gondoskodik.

Eszközeink

Szemléltető- és audiovizuális eszközeink készlete folyamatosan bővül, törekszünk a korszerűsítés jegyében fejleszteni eszközkészletünket, kihasználva minél több pályázati lehetőséget. E tevékenységünket az eszközfejlesztési tervünk tartalmazza.

Az intézmény rendelkezik számítógépekkel, melyeknek számát igyekszünk a tanuló létszámnak megfelelően bővíteni, illetve a gépeket folyamatosan fejleszteni.

A középfokú oktatás, rendelkezésünkre álló eszközei megfelelnek a szakmai és vizsgakövetelményekben rögzített minimális eszközlístában rögzítetteknek.

A Nyírliget Rendezvényközpont

A Nyírliget Rendezvényközpont épülete ad otthont intézményünk óvodájának.

A három óvodai csoport (kis-, középső- és nagycsoport) jól felszerelt csoportszobákban tevékenykedhet. Egy foglalkoztató szoba áll rendelkezésre a fejlesztő- és logopédiai foglalkozások megtartására. A nevelői öltöző és orvosi szoba mellett található egy nagy terem, ami a gyerekek testnevelési foglalkozásainak és a rendezvényeknek biztosít teret.

További helyiségek:

- ebédlő
- tálaló konyha
- gyermek és felnőtt mosdók
- zuhanyzó
- iroda

Az épület rendelkezik az óvodás korú gyermekek számára kialakított játszótérrel is.

Az óvoda rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges tárgyi feltételekkel. Ezeknek egy része az intézmény tulajdonát képezi, másik része a fenntartó által az intézmény rendelkezésére bocsátott eszközök.

I.1.10. Személyi feltételek

Nevelőtestület

A tantestületünk létszáma a felmenő rendszerű indulás miatt egyre bővül. Nevelőink szakmai felkészültsége jó. Aktívan, feladatra orientáltan végzik munkájukat. Önképzésre igényesek.

Alkotó léggör a jellemző.

A nevelőtestület törzsállománya jelenleg 50 fő.

A 2011. évi CXC. törvénnyel összhangban, a nevelőtestület kétharmada főállású alkalmazott.

A pedagógusok továbbképzésénél fontos szempont, hogy olyan tanfolyamokat végezzenek, vagy olyan főiskolai vagy egyetemi szakra iratkozzanak be, amely az iskola szakos ellátottságát javítja, pedagógusaink tudjanak lépést tartani a korszerűsödéssel. Jellemzőjük legyen az állandó megújulás, a rugalmasság, hogy alkalmassá váljanak az új pedagógiai eljárások színvonalas elvégzésére.

A pedagógusok kötelező továbbképzésére ötéves továbbképzési tervet készítünk.

Technikai dolgozók:

Az óvoda épületében: 1 fő karbantartó, 3 fő dajka.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az iskola épületében: 1 fő gazdasági vezető, 1 fő rendszergazda, 1 fő iskolatitkár, 1 fő karbantartó. Rajtuk kívül az East-Bau Kft. alkalmazottai is segítik munkánkat: 3 fő konyhai kisegítő, 4 fő takarító.

Tanulóiifjúság

A tanulóiifjúság létszáma jelenleg kb. 260 fő nappali tagozatos iskolás, és 74 óvodás, amelynek 30%-a vidékről jár be. Ezek az adatok folyamatosan változnak a belépő évfolyamok és a lakóhely-változtatások következtében.

Fokozott figyelemmel kísérjük a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű tanulóink haladását az oktató-nevelő munka során. Integrált nevelésben részesítjük a sajátos nevelési igényű tanulóinkat. Rendszeres felzárkóztató foglalkozásokat biztosítunk a tanulásukban elmaradó gyermekek számára az intézményünkön belül.

I.2. Az intézmény részletes nevelési programja

I.2.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladata

I.2.1.1. Célok, feladatok

A Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola nyitott és világnézetileg elkötelezett intézmény, fenntartója a Hit Gyülekezete.

Iskolánk másodikként alakult meg a Hit Gyülekezete egyház közoktatási intézményei közül. Alapítása pillanatától kezdve feladatának tekinti egy olyan kielélt pedagógiai program és oktatási kultúra kialakítását, melynek eredményeit egy nem felekezeti, ugyanakkor keresztény szellemiségű oktatási modellben országsszerte népszerűsítheti majd programjának átadásával. Az intézmény mindaddig, míg hasonló szellemiségű és színvonalú oktatási intézmények nem alakulnak és működnek hazánkban, az alapfokú és középfokú oktatás minden évfolyamán térségi, feladatok ellátását vállalja, a fenti körben érvényesített beiskolázási stratégiával. Az intézmény nyitott mindazon iskolahasználók számára, akik pedagógiai programját, elveit, célkitűzéseit választják.

Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka célja olyan értékek közvetítése, illetve megerősítése, amelyek egyrészt a tanulók személyiségére, tanulmányi eredményeire, másrészt a tanulói és intézményi közösségben történő tevékenységet követően a családra, a társadalomra is pozitív hatást gyakorolnak. Célunk, hogy olyan fiatalok hagyják el az intézményt, akik számára reális cél a felsőfokú intézményekbe való belépés. Nagy hangsúly fektetünk az idegen nyelv oktatására, ezért nyelvi előkészítő évfolyamot vezetünk be a középiskolába jelentkező fiatalok számára. A magas szintű tudás mellett szilárd etikai értékrend és erkölcsi igényesség közvetítése is célunk.

Ezek eléréséhez kívánatos, hogy minden diákban kialakuljon:

- a keresztény életelvek és értékek elfogadása és beépítése az életvitelbe.
- a folyamatos önművelés és önképzés igénye, a kulturális kompetencia;
- a felelősség tudata önmagáért, valamint társadalmi és természeti környezetéért, a humánus, segítőkész magatartás;
- a jó kommunikációs képesség;
- a fejlett érdekérvényesítő képesség;

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a csapatban és csapatért dolgozás, az együttműködés igénye és képessége, a munkához való pozitív viszony;
- a helyes önértékelés, önismeret és önfegyelem;
- a felnőttek, szülők tisztelete és a velük való együttműködési készség.

Olyan pedagógiai feltételeket kívánunk biztosítani, melyek lehetővé teszik, hogy a gyerekek személyiségét harmonikusan fejleszthesse, képességeit a maga lehetőségeinek felső határáig kiművelje.

Az oktatásnak alapvető szerepe van abban, hogy tanulóink megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kompetencia olyan ismeretek, képességek, attitűdök, magatartási és viselkedési jegyek összessége, mely által a személy képes lesz egy adott feladat eredményes teljesítésére, beleértjük a tanulás képességét és módszereit is.

Kompetencia alapú oktatás olyan képzés, mely előre meghatározott készségek és képességek megszerzésére irányul.

A kulcskompetenciák a társadalmi és természeti környezetben való egyéni, hétköznapi tájékozódást, az ismeretek alkalmazását, más ismeretekkel való összekapcsolását segítő képességek. A személyiség kifejlődését, kibontakozását segítik elő, komplex tudást jelenítenek meg, amelyet jól szervezett ismeretekre és alapkészségekre lehet ráépíteni.

Célul tűzzük ki, hogy a helyes önismeret alkalmazásával tanulóink legyenek képesek kitűzni és elérni reális célokat, legyenek képesek magas szintű igényt támasztani saját munkájuk iránt, legyenek nyitottak a környező világ, a természet, társadalom, haza aktuális kérdéseire.

Alapvető nevelési célunk, hogy tanulóink szabadságszerető felnőttekké váljanak, akik igénylik a személyiségi, cselekvési szabadságot, egyúttal tisztában vannak a rájuk háruló kötelezettségekkel is.

Hangsúlyt helyezünk tanulóink erkölcsi nevelésére - ezen a téren elsősorban a bibliai értékrendet közvetíti az iskola, a bibliai életvitelre ösztönözve tanulóit. Az erkölcsi nevelés és az általános műveltség megalapozása mellett iskolánk fokozott figyelmet fordít a polgári értékek közvetítésére és a társadalomba való beilleszkedés képességének kialakítására.

Kívánatos, hogy tanulóink személyiségének, alkotó életének tartalmas részévé váljanak a kiválóság és a hazaszeretet. (vö. Radnóti Miklós: Nem tudhatom)

Nevelési tartalmaink a kiemelt alapértékek mellett:

- A biológiai lét értékei: az élet tisztelete, önmaguk és környezetük védelme; törekvés az optimális testi-lelki egyensúlyi állapotra; az egészség értéke; a test fizikai készenlétének, állóképességének fejlesztése, megőrzése
- Az én harmóniájára, autonómiájára vonatkozó értékek: igény az önismeretre, az önnevelésre; nyitottság az élményekre, az esztétikumra, a pozitív érzelmekre; a belső harmónia, a személyi autonómia megteremtése
- A személyes kapcsolatok értékei: a család és őseink tisztelete; a családi hagyományok őrzése, vállalása; fogékonyság a barátságra; hűség, önzetlenség, megértés, titoktartás a párkapcsolatokban
- A szociális kapcsolatok értékei: őszinteség, szavahihetőség; közösségvállalás más emberekkel, csoportokkal, közösségekkel; törekvés az együttérzésre, az empátiára; készség a konfliktusok kezelésére, az értelmes kompromisszumra
- A mindennapos érintkezéssel kapcsolatos értékek: kulturáltság a viselkedésben, a kommunikációban; figyelmesség, segítőkészség; a másság tiszteletben tartása; alkalmazkodás a velünk kapcsolatba kerülő emberekhez; mások tulajdonának megbecsülése

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- A tudással, a műveltséggel kapcsolatos értékek: igény a világ és önmagunk megismerésére, megértésére; nyitottság az új ismeretek befogadására, a sokoldalú önművelésre; törekvés a tárgyilagosságra, az objektivitásra; önálló, logikus, rugalmas gondolkodás, kreativitás
- A munkával kapcsolatos értékek: törekvés a munkavégzés, a munkaproduktum esztétikumára; igényesség a munkában; a vállalkozás, a kockázatvállalás, a verseny, a piaci megmérettetés fontosságának elfogadása
- A hazával, a nemzettel kapcsolatos értékek: a szűkebb haza, táj, tájegység szeretete, megóvása; a nemzeti múlt megismerése iránti igény, a múlt emlékeinek tisztelete.
Igény a nemzeti és népi hagyományok, kulturális kincsek megismerésére, ezek tisztelete, szeretete, védelme; a nemzeti szimbólumok tisztelete; a hazával, a magyarság múltjával, felhalmozott nemzeti értékeivel való azonosulás; jogos nemzeti büszkeség, hazaszeretet; közösségvállalás a határainkon túl élő magyarsággal; más népek nemzeti érzésének, azonosságtudatának tisztelete.
- A civil társadalommal kapcsolatos értékek: az emberek egyenlőségének elismerése, a faji, vallási, etnikai különbségek elfogadása; az alkotmányosság, törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete; a különböző politikai, ideológiai nézetekkel szembeni tolerancia; a hátrányos helyzetben lévő emberek ügyei iránti nyitottság; törekvés a demokráciára, az érdekegyeztetésre, a különböző egyéni-, réteg-, csoport- és össztársadalmi érdekek összehangolására; törekvés az erkölcsös, kulturált politizálásra, érdekérvényesítésre
- A világra vonatkozó értékek: az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, azonosulás az emberiség közös problémáival; a béke megbecsülése, megóvása; a világon élő sokféle nemzet, nép, emberfaj egyenjogúságának elismerése; együttműködés más népekkel, nemzetekkel; az egyetemes emberi és az európai kulturális örökség tisztelete, befogadása; a közép-európai régió népeivel való közösségvállalás.

A középiskolás tanulóink számára is alapvető nevelési célunk tanulóink személyiségének differenciált, sokoldalú és harmonikus fejlesztése. A személyiségfejlesztés általános céljai mellett az értelmi, erkölcsi, esztétikai, testi stb. nevelés során törekszünk olyan személyiségjegyek, tulajdonságok, magatartási formák kifejlesztésére és megszilárdítására, amelyeket a modern társadalom igényel. Ebben a folyamatban nagy szerepet játszanak a tantárgyakba beépített kulcskompetenciák fejlesztése.

Tanulóink a gimnáziumi évfolyamokon érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelően választhatnak szakirányt a bevezetőben foglaltak szerint. Ismereteiket tovább bővíthetik a választott szakirányban az utolsó két gimnáziumi év választható fakultatív órakeretében. Az idegen nyelvek magas szintű oktatása szintén hatékony eszköz a versenyképes tudás kialakításában. Az egyes tantárgyak csoportbontásban való oktatása a tudás magasabb szintű elsajátítását és a kommunikatív képesség fejlesztését erősíti. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal és problémakezelési módokkal felkészítjük tanulóinkat arra, hogy a tudás – a stabil értékek mellett - mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is. Előnyben részesítjük a képességfejlesztést, ezért törekszünk az elméleti ismeretek és a pragmatikus, alkalmazott tudás meggyőző összekapcsolására.

Alapvető célunk, hogy a tanulókat összefüggésekben és rendszerben való gondolkodásra neveljük, képessé tegyük őket az információk szerzésére, szűrésére és feldolgozására, az információs korban való eligazodásra.

Csoportbontás lehetőségei az oktatásban

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Nemek szerint csoportbontást alkalmazunk testnevelés órákon a 7. évfolyamtól kezdődően 12. évfolyamig.

A csoportalakítás szempontjai

Általános iskolában az angol nyelvet a magas létszámú osztályokban (25 fő fölött) bontott csoportokban oktatjuk. A csoportok kialakításánál a heterogenitás a fő szempont. Figyelembe vesszük a hátrányos helyzetű tanulók, a nemek és a képességszint kiegyenlítetttségét, megteremtve az esélyegyenlőséget minden tanuló számára.

Középiskolában

Angol nyelvből a csoportalakítás alapja 9. évfolyamtól az év eleji szóbeli és írásbeli szintfelmérő dolgozat.

Két különböző szintű (kezdő és haladó) csoportban tanulják az angol nyelvet a középiskolás tanulók.

A csoportok kialakításánál az idegen nyelvismeret szintje és a nyelvtanulás célja is meghatározó (érettségi vizsga, nyelvvizsga, középfokú vagy emelt szintű vizsgaszándék).

A szintfelmérők eredményei jegyzőkönyvbe kerülnek, amely tartalmazza a tanuló teljesítményét, csoportszintjét. A jegyzőkönyvet a szaktanár és az osztályfőnök aláírásával hitelesít.

Átjárhatóság feltételei a csoportok között

Haladó csoportból a kezdő csoportba az átmenet a szülő írásos kérelmére a szaktanárok egybehangzó véleménye alapján történhet, figyelembe véve a tanuló haladási tempóját, egyéni képességeit.

Kezdő csoportból a haladó csoportba átmenni sikeres különbözeti vizsga letételével lehetséges, a szülők írásos kérelme alapján a szaktanárok együttes támogatásával.

Alapvető oktatási célunk a didaktikai módszerek széleskörű felhasználásával szilárd alpműveltséget, biztos alapkészségeket, teljesítményképes tudást biztosítani tanulóinknak.

I.2.1.2. A célokból adódó feladataink

Intézményünk minden munkatársának feladata a bevezetőben meghatározott értékek közvetítése, az ebben való együttműködés.

Céljaink megvalósulásához elengedhetetlen:

- a diákok előtt hiteles, kreatív tanárszemélyiségek álljanak, akik személyes példaadással nyújtanak megfelelő motivációt;
- a minden diákban ott rejlő tehetség kibontakoztatása, a megfelelő tanulási kultúra kialakítása, az eredményes tanuláshoz szükséges kompetenciák kifejlesztése;
- a Szentírás erkölcsi-szellemi értékeinek hiteles és hatékony közvetítése és elfogadtatása;
- az egészséges életvitelhez szükséges testi nevelés;
- a mindennapi viselkedéskultúra kialakítása, a nyelvi kultúra fejlesztése; a felelős, tudatos társadalmi életre való felkészítés;
- a társadalmi és intézményi demokrácia iránti igény kialakítása, a demokrácia korlátainak megismertetése;
- a tanulás, információszerzés és információ felhasználás korszerű módjainak megismertetése;

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- az intézmény iránti szeretet kialakítása.

Feladataink közé tartozik az állampolgári ismeretek átadása, oktatása, a felelős közéletre való felkészítés, a pénzügyi intelligencia kialakítása, a közéleti készségek elsajátíttatása, gyakoroltatása.

A kommunikációs készség fejlesztése érdekében előtérbe kell helyezni a kommunikációs helyzetgyakorlatokat.

A teljesítés alapvető követelményei a tantárgyi és moduláris fejlesztési feladatokban, illetve az érettségi vizsga követelményeiben jelennek meg.

I.2.1.3. A célok megvalósításához felhasználható eszközök és eljárások

Céljaink megvalósításának záloga a minőségi nevelő-oktató munka. Ennek tere a tanítási óra és a tanórán kívüli tevékenységek. Az idegen nyelvek magas szintű oktatása szintén hatékony eszköz a versenyképes tudás kialakításában.

A különféle tantárgyakból szervezett intézményi szintű versenyek, a helyi és országos versenyeken való részvétel szintén motiváló tényező a kiemelkedően jó képességű tanulók számára.

Intézményi ünnepélyeink, az intézmény által szervezett különféle programok, tanulmányi kirándulások nyitottá teszik a diákokat, és alakítják a világról alkotott képüket.

Nevelő-oktató munkánk hatékony végzésének, feladataink teljesítésének egyik legfontosabb szereplője az osztályfőnök. Az értékek közvetítése, a tanulók képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a nevelőtestület minden tagjától folyamatos önképzést és továbbképzést igényel. Intézményünk nyitott a társadalomban, a világban újonnan keletkező olyan valós szakmai értékekre, amelyek progresszíven hatnak az iskolai nevelési célok megvalósítására.

Alapgondolatunk: minden gyerek fejleszthető. Az intézmény sokszínű tevékenységet kínál, a tudomány mai állásának, eredményeinek megismertetésére. Minden gyerek egyforma bánásmódban részesül. Gyermekeink meglévő művelődési hátrányaikat, a kínált lehetőségekkel kompenzálják.

Művészeti képzést biztosítunk az intézményünk keretein belül, amellyel segítjük a tanulóikban rejlő tehetség sokféle kibontakoztatását. A zene-, képző- és iparművészeti ágon jól képzett pedagógusok, magas szinten oktatják a művészetek szépségei után kutatni vágyókat.

I.2.1.4. Az osztályfőnök feladatai

Intézményünkben a csoportos foglalkozások (zeneművészeti ágon szolfézs, zeneirodalom tárgyak, a képzőművészeti ágon minden csoport) esetén került sor osztályfőnök kijelölésére. Az osztályfőnök feladatai közé tartozik az adminisztráció mellett a nevelési célok és feladatok megvalósítása is.

Feladat, a szellemi-erkölcsi értékek mellett a tehetségek kibontakoztatása, művészeti kompetenciák fejlesztése, szociális helyzet különbségekből adódó konfliktusok kezelése, egymás munkájának megbecsülése és tiszteletben tartása.

I.2.2. A személyiség fejlesztésével kapcsolatos iskolai feladatok

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az intézményünkben folyó személyiségnevelő munka Krisztus- és értékcentrikus. Az értékek létrehozásában és érvényesítésében központi szerepet kap, hogy diákjaink Jézus Krisztussal való személyes találkozását és közösségét, istenkeresését ösztönözzük. Legfőbb feladatunk a bibliai értékek iránt fogékony személyiség kialakítása. Olyan önálló személyiségű tanulókat kívánunk képezni, akik felelősséget éreznek önmagukért és környezetükért, ismerik és elfogadják a Szentírás értékeinek meghatározó szerepét, és a személyiségükben rejlő értékekkel gazdagítani tudják a családot és a társadalmat.

A szaktanárok és osztályfőnökök törekednek arra, hogy minél jobban megismerjék a tanulók érzelmi és akarati tulajdonságait, ami a személyiségfejlesztő munka alapja. Ez történhet a tanítási munka folyamatában és az egyéni beszélgetések alkalmával is.

Intézményünk egyik fő törekvése, hogy tanulóinkat az értelmiségi létre és számukra sikeres szakmai életútra készítsük fel, ennél fogva fő feladatunknak tekintjük eredményes szocializációjuk elősegítését és a társadalmi kérdések iránti érzékenység kifejlését. Az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is. Nagy jelentőséget tulajdonítunk a hamis előítéletek és sztereotípiák elleni küzdelemnek. A tanítási-tanulási folyamatban igyekszünk minél több önálló problémamegoldásra ösztönző feladattal szabad teret biztosítani a kreativitás fejlődésének.

Tanulóinkat maguk és környezetük iránti igényességre neveljük, hangsúlyozva a testi és lelki egészség megőrzésének jelentőségét. Az intézményi környezet arra ösztönzi a tanulókat, hogy kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe. Életmódjukban a természet védelme, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá. Célunk, hogy megfontoltak, előrelátóak legyenek tanulóink a veszélyhelyzetek elhárítása során, képesek legyenek segíteni önmagunkon, egymáson és tudjanak segítséget kérni a bajban.

Intézményünk minden pedagógusa meggyőződéssel vallja, hogy a személyes példaadás a helyes erkölcsi kép kialakításának és a bibliai életvitelre ösztönzésnek egyik leghatékonyabb eszköze.

Alapvető szempontnak tekintjük, hogy minden intézményi tevékenységet a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás és differenciáltság, kitartó munka hasson át.

Felkeltjük a tanulóknak a megismerés igényét, rávezetjük őket, hogyan tudnak bánni adottságaikkal, képességeikkel, igényeikkel és lehetőségeikkel. A művészeti oktatás szerepe ebben is igen jelentős.

A képességek fejlesztése, az egyéni különbségek figyelembevételével, kezdetben (1.-2. osztályban) játékos formában, majd a kondicionáló motorikus képességeket, az önismeretet, az elvont gondolkodást, az érzelmi motivációs tényezőket és a vitát állítjuk a személyiségfejlesztés középpontjába iskolai életünk során.

A problémamegoldó, a logikus gondolkodás és a mindennapi élet kiemelkedő területe a kreativitás, amelyet minden tantárgy oktatásánál fejlesztendő területnek tartunk.

A hatékony tanulás módszereinek, megismertetése valamennyi műveltségi terület esetében alapkövetelmény.

Kooperatív tanulási technikák valamennyi tantárgy, modul, tananyagegység esetében jelen vannak, tanítási órán és azon kívül egyaránt. Minden szaktanár feladata, hogy hozzásegítse a gyerekeket az általa tanított tantárgy tanulásának leghatékonyabb módszereinek elsajátításához.

Összegezve: olyan tevékenységi formák, módszerek, eljárások, eszközök, alkalmazása a feladatunk, amelyek a tanulókat pozitív tevékenységre készítik és segítik a kitűzött nevelési-oktatási céljaink elérésében. Széleskörű, változatos, közvetlen és közvetett nevelési és oktatási módszerek differenciált alkalmazására törekszünk, figyelembe véve tanulóink

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

előképzettségét, életkorát, fejlődését, az egyes nevelési-oktatási- és képzési szakaszok cél- és feladatrendszerét (követelés, meggyőzés, elismerés, gyakoroltatás, segítségadás, ellenőrzés, ösztönzés, magyarázat, beszélgetés, szemléltetés, megszilárdítás, értékelés, stb.).

I.2.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztéssel, közösségteremtéssel kapcsolatban fontos szempontunk, hogy elkerüljük az öncélú közösségépítésre való törekvést; a közösség alárendelt eleme céljaink megvalósításának: akkor bír értékkel, ha értelmes és helyes célok és feladatok megvalósításában vállal szerepet. Ezért szívesebben használjuk a "csapatmunka", "csapatépítés", "munkatársi kapcsolat" fogalmakat, ezzel is érvényesítve azt az elvet, hogy az adminisztratív közösségekhez csak a sikeres munkavégzés érdekében szükséges mértékig ragaszkodunk. A közösség tehát semmiképpen nem cél, hanem eszköz céljaink elérésében.

Messzemenőig tiszteletben tartjuk a család hatáskörét minden, a tanulót érintő kérdésben, ezért igyekszünk a szülői és pedagógusi hatáskört határozottan és egyértelműen elkülöníteni.

Intézményünk nem kíván alattvalói magatartásra nevelni, ezért a családot sem kívánjuk alárendelni az intézménynek: döntéseink meghozatalakor a család érdekeinek elsőbbségét igyekszünk érvényesíteni, és kerüljük a meggyőződésünk szerint családi hatáskörbe tartozó feladatok felvállalását, valamint a "hatóságga" válást.

Az intézményi mindennapok során pozitív érzelmi légkör kialakítására törekszünk mind az osztályokban, mind a tantestületben - olyan légkör létrehozására, mely "oázist", felüdülést jelent az itt dolgozók és tanulók számára. Csak ennek következménye lehet egy olyan iskola, melyhez tanárai és diákjai egyaránt szeretettel viszonyulnak.

Nagy jelentőséget tulajdonítunk a közös diákprogramoknak, melyeket igyekszünk a család elsőbbségének figyelembe vételével, a családi programoknak alárendelve kialakítani.

Bátorítjuk az osztályfőnököket tanulmányi kirándulások szervezésére, melyek során az alsóbb évfolyamok tanulói a különféle tevékenységeket ismerhetik meg (KRESZ-park, üzemek, mesterségek megismertetése).

A tanulmányi kirándulások alkalmával minden korosztály az életkori sajátosságainak, fizikai állóképességének figyelembe vételével különböző tájegységet ismerhet meg hazánk határain belül és kívül. Intézményünk 8. és 9. évfolyamos diákjai számára két évente Erdélyi körutazást szervezünk, melynek célja névadónk - Bethlen Gábor - életútjának és munkásságának megismerése, valamint a nemzeti összetartozás erősítése. A határon túl szerzett élményeken túl diákjaink történelmi, irodalmi és egyéb emlékekkel ismerkedhetnek meg, emellett az elszakított területeken élő és az itthoni magyarság között baráti, emberi, szoros kapcsolatok alakulhatnak ki.

Jelentős szerepet tulajdonítunk az intézmény életében az ünnepeknek. Az állami ünnepeket az őket megillető módon kell megünnepelni. A hagyományos vallási-társadalmi jellegű ünnepeket, a magyar társadalom sokszínűségét figyelembe véve, a személyes szféra részének tekintjük, a családokra bízva azok megünnepelésének módját. Nagy hangsúlyt helyezünk azonban a tanulók intézményi életéhez kapcsolódó, számukra korszakváltást jelentő események megünnepelésére, amit nevelő-oktató munkánk egyik jelentős eszközének tekintünk. Ilyenek a tanévnyitó, tanévzáró ünnepélyek és a ballagás.

Tanévzáró ünnepélyeink egyik legfontosabb eseménye az adott tanévben tanulmányilag, a sport területén vagy más téren kiemelkedően szereplő tanulóknak az egész tanulóközösség előtt történő megjutalmazása. Pedagógiai alapelveink közé tartozik, hogy minden kiemelkedő teljesítményt az egész intézmény nyilvánossága előtt ismerjünk el, ezzel is megerősítve

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

tanulóink értékrendszerében a teljesítmény szerepét. Intézményünk támogatja a szabadon szerveződő körök működését.

Gyermekkórusunk gyakori vendége a fenntartó által szervezett programoknak, és fellép az iskolai évzáró és más ünnepségeken, gyermeknapi és egyéb programokon is.

Az intézményi életet színesítő tevékenységek közé tartoznak a hétvégeken tanáraink által szervezett kirándulások, különféle nyelvi és készségfejlesztő szakköri foglalkozások.

Intézményünk a szülői és diák kezdeményezésű szerveződések számára minden törvényes feltételt biztosít.

I.2.4. Környezeti nevelés programja

Az intézményi környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására.

A környezeti nevelés:

- megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő ill. élettelen környezettel;
- elősegíti a természettudományos kompetenciák kialakulását;
- felkelti az igényt, képessé tesz;
- a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására;
- összefüggő rendszerben történő értelmezésére; a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére;
- a problémák megkeresésére, okainak megértésére;
- kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére;
- az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben;
- a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre.

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy tanítványaink környezettudatos állampolgárokká váljanak. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos szemléletet;

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, az annak megőrzése iránti igényt;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét, és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

Környezetnevelési feladatok

Hónap	Programok
X.	Ember és természet. Kapcsolatunk az állatvilággal a Biblia tükrében előadás szervezése, fórum
XII.	Környezetismeret, környezetvédelem látogatás szervezése a hivatalos szervekhez
II.	Környezettudatos viselkedés szabályai projekt nap
IV.	A természet ébredése az erdőben elméleti ismeretek gyakorlati megvalósítása
VI.	Minden, ami megújuló energia interaktív előadás szervezése

A célok eléréséhez szükséges bizonyos készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban.
Ilyenek például:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

Fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. Ennek érdekében minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s a benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtését kiemelt feladatnak tekintjük. A kémia, a biológia, a földrajz és a fizika tantárgyak között már részben megvalósult az együttműködés.

Tanórán vagy tanórán kívül megismertetjük tanulóinkkal a természetet, gyakoroltatjuk az egyszerű és komplex természetvizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink elméleti alapokat is szerezzenek, mivel véleményünk szerint csak így lehet okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

Az egyszerű víz-, talaj- és levegővizsgálati módszereket az érdeklődő diákoknak szakköri foglalkozásokon tanítjuk meg. Kiemelten kezeljük ezek elemzését, a következtetések megfogalmazását, a tapasztalatok hatásainak értékelését. A tantárgyi keretben megvalósuló különböző tevékenységi formákat a tanmenetek rögzítik.

Nem hagyományos tanórai keretben:

Az intézmény minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartása, munkája példaértékű legyen a tanulók számára.

Az intézmény minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladat hárul az iskolai az osztályközösségekre. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.

Az intézményi környezeti nevelés területén is szükséges a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván.

Az intézmény adminisztratív és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az intézményi adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az intézmény épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használunk. Ezek felkutatása és beszerzése az iskolai gondnok feladata.

A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Intézményünk számára ilyen szempontból fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányaik során a tanulók részt vesznek több ilyen környezeti témájú intézménylátogatáson.

A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk.

A hatékony környezeti nevelőmunkához elengedhetetlen a környezeti nevelés alapelveinek széleskörű beépítése a tantárgyi struktúrába, illetve az iskolai élet egészébe.

A képzés során (9- 14. évfolyamig) tudatosítani kell a jövő szakembereivel, hogy az ember termelő-fogyasztó tevékenysége során valamennyi földi szférában változásokat okoz.

Ezen változások csökkentéséhez, megelőzéséhez vezető céljaink, feladataink:

- életkoruknak megfelelően bővíteni látókörüket a lokális ismereteken keresztül a globális felé;

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a közvetlen és tágabb környezetük élő és élettelen elemeinek azok kölcsönös kapcsolatának, szépségeinek és értékeinek megismertetése;
- a szokások kialakításával, az értékek tudatos formálásával, széleskörű ismeretekkel alátámasztva a környezetéért felelősséget érző, cselekvőképes szakemberek nevelése;
- az esztétikus környezet és egészséges életmód iránti igény kialakítása tanulóinkban;
- megismertetni a helyi környezetvédelmi programokat, terveket, melyben koruknak megfelelően aktív részesek lehetnek;
- legyenek tisztában a történelmi, gazdasági változásokkal, tanulmányozzák a múltat, különös figyelemmel a szakmájukhoz kapcsolódóan;
- ismerjék meg, tiszteljék, illetve kapcsolódjanak be az iskola és a város hagyományőrző programjaiba;
- tudatosítani a természeti és társadalmi környezet változásait az urbanizáció, az ipari és mezőgazdasági termelés emberi egészséget veszélyeztető hatásait;
- a szakmai képzésben ismerjék meg a környezetbarát anyagok, technológiák fontosságát;
- kialakítani a környezetvédelmet, az ergonómiát, a munkavédelmet, a biztonságtechnikát és a munkaszervezést összekapcsoló szemléletmódot;
- szakmacsoportoknak megfelelően a korábban tanult általános ismeretekre építve megismertetni a szakma speciális környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésköreit;
- legyen számukra természetes a takarékos anyag-, víz és energia felhasználás;
- képesek legyenek szakmájuk káros környezeti hatásainak csökkentésére, elkerülésére;
- a szelektív hulladékgyűjtés legyen természetes számukra;
- ismerjék meg a szakmájuk veszélyes hulladékait és kezelésükre vonatkozó szabályokat;
- törekedjenek a munkájuk során keletkező maradékok, hulladékok felhasználására, újrahasznosítására;
- környezetbarát szemlélet, magatartás, viselkedés, életvitel kialakítása és megszilárdítása.

I.2.5. Egészségnevelési program

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéne, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés és az öngyógyítás feladatait, módszereit. A környezetegészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező.

Az egészségfejlesztés fő feladata egy általánosan érvényes egészségfejlesztő politika kifejlesztése, egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az énkép és önismeret fejlesztése, felkészülés a felnőtt életre és szemléletválttatás az egészségügyi szolgálatban.

Az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdításának érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Konkrét céljaink és feladataink az egészségnevelés területén:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az iskolai egészségnevelésnek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek a személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez szükséges megérteniük az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát, hogy az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges, fejleszteni kívánt területek:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete;
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága;
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe;
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat;
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben;
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete;
- a tanulás technikáinak ismerete;
- a tanulási környezet alakítása;
- az idővel való gazdálkodás szerepe;
- a rizikóvállalás és határai;
- a szenvedélybetegségek elkerülése;
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége;

Intézményünk tantestülete fontos feladatának tekinti a dohányzás, az alkoholfogyasztás és a kábítószer-használat megelőzését. Törekszünk az iskolai büfé kínálatának átalakítására az egészséges életmód követelményeinek megfelelően. Az egészségnevelésben fontos szerepet játszanak az osztályfőnöki órák is, az egészséges életmódról szóló témák feldolgozásával, valamint minden szaktárgyba beépítettük az egészséges életmódra való nevelés programjának megfelelő aspektusait. A jövőben tervezzük az egészségnevelést szolgáló, tanításon kívüli programok szervezését (sportnap, egészségnap, erdei iskola, túrák stb.).

Egészségnevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az intézmény résztvevői egymással jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. Az egészségnevelési program eredményesen csak a tantestület támogatásával tud működni. Az iskola minden tanárának feladata, hogy magatartása, munkavégzése példa értékű legyen a tanulók számára.

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Egészségnevelési feladatok

Hónap	Programok
IX.	Sportnap
XI.	Egészségmegőrzés, egészséges életmód (project nap)
I.	Mindent szabad nekem? A káros szenvedélyektől mentes élet kiállítása, előadások szervezése
III.	Digitális veszélyek, mentálhigiéné
V.	Közösségépítő sportrendezvények

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszerítik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a különböző sporttevékenység a szociális kompetenciákon túl a társakkal történő kreatív együttműködést és a csapatmunkát fejleszti.

Az iskola-egészségügyi feladatokat az iskolaorvos és a védőnő közösen látja el.

Feladatuk:

- a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak;
- szükség esetén a tanulók elsősegélyben részesítése;
- közreműködés a közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás-egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában;
- felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.

Ökoiskolai program

Bevezető

Intézményünk számára kiemelten fontos, hogy a nevelés és oktatás során a jövő generációit ne csak tudásban, hanem értékrendben is megerősítsük. Az ökoiskolai program lehetőséget ad arra, hogy tanulóink környezettudatos, felelősségteljes és aktív állampolgárokká váljanak. A környezetvédelem és a fenntarthatóság értékeinek közvetítése egységben valósul meg általános iskolánkban, gimnáziumunkban tagozatunkon is.

A környezeti nevelés és fenntarthatóság kiemelt szerepe

A környezeti nevelést már also tagozatos szinten játékos formában kezdjük el, majd fokozatosan bővítjük az ismereteket az iskolai élet során. Törekszünk arra, hogy minden korosztály saját élményeken keresztül, a természettel való közvetlen kapcsolat révén ismerje meg a környezetvédelmi alapelveket. A fenntarthatóság témáját tantárgyi keretek között, valamint tanórán kívüli programokon keresztül is feldolgozzuk.

Szoros együttműködés a szülőkkel

A szülők fontos partnerei az intézmény környezeti nevelési tevékenységének. Közös programokat szervezünk, mint például madáretetők és rovarhotelek készítése, virágültetés, faültetés vagy zöld udvar kialakítása. Ezek a tevékenységek nemcsak az együttműködést erősítik, hanem szemléletformáló hatásúak is.

Energiatakarékosság és felelős fogyasztás

Az energiatakarékosságra való nevelés mindennapos része életünknek. Tudatosítjuk a tanulóknak és dolgozóknak a világítás, fűtés és vízhasználat felelősségteljes kezelését.

Pedagógusok közötti együttműködés

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Tantestületünk elkötelezett a környezeti nevelés mellett, és munkacsoportokban dolgozunk a programok tervezésén, lebonyolításán. A tanítók és szaktanárok is dolgoznak közös tematikus projekteken, ahol lehetőség van az egymástól való tanulásra, jó gyakorlatok átvételére.

A fenntarthatóság gyakorlati megvalósulása

- Intézményünk aktívan szervez öko- és jótékonyági akciókat.
- A helyes életmódra nevelés részeként egészséges táplálkozással, mozgással és lelki egészséggel is foglalkozunk.
- Éves zöld beszámolót készítünk, amelyben értékeljük a megvalósított programokat és új célokat tűzünk ki.
- Szelektív hulladékgyűjtés is szeretnénk intézményünk minden részében működtetni.
- Az iskolai környezetet is tudatosan alakítjuk ki.
- Állatvédelem keretében menhelyekkel tartunk kapcsolatot.
- Madáretetők és rovarhotelek készítése során a szülőkkel közösen alkotunk.

Projektnapok és jeles napok

Év közben rendszeresen szervezünk környezeti tematikájú projektnapokat:

- Egészségnap
- Fenntarthatósági projektnap
- Víz világnapja
- Föld napja
- Állatok világnapja
- Madarak és fák napja
- Méhek világnapja

Ezen napokon tematikus programokat, versenyeket, kiállításokat szervezünk.

Tanulmányi kirándulások – tanulás a természetben

Kirándulásainkat igyekszünk úgy szervezni, hogy azok természetközeli élményeket nyújtsanak. A tanulók megismerkednek helyi ökoszisztémákkal, védett növény- és állatfajokkal, fenntartható gazdaságokat, ökológiai gazdaságokat látogatnak meg.

Fejlesztési célok

1. A környezettudatos magatartás erősítése tantárgyi kereteken belül
Minden nevelési-oktatási területen törekszünk arra, hogy a tanulók a természet védelmét ne csupán kampányszerűen, hanem a tanulás mindennapi részének tekintsék.
2. A tanulók aktív bevonása a fenntarthatósági döntésekbe
3. Tantárgyi integráció kiszélesítése
Minden szaktárgyban azonosítjuk azokat a pontokat, ahol kapcsolódási lehetőség van a környezetvédelemhez, globális kihívásokhoz vagy felelős életvitelhez.
4. A fenntarthatósági kompetenciák fejlesztése
Célunk, hogy a tanulók fejlődjenek a rendszerszemlélet, kritikus gondolkodás, pénzügyi tudatosság, felelős fogyasztás és ökodigitális viselkedés terén is.
5. Belső tudásmegosztás a nevelőtestület számára
A pedagógusok számára rendszeres műhelyeket, jó gyakorlat-megosztásokat szervezünk a fenntartható nevelés korszerű módszereiről.
6. A szülői ház bevonása a fenntarthatósági nevelésbe
Interaktív programok, kihívások, közös akciók (pl. szelektív gyűjtés, zöld otthon kampány) révén ösztönözzük a családokat a szemléletformálásra.
7. A közösségi együttműködések elmélyítése

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Partnerkapcsolatokat építünk ki más ökoiskolákkal, civil szervezetekkel, hogy élményszerű programokat kínáljunk tanulóinknak.

8. Játék- és tárgycsere programok folytatása, kibővítése

A fenntartható fogyasztás szellemében játékcsere-projekteket szervezünk, karácsonykor pedig újrahasznosított anyagokból készülnek ajándékok.

9. Zöld tantermek és természetbarát iskolakörnyezet kialakítása

Olyan terek kialakítását tervezzük, ahol a természetes fény, növények, újrahasznosított dekorációk segítik a tanulók jóllétét és ökotudatos szemléletét.

10. Fenntarthatósági mérési rendszer kidolgozása

Működő jó gyakorlatok nyomon követése, kérdőívek, zöld audit napok segítségével szeretnénk visszajelzést kapni és fejlődni.

Fejlesztendő kompetenciák és célok

A fenntarthatóságra nevelés áthatja intézményünk pedagógiai programját. A környezeti nevelés során az alábbi kulcskompetenciák fejlesztésére törekszünk:

Fejlesztendő kompetenciák:

- Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia – a tanulók bátran javasolnak zöld programokat, saját projekteket valósítanak meg (pl. játékcsere, öko-ötletpályázat).
- Önállóság és felelősségvállalás – a környezettudatos döntések egyéni szinten is támogatottak (pl. hulladékcsökkentés, energiatakarékosság).
- Szociális és állampolgári kompetenciák – közösségi szintű zöld akciókban (pl. faültetés, közösségi kert) a tanulók csapatban dolgoznak, egymásra figyelnek.
- Kritikus gondolkodás és problémamegoldás – ökológiai kihívásokra keresnek alternatív megoldásokat (pl. műanyagmentes hét, vízhasználat csökkentése).
- Digitális kompetenciák – tudatos internethasználat, online ökológiai lábnyom csökkentése (pl. adatmennyiség, nyomtatás visszafogása).
- Környezeti érzékenység és esztétikai-művészeti tudatosság – természetközeli tevékenységek (pl. land art, természetfotózás, zöld dizájn) fejlesztik a belső motivációt.

Konkrét célkitűzések:

- A tanulók ismerjék fel a környezetvédelem alapvető fontosságát, és képesek legyenek a mindennapi életükben alkalmazni a tanultakat.
- Fejlődjön a tanulók szemlélete a fenntartható életmód, a körforgásos gazdaság, a tudatos vásárlás és az energiatakarékosság terén.
- Legyenek képesek felismerni a globális és helyi környezeti problémák összefüggéseit.
- Alakuljon ki bennük felelős attitűd a természeti és társadalmi környezetük iránt.
- Váljanak aktív szereplőivé közösségi, iskolai és lakóhelyi környezetvédelmi kezdeményezéseknek.

Állatbarát Iskola program

Értékközvetítés:

Iskolánk számára kiemelt érték a teremtett világ tisztelete és megóvása, ezen belül az állatok védelme, az irántuk való felelősség és gondoskodás. Pedagógiai munkánk részét képezi a felelős állattartásra és az állatbarát szemléletre való nevelés, amelynek célja, hogy tanulóink empátikus, együttérző és felelősségteljes felnőttekké váljanak.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az állatbarát iskola programnak szintén célja az ismeretterjesztés:

Az állatokkal kapcsolatos ismeretek bővítése, az állatok jellemzőinek, szokásainak és viselkedésének megismertetése. Ez nem csupán az ismeretek bővítését jelenti, hanem élménypedagógiai módszerekkel, változatos programokkal, témanapokkal, kirándulásokkal és országos vagy nemzetközi projektekkel is támogatja az állatvédelemhez való közeledést.

Élményalapú tanulás:

Élménypedagógiai módszerek alkalmazása az állatokhoz való közeledéshez, például témanapok, kirándulások, látogatások, projektek.

Kreatív programok:

Változatos programok, például előadások, játékok, kézműves foglalkozások, melyek az állatvédelem iránti elkötelezettséget erősítik.

Közösségi részvétel:

A diákok bevonása az állatvédelemmel kapcsolatos tevékenységekbe, projektekbe, hogy aktívan hozzájáruljanak a környezetvédelemhez és az állatok védelméhez.

Nevelési célok megvalósítása:

A tanulóiban tudatosítjuk, hogy az állatok érző lények, amelyek iránt tisztelettel és gondoskodással tartozunk. Az állatokkal való humánus bánásmód és a felelős állattartás értékeit a mindennapi nevelő-oktató munkánk részévé tesszük.

Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek:

Természetismeret, természettudomány, biológia és osztályfőnöki órák keretében rendszeresen foglalkozunk az állatvédelemmel. Tanórán kívüli programokat szervezünk, például állatvédelmi előadásokat, vetélkedőket, gyűjtéseket.

Lehetőséget biztosítunk a diákok számára, hogy állatmenhelyekkel, állatvédő szervezetekkel együttműködve önkéntes munkát végezzenek.

Iskolai környezet és szemléletformálás:

Az iskola udvarán állatbarát környezetet alakítunk ki (pl. madáretető, madárbarát kert).

Az állatok jelenléte segíti a gyerekek felelősségtudatának, gondoskodó magatartásának fejlődését.

Együttműködések:

Kapcsolatot tartunk helyi állatvédő szervezetekkel és más, állatokkal foglalkozó szervezetekkel.

Bekapcsolódunk országos állatvédelmi és környezetvédelmi programokba.

Pedagógiai programunk ezen elemei biztosítják, hogy az „Állatbarát Iskola” cím az intézmény nevelési gyakorlatának szerves részeként jelenjen meg, hozzájárulva a tanulók személyiségfejlődéséhez és értékrendjének formálásához.

Aktív iskola programja

Az **Aktív Iskola Program** célja, hogy a tanulók napi mozgásigényét beépítse az iskolai élet minden területére. A program szemlélete szerint a testmozgás nemcsak a testnevelés órákon, hanem a tanítási órák közötti szünetekben, tanórákon belül, valamint a délutáni szabadidős tevékenységek során is hangsúlyos szerepet kap. A rendszeres mozgás hozzájárul a tanulók testi-lelki egészségének megőrzéséhez, javítja a koncentrációt, a teljesítőképességet és a közösségi kapcsolatok minőségét is. Az Aktív Iskola támogatja a rugalmas térhasználatot, a mozgásbarát környezet kialakítását, valamint a játékos mozgásformák bevezetését a tanulási folyamatba. Kiemelt cél, hogy minden diák naponta legalább 60 perc mozgásban részesüljön, életkori sajátosságainak megfelelő formában. Az intézmény törekszik a helyi adottságok maximális kihasználására, például udvari, tornatermi vagy közeli sportlétesítmények bevonásával. Fontos elem a pedagógusok módszertani támogatása is, hogy a mozgásbarát szemlélet minden tantárgyban megjelenhessen. Az iskolai közösség tagjait – pedagógusokat, szülőket, diákokat – aktívan bevonjuk a program tervezésébe és megvalósításába. E szemlélet hozzájárulhat a tanulói motiváció erősítéséhez, a tanulmányi eredmények javításához, valamint a prevenciók célok megvalósításához is. Az Aktív Iskola Program az egész életen át tartó mozgásos életmód megalapozását segíti elő. Iskolánk elkötelezett a program elvei mellett, ezért célunk, hogy minden tanuló megtapasztalja a mozgás örömét a mindennapokban.

I.2.6. A fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatok

Kiemelt fejlesztési feladatunknak tartjuk, hogy tanulóink a felkészüljenek a felnőtt életre, amelyben a **fogyasztói kultúra kialakítása** is jelentős szerepet kap.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

“A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknak.”(Nat)

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselete jelenti.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükségesnek tartjuk a társadalmi és állampolgári-kompetenciák kialakításának elősegítését, a jogaikat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzését. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során tanulóink megismerik a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulják, hogyan viselkedjenek a piaci viszonyok között, hogyan legyenek képesek fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

Kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások: a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, melyet különböző szituációs játékok keretén belül erősítünk diákjainkban.

Kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélelénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az árérték arány figyelmen kívül hagyásával kizárólag az árakat nézik; az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, holott ami „olcsó”, olykor az a drágább. Programunkban a helyes értékrend alakítására fektetjük a hangsúlyt. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése,
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Megismertetjük a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket a területen való eligazodásra. Hangsúlyozzuk a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy a diákjaink értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás,
- ökológiai fogyasztóvédelem,
- környezettudatos fogyasztás,
- fenntartható fogyasztás,
- preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem.

A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban

A különböző tanórai foglalkozásokba beépítjük a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmakat. Az óra jellege határozza meg, hogy az adott témához melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos fogalmak értelmezése, a gyakorlati életbe való beépítése. A közismereti tárgyak kitűnő közeget biztosítanak mindehhez.

Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)

- Intézményen kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása).
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más intézményekkel, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- Az intézmény fogyasztóvédelmi működése (az intézmény, mint fogyasztó, és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

I.2.7. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A társadalmi változásokat, a családok helyzetét figyelembe véve számítanunk kell arra, hogy egyre több hátrányos helyzetű, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek kerül az intézményünkbe. Hasonlóan növekszik a probléma középiskolai szinten is, párhuzamosan a gimnázium szerepének kiszélesedésével és a középfokú oktatás egyre általánosabbá válásával. Intézményünk jellegét tekintve abban bízunk, hogy ezt a fajta problémát sikerül az átlagosan tapasztalható szint alatt tartani, ugyanakkor tisztában vagyunk vele, hogy fontos kialakítanunk és fejleszteniünk azokat a stratégiákat, melyekkel sikeresen támogathatjuk a rászoruló tanulókat. Legfontosabb feladatunk a beilleszkedési zavarok minél korábbi felismerése, ami a hatékony fellépés alapfeltétele. A pedagógiai segítségnyújtás céljai esetükben arra irányulnak, hogy váljanak képessé a nevelési céljainkban megfogalmazott értékrendszerünkhöz való alkalmazkodásra, jussanak túl beilleszkedési zavarairon és készüljenek fel a felnőtt léttel járó felelősségre, szerepekre. Hatékony eszköznek tartjuk a tanulókkal való egyéni foglalkozást, a motivációt növelő egyéni feladatok kijelölését, a közös, osztály-, illetve csoportszintű feladatokba való bevonást.

A problémák kezelésére rendelkezésre állnak a következő módszerek, lehetőségek:

- egyéni beszélgetés a tanár (osztályfőnök) és a diák között;
- osztály-, illetve csoportszintű beszélgetések, közös álláspont kialakítására való törekvés;
- a szülők bevonása a probléma kezelésébe, a probléma hátterének feltárására irányuló megbeszélések kezdeményezése;
- együttműködés a helyi Pedagógiai Intézettel;
- együttműködés a helyi Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal.

I.2.8. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetség az egyéniség összeteljesítményének egyik része, ennél fogva a tanulók személyiségének és teljesítményének minél sokoldalúbb értékelésére törekszünk a mindennapi tanulási-tanítási folyamatban. Úgy véljük, ha az ember egy területen sikeres tud lenni, és megtalálja a számára leggyümölcsözőbb hivatást, az hozzájárul egész személyisége boldogságához. A tehetséggondozás feladata ennek a területnek a felismerése a tanulóknál, és optimális fejlődésük biztosítása. E feladat konkrét tartalma a gondolkodás, az alkotóképesség fejlesztése az érdeklődési körnek megfelelő ismeretek és tevékenység által.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tehetséggondozás egyben a tehetség kibontakozásához szükséges optimális feltételek megteremtését és működtetését is jelenti. Ennek legfőbb színtere a tanítási óra. A tanórák keretében folyó differenciált foglalkozás lényege a tudás elmélyítése - a tehetséges tanulókat nem egyre több ismeret elsajátíttatásával kívánjuk fejleszteni, hanem minél inkább önállóságra, alkotó jellegű tevékenységekre készítető feladatokkal törekszünk ösztönözni őket, hogy ez által erősítsék képességeiket.

Kulcsfontosságúnak tartjuk a megfelelő motiváció felkeltését, hiszen meggyőződésünk szerint csak a motivált ember képes tehetsége kibontakoztatására. Ha a tanulóban rejlő tehetség, értékes gondolatok, illetve teljesítmény figyelmet kap, hiteles, hatékonyan kommunikáló emberré válnak.

Ennek érdekében már az óvodás korú gyermekek sokrétű fejlesztése folyik 5 éves kortól.

Kreatív kézműves foglalkozás, játékos-mozgásos ovitorna, zene-ovi csoportos foglalkozások nagyon népszerűek és kedveltek a gyerekek és a szülők körében. Az iskolában heti rendszerességgel működik sakk és angol szakkör. Az óvodai és iskolai tevékenységek pályázat útján Tehetségműhellyé alakultak, most pedig folyamatban van intézményünk Tehetségponttá válása is.

Pedagógusaink kiemelt feladata, hogy a tanítási órákon is ösztönözzék az egészséges versenyzellel kialakítását, többek között a tehetséges és szorgalmas tanulók elismerése és dicsérete által. A több tantárgyból bevezetett csoportbontás növeli a tanítási-tanulási folyamat hatékonyságát. Az eredmények ismeretében bátran elmondhatjuk, hogy szükséges és eredményes eszköz a tanulás-tanítás hatékonyságának növelésében a fakultációs lehetőségek biztosítása is.

A tehetségnevelést segítő egyéb tevékenységeink:

- kiscsoportos vagy egyéni foglalkozások
- sportkörök
- szakkörök
- házi tanulmányi és sportversenyek szervezése
- országos tanulmányi versenyeken való részvétel
- pályázatok figyelemmel kísérése
- könyvtárhasználatra való ösztönzés
- művészeti iskola (a zenei, a képzőművészeti tehetségek kibontakoztatása).

A közismereti tantárgyakból kiemelkedő képességű tanulóknak szakköröket, diákköröket szervezünk. A szaktanárok segítségével tantárgyi háziversenyeken kiszűrjük a jó képességű, tehetséges tanulókat. Ezeket a tanulókat egyéni illetve csoportos keretek között, hozzáértő pedagógusok segítségével felkészítjük a magasabb szintű versenyekre (városi, megyei, országos tanulmányi versenyek), ahol célunk a tisztességes helytállás és a lehető legjobb eredmény elérése.

A szakmai tantárgyakból, szakmai gyakorlatból kiemelkedő tanulókat már az alapképzés során igyekszünk kiszűrni. A 9. és a 10. évfolyamos tanulóknak szakmára felkészítő szakköröket szervezünk, szakmai pályázatokat írunk ki, ahol kibontakoztathatják képességeiket, tehetségüket.

A fenti szolgáltatások alanyi jogon megilletik a tanulókat. A szülői és a tanulói igényeknek megfelelő önköltséges vagy részben önköltséges foglalkozások megszervezésére is biztosítunk lehetőséget.

Szilárd meggyőződésünk, hogy a tehetségnevelésben különlegesen fontos szerepet kap a család és az intézmény sikeres együttműködése, hiszen csak ketten együtt teremthetik meg azokat az optimális feltételeket és segítő szándékú környezetet, melyben a tehetséges tanuló kiegyensúlyozottan és egészségesen bírja az intézményi oktatással együtt járó egyre fokozódó terhelést.

I.2.9. Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelmi feladatok ellátása az intézmény minden pedagógus és nem pedagógus dolgozójának feladata. A társadalmi változásokkal párhuzamosan egyre nagyobb feladatot jelent a gyermekvédelem ellátása, ami további, átgondolt és tudatos együttműködést követel a család és az intézmény között. Ezt az együttműködést kívánjuk fejleszteni a családokkal való kapcsolat mélyítésével annak érdekében, hogy a rászoruló gyermekek esetében hatékonyan tudjunk fellépni, szem előtt tartva azt is, hogy a gyermekvédelem szolgáltatásaihoz a gyermeknek joga van, az intézmény pedig köteles azt biztosítani.

A gyermek- és ifjúságvédelem a nevelő-oktató munka szerves részeként személyiségformáló hatásával, a tudásszint növelésével, az erkölcsi ismeretek megismertetésével közvetlenül járul hozzá ahhoz, hogy a gyermek, tanuló helyes irányba fejlődjön, képes legyen annak felismerésére, hogy adott esetben mi a megfelelő döntés.

A gyermekvédelem területén intézményünk nagy hangsúlyt helyez a prevencióra. Ebben, illetve a problémakezelés koordinálásában, a szülővel való folyamatos kapcsolattartásban kiemelkedő jelentőségű az osztályfőnök munkája. Ez nem merül ki a fogadóórák megtartásában, hanem szükség esetén módot kell találni egyéni beszélgetésekre a szülővel, illetve a tanulókkal is. Fontosnak tartjuk a családokkal folytatott hatékony kommunikációt, a gyerekek jobb megismerését.

Intézményünkben a gyermekvédelmi felelős az iskola vezetősége, a tanárok és a fenntartó egyház vezetőinek segítségével foglalkozik ilyen jellegű felmerülő problémákkal is, megoldási stratégiákat ajánl.

A gyermekvédelmi feladatok:

- az osztályfőnökök gyermekvédelmi tevékenységének segítése;
- a veszélyeztetett tanulók körülményeinek megismerése;
- a tanulók és szüleik tájékoztatása arról, hol és mikor fordulhatnak hozzájuk, illetve különféle fórumokhoz segítségért;
- rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, beiskolázási segély, étkezési hozzájárulás megállapításának kezdeményezése a lakóhely szerint illetékes önkormányzatnál a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén;
- a szenvedélybetegségek megelőzésére folytatott tevékenység koordinálása, előadások szervezése;
- együttműködés a pályaválasztásért felelős kollégával, a tanulók segítése a pályaválasztásban;
- továbbképzéseken, esetmegbeszéléseken való részvétel, az ott elhangzott információk továbbítása;
- kapcsolattartás a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal, úgymint: iskolaorvos és védőnő, Pedagógiai Intézet, helyi önkormányzat, gyámhivatal, Gyermekjóléti Szolgálat, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat, Ifjúsági és Pályaválasztási Tanácsadó, valamint különböző megelőző és segítő szolgálatok;
- a fentiek címének illetve elérhetőségének közzététele az iskolában.

Intézményünk minden pedagógusának feladata, hogy a tanulók emberi méltósága és jogai tiszteletben tartásával eleget tegyen a titoktartás kötelezettségének is.

I.2.10. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Intézményünk maximálisan elősegíti és értékeli a kiváló teljesítményt, ugyanakkor az átlagosan vagy átlag alatt teljesítő tanulók számára is minden feltételt biztosít teljesítményük növelése érdekében, és motiválja őket jobb eredmények elérésére. Figyelmet fordítunk arra, hogy az egyéni teljesítőképességet a tanulók képesek legyenek közös eredmények elérése érdekében is befektetni.

A tanulási nehézségekkel küzdő diákok felzárkóztatásának színtere elsősorban a tanítási óra. A különböző tanulásszervezési, óravezetési technikák, módszerek alkalmazása (kooperatív tanulásszervezési technika, differenciált óravezetés, páros munka) minden tanulót sikerélményhez juttathat, így könnyebben fenntartható a folyamatos érdeklődés. Korrepetálások keretében is biztosítjuk az anyanyelv, matematika mélyebb elsajátításának lehetőségét. A kisebb tanulói csoportokban történő oktatás jobb lehetőségeket teremt a differenciált foglalkoztatásra, illetve a gátlásokkal küzdő gyengébb tanulók motiválására és aktivizálására.

A szabad órakeretet felhasználva évfolyamonként felzárkóztató csoportok szervezését is biztosítjuk, ha szükséges. A tantárgyakat, modulokat a tantestület határozza meg. Figyelembe vesszük a tanulók és a szülők igényeit, javaslatait. Az erre a célra külön készített egyéni fejlesztési terv eredményesebbé teheti ezt a tevékenységet.

A pályázati lehetőségeket az oktatás e területén is figyelemmel kísérjük. A sikeres érettségire való felkészülést mentor-tanár biztosításával is elősegítjük középiskolai diákjaink számára.

A tanítási órákon történő szintfelmérések eredményei alapján a tanuló bármikor felmenthető a tanórán kívüli felzárkóztatás alól, illetve bármikor bevonható. A szisztematikus felmérő, ellenőrző és felzárkóztató munka elősegíti az indulási hátránnyal küzdő tanulók hiányosságainak pótlását.

Minden évben az 1. osztályosok diagnosztikus fejlődésvizsgálatát - az úgynevezett Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer vizsgálatot - elvégezzük, amely az elemi alapkészségek mérését irányozza elő 4-8 évesek számára.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását szolgálja a speciális felzárkóztató és tanulási képességeket fejlesztő gyógypedagógus tevékenysége is, aki különböző terápiákat végez: Syndelar terápia a részképesség-zavarokban szenvedők számára, komplex észlelési és kognitív terápiára.

A terápiát a tanulók a szaktanárok véleménye alapján, ill. az illetékes szakhatóság javaslatára, az osztályfőnök és a pedagógus megegyezésével vehetik igénybe. Az értékelés alól felmentést csak az illetékes hatóság javaslatára ad az iskola. A terápia addig tart, amíg a tanuló az osztályban is önálló, intellektusának megfelelő teljesítményt tud nyújtani.

Az intézmény céljai közt kiemelt szerepet tölt be a „mindenkit sikerhez juttatásának” elve. Itt jönnek számításba a készségtárgyak (technika, rajz, ének, testnevelés). Az alapfokú művészetoktatás egy újabb fejlesztési, kibontakozási lehetőséget teremt meg e tanulók számára.

Fontos feladatunknak tekintjük, hogy a gyakran pszichoszomatikus tüneteket is produkáló teljesítménykényszert elkerüljük diákjainkban. Ennek megelőzésére első lépésként a gyermekkel és a szülővel folytatott beszélgetések során igyekszünk kideríteni a problémák okát. Intézményi keretek között nem minden probléma oldható meg. Ezért figyelemmel kísérjük a „civil szférák” ajánlatát, és szükség esetén javasoljuk tanítványainknak ezen lehetőségek kihasználását.

Hiszünk abban, hogy kölcsönös elszántsággal és együttműködéssel ez a módszer sikerre vezet. Reméljük, hogy tanulóink nagyobb esélyt kapnak a munkába álláshoz, a továbbtanuláshoz, az emberi értékek megőrzéséhez.

A középiskolai osztályokban az osztályfőnöki órák keretén belül a tanulók megismerkednek a hatékony tanulást segítő technikákkal, amelyek a tanulási képességek és készségek

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

fejlesztését szolgálják. Ezáltal sikeresen kiküszöbölhetik a számukra tanulási nehézséget okozó tényezőket, valamint gyarapíthatják és fejleszthetik tanulási technikáikat.

I.2.11. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Intézményünk hangsúlyt helyez arra, hogy diákjainkat és családjukat bátorítsa és ösztönözze az egyéni segítségnyújtásra. Mindezt az adakozás és a szükségben levők megsegítésének bibliai parancsait szem előtt tartva tesszük, melyeknek lényege a "mikor alamizsnát osztogatsz, ne kürtöltess magad előtt", és "ne tudja a te bal kezed, mit cselekszik a te jobb kezed" elve. Feladatunknak tekintjük a lemaradt rétegek felemelkedésének szorgalmazását - nem elsősorban a segélyek igénybe vétele révén, hanem azon szintén bibliai elv alapján, hogy a szegény is az adás, adakozás révén tud előrelépni és anyagi fejlődésre szert tenni. Fontosnak tartjuk tanulóink és családjaik kiemelkedését a hátrányos helyzetből minden területen; ehhez kívánunk megfelelő motivációt és stratégiákat nyújtani a mindennapi munka során.

Igyekszünk kialakítani tanulóinkban a sikerorientáltságot, ami meggyőződésünk szerint záloga a felemelkedésnek. Ezen tanulók problémáinak enyhítése érdekében iskolánk vállalja, hogy a tanulók kezébe szakmát ad, s olyan tudás megszerzésére ösztönzi őket, amely piacképes és értékálló. Iskolánk pedagógiai és tanulmányi programja minden részletében ezt a célt szolgálja.

Emellett intézményünk biztosít minden, a törvény által elérhetővé tett szociális juttatást a tanulók és családjaik részére. Tiszteletben tartjuk a családok egységét és intim közösség voltát, ezért nem szándékozunk a feltétlenül szükségesnél jobban részévé válni a család életének. Törekszünk arra, hogy felismerjük a jogos szükségeket, és segítsünk a rászorulókon a rendelkezésre álló eszközökkel.

Ezek a következők:

- rendszeresen ismertetjük tanulóinkkal és szüleikkel az ösztöndíj- pályázatokat;
- hozzáférhetővé tesszük a nagycsaládosok számára elérhető étkezési kedvezményt;
- segítséget nyújtunk az állami, önkormányzati szociális ellátó rendszer igénybe vételéhez szükséges iratok és igazolások megszerzésében és benyújtásában
- a Bethlen Gábor Oktatási Alapítvány Kuratóriuma felé jelezzük, ha valamelyik tanulóink anyagi támogatásra szorul, és a segítségnyújtáshoz szükséges kérelmet eljuttatjuk a Kuratóriumhoz.

Feladataink a tanulók felzárkóztatásában, az egyenlőtlenségek csökkentésében:

- intézményünk a hátrányos helyzetű tanulók számára is igényes képzést kíván biztosítani;
- célunk, hogy tanítványaink számára biztosítsuk az egyes évfolyamok sikeres elvégzését, tanulmányaik eredményes befejezését és a bukások számának mérséklését;
- az eltérő képességű és előképzettségű diákok oktatása különös figyelmet és differenciált módszereket kíván, tantestületünknek ezért a tehetséggondozás és a felzárkóztatás igényének egyaránt meg kell felelni;
- a tehetséges tanulók számára szakköri foglalkozásokat szervezünk, felkészítjük őket szakmai, közismereti és egyéb versenyekre;
- a tanulmányaikban lemaradó, hátrányos helyzetű tanulók számára – beilleszkedésük érdekében – felzárkóztató és korrepetáló programot dolgozunk ki.

A törvény által meghatározottak alapján étkezési és tankönyvtámogatást nyújtunk.

Egyéb szolgáltatásaink: napközi, tehetség-kibontakoztató foglalkozások, művészeti oktatás támogatása. Pályaorientáció segítése (pályaválasztási tanácsadás). Pályázatok írásával a rendezvényeink (színház- filharmónia látogatás, programok, kirándulás stb.) költségét csökkentjük.

I.2.12. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének elvei és gyakorlata iskolánkban

Sajátos nevelési igényeiket az iskolában dolgozó gyógypedagógusok a továbbiakban fejlesztő pedagógus), közreműködésével az iskola elégíti ki.

Alapelveink:

- Személyiségétől, hovatartozásától függetlenül elfogadunk minden gyermeket, jogaikat tiszteletben tartjuk.
- A krízisben levő gyermeket az adott időszakban több oldalról segítjük, támogatjuk, mindaddig, amíg újra nem képes az önálló, képességeihez mért stabil életvezetésre és érzelmi reagálásra.
- Partneri viszony kialakítására törekszünk a gyermekekkel, szüleikkel.
- Minden lehetőséget felhasználunk az egyes gyermekek és szociális hátterük megismeréséhez – anamnézis, családlátogatás, gyógypedagógiai és pszichológiai felmérés, előzetes óvodalátogatás, az óvodások meghívása az iskolába.
- Testi és lelki igényeik figyelembevételével egyénre szólóan fejlesztjük a gyermekek személyiségét.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára integrált oktatás biztosítunk. E munkánkat a nevelési tanácsadó szakemberei is segítik. A tanulóink számára előírt egyéni foglalkozásokat megszervezzük. Idegen nyelvet tanulniuk nem kell, de lehetőségük van annak elsajátítására is.

A veszélyeztetettség elhárítására

Iskolai lehetőségek:

- Családlátogatás, tanácsadás
- Nevelési tanácsadásra utalás
- Védő-, óvóintézkedés ellenőrzése
- Szociális támogatás

Iskolán kívüli lehetőségek:

- Családvédelmi csoporthoz
- Gyermekjóléti szolgálathoz irányítás

Az iskola speciális támogatásai:

- Taneszköz, tankönyvtámogatás, segély
- Kedvezményes étkezés
- Tanári segítség a problémás, tehetséges gyerekek támogatására,
- Iskolai felzárkóztató szakkörök szervezése

A sajátos nevelési igényű tanulók:

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapidokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóira is érvényesek.

Iskolánk helyi tantervének elkészítésénél a 2011. évi CXCV. törvény sajátos nevelési igényű tanulóira vonatkozó előírásait vettük alapul.

A sajátos nevelési igény nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. Ez

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális tanulást, életvitelt segítő szakemberek, technikai eszközök.

Integrált nevelés, oktatás:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése,
- önmagához mért fejlődése,
- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- az egyes gyermek igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Pedagógusok elvárható kompetenciái:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulóira jellemzőket,
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor
- együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához szükség esetén igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

a) alsó tagozat: 1–4. évfolyam

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képesség fejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az alsó tagozat első évfolyamán javasol egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

b) felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

Azok a tanulók tartoznak ide, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocioadaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartás jellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást.

Gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előre haladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárást okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

(pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat;

- indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályorientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése,
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek.

Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége,
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége,
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása,
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál,
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

A fejlesztés célja:

- alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet fejlesztése,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízáló-szintetizáló módszerrel,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia

– a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen.

Képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyapartás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásuk vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek.

A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, harag-reakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- Feladatok struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocioadaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A fejlesztés célja:

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Eszközei lehetnek:

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- b) pszichoterápia,
- c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- e) önértékelési képesség fejlesztése,
- f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- g) együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- h) a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A helyi tantervben indokolt lehet az 1. évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Az első tanévben:

- az intenzív prevenció,
- a szakszerű funkciófejlesztés,
- a pszichés gondozás,
- a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka,
- a gyógypedagógiai korrekciós – kompenzáló - terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

A NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt

I.2.13. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere

Az ellenőrzésen egyrészt a tanulói teljesítmény vizsgálatát, tehát a pedagógiai ellenőrzést, másrészt a vezetői ellenőrzést és értékelést értjük. Ez utóbbi terület kiterjed a pedagógiai ellenőrzésre és értékelésre is, bár ennél szélesebb körű feladat, hiszen kiterjed az iskolában végzett pedagógiai munka egészére. Az oktató nevelő-nevelő munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere az intézmény Minőségirányítási Programjában megfogalmazottak szerint zajlik.

I.2.14. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges kötelező felszerelések és eszközök jegyzéke

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben szereplő minimális eszközlistában leírt kötelező felszerelések és eszközök az Intézményben rendelkezésre állnak. Részletes felsorolásuk a Pedagógiai Program mellékletében található.

I.2.15. A különleges bánásmódot igénylő tanulók

I.2.15.1. Kiemelten tehetséges tanulók

A tehetség az egyéniség összeteljesítményének egyik része, ennél fogva a tanulók személyiségének és teljesítményének minél sokoldalúbb értékelésére törekszünk a mindennapi oktató-nevelő folyamatban. Úgy véljük, ha az ember egy területen sikeres tud lenni, és megtalálja a számára leggyümölcsözőbb hivatást, az hozzájárul egész személyisége boldogságához. A tehetséggondozás feladata ennek a területnek a felismerése a tanulóknban, és optimális fejlődésük biztosítása.

Intézménytípusunk alapvető funkciója: a tehetségek gondozása, veleszületett vagy szerzett képességeik továbbfejlesztése, megtalálni számukra azt az „utat”, amelyen elmélyülten és eredményesen törhetnek előre és az átlagosat túlhaladó teljesítményekre képesek.

A tehetséges tanulók mind a képességek, mind a viselkedés, a magatartás terén eltérnek az átlagtól.

A tehetséges gyerekek nem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív gyermekekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom, szabad kommunikációra törekvés, csökkentett mértékű alkalmazkodás, az elnyomás és a korlátozás elleni védekezés, a szociális korlátok áthágása jellemző.

A tehetségek megmutatkozásának, bizonyításának, a tehetség mértékének megállapítására alkalmas tevékenységi formák:

Zenei tanszakokon:

- munkaközösségi szinten történő bemutatkozás, a növendék haladásának ilyen módon való figyelemmel kísérése;
- vizsgaelőadások: tanszaki tanárok előtt;
- növendékhangversenyek: szülők, tantestület, kortársaik előtt;
- rendszeres külső rendezvényeken (hangverseny, egyéb műsoros esten) való részvétel;
- meghívott vendégtanárok előtti bemutatkozás;
- szakmai találkozásokon való megmutatkozás;
- zenei táborokban való részvétel;
- versenyeken való rendszeres szereplés: házi, országos, nemzetközi;
- művészeti fesztiválon történő bemutatkozás;
- tanévzáró ünnepségen történő fellépés.

Képző- és iparművészeti tanszakon:

- pályázatokon való részvétel
- Bethlen-napok (kiállítások)
- versenyek: házi, országos (rajz, festészet);
- külső rendezvényeken (más iskolai, városi, külföldi) való szereplés;
- tanévzárókon történő kiállítások;
- helyi tárlatokon való bemutatkozás (festészet, rajz);

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- szaktáborokon való részvétel,
- művészeti fesztivál történő bemutatkozás.

Ezen rendezvények támogatását a Bethlen Gábor Oktatási Alapítvány és a fenntartó egyház biztosítja.

A tehetségek oktatása nem pusztán a tantervi keretek közé szorított információ-közvetítésből áll, sokkal inkább olyan folyamatként kell felfogni, amely állandó tökéletesítésre ösztönöz az egyén saját képességeit, készségeit illetően.

A tehetséggondozás feltételei:

- a tehetségek kutatása, felismerése;
- megfelelő tárgyi-technikai feltételek biztosítása;
- napi kapcsolattartás az azonos növendéket oktatók-nevelők között;
- olyan oktatási légkör biztosítása, amely leküzdí a kreativitással szembeni akadályokat (pl.: az elmagányosodás érzését, kortársak megvetését, hibáktól való szorongás érzését, stb.);
- a tehetséges pedagógusok, akik nélkül eredményesen nem lehet tehetségeket nevelni-oktatni.

Zeneművészeti ágon a tehetséggondozás módszerei közül az egyéni oktatás előtérbe kerül. A pedagógus egy tanulóval foglalkozik 30 percen keresztül. Itt alkalmazható a gazdagítás módszere, amely a tehetségfejlesztő munka alapeszköze. Ennek keretében a tehetség-ígéreteknek, adottságaikkal összhangban, folyamatosan többet nyújtunk tehetségük kibontakoztatásához. Ilyen esetben a rendkívüli zenei tehetségeket „B”- tagozatra érdemes irányítani.

A csoportos foglalkozás esetén a differenciálás módszere a legalkalmasabb a tehetségek képzésére, ahol az egyéni fejlődés figyelembevételével, gyorsabb tempóval haladhatunk előre. A tanári munka professzionális szakma. Azt a pluszt, amitől sokan alkotó művészetnek is tekintik, a pedagógus személyisége adja hozzá. Felelőssége abban áll, hogy a reá bízott minden ember egyedi és megismételhetetlen. Ezért az e „szakmát művelők személyisége és erkölcsi arculata oly mértékig feltétele a sikeres pályafutásnak, mint a szaktudásuk”.

I.2.15.2. A sajátos nevelési igényű valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók

A köznevelés kiemelt feladata a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

Sajátos nevelési igényű tanuló (SNI): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. Iskolánk alapító okirata szerint az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók foglalkoztatását biztosíthatja.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

a. a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

b. az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Célok és feladatok:

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.

- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.

- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.

- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű tanulók számára olyan többletszolgáltatásokat fogalmaz meg, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára. Ezek:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,

- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Integrált nevelés, oktatás: A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése,

- önmagához mért fejlődése,

- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

- a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.

- az egyes gyermek vagy csoport igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Pedagógusok elvárható kompetenciái: A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,

- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor - együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
 - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
 - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
 - alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
 - együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktortanító, terapeuta
- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
 - javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
 - segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
 - javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
 - figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
 - együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
 - terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
 - segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
 - segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását. A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiaiszakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló (BTMN): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Minden SNI és BTMN-es tanuló számára van lehetőség iskolánk művészeti iskolájában tanulni. Számukra a szakértői véleményben megfogalmazott javaslatokat, ha a szülő kéri biztosítjuk a tanulónak a tanulmányai alatt.

I.2.15.3. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek is különleges bánásmódot igénylő tanulóknak számítanak.

Az állami feladatellátásban részt vevő alapfokú művészeti iskolában minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű, a hátrányos helyzetű tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel. Az ingyenességet minden tanuló számára biztosítjuk, aki a határozatot számunkra bemutatja.

Az egyéni törzslap tartalmazza a tanulót érintő gyermekvédelmi intézkedéssel, hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet megállapításával kapcsolatos és tanulói jogviszonyából következő döntéseket, határozatokat, záradékokat.

1.2.16. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt lehet letenni.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet az a tanuló, aki magasabb évfolyamba kéri a felvételét, vagy más intézményből érkezett iskolánkba.

A különözeti vizsga képességfelmérésből, az adott évfolyam anyagának számonkéréséből áll. A különözeti vizsgáról jegyzőkönyv készül.

A különözeti vizsga eredményét a bizonyítványba a különözeti vizsga dátumával kell bejegyezni és a megjegyzés rovatba a különözeti vizsga tényét be kell jegyezni.

Különbözeti vizsga szervezése a tanév rendje szerinti időpontban lehetséges.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát tehet az a tanuló, aki szülői/gondviselői vagy nagykorú tanuló esetén saját nevében kérelmet ad be az intézmény vezetőjének, melyben kifejezi szándékát, hogy az adott évfolyamánál magasabb évfolyam tananyagát bizonyos tantárgyakból előbb szeretné teljesíteni. Előrehozott érettségi esetén a 100/1997. Kormányrendelet szerint járunk el. Osztályozó vizsgát csak egy teljes tanév tananyagából tehet a tanuló a tanév rendje szerinti időpontban.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tenni, ha

- felmentették a tanóra foglalkozásokon való részvétele alól
- mulasztott óraszámok miatt más módon nem osztályozható

Felsőbb osztályba lépés

Az alapfokú művészeti iskola felsőbb osztályába az a tanuló léphet, aki a közvetlenül megelőző osztályt sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott.

A művészeti iskola legmagasabb alapfokú osztályát eredményesen elvégző tanuló alapvizsgát tehet, a sikeres vizsgát követően a továbbképző évfolyamába léphet.

A továbbképző elvégzése után a tanuló alapfokú záróvizsgát tehet.

A továbbképző évfolyamain az a tanuló kezdheti meg tanulmányait, aki legalább két alapfokú évfolyamot elvégzett és alapfokú művészeti vizsgát tett.

Félévi, év végi vizsga

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A művészeti iskolában a félévi osztályozó vizsga a szaktanárok jelenlétében zajlik. Az érdemjegyet a szaktanárok állapítják meg.

Az év végi osztályozó vizsgán az érdemjegyet a főtárgy tanárának javaslata alapján a vizsgabizottság állapítja meg.

A bizottság elnöke az igazgató, vagy megbízottja (helyettes vagy tanszakvezető). A bizottság tagjai: a főtárgy tanára, és még legalább egy lehetőleg azonos vagy rokon szakos tanár.

I.2.17. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elve és korlátja

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása, gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés).

A házi feladat mennyiségéről, a diákok (speciális) adottságait, életkori sajátosságait mérlegelve dönt, figyelembe veszi a délutáni kötött foglalkozások rendjét (pl. művészetoktatás), konzultál tanártársaival a más tantárgyakból adódó terhelések fokáról, dolgozatírások időzítéséről. Törekedni kell az egész heti egyenletes leterhelésre.

Fontosnak tartjuk, hogy a mindennapi otthoni felkészüléshez előírt feladatok mennyisége reális legyen, a tanulókat ne terhelje túl, továbbá az iskolai szünetekben a tanulóknak lehetősége maradjon a pihenésre, felfrissülésre. A feladatok mennyiségének meghatározásában ezeket minden tanárnak kötelessége figyelembe venni.

A tanulók hétféjére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl - nem kapnak írásbeli házi feladatot.

I.3. A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

Nevelő-oktató munkánk fontos minőségeleme az iskolahasználók elégedettsége. Ennek elérése érdekében elengedhetetlennek tartjuk a családdal való együttműködést munkánk során. Az együttműködés sikerének záloga a partneri szemlélet kialakítása, a közös érdek felismerése. Hisszük, hogy sikeres munkát csak ott lehet végezni, ahol a partnerek képesek és hajlandók az együttműködésre, a kompromisszumra, a megállapodáson és kölcsönös tiszteleten alapuló egyezségek betartására.

Az együttműködést segíti a felek rendszeres informálása, egymás véleményének meghallgatása, a felmerülő problémák jelzése és a megoldásra való törekvés, melynek során ügyelünk egymás jogainak tiszteletben tartására.

A családdal való szoros együttműködés eszköze a „nyitott intézmény” megteremtése. Szabad tájékozódást és betekintést kívánunk biztosítani minden iskolahasználó számára az intézményben folyó szakmai munka területén. A tanórák és az iskola tanórán kívüli programjai – az időpontnak az érintettekkel való egyeztetését követően - bármely évfolyamon nyitottak a szülők számára, és ugyanezt a célt szolgálja a félévenként elkészített írásbeli „osztályértékelés” is a szaktanárok és az osztályfőnök részéről. Intézményünkben nem működik szülői szervezet – erre az eddigiek folyamán nem merült fel igény –, az érintett felektől érkező kezdeményezés esetén azonban bármikor biztosítjuk a lehetőséget a szervezetek létrehozására a hatályos Köznevelési törvény szellemében.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tájékoztató és kapcsolattartás intézményünkben működő formái:

- Intézményi Házirend – a tantestület, a diákok és a szülők véleményének meghallgatásával, az általuk történő jóváhagyással – szabályozza az iskola mindennapi munkarendjét. A Házirendet az első tanítási napon minden tanuló, rajta keresztül minden család kézhez kapja.
- Szülői fórum – szükség szerinti időközökben tanácskozik a tantestület részvételével.
- Tanári fogadóórák – minden tanár heti egy tanítási idő alatti fogadóórában, illetve megbeszélés szerint bármikor rendelkezésre áll. A fogadóóra célja: a szaktanárokkal való egyéni találkozás, véleménycseré a gyermek tanulmányi munkájáról, iskolai viselkedéséről.
- Szülői értekezlet – évente három alkalommal, osztálykeretben, az osztályfőnök vezetésével, szükség esetén egyes szaktanárok részvételével. A szülői értekezletek célja a közös feladatok, célok megtervezése, a problémák megoldása. Kapcsolatteremtés iskola – szülő, szülő – iskola között. A nyolcadik évfolyamon tartott pályaválasztási szülői értekezleten tájékozódhatnak az intézmény gimnáziumi oktatásáról, illetve a szülők itt elmondhatják gondolataikat, igényeiket. A gimnáziumi oktatás utolsó évfolyamán rendezett továbbtanulási szülői értekezlet tájékoztatja a szülőket a felsőoktatási intézmények aktuális követelményeiről az érintett osztály tanulói igényeinek figyelembevételével.
- Félévi írásos értékelés minden osztályban a szaktanárok és az osztályfőnök részéről.
- Közös informális-, sport- és családi rendezvények (az igazgató előzetes jóváhagyásával).
- A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk az iskolai élet anyagi vonatkozásairól. A tanév végén ismertetjük a következő tanév vonatkozásában a tankönyvekkel, a szükséges segédeszközökkel, valamint egyéb felszerelésekkel, kapcsolatos előírásokat és költségeket. Ezek beszerzési módjáról – a hatályos Köznevelési törvény értelmében – a szülő maga dönt. A szülőket a tanulókon keresztül tájékoztatjuk a tanulmányi kirándulások költségeiről és egyéb várható kiadásokról. A nyelvi munkaközösség – tantárgyi sajátosságai miatt – eltér a februári általános tankönyvrendelés rendjétől: folyamatosan, a tankönyv végére érve rendelik meg a következő kötetet, a szülők előzetes tájékoztatásával. A szaktanár személyének megváltozása miatt a korábban megrendelt tankönyv nem cserélhető le. A tanulmányi kirándulásokkal és tanulmányutakkal, valamint minden iskolán kívüli tevékenységgel kapcsolatban előzetesen kikérjük a szülők véleményét és beleegyezését.
- Diákönkormányzat: Intézményünkben hatékonyan működik a Diákönkormányzat, melynek egy elnöke és két alelnöke van. A Diákönkormányzat vezetőit évente választja a középiskolai tanulók közössége. A diákok munkáját és programjaik megvalósítását egy kijelölt középiskolai tanár is segíti.

I.4. A pedagógus teljesítményértékelésre vonatkozó hatályos jogszabályok

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet
- a pedagógusok teljesítményértékeléséről szóló 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

Az Oktatási Hivatal által közzétett, a köznevelési intézményekre vonatkozó TÉR-dokumentumok a pedagógusok és vezetők teljesítményértékeléséhez:

- https://www.oktatas.hu/kozneveles/pedagogus_teljesitmenyertekeles/ped_ter_dokumentumok
- A Bethlen Iskola és Óvoda pedagógusainak teljesítményértékeléséhez alkalmazott táblázat, melyet minden évben felülvizsgál az intézmény vezetősége, szükség esetén módosít a szempontokon és azt nyilvánosságra hozza az értékelést megelőzően a helyben szokásos módon és formában. (lásd. Melléklet)

II. Az óvoda nevelési programja

II.1. Bevezető - Az óvoda létrejöttének körülményei

Az egyházi fenntartású Bethlen Gábor Általános Iskola első működési évében felmerült a szülők és a fenntartó részéről az igény, hogy szükség lenne a meglévő oktatáson kívül óvodai nevelés beindítására is.

A családokban különböző életkorú gyerekeket nevelnek, ezért vetődött fel a szülőknél az a gondolat, hogy iskoláskorú gyerekekkel az óvodáskorú gyermekét is szívesen hozná a Hit Gyülekezete intézményébe. Az óvodai nevelést a teljes intézmény szerves részeként szeretnénk megvalósítani.

Közös fenntartó által működtetett, közös igazgatású, szakmailag önálló óvoda, amely az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját követi.

Mivel az óvoda Nevelési Programja az intézmény teljes Pedagógiai Programjába épül, így a családokban nevelkedő gyerekek az intézményi nevelés során is elveiben megegyező nevelést kaphatnak. Az óvoda és az iskola bibliai értékrendet követő nevelést folytatva az egyház és a családok elvárásainak szeretne megfelelni.

II.2.1. Óvodakép

Szeretnénk, ha óvodánk nyitott közösség lenne, amelyet jó légkör vesz körül. A szülők és a gyerekek az intézményt a mindennapi élet részeként fogadnák el, amely a gyermekek fejlődését szolgálja. Építünk a családi nevelés értékeire, azokat az intézményi célokkal és értékekkel kiegészítjük.

- Objektív feltételeink miatt a szülő biztonságban érezheti a gyermekét, az óvó-védő funkció tovább folytatja az óvodába lépés előtti gondoskodást.

- Szubjektív feltételeink lehetővé teszik, hogy a gyerekek a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges képességek birtokába jussanak.

A gyerekek védelmét elsősorban szeretet képviseli.

Az óvoda munkatársai nevelőpartneri viszonyban neveli a „csemetéket”.

CS: családi, harmonikus légkör jellemző

E: együttműködő és együttnevelés a szülőkkel

M: munkatársak összehangolt munkája

E: egészséges gyerekek: testileg, lelkileg, szellemileg

T: természetes komplexitás a gyerekek mindennapi tevékenységében

E: egyéni különbségek figyelembe vétele, differenciálás

II.2.2. Gyermekkép

MILYEN GYERMEKET SZERETNÉNK NEVELNI?

- vidám, kiegyensúlyozott
- edzett, teherbíró
- magabiztos, egészséges identitás
- elfogadó, toleráns

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- nyílt, érzelmeit kifejezni tudó
- kreatív, kezdeményező
- a felnőttekkel és társaival jól együttműködő
- szüleit és a felnőtteket tisztelő
- az erkölcsi és szellemi értékeket a szabadság légkörében fogadja el
- a keresztény életmódot normaként fogadja el

II.3. Az óvoda működésének rövid leírása

Óvodánkba a gyermekek harmadik életévétől az iskolába lépésig, legfeljebb hétéves korig járhatnak.

Részben osztott csoportokat szervezünk, 3 csoporttal:

- kiscsoport,
- középső csoport,
- nagy, iskola előkészítő csoport.

A harmonikus személyiségfejlesztést, a gyerekek természetes komplexitását kihasználva szeretnénk elősegíteni, így fontos számunkra:

- a gyermeki szükséglet és a fejlesztés tartalma közötti összhang,
- a fejlődés egyéni üteméhez igazodó fejlesztési mód,
- a különböző tevékenységek tartalmi átszövődésének egyensúlya,
- alapozás, iskolai beilleszkedéshez szükséges képességek megszerzése,
- családi- és óvodai értékek harmóniája.

Egyházi fenntartású, világnézetileg elkötelezett intézményként a Bibliával való ismerkedést az óvodáskorú gyerek fejlődését, életkori sajátosságait figyelembe véve kezdjük el.

Természetesen az OAP-ban rögzített célokat, feladatokat szem előtt tartva szeretnénk nevelni a gyerekeket, kihasználva a gyerekek természetes komplexitását.

Ebbe alapvetően beletartozik, hogy egy-egy témakör feldolgozásába beleépítjük a bibliai vonatkozású történeteket, magyarázatokat.

A játék, különböző műveltségtartalmak, matematikai tartalmak mellett a mi specifikumunk: ***bibliai világnépek kialakítása a komplex és differenciált neveléssel.***

Óvodánk, mint nevelési intézmény vállalja: a szocializációt, képességfejlesztést, a személyiségformálást. A pedagógus, aki mindezt megvalósítja, hiteles ember kell hogy legyen szakmailag, erkölcsileg, értékrendileg.

A kisgyermek emocionális lény, utánozza a felnőtteket, mintakövető. Ebben az életkorban az érzelmi kötődések talaján lehet megszerettetni a gyerekekkel a bibliai történeteket.

II.3.1. Alapelveink, céljaink

Óvodánk világnézetileg elkötelezett intézmény, fenntartója a HIT GYŰLEKEZETE.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Közös értékeken, célokon, összehangolt módszereken alapuló nevelőtestület munkájával egy olyan nevelési kultúrát szeretnénk kialakítani, melynek eredménye egy nem felekezeti, ugyanakkor keresztény szellemiséget követhető nevelési modell.

Az óvodai nevelés egyik alapvető célja a szocializáció.

A beilleszkedéshez bizonyos szociális képességek megléte, illetve fejlesztése szükséges: kooperációs készség, kommunikációs képesség, tolerancia stb.

Célul tűztük ki, hogy óvodásaink az óvodától iskolába való átmenethez elérjék a szükséges fejlettségi szinteket: értelmi képességek, szociális-érzelmi, akaratú képességek, mozgásfejlettség tekintetében. Olyan óvodai nevelést szeretnénk megvalósítani, ahol a gyerekek barátságos, nyugodt légkörben önfeledten játszhatnak, és választhatnak igazi örömet jelentő tevékenységeket. A pedagógusnak pedig jól megválasztott módszerekkel szinte észrevétlenül kell eljuttatni a gyerekeket a megfelelő képességek birtokába.

Az óvodai nevelés a tudás megszerzéséhez szükséges értelmi képességek kifejlését vállalja:

- gondolkodási
- figyelmi
- emlékezeti
- észlelési
- érzékelési
- beszédfejlesztési
- számfogalom kialakítási.

Mindezt a gyermekek természetes komplexitására építve, szem előtt tartva a belső érték és a környezeti hatások együttes hatását.

A gyermeki fejlődés folyamatban valósul meg, a pedagógus feladata a folyamat lépéseinek megtervezése.

Mint alapozó intézmény, az óvoda az etikai és erkölcsi értékrend kialakítását elősegítő akaratú tulajdonságok, kialakítását tűzte ki célul:

- engedelmesség elsajátítása
- szülők, felnőttek, egymás tisztelete
- megbecsülés kifejezése
- szabályok elfogadása és betartása
- egymás iránti szeretet és törődés
- felelősségérzet kialakulása
- konfliktusok megfelelő kezelése
- szeretet kifejezése
- ellenőrzés, értékelés módszereinek korrekt alkalmazása
- együttműködés igénye és képessége

A nevelőmunka tervezésekor építünk arra, hogy minden gyermekben van valami egyedi érték. Feladatunk, az egyéni különbözőségeket figyelembe vétele, a differenciált bánásmód és fejlesztés megvalósítása.

Ehhez a PROJEKTBEN való gondolkodás és tervezés lehetőségeit szeretnénk kihasználni. Ezzel fejlesztjük a gyerekek perspektivikus bánásmódját, felelősségtudatát.

Elősegítjük problématalátásuk, problémaérzékenységük kibontakozását.

A projektszemlélet lényege: egy témakör komplex, több szempontú feldolgozása a gyermekek aktív, tevékeny bevonásával. A projekt a gyermekek érdeklődésétől, ötleteitől függően

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

teljesedik ki. Mivel programunk a szülőkkel való együttnevelést vállalva, a projektek megvalósításában a szülők is aktívan részt vehetnek.

II.3.2. Az óvodai nevelés feladatai

- a. Egészséges életmódra nevelés, a gondozás körülmények megismerésével, a mozgás dominanciájának érvényesítésével.
- b. Érzelmi, szociális nevelés a játék terének kiszélesítésével, a gyermekek közötti kommunikáció és kooperáció serkentésével.
- c. Értelmi nevelés, értelmi képességek fejlődésének elősegítése játékos, kötött és kötetlen foglalkozásokon.

II.3.3. Egészséges életmód alakítása

- Az egészséges életmódra nevelés a gondozással szoros összhangban valósítható meg.
- A gondozásban részt vevők ismerjék meg és vegyék figyelembe a gyerekek eltérő szükségleteit, egyéni fejlődési ütemét.
- A szokások kialakításában építünk a szülőkkel való együttműködésre.
- Legyen minden gyermeknek elegendő, kényelmes helye, mozgási lehetősége.
- A személyes higiéné szokásainak alakítása
- Törekedni kell a változatos étrend elfogadtatására.
- Az egészséges táplálkozás érdekében rendszeresen fogyasszunk gyümölcsöt.
- Mozgásigény kielégítése:
 - a mozgás megszerettetése
 - minél nagyobb mozgástér biztosítása
 - mozgás-pihenés egyensúlyának biztosítása
 - minél több idő a szabadban
 - séta, kirándulás erdőben

II.3.4. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

Az óvodáskorú gyerek minden élettevékenységben fontos szerepe van az érzelmek kifejezésének, illetve mások érzelmeire való reagálásnak.

A gyerekek is meg kell tanulni adottságaik szerint a konfliktusokat kezelni.

Tanulják meg vállalni tetteiket (akár jó, akár rossz), tudjanak bocsánatot kérni egymástól is és a felnőttektől is. A felnőttek modell értékű viselkedése meghatározó.

A csoporton belül minél hamarabb alakuljon ki az együttműködés, együttdolgozás. A gyerekek tanuljanak meg **befogadni és elfogadni**. Az önérvényesítő törekvéseket helyes mederbe igyekszünk terelni. Olyan óvodai élet megszervezésére törekszünk, amely elősegíti a következő morális tulajdonságok kialakulását és fejlődését:

- együttérzés
- önzetlenség

- tisztelet
- udvariasság
- elfogadás
- tolerancia
- segítőkészség
- engedelmesség, szófogadás,
- szabálytudat, feladattudat.

II.3.5. Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Spontán helyzetekben és szándékosan tanulási helyzetek kialakításával kötött és kötetlen formában valósítható meg.

Az óvodapedagógus feladatai:

- értelmi képességek (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) fejlesztése,
- a gyermek természetes kíváncsiságának, sokirányú érdeklődésének kielégítése,
- a gyermek változatos tevékenységi formáinak biztosítása, a tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése.
- a gyermek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.

II.4. Az óvodai élet

II.4.1. Tárgyi feltételek

Csoportszobáink egy többfunkciós épületben kapnak helyet. Három csoportszoba, öltöző, mosdó, orvosi szoba, elkülönítő, és ebédlő áll a gyerekek rendelkezésére.

Csoportszobáink berendezése igazodik a gyerekek igényeihez, esztétikailag, funkcionálisan, méretileg.

Az egybefüggő közös téren kívül leválasztott sarkok, kuckók állnak a gyerekek rendelkezésére: babaszoba, babakonyha, festőműhely, építősarok, zenesarok, beszélgető sarok. A funkciók szerinti elválasztás lehetővé teszi, hogy egy időben több gyerek végezhesse kedvelt tevékenységeit.

Rendezett, nagy alapterületű udvar áll rendelkezésükre, ahol van füves, betonos és kavicsos rész egyaránt. Fából készült mászóakák, homokozó, hinta található a játszótérnek kialakított füves részen.

Az „esőház”-nak nevezett fedett rész pedig lehet étkező és pihenőhely, amely lehetővé teszi, hogy rossz idő esetén is levegőzhessenek a gyerekek.

II.4.2. Személyi feltételek

- óvodapedagógusok közötti kollegális kapcsolat
- óvodapedagógus és dajka együttműködése
- óvodapedagógus és gyermek aktív együttműködése
- szülőkkel való együttműködés

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- az iskola elvárásainak való megfelelés

Az óvodapedagógus szerepe:

Magas színvonalú munkájával segítse elő az óvoda jó hírnevének kialakítását, majd fenntartását. Szakmailag jól felkészült kongruens személyiség legyen. Hivatástudata nagyfokú felelősségvállalással párosuljon. Gyermekszeretete minden helyzetben tűnjön ki. Pedagógiai optimizmusa azt is jelentse, hogy hisz minden gyermek „felépíthetőségében”.

A nem pedagógus alkalmazott munkájának hozzá kell járulnia az óvodai élet eredményességéhez.

II.4.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermekcsoport mindennapjainak harmonikusságát biztosítja a megfelelő szokásrendszer kialakítása. A jól kialakított szokások nem kívánnak akarat-kifejezést a gyerektől, automatikusan cselekszik. A mindennapi cselekvések így gazdaságosabbá válnak.

II.4.3.1. Beszoktatás

Az óvodában töltött első napok emlékei sokáig megmaradnak a gyerekekben. A gyereket fogadó felnőttek: pedagógusok, dajka sok türelemmel foglalkoznak az apróságokkal. A fokozatos és folyamatos beszoktatás megnyugtató a gyerek és az anyuka számára is. Nyitott intézményként lehetőség van arra, hogy a gyerek az anyukával először csak 1-2 órát töltsön az óvodában, majd fokozatosan emeljük az óvodában töltött időt. Ne sietessük a gyerekek tevékenységbe való bekapcsolódást, hagyjunk időt a szemlélődésre.

Apró ajándékokkal kedveskedhetünk, így könnyebben kialakul a kölcsönös elfogadás. Kellő türelemmel hallgassuk meg a szülőket, a gyerek szokásait illetően. Nagyon fontos, hogy már a kezdet-kezdetén kialakuljon a kölcsönös bizalom, a szülő nyugodtan hagyja ott a gyereket.

II.4.3.2. Óvodánk alapvető szokásai

- Felnőttek megegyezése arra vonatkozóan, hogy mit kérnek el a gyerekektől.
- A gyerekek tanulják meg, hogy érkezésükhöz, távozásukhoz köszönés párosul.
- Egymást türelmesen hallgassák meg, tanulják meg, hogy a felnőttek beszédét nem illik megzavarni.
- Tanulják meg, hogy illő szavakkal kérjenek (játékot, ételt, bármi mást), a kapott dolgot köszönik meg.
- Játékot, ruhaneműt használat után tegyék a helyére, adják vissza tulajdonosának, vigyázzanak környezetük rendjére, tisztaságára, óvják a tárgyak, dolgok épségét.
- Bármilyen helyváltoztatás (étkezéskor, alváskor) kellő figyelemmel, halkan történjen.
- Ne zavarják társaik nyugodt, elmélyült játékát
- Segítsenek egymásnak az óvónő felszólítása nélkül is
- Vigyázzanak az alvó gyerekek nyugalmára
- Kísérjék figyelemmel, kinek mikor van a születésnapja, köszöntésekkel apróbb figyelmességgel ünnepeljük meg.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Tudjanak egymástól tanácsot kérni.

A szokások révén fejlődik a gyerekek akarati tulajdonsága:

- feladattudat
- kötelességérzet
- önfegyelem
- kitartás
- önállóság
- szabálytudat

II.4.3.3. Napirend

A napirend állandóságot, biztonságot, támpontot jelent a gyerekek számára. Nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai élet kialakítását teszi lehetővé. Biztosítja a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges aktív cselekvés és pihenés váltakozását.

A napirenden belül a legtöbb tevékenységére, a játékokra kell fordítani. A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők ugyancsak beillesztendők a nap folyamatába. Délelőtt és délután is sor kerülhet az óvónő által kezdeményezett foglalkozásokra. A pihenés és az étkezés közel azonos időintervallumban történjen.

A napirend általános időkeretei 10 órás (7 ó -17 ó-ig) nyitva tartás esetén:

játék	3-4 óra
udvari játék, séta	1 óra 30perc
öltözködés, tisztálkodás	1 óra 30perc
étkezés	1 óra 30perc
pihenés	2 óra
foglalkozások	30-50perc

II.4.3.4. Tervezés a projekteknél

A projekt értelmezését Hortobágyi Katalin megfogalmazásában ismertetjük:

„ A projekt sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása, hanem a lehető legtöbb vonatkozásának és összefüggésének a feltárása, amely a való világban az adott problémához organikusan kapcsolódik.”

Azért választottuk ezt a módszert, mert elsősorban a megtapasztalás szintjén jelennek meg a dolgok, jelenségek, és csak azután verbális és absztrakt síkon. Figyelembe veszi azt a tényt, hogy a gyerekek természetes komplexitással figyelik és tapasztalják meg a körülöttük zajló eseményeket. A gyerekek közötti egyéni eltéréseket előnyösen lehet kihasználni, minden gyerek hozzáteheti egy-egy témához a saját élményét, ismeretét. Ébren tarthatjuk a gyerekek természetes kíváncsiságát, érdeklődését.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Ezzel a módszerrel a gyermeki tevékenységeket tervezzük meg, amiben a fejlesztés megvalósul. Ezek a tevékenységek biztosítják a problémamegoldó gondolkodás kifejlődését, a kreativitást és a felfedezéssel tanuló tanulást.

A jól megválasztott témakörök eleve motiváló erővel bírnak mind a gyerekek, mind a pedagógusok számára. Nem tud nem differenciálni. Lehetőség van arra, hogy többszintű tevékenységet válasszanak a gyerekek.

Különböző eszközök, anyagok, technikai megoldások választhatók. Dönthetnek arról, hogy milyen tevékenységben kapcsolódnak be a folyamatba, érdeklődésüktől függően.

A projekt épít az óvodapedagógus és a gyerek aktív együttműködésére.

A témakörök megválasztásában a szülő és a gyerekek is tehetnek javaslatot.

Így tervezzük projekteinket:

Gyűjtőmunka

Bibliai történet

Mese-vers-bábozás

Témakör

Környezet megismerés

Ének-zene-tánc

Vizuális tevékenységek

Lebontjuk heti és napi tervekre.

A mozgásfejlesztés hetente 3 kötött foglalkozással, heti 1 szabadon szervezett versenyjátékkal biztosítjuk. A projekt módszer előnyének tartják még, hogy délelőtt, délután, vagy délelőtt és délután is tevékenykedhetnek a gyerekek. Iskolába készülő nagycsoportosoknak heti 1 alkalommal a matematika kötött formában jelenik meg.

Kiscsoportban a gyűjtőmunka helyett játéktervezés ajánlott.

II.4.4. Az óvoda kapcsolatai

II.4.4.a. Szülőkkel való együttműködés

Meghallgatjuk a szülők ötleteit, ha lehet, beépítjük a nevelés folyamatába. A kritikus észrevételeket is meghallgatjuk. Készek vagyunk a változtatásra, gyengeségeink korrigálására. Minden helyzetben számítunk a támogatásukra. Az intézményi rendet a járható utak betartásával kívánjuk fenntartani.

Óvodánk, mint „nyitott intézmény” betekintést enged a szülők számára az itt folyó munka területén.

A nevelési programunk tevékenységrendszerének bemutatásakor már utaltunk arra, hogyan szeretnénk a családokkal való együttnevelést megvalósítani: projektek témakörére tehetnek javaslatot, beszoktatás, étrend összeállítása, szükség esetén a gyermekcsoport felügyelete, kísérete, hangszereken játszó szülők bevonása az ének-zenei nevelésbe, stb.

A partnerként való neveléshez szükséges egymás korrekt informálása, véleményeinek meghallgatása, a kompromisszumok keresése a családok és az intézmény részéről egyaránt.

Hogyan történhet az információáramlás?

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az óvoda faliújságára kitűzzük a csoportok napirendjét, az aktuális nevelési-gondozási terveket, heti étrendet, aktuális üzeneteket.

Készíthetünk OVI-ÚJSÁGOT, amiben bővebben kifejthetjük egyes gyermeki tevékenységeket, közzé tehetjük a tanult verseket, dalokat, mondókákat, képességfejlesztő feladatokat adhatunk.

Szülői értekezleteken lehetőség nyílik a szülők véleményének meghallgatására, valamint az óvodában folyó munka korrekt értékelésére.

Évente legalább egy alkalommal érdemes a szülői értekezlet keretén belül megbízott szakember (pszichológus, lelkész, védőnő, gyermekorvos) előadását beiktatni.

Az ilyen előadásokat különböző fejlődési rendellenességek (magatartászavarnak, tanulási zavar veszélyeztetettsége prevenciójának) lehet tekinteni.

A tanév kezdetén közös kiránduláson szülők, gyerekek és pedagógusok megismerhetik egymást. Havonta egy alkalommal rendezett JÁTSZÓHÁZ-ban a szülők részt vehetnek a gyerekek legfőbb tevékenységében, a játékban. Ugyancsak havonta egy alkalommal rendeznénk KÉZMŰVES MŰHELYT, ahol iparművész anyuka segítségével érdekes technikákat lehetne kipróbálni.

A szülők és gyerekek mozgás igénye szerint ANYA-GYEREK tornát tarthatnánk.

Az óvodai ünnepeket is a szülőkkel való együttműködéssel szeretnénk megszervezni.

A tanév során öt alkalommal szeretnénk ünnepséget szervezni:

- **Mikulás ünnepség:** szülők hátelőadása a gyerekeknek
- **Karácsonyi ünnepség:** gyerekek ajándékozzák a szüleiket
- **Szülők napja:** gyerekek köszöntik az anyukákat, apukákat
- **Gyermeknap:** sportversenyek szülők-gyerekek közösen
- **Évzáró:** Bethlen Gábor Általános Iskolával közösen

II.4.4.b. Iskolával való jó együttműködés kialakítása

Ismerjük meg egymás pedagógiai programját, egymás munkáját valóságos mindennapi pedagógiai tevékenységekben. „Óvoda az iskolában” programunk lehetőséget teremt arra, hogy a nagycsoportos óvodásaink betekintést nyerjenek az iskolai életbe, valamint arra, hogy a tanítónők is megismerjék az óvodában folyó iskolaelőkészítő munkát.

II.4.5. Óvodai élet tevékenységformái, és az óvodapedagógus feladatai

II.4.5.a. Játék

A 3-7 éves korú gyermek alapvető tevékenysége. Valami azonban jól elkülöníti más tevékenységektől: a játék **örömszínezete**.

A gyerekek a játékban kiélhetik, kipróbálhatják, feldolgozhatják az őket ért élményeket.

Lehet építeni az otthonról hozott élményekre, illetve igyekezzünk minél több közös élményforrást találni.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A gyerekek rekonstruálják amit az őket körülvevő világból felfognak. Az óvodapedagógus a játéksituációk megfigyeléséből fontos információkhoz juthat, amiket a nevelési célok elérése érdekében felhasználhat.

A játék lehet *spontán és óvodapedagógus által irányított*. Mindkét esetben feladata az óvodapedagógusnak:

- az elmélyült játékhoz szükséges hely-és idő biztosítása
- a játékhoz szükséges eszközök biztosítása
- szükség esetén együttjátszás a gyerekekkel
- a készen vásárolt játékszerek mellett a közösen készített játékok is érvényesülhessenek.

Játék közben fejlődnek a társas kapcsolatok, az együttműködési készség, kommunikáció. A játéksituációban megvalósul az alá-fölérendeltség önkéntes elfogadása, a másik gyerek mozgósítása, a gyermekközösség belső rendje szerinti szereposztás.

Játék közben a gyerekek észrevétlenül tanul.

A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik.

A játékeszközök arányában a képességfejlesztő játékok legyenek többségben.

A szerepjátékok családi mintakövetésen alapuljanak.

II.4.5.b. Mozgás

Programunk egyik fő elve:

„harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, és értelmi érettség kialakítása”.

A testi érettség kialakítását elsősorban a mindennapi testneveléssel érhetjük el.

A fejlesztés feladatai (a gyermek életkorának, fejlettségi szintjének figyelembe vételével):

- a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése
- motoros képességek fejlesztése
- vázizomzat erősítése
- helyes testtartás kialakítása
- a mozgás és a játékigény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítése.

A foglalkozások szervezéséhez szükséges feltételek:

- a terem megfelelő átrendezése, tisztán tartása (foglalkozások előtt felmosás)
- megfelelő eszközök biztosítása: tornapad, karika, ritmusbot, szalag, labda, babzsák, ill. kavicsal töltött zsák
- a szabadban szervezett foglalkozásokhoz az udvar megfelelő kialakítása: füves, és betonos rész kialakítása, lefektetett farönkök, leásott gumiabroncsok, mászóakák készítése

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A napi tevékenységhez igazodva az óvodapedagógus délelőtt vagy délután is megszervezheti a testnevelést, amely a mozgáskultúra fejlesztése mellett segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést, és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség alakulását.

A motoros képességek csoportosítása: **kondicionális képességek, koordinációs képességek, mozgékonyág, hajlékonyág.**

Kondicionális képességek: erő (gyors erő, a test általános ereje), állóképesség (alap-állóképesség, globális állóképesség), gyorsaság (mozgásgyorsaság, reakció gyorsaság)

Koordinációs képességek: téri tájékozódó képesség: kinezetikus differenciáló képesség, reakció képesség, egyensúlyérzék, ritmusképesség

A testnevelés foglalkozások tartalma: járások, futások, ugrások, támasz, függés, függések, egyensúlygyakorlatok, szabadgyakorlatok, dobás.

Lehetőséget biztosítunk még:

- focidzésre (szülő közreműködésével), valamint
- külön tornára.

Sportnapot és közlekedési napot is szervezünk.

II.4.5.c. Vizuális nevelés

Rajzolás, festés, gyurmázás, mintázás, egyéb technikák.

A felsorolt tevékenységek mindegyike speciális játéktevékenység és egyben alkotó tevékenység is.

A gyermekek kíváncsiságára, utánzási hajlamára és kreativitására lehet építeni.

- Milyen a kreatív gyerek?

Akinek van fantáziája, ötletei, gondolatait és érzéseit ki tudja fejezni, tud újítani.

Az óvodában ezeknek a képességeknek a kibontakoztatására törekszünk. Ehhez elsősorban esztétikus, nyugalmat és harmóniát árasztó környezeti feltételek, nagy mozgástér, és megfelelő eszközök biztosítása szükséges.

A projektben való tervezés lehetővé teszi, hogy mindennap választhatnak a gyerekek valamilyen vizuális tevékenységet. Az eszközök az egész nap folyamán a gyerekek rendelkezésére állnak. Az óvodapedagógus az ötlettől a megvalósulásig bátorítást, útmutatást, dicséretet adhat.

A gyerekek szabadon választhatnak a vizuális tevékenységek nehézségi fokai között, eldönthetik milyen mértékben vesznek részt benne, csatlakoznak- e kollektív munkákhoz.

Projekteink témájától függően olvad bele a vizuális nevelés a komplex nevelésbe. Ha konkrét irodalmi élményhez kapcsolódik és megtaláljuk az oda illeszhető dalokat, táncokat, akkor komplex művészeti tevékenységben valósul meg a vizuális nevelés.

Olyan is előfordulhat, hogy egy-egy új technika megismerése a projekteken belül egy picit eltolja a hangsúlyt – a gyermeki érdeklődés fenntartása által- a vizuális nevelés javára.

II.4.5.d. Technikai ajánlások

Nyár végén és őszi folyamán séta, barangolás, játék közben nagyon sokféle természetes anyagot gyűjthetünk, amit szinte egész évben felhasználhatunk.

Őszi termékek: dió, kukorica, tobozok, mákgubó, gesztenye, makk, stb.

Préselt levelek, préselt virágok, száraz virágok, ágak, különböző bogyók, magvak, stb.

Kavicsokat válogathatunk, gyűjthetünk.

Zöldség- és gyümölcsfélék felhasználása.

Néhány lehetőség ezen anyagok felhasználására:

- Diófigurák készítése (katicabogár, teknős) fél dióhéjba lisztgyurmát teszünk, abba száraz virágokat dugunk (asztali dísz, ajándék)
- Kukoricatörés idején a kukorica szárából pl: lovacska készülhet hurkapálca segítségével. Csuhejbaba ...
- Különböző gesztenyefigurák fogpiszkáló vagy gyufa felhasználásával.
- Mákgubóból madárka. Moha (südisznó, sziklakert)

Préselt virágból, levelekből nagyon sok mindent készíthetünk:

- ragasztással képet alkothatunk (ajándék)
- nyomdázzhatunk (lisztgyurmába, agyagba)
- szalvéta technikával gyertyát díszíthetünk.

Kavicsokat, kagylókat:

- ragaszthatjuk (különböző alakzatokat hozhatunk létre, előre megrajzolt formában).
- megfesthetjük (Mi jut eszünkbe a kavics formájáról? Képzelet, kreativitás fejlesztése).
- Díszíthetünk (lisztgyurmába nyomjuk).
- Akváriumot készítünk üvegbe (az alján kavicsokkal, kagylókkal).
- Gipsz, képkeret, forma díszítése.

Festés technikája:

Kiscsoportban ismerkedünk a festékekkel. Először minél nagyobb felületen (pl: csomagolópapír), a nagymozgásokat fejlesztjük.

Eszközhasználatát változtatás:

- szivaccsal,
- kézzel.

Később térünk át a kisebb eszközök használatára, melyekkel a finommozgásokat is tudjuk fejleszteni.

Eszközök: ecset, fogpiszkáló, fültisztító, hurkapálca.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Festékek folyatóra, festékek szétfújása szívószál segítségével, sablonos módszer.

Nyomdázás technikája:

Nyomdázás különböző **eszközök** használatával: szivacs, dugó, termések (alma, körte, sárgarépa, krumpli), hungarocellből kivágott különböző formák, fa építőkockák, ecset, ujjak, levél, festéknyomat készítés...

Zsírkréta használata:

- Rajzolás zsírkrétával nagy felületen (pl. csomagolópapír).
- Préselt falevéltre tett papír festése zsírkrétával (levélnyomat).
- Zsírkrétával kiszínezett forma, háttér vízfesték).
- Smirgli papírból kivágott formák színezése zsírkrétával (érdekes hatás).
- Zsírkrétával alaposan befestett felület lekenése sűrű temperával. Száradás után karcolás fogpiszkálóval.
- Fekete fotókartonra fehér zsírkrétával rajzolunk.

Gyurmázás, mintázás, sodrás, gömbölyítés, lapítás:

- só-liszt gyurma (játék süti a babkonyhába, különböző magokkal díszítjük, halacskaforma. A pikkelyei tökmagok, sündisznóforma, a tüskéi fogpiszkálók)
- mézes süteménygyúrás, nyújtás, szaggatás, díszítés
- agyagozás

Rajzolás:

Helyes ceruzafogás elsajátítása.

Finommotorika fejlesztése.

Színezés, kirajzoló-formák segítségével formák létrehozása, képalkotás, különböző feladatlapok megoldása...

Fröcskölés technika:

Régi fogkefe és szita segítségével fröcsköljük a festéket.

Rajzolás, képalkotás homokba:

Kavics, fadarab, virágok felhasználásával.

Papírhajtogatás, papírmunkák:

Eszközök. Különböző színes papírok, pöttyös, csíkos, mintás papírok, méhsejt papír, krepp-papír, kartonok, hullámkartonok, olló, ragasztó, ...

Meghívók, üdvözlőpapírok készítése.

Krepp-papír sodrása golyókká.

Papírtépés, papírmozaik, képkészítés.

Textilből készült munkák:

Lovacska készítés zokniból (kitömés, fül, sörényvarrás).

Nyomdázás textilre.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Textilfestés.

Textilkép készítés, filc.

Üvegfestés:

- átlátszó fóliára sablonok segítségével..
- befőttes üvegre
- ablakra
- üveglapra

Szalvéta technika:

- papírra
- textilre
- cserépre
- gyertyára

Gombragasztás különböző előre megrajzolt formára, gombvarrás

Tészta felhasználása:

- fűzés
- ragasztás
- díszítés (pl: lisztgyurmába)

Fonal felhasználása:

- fonalkép készítés ragasztással
- fonás
- szövés kis szövőkerettel

Gyöngyfűzés:

A kisebbek nagyobb gyöngyökkel, a nagyobbak apróbb gyöngyök felhasználásával.

Lehet vékony drótra vagy damilra.

Gipszöntés:

Különböző kiöntött gipszformák festése, lakkozása.

Montázs:

Többféle technika együttes alkalmazása.

Bábkészítés:

- ujjbábok
- síkbábok
- kesztyűsbábok
- fejdíszek
- kasírozás
- termésbábok
- papírzacskóból készült bábok

Dekorgumi használata:

Színes gumifigurák kivágása, ragasztása. Képkötés, (képzelet, kreativitás fejlesztése).

A kreatív hobby boltokban kapható eszközök, anyagok sokrétű felhasználása.

Vizuális neveléshez kapcsolódó könyvek, füzetek gyűjtése. Újabb és újabb technikák bevezetése. Egyre jobban gazdagodó ötletvilág.

II.4.5.e. Ének, zene, énekes játék

Zenei nevelésünk célja a zenei képességek fejlesztésén túl, a zenét szerető, egészséges lelkű, kulturált gyerekek nevelése.

A család ezen a területen is megelőzi az óvodát.

A hozzánk járó gyerekek szociokulturális háttérét vizsgálva örömmel állapítható meg, hogy az éneklés, zenehallgatás életünk természetes kísérője (dicséretes éneklése, hallgatása). Ezek a dalok az óvodáskorú gyerekek számára még túlságosan nehezek- bonyolult ritmusuk, nagy hangterjedelmük miatt. Jelentőségük abban értékelhető, hogy a gyerekek érzékenyebbé válnak a zenei élményekre, reagálnak rá mozgással, dúdolással.

Az óvodában folyó zenei nevelésben is nagyobb jelentősége van az ***élménynek, mint a produkciónak.***

Az óvodai zenei nevelés figyelembe veszi a gyermek fiziológiai, idegrendszeri sajátosságait. A hangszalagok rövidege miatt a fél hangokat nem tudják tisztán énekelni. A dalanyag kiválasztásánál ezt a sajátosságot figyelembe kell venni.

A dalanyag kiválasztásában az óvodapedagógusnak ízlésformáló, értékrendet alakító szerepe van. A gyerekek még nincs értékrendszere, mindent képes befogadni. Az óvodapedagógus felelőssége a dalok, mondókák megfelelő válogatása. A válogatás igazodjon bibliai értékrendünkhöz.

A dalanyagban hangsúlyozottan legyen jelen a ***pentatónia.***

Értelmezésünkben ez nem jelenti a néphagyományok dominanciáját az énekzenei nevelésünkben.

Természetesen válogatunk Forrai Katalin: Ének az óvodában című gyűjteményéből.

Felhasználjuk még zenehallgatásra Jakab Zsolt dalait, és az óvodapedagógusok egyéni válogatásait.

A MONDÓKA az első műfaj, amivel általában a gyermek találkozik. A mondóka könnyen megtanulható, mozgással kísérhető, a vele játszó felnőttöz a személyes kontaktus kialakításával kötődik, a testközelség (hőcögtetés, simogatás) a szeretet cselekvő kifejezése. Az ismétlődő fordulatok, állandó szókapcsolatok, ikerszavak, rímek formálják a gyerekek nyelvérzékét, helyesebb lesz a beszéde, kiejtése, hanglegjtése.

A zenei képességfejlesztés játékos foglalkozásokon, a gyerekek aktiválására építve, új-és új motivációs lehetőségeket kipróbálva, az élményszerűséget megőrizve lehet megvalósítani.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A ritmikai képességfejlesztés játékos lehetőségei:

- az egyenletes és a dalok, mondókák ritmusának kifejezése különböző mozdulatokkal, eszközökkel: taps, dob, báb, állatfigurák mozgatása, fadob, ritmusdob, csörgő, járás
- fejlettebb nagycsoportban a gyerekek megismerkedhetnek a negyed és nyolcadérték ritmusneveivel (tá, titi)
- az ismert dalokat, mondókákat ritmusuk alapján felismerik (dalcímek, kezdősorok nélkül)
- szöveges ritmusmotívumok visszatapsolása
- tempóérzék fejlesztése (gyors-lassú) mozgással összekapcsolva, játékkeretbe illesztve
- ritmushangszerek használata, ritmuszenekar alakítása (dob, trianqulum, csengő)

A hallásfejlesztés lehetőségei:

- ismert dalokat hallás alapján, szöveg nélkül is tudjanak énekelni, dúdolva, zümmögve, vagy egyszerű szótagokkal (a szövegtől való elvonatkoztatás a szolmizációs relációt készíti elő)
- felismerik a magas és mély éneklés közötti különbséget, maguk is tudnak mélyen és magasán énekelni. A jól ismert dalokat éneklés közben saját hallásuk alapján tudják kézzel mutatni.
- dallamvisszhang játék: az óvónő által kitalált motívumok visszaéneklése
- felelgetős játékok, improvizatív formában
- dinamikai változások érzékeltetése: halk-hangos
- hangszínek felismerése
- ismerjenek meg néhány hangszert eredetiben (Zene iskolában tanító pedagógus vendégszereplése)
- komplex zenei képességek fejlesztése (emlékező képesség, belső hallás, zenei formaérzék, zenei kreativitás)
- dallam kitalálása mondókákhoz, versekhez

A fejlesztések tartalmát korcsoportonként differenciálni szükséges.

A fejlesztési feladatokhoz tartozó dalok kiválasztásának szempontjai: **ütembeosztás, ritmus, hangkészlet, hangterjedelem, ütemszám, szöveg.**

Az éneklés játékok szerepe:

A gyerekek szeretnek együtt énekelni. A játéknak vannak szabályai. Magáért a szerep vállalásért is szeretik az énekes játékokat. Mozgással könnyebben ki tudnak fejezni valamit, mint szavakkal.

A tervezésnél ezeket a szempontokat vegyük figyelembe, kb. 15-20% legyen énekes játék.

Zenehallgatás:

Az óvodánkba járó gyerekek szülei közül többen játszanak hangszeren, ezért gyümölcsözőnek tartanám a szülők bevonását az ének-zene foglalkozások szervezési formáiba (ünnepek).

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A gépi zene hallgatásában is szeretnénk figyelembe venni a szülők ajánlásait, az óvónő válogatásain kívül. A gyermekcsoport igénytől függően az elalvás megkönnyítéséhez szólhat halk zene.

Tánc:

Célunk a kedvcsinálás, nem hibátlan produkciót várunk.

Az óvónő találjon ki változatos mozdulatokat, és a gyerekeket is serkentse erre, kreativitásuk a táncban is bontakozzon ki.

A szerzett tánctudást óvodai ünnepeken, a fenntartó által szervezett ünnepeken is hasznosíthatjuk.

Intézményünkben zeneóvodai foglalkozásokra is van lehetőség.

II.4.5.f. Irodalom, beszédfejlesztés, bábozás

A családi nevelés, döntően befolyásolja **beszéd-és gondolkodás fejlődésének** alakulását, illetve a gyermeki személyiség kibontakozását. A gyermek beszédét elsősorban az otthoni nyelvi környezet határozza meg, érzelmek talaján kialakuló családi mintákkal azonosul. Átvesszi a családtagok beszédmodorát, viselkedést, mozdulatait.

Az óvodai nevelés kezdetén az óvodapedagógusnak fel kell mérni a gyermek fejlettségét, a beszédkedv, az artikuláció, a szövegértés és a szókincs területén. A nyugodt légkör kialakítása ebben a folyamatban is nagyon fontos. A gyerek szeret beszélgetni arról, ami őt foglalkoztatja. Törekedjünk arra, hogy a beszédkedv megmaradjon, a gyerek a kérdéseikre mindig kapjanak választ. A gyerekek életkori sajátosságaikból adódóan először a metakommunikációra figyelnek, csak később alakul ki a figyelmük a verbális közlésre.

Ügyeljünk arra, hogy összhang legyen a gesztusok, arckifejezések, testtartások és a verbális közlés között. Az óvodapedagógus szép, tiszta beszéde követendő példa legyen a gyerekek számára. Egyszerű, érthető, világos beszédű óvó nénik és dajka nénik neveljék a gyerekeket.

Figyeljünk arra a gyerekekre, aki esetleg beszédhibával, beszédgátlással, beszédbeli elmaradással küzd. Az élettani beszédhibák a normális fejlődés nem szükségszerű, de előforduló velejárói. Az épp fejlődés határain belül nagy egyéni fejlődésbeli különbségek lehetnek. Az élettani beszédhibák nem csak az életkor, hanem az határozza meg, hogy a gyerek mikor kezdett el beszélni. Beszédfejlődés késését okozhatja halláscsökkenés, hallási figyelem zavara, mozgás fejletlensége, érzelmi elmaradás.

A beszédhibák korrekciójára csak akkor kerüljön sor, amikor a kisgyerek már tud beszélni.

Játékos beszédfejlesztő foglalkozásokkal a beszédhibák kialakulását, állandósulását kívánjuk elkerülni. A megelőzés érdekében a gyermeki figyelmet felkeltő és fenntartó játékos, mozgásos, ritmusos dramatizáló gyakorlatokat végezzünk, amelyek a beszédszervek mozgását és a fonémahallást is ügyesítik.

A **bábozás, dramatizálás** az anyanyelvi nevelésnek és a játéknak is szerves része. Irodalmi élményüket a gyerekek kiegészíthetik kreativitásukkal, fantáziájukkal. Eljátszatják saját érzéseiket, érzelmeiket, ezáltal fejlődik a személyiségük (önbizalom, bátorság- mint tulajdonságok kialakulása, fejlődése).

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A bábozáshoz szükséges eszközöket saját magunk is elkészíthetjük, ami szintén komplexitást eredményez. A bábozás mozgással kísért tevékenység megjelenik benne az alkotás öröme. A játékot vezetőnek szívesen kell vezetni, hogy ő maga is élvezze, mert mindez átsugárzik a gyerekekre.

A bábozás a bábozó és a néző gyerek számára is aktív folyamat. Mind a kettő magát képzeletbe a cselekvés helyzetébe, a darab hőséne a helyébe.

A gyerekeknek nemcsak szórakoztató esztétikai élmény, hanem valóságos cselekvésre, ítéletalkotásra serkentő élményt jelentő indíték, mással nem próbálható nevelő hatással. A bibliai történeteket ezen a szinten kívánjuk a gyerekekhez közel vinni, megértetni.

Az irodalmi anyaggyűjtésünket is ennek a szempontnak kívánjuk alárendelni. Fejlesztő foglalkozást szervezünk a megkésett beszédfejlődésű gyerekeknek.

II.4.5.g. A külső világ tevékeny megismerése

Matematika

A matematika az óvodai nevelés része, hozzájárul a gyermeki személyiség alakulásához, a képességek fejlesztéséhez, alapot biztosít az iskolai tanuláshoz.

Elsősorban *gondolkodásfejlesztést jelent*, amely realizálódik a megtapasztalásokban, megértésben, konstruálásban, ítélőképesség kialakulásában, emlékezésben.

A matematikai jellegű tapasztalatok szerzése segítik a gyerekeket a világban való eligazodásban.

Már az óvodában lépés előtt találkoznak a gyerekek matematikai fogalmakkal: kicsi-nagy, hosszú-rövid, magas-alacsony. Ezek a kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később egy részük beépül beszédükbe.

Az óvodai matematikai nevelés három részre osztható:

1. Tárgyak, személyek összehasonlítása, válogatások, rendezések. Halmazképzés.
2. A számfogalom előkészítése, alapozása.
3. Tapasztalatok a geometria körében.

A gyermekek természetes komplexitását úgy szeretnénk kialakítani, hogy valamennyi gyermeki tevékenységben igyekszünk észrevetetni a matematikai tartalmat:

- ábrázoló tevékenység: színárnyalatok, nyitott és zárt vonalak formaészlelés, megfigyelőképesség
- testnevelés: saját teste térbeli viszonyainak megismerése, tájékozódás térben, hosszúság, területmérés
- irodalom: pl: számosság a mesében (3 kívánság)

A játék az a tevékenység, amiben a legtöbb matematikai tapasztalatot szerezheti az óvodás gyerek.

Mi figyelhető meg a gyerek játékában?

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Amikor tárgyakat rakosgat, valószínűleg előtte megfigyeli a felnőtteket. Tehát az utánzása **konkrét megfigyelés** eredményeként jött létre. Érzékelés, észlelés közben tapasztalatokat gyűjt arról, hogyan bánnak az emberek a tárgyakkal.

Ezeket a mozdulatokat éli újra át a játéokban. Nagyon fontos, hogy megfelelő mennyiségű és minőségű tapasztalata legyen, sokszor találkozzon olyan problémával, amelyek megoldásához alapvető az **észlelés** pontossága.

A matematikai tapasztalatokra az a jellemző, hogy **emlékezetben** rögződnek. A gyerekek emlékezetét azzal fejleszthetjük, ha sokszor felidézzük a megismert matematikai jelenségeket, és azt főleg **tevékenység** közben tesszük.

Az óvodai életben bármelyik gyermeki tevékenység fejleszti a gondolkodást. A gondolkodás a valóságban szerzett tapasztalatok rendszerezését, kapcsolatainak felismerését biztosítja. A gyermeki gondolkodás épít azokra a tapasztalatokra, amelyeket a megismerő tevékenysége során szerez.

A gondolkodást a problémahelyzet kelti életre!

Akkor fejlesztjük leghatékonyabban a gyerekek gondolkodását, ha olyan szituációkat teremtünk, amelyek **kereső, felfedező, alkotó** tevékenységre ösztönöznek. Nem a tárgyakkal válnak ki az új ismeretek, hanem a gyerek, tárgyakkal való cselekvésétől.

A tevékenység tárgya fölkelte a gyerek **érdeklődését**, fokozza az **aktivitását**, követi a **figyelmet**, annak tartósságát. Ennek köszönhető az alkotóbb, a kreatív képességek kibontakoztatása.

Mielőtt rátérnénk a szervezésre, gondoljuk végig, mi jellemzi az óvodás korú gyerek személyiségét:

- túlzott mozgékonyság
- játékos kedv
- mozgáshoz kötött sokszínű tevékenység
- kíváncsiság
- csapongó figyelem
- érzelmi túlfűtöttség

Projektjeink tervezésekor ezeket az érzelmi sajátosságot figyelembe véve építünk a családból hozott tapasztalatokra, életszerű helyzetekre. A témakörök tervezése mellett játékos szituációkat is tervezünk. A gyerekek is javasolhatnak érdekes, nagy őket érdeklő témákat, cselekvéseket. A gyermeki önállóságot tiszteletben tartjuk. Érdemes meghatározni a segítség mértékét. Nem szükséges azonnal javítani a hibákat, hagyjuk meg a felfedezési tanulási örömet. A **fokozottság** és az **érthetőség** elvét követve a matematikai tartalmú kifejezéseket **ismeretpontosítás** szándékkal ismétljük többször.

Tevékenységeink alap feltétele a **jó légkör**, a türelmes, kiváró, példamutató nevelői attitűd. A jó óvodapedagógus a napi tevékenységek lendületességét eszközök sokféleségével, érdekes feladatokkal biztosítja.

Hogyan értelmezzük a fokozatosságot?

Először is tájékozódunk, hogy milyen tapasztalatokat szerezhetnek a gyerekek óvodába lépés előtt.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Építőjátékokkal, LEGO-val minden gyerek játszik. Különböző térbeli formákat hoznak létre, játék közben a gyerekek egyszerre több érzékszerv segítségével sokszínű tapasztalatokat szereznek.

Konyhai cselekvések utánzása: terítés, edények rakosgatása, öntögetés, gyurma sütik készítése.

Tükör előtt végzett mozgások, ruhák próbálgatása. Piacon vagy boltban történő vásárláskor megveszik az árutat, fizetéskor ismerkedik a számlálással.

Udvari játék során észrevétlenül alakul a téri tájékozódó képesség. Az állatkerti kirándulás a kellemes időtöltésen túl, észrevétlenül szolgál a matematikai tartalmú fogalmak megismeréséhez. Például tárgyak megnevezése: ketrec, állatok nevei, térbeli viszonyok megnevezésére: -ban, -ból, belül, ott. A ketrec alakjának megnevezésével (négyzet, téglalap, kör, kicsi, nagy) pedig már az **osztályozást** gyakorolhatjuk.

Séta, kirándulás közben a gyerekek szeretnek gyűjtögetni, ami alkalmat ad az összehasonlításra, az azonosság és a különbségek feltárására.

Ezeket a tapasztalatokat szeretnénk bővíteni az óvodai élet kínálta lehetőségekkel. A szemléletes– cselekvő gondolkodástól, az óvodáskor végére a szemléletes – képszerű gondolkodásra szeretnénk juttatni a gyerekeket.

Iskolába készülő nagycsoportosok hetente 1 alkalommal a matematika önállóan jelenne meg. Ezek tartalmát összegyűjtve mellékeljük.

Hogyan valósítható meg a differenciálás?

Kísérjük figyelemmel a gyerekek egyéni fejlődési ütemét, ehhez szabva adjuk olyan feladatokat, amiben sikereket érhetnek el. Nagyon fontos, hogy ne veszítsék el az önbizalmukat.

A gyengébb képességűek akár másolhatják az ügyesebb gyerekek munkáját. A munka alatt nem feladatlapot értünk.

A jó légkör, -amit szeretnénk kialakítani- eleve kizárja a stressz helyzeteket.

A tehetséges gyerekek feladatainak nehézségét, és munkatempóját pedig fölül toldjuk meg egy kicsit.

A matematikai nevelés nemcsak tárgyakkal végzett manipuláció, hanem **verbális tevékenység** is: ötletek megfogalmazása, véleménycsere, tárgyak számosságának felsorolása, meghatározás, analizálás, ismertetőjegyek felsorolása, megítélés, gyűjtőfogalomba sorolás, következtetések megfogalmazása, az eredmény megfogalmazása, lényeges tulajdonságok, sorszámnevek felsorolása, visszaemlékezések megfogalmazása, kitalálás, állandósítás, tárgyak jellemzése, tippelés, tévedések megfogalmazása, konkretizálás, képzettársítás, az eredményhez jutás megmagyarázása.

A matematikai képességek birtoklásához jó együttműködési készség, egymás segítése, kitartás, szorgalom, céltudatosság szükséges.

II.4.5.h. A környezet megismerése

A gyermek környezetével való kapcsolata felnőttek közvetítésével valósul meg.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Alapelvünkéből kiindulva – a családi nevelés értékeit folyamatosan szem előtt tartva-gyerekeinket az őket körülvevő környezettel, **bibliai világnézet alapján** szeretnénk megismertetni.

A biológiai élet jellemzőit, a természeti jelenségeket, az állatvilág kialakulását a gyerekek számára érthető módon, bibliai történeteken keresztül, hitelesen szeretnénk a gyerekekkel megismertetni.

Ebbe a folyamatba építünk a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, megismerési vágyaira, és a szülők aktív együttműködésére.

Elvont ismeretek helyett követjük az **életszerűség** elvét. Az élőlényeket – növényeket, állatokat – természetes környezetükben szeretnénk megfigyeltetni, tapasztalatokat szerezni. Kiemelnénk a **gyűjtőmunka** fontosságát: ősszel lehet leveleket, terméseket, mohát, ágakat, fatörzset, csigaházat gyűjteni, vízparton kavicsot, hegyekben követ, tavasszal virágokat préselhetünk, stb. Gyűjtőmunkát nemcsak természetben lehet végezni, hanem újságokból, könyvekből, kártyákból is gyűjtögethetünk.

Ősszel legalább 1-2 alkalommal szeretnénk elvinni a gyerekeket kirándulni. A betakarítás és a szüret munkáival nemcsak megfigyelés, hanem tapasztalatszerzés, munkára való nevelés céljából érdemes ismerkedni (burgonyaszedés, almaszedés, szőlőszüret).

Városi intézmény vagyunk, éppen ezért fontosnak tarjuk a falusi életmód megismertetését is. A háziállatokat is abban a környezetben szeretnénk megfigyelni, ahogyan tartják őket. Lássanak legelésző birkanyáját, kecskéket, lovakat, nyulakat, kotlóst kicsinyeivel, pelyhes kislibát, tipegő kiskacsát is.

Fontosnak tartjuk még, hogy milyen témakört feldolgozunk, arról legyen élményük, (előzetes, közben tapasztalt, film, könyv). Például a Víz-vizek élővilága projekten kiránduljunk valamelyik tóhoz (Bujtosi, Leveleki tó), hajókázzunk a Tiszán, nézzük meg a Vadasparkban az Akváriumot, gyűjtsünk képeket a tengerről.

Feltétlenül lássanak hegyeket is.

Ha mesterségekkel szeretnének megismerkedni, azt is lehetőleg a helyszínen tegyék: pék, fodrász, tűzoltó, postás, stb.

A hozzánk járó gyerekek főleg autókkal közlekednek. Feladatunknak tekintjük a tömegközlekedési járművekkel való megismerkedést: autóbusz, vonat.

Közlekedési parkot szeretnénk kialakítani, ahol a gyerekek alapvető közlekedési szabályokat sajátíthatnak el, kerékpározhatnak, rollerezhetnek.

Végül, de nem utolsó sorban az óvodás gyerekek **IDENTITÁSÁRA** vonatkozó ismeretek megszerzése és bővítése az óvodapedagógus feladata: óvodások lettünk, a család, testünk, öltözködés, utánzásra építő szerepjátékok (apa, anya, nagymama).

Nagyon fontos, hogy a gyerekek jó mintát lássanak maguk előtt a családban és az óvodában egyaránt.

II.4.6. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Az óvodánkban nevelkedő gyermekek belső érési folyamat és a családi és óvodai nevelés együttes hatásaként az óvodáskor végére eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A fejlődés egy folyamatban valósul meg, amely feltételezi a folyamatosságot, a harmonikus és a dinamikus növekedést.

Az összehangolt nevelő hatások és belső feltételeik alapján a gyermekek elérik a testi, szociális és értelmi fejlettség kritériumait.

II.4.6.a. A testi fejlettség kritériumai

A szomatikusan egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére rendelkezik a mozgás jellemzőivel, amelyek meghatározói az iskolába lépésnek:

- harmonikus, összerendezett mozgás
- megfelelő téri tájékozódó képesség
- a mozgás utánzására való képesség
- életkornak megfelelő mozgás aktivitás
- életkornak megfelelő állóképesség
- ritmusképesség
- jó egyensúlyérzékelés
- koordinációs képesség kialakulása
- megbízható testséma ismeret
- testhatárok érzékelése
- irányoknak megfelelő téri tájékozódás
- kialakult laterális dominancia

II.4.6.b. Szociális fejlettség kritériumai

- vidám, közvetlen, kiegyensúlyozott hangulat
- barátságos magatartás
- kialakult szereplési hajlam
- megfelelő önbizalom
- kezdeményező kapcsolatteremtés
- a dicséret újabb sikerekre készíti
- a bírálatot és a kritikát is el tudja fogadni
- szabályokat be tud tartani, képes a szabályalkotásra
- monotónia tűrése a feladat elvégzéséig tart
- akadályoztatás esetén képes a kitartásra.

II.4.6.c. Értelmi fejlettség kritériumai

- képes a tartós figyelemre, a figyelem megosztására
- emlékezete megbízható

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- gondolkodása az általános tájékozottságon kívül problémamegoldó
- vizuális érzékelése életkorának megfelelő a GESTALT – funkciók, analízis, szintézis, vizuális ritmus, sorba rendezés tekintetében
- képes az általánosításra, konkretizálásra, összehasonlításra, differenciálásra
- ismeri az időt jelentő fogalmakat, idői relációkat
- színfogalma kialakult, ismer számsorokat
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki,
- tisztábban ejti a magán- és mássalhangzókat, türelmes végig tudja hallgatni mások beszédét, megérti azt, és reagál rá.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, és környezetéről tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat.

Ismeri a viselkedés alapvető szabályait (magatartási normák, szokások)

II.4.7. Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az 1997-es évi XXXI. törvény a gyerekek védelméről rendelkezik az alapvető gyermeki jogokról, szülői jogokról és kötelességekről, a gyermekek védelmének rendszeréről.

„A gyermekeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.”

Az óvoda, mint nevelési intézmény, a gyermekvédelmi rendszer első lépcsőfoka. A gyermekek védelme érdekében az óvodában dolgozó pedagógusnak és nem pedagógus dolgozónak egyaránt feladatai vannak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére.

A társadalmi, gazdasági változásokkal párhuzamosan egyre nagyobb feladatot jelent a gyermekvédelem ellátása, ami tudatos együttműködést igényel a család és az óvoda között. Óvodánkban nincs külön gyermekvédelmi felelőse, ezt a feladatot az iskola gyermekvédelmi felelőse látja el óvodánkban.

Az óvodapedagógusok segítségével foglalkozik a felmerülő problémákkal:

- segíti az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységeit
- a veszélyeztetett gyerekek körülményeit feltárja
- tájékoztatja a szülőket arról, hogy milyen fórumokhoz fordulhatnak segítségért
- rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, étkezési hozzájárulás megállapításának kezdeményezésére
- továbbképzéseken, esetmegbeszéléseken való részvétel, az ott elhangzott információk továbbítása
- kapcsolattartás a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó személyekkel, intézményekkel: iskolaorvos és védőnő, Pedagógiai Intézet, helyi önkormányzat, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat.

A gyermekvédelmi munkában óvodánk nagy hangsúlyt helyez a prevencióra. A problémakezelés koordinálásban, a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartásban kiemelkedő

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

szerepe van az óvodapedagógusoknak. Szükség esetén módot kell találni az egyéni beszélgetésekre a szülőkkel. A családokkal folytatott hatékony kommunikáció időben feltárhatja az átmeneti nagy valószínűségi szociális nehézségeket.

Intézményünk biztosítani szeretné a törvény által elérhetővé tett szociális juttatást a gyermekek és családjaik részére. Hozzáférhetővé teszik a nagycsaládosok számára elérhető étkezési hozzájárulásokat.

Segítséget nyújtunk az állami, önkormányzati, szociális ellátó rendszer igénybe vételéhez, a szükséges iratok és igazolások megszerzésében és benyújtásában.

II.4.8. A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve, helyi programja

Általános elvek

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében

Az alapdokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az Irányelv célja

Az Irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyermek szükségletei szerint.

Az óvodás korú SNI gyermekek fejlesztésének helyi programja

Óvodába lépéskor az SNI gyermeknek rendelkeznie kell és az óvoda rendelkezésére kell bocsátania a következő dokumentumokat:

1. orvosi diagnózist, vagy a vizsgálat folyamatáról szóló igazolásokat;
2. megelőző pszichológiai, gyógypedagógiai véleményeket, vizsgálati eredményeket;
3. szükséges gyógyszerekről szóló igazolást,
4. szakértői véleményt (Szakértői és Rehabilitációs Bizottság)

A sajátos nevelési igényű gyerekek sérülés specifikus területei:

- testi fogyatékos
- látássérült
- enyhébb hallássérült- nagyot halló
- enyhén értelmi fogyatékos
- beszéd fogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű
- autista
- hiperaktív

Az esélyegyenlőség biztosítása, megillett mindenkit,- nem, kor, bőrszín, etnikai, nemzeti hovatartozás, vallás, családi állapottól függetlenül.

Az esélyegyenlőség keretein belül megteremtjük a feltételeit:

- a migráns gyerekek nyelvi és multikulturális nevelésen alapuló integrációs lehetőségének.
- valamint önazonosságuk megőrzésének, ápolásának és erősítésének

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a szülők és az óvodapedagógusok véleményének kikérése mellett – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 28. §-ában meghatározott feltételekkel összhangban – az óvodavezető dönt.

Az óvodánk az Alapító Okiratunk alapján a fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekeket tudja fogadni. A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképeség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicsőítést. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképeség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

A program célrendszere

Alapvető célok

- Az óvodások nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével
- Sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés elősegítése.

Általános nevelési feladatok

- *A fejlődés biztosítása:* edzettség, mozgás, egészségügyi szokások, testi szükségletek, levegőzés.
- *Mentális, értelmi fejlődés biztosítása:* érzékszervek útján észlelési képességek kialakítása, gondolkodási műveletek alkalmazása, gondolataik, érzéseik kifejezése.
- *Szocializáció biztosítása:* egyéni differenciált bánásmód, érzelmeken alapuló kapcsolatteremtési képesség, erkölcsi és akarati tulajdonságok kialakítása.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséhez kapcsolódó nevelési feladatok

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Sajátos Nevelési Igényű gyerekek fogadása, integrációja során kiemelt figyelmet fordítunk arra,

- hogy a 3-7 éves integrálható **Sajátos Nevelési Igényű gyerekek normál óvodai nevelése során**- a részükre biztosított speciális fejlesztés mellett- gyermeki jogait is gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre éretté váljanak. Adjon mind az ép, mind az **SNI-s illetve halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek számára lehetőséget az egymással való kommunikációra, egymás megismerésére, és elfogadására így alapozva meg a későbbi társadalmi integrációt.

Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelésének céljai

- hogy a normál pedagógiai célokkal megegyezzenek; csupán a megközelítési módban térnek el attól- a diagnózistól, az egyéni mozgásállapottól függően. Speciális részcélokkal egészülnek ki annak érdekében, hogy a **SNI-s** kisgyermekek is a legnagyobb önállóságot ériék el, így tevékeny tagjává váljanak környezetüknek, majd később a társadalomnak.

Az egészséges életmódra nevelés és a testi nevelés, amelyet a program a következő fejezetekben tartalmaz részletezve.

A másság elfogadásánál építünk,

- ... arra, hogy **Sajátos Nevelési Igényű gyermekek** mintaként tekintik és érzelmileg kötődnek ép kortársaikhoz. Ez részükre spontán létrejövő húzóerőt jelent. Énképük és önértékelésük pozitív irányba fejlődik, csökken a függőségi beállítódásuk, nem hatalmasodik el rajtuk a sérültség tudata.
- A gyermekek részéről a gyermeki előítélet mentességére. Ezzel a későbbi társadalmi integrálódás, a természetes elfogadó attitűd kialakulásának alapjait célozzuk meg, valamint azt, hogy megtanulják a segítségnyújtás és az elvárások helyes arányát.
- A társas kapcsolatok pozitív fejlődésére, amelynek során a gyermekekben kialakul a másság természetesnek tekintése, valamint a mások pozitív tulajdonságának értékelése.

Integrált nevelés feltételei:

- a feladat szerepeljen az óvoda Alapító Okiratában,
- megfelelő tárgyi feltételek biztosítottak legyenek,
- megfelelő személyi feltételek adottak legyenek,
- A program tartalmazza az integráció folyamatát és feladatait,

A szakértői bizottság feladata a fogyatékoság szűrése, vizsgálataik alapján javaslattetele a gyermek, különleges gondozás keretében történő ellátásra, az ellátás módjára, formájára, helyére, az ellátáshoz kapcsolódó szakszolgálatra.

A Sajátos Nevelési Igényű gyerekek óvodai nevelésének irányelvei

Figyelembe kell venni, hogy

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- terhelhetőségét biológiai, esetleg társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják
- a gyerekek iránti elvárás fogyatékoságának, jellegét, a súlyosságának mértéke határozza meg,
- az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez, a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár, terapeuta közreműködése szükséges.
- a harmonikus személyiségfejlődést az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti,

Ennek érdekében törekedni kell a sokirányú tapasztalatszerzés belülről jövő igényének kialakítására, az akadályozottság, hátrány leküzdésének készítésére, a pozitív személyiségjegyek, képességek megismertetésére.

A Sajátos Nevelési Igényű gyerekek óvodai nevelésének feladatai

A **sajátos nevelési igényű** gyermekek esetében az alábbi szakirányú feladatok kapnak hangsúlyt

⇒ Prevenció:

Feladat a gyermek állapotromlásának megelőzése, az esetleg kialakuló rendellenességek kiküszöbölése. Arra kell törekedni, hogy a másodlagos degeneratív elváltozásokat meggátoljuk. Ennek érdekében az életkornak megfelelő szinten a **Sajátos Nevelési Igényű** gyermeknek ismernie kell a számára káros **helyzeteket** és tevékenységeket is. A megelőzés nem csupán a testi állapot romlására kell, hogy vonatkozzon, hanem az egész személyiségre együttesen. Feladat a másodlagos személyiség-vagy viselkedészavarok kialakulásának megelőzése is.

⇒ Korrekción:

Arra kell törekednünk, hogy mind a testi, mind pedig a személyiségben bekövetkezett károsodásokat a lehető legmagasabb szinten javítsuk, befolyásoljuk, kiküszöböljük. Arra kell törekedni, hogy a sérült funkciókat mindig egyidejűleg korrigáljuk, mivel mindegyik hatással van a másik területre is. Természetesen a súlypont mindig a legfőbb hiányosság korrekcióján van.

⇒ Kompenzáció:

A sérült, kiesett funkciókat - amelyeket biztosan nem lehet korrigálni - más tevékenységekkel igyekszünk helyettesíteni. Például **változatos** manipuláció; különböző technikai segédeszközök igénybe vétele. Bizonyos esetekben teljes kompenzációt lehet elérni, más esetekben meg kell elégednünk a funkció részleges pótlásával.

Jogok és kötelességek az SNI gyerekek fogadása esetén

A Sajátos Nevelési Igényű gyerekek jogai:

- *különleges gondozás keretében, állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai, logopédiai, ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.*
- A korai fejlesztés és gondozás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a fejlesztő felkészítés keretében kell biztosítani.

A Sajátos Nevelési Igényű gyermek szülőinek joga és kötelessége:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- A szakértői vélemény eredménye alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa.
- Minden szülőnek törvény adta joga a szabad iskolaválasztás, mely joggal általában a szülők élnek is. Az iskolaválasztás segítése céljából fontos az iskolákkal való kapcsolattartás.
- A **sajátos nevelési igényű** gyermekek számára sokszor nehezebb megtalálni a megfelelő iskolát, ezért az ő esetükben még fontosabb, hogy az iskolákkal élő kapcsolatunk legyen, azért, hogy a szülőknek pontos tájékoztatást tudjunk nyújtani.

Sajátos Nevelési Igényű gyerekek fogadásánál –Gondozás, testi szükségletek kielégítése területén

A felnőtt - gyermek kapcsolatban meghatározó ereje van a gondozásnak. A gondozás, mint szükséglet (addig, amíg a gyermek önkiszolgálóvá nem válik) intim kapcsolatot feltételez, időigényes. A gondozás során - testápolás, étkezés, öltözködés - a siettetés negatív hatást, a minőség romlását, a gyermek ellenállását válthatja ki.

- A tárgyi eszközökön kívül szakszerű segítségnyújtásra van szükség, mely általában az óvónőkre, esetenként a dajkákra hárul.
- A még nem elsajátított tevékenységeket el kell végezni a gyermek helyett, miközben új sémákat tanítunk egy-egy önkiszolgálási lépéshez.
- **Adott esetben különböző szakemberek segítségével** meg kell határozni, hogy mit tesz lehetővé a gyermek **állapota**, mi legyen a következő lépés, illetve mi az, amit egyáltalán nem lehet elvárni.
- Fejlesztésükre több időt kell ráfordítani, ügyelve természetesen arra, hogy a többi gyermeket ne hanyagoljuk el. Ezt megfelelő időbeosztással, jó szervezéssel és az ép nagyobb gyermekek bevonásával kerülhetjük el.

Sajátos Nevelési Igényű gyermekek fogadásánál –Érzelmi nevelés és szocializáció területén

A **sérült** gyermekek szocializációja gyakran elmarad kortársaikétól, sajátos pedagógiai segítséget igényel.

Ennek okai:

- A gyermeket környezete sokszor helytelenül betegnek **kezeli**.
- Kevesebb felelősség hárul rá, kevesebb feladatot kap, mint amennyit el lehetne várni tőle, magatartásában kevésbé korlátozzák.
- Akadályozott lehet a verbális és a nonverbális kommunikációja.
- A **beilleszkedés** akadályozottsága a kudarc, a sikertelenség érzését váltja ki, illetve erősíti.

Feladat:

- Megértő, szeretetteljes légkört kell biztosítani.
- A szociális kapcsolatok aktív, tudatos bővítése szükséges.
- A felnőtt központú szemlélet miatt fontos a modelladás.
- A tapasztalatszerzési lehetőségeket bővíteni kell.
- A játék során hangsúlyozni kell a társas kapcsolatok jelentőségét.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Kommunikációt fejlesztő játékos feladatokat kell végeztetni.
- Minden esetben hangsúlyozni kell a pozitív tulajdonságokat.
- A gyermekek elé differenciált követelményeket kell állítani.

Sajátos nevelési igényű gyermek fogadásánál

Értelmi nevelés, fejlesztésterületén:

Az óvodáskorú gyermek - legyen ép, vagy sérült-érdeklődő, kíváncsi, rendező elv nélkül szerez ismereteket, tapasztalatokat, érzelmeit, vágyait sok esetben valósnak éli meg.

Célunk, hogy olyan tapasztalatszerzést biztosítsunk a gyermekek számára, amely egyrészt feloldja az akadályoztatás miatti korlátokat, határokat, másrészt tág teret biztosít az egyéni érdeklődésre és fejlettségi szintre épülő pedagógiai munkához.

Feladat, hogy szükség esetén a gyermekek értelmi fejlesztése speciális módszerek illetve eszközök, felhasználásával egészüljön ki.

Felhasznált irodalom

1. Buda Béla: A személyiségfejlődés és nevelés szociológiája (Tankönyvkiadó, Budapest)
2. Dr. Szüdi János: Óvoda a közoktatás rendszerében (Okker, 2000.)
3. Dr. Ross Cambell: Életre szóló ajándék (Harmat, 1991)
4. Kelemen László: Pedagógiai Pszichológia
5. Mérei-V. Binet Ágnes: Gyermeklélektan (Gondolat, Budapest 1978)
6. Óvodai programkészítés (Okker 2000.)
7. Süss fel nap (Soros Alapítvány 1999)
8. Útmutató a tevékenységközpontú óvodai nevelési program mindennapi testnevelés foglalkozásinak szervezéséhez (Fabula Bt. Miskolc 1998)
9. Kelemen Lajos: Képességmérés az óvodában (Hajdúböszörmény)
10. Bethlen Gábor Általános Iskola Nevelési Programja
11. Trencsényi László, Villányi Györgyné: Minőségbiztosítás az óvodai-nevelési programban hogyan? (Okker kiadó)

III. Az általános iskola helyi tanterve

Intézményünk, a helyi tantervét úgy szerkesztette meg, hogy a törvényi előírásokat betartva, a helyi sajátosságokat figyelembe vette, és szinkronba hozta a szülők és a fenntartó igényeivel.

II.1. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások

II.1.1. Óratervek

Intézményünkben kiemelt tantárgyként kezeljük a magyar nyelv és irodalom, a matematika, az informatika és az idegen nyelv tantárgyakat, tekintettel arra, hogy ezek a középiskolai felvételi vizsgák anyagát képezik, másrészt, az ilyen ismeretekkel már mindenkinek rendelkezni kell. Igazodva a társadalom adta változásokhoz, valamint a szülők elvárásaihoz, különös súlyt helyezünk az idegen nyelv (angol) és az informatika tantárgyak oktatására, és felvételi előkészítésre.

Az Intézmény Helyi Tanterve a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet és az ahhoz igazodó kerettantervek alapján készült (https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat)

II.1.1.1. Általános Iskola 1-4. évfolyam

Kötelező és választott tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6
Idegen nyelv (angol)	1	1	1	2
Matematika	4	4	4	5
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Bibliaismeret	2	2	2	2
Összesen:	25 ¹	25	25	28

¹Az új NAT szerint felmenő rendszerben (2020. 09. 01-től) az általános iskolában az alábbi módon alakulnak a szabadon választható óraszámok:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- 1. osztály: 1 óra magyar, 1 óra angol
- 2. osztály: 1 óra magyar, 1 óra angol
- 3. osztály: 1 óra magyar, 1 óra angol
- 4. osztály: 1 óra magyar, 1 óra matematika

II.1.1.2. Általános Iskola 5-8. évfolyam

Kötelező és választott tantárgyak és óraszámok az 5-8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	4	4	3	4
Történelem	2,5	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Idegen nyelv (angol)	3,5	4	3	3
Bibliaismeret	2	2	2	2
Természettudomány	2	2	-	-
Biológia	-	-	1,5	1,5
Fizika	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	-	-	1	-
Technika és tervezés	1	1	1	-
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Összesen:	29 ¹	29	31/32	31

¹Az új NAT szerint felmenő rendszerben (2020. 09. 01-től) az általános iskolában az alábbi módon alakulnak a szabadon választható óraszámok:

- 5. osztály: 0,5 óra angol, 0,5 óra történelem
- 6. osztály: 1 óra angol
- 8. osztály: 1 óra matematika, 1 óra magyar

II. 2. Az oktatásban alkalmazott tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A nevelő-oktató munka nem képzelhető el szemléltető eszközök nélkül. Természetesen legjobb, ha a valóságban, élőben vizsgáljuk meg a nevelő-oktató munkánk tárgyát.

Ugyanakkor nem szabad arról sem megfeledkeznünk, hogy nem tudunk mindent megnézni a valóságban, mert nem hozható be a tanterembe, idő pedig nem mindig van arra, hogy kimenjünk a természetbe. Vannak olyan tantárgyak, amelyek nem is teszik lehetővé ezt. Az eredményes nevelő-oktató munkának alapja viszont, hogy minél sokoldalúbb legyen, szemléltető anyaggal vagy eszközzel.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 2. számú melléklete határozta meg a legszükségesebb eszközöket.

Az eltelt idő viszont megköveteli, hogy a közben megjelent korszerű szemléltető anyag is bekerüljön az eszköztárba. Ezért figyelemmel kell lenni erre, korrigálva az eszközfejlesztési tervet. Nevelő-oktató munkánk eredményesebb megvalósítása érdekében szükség van korszerű ismeretközlő eszközökre.

A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei:

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskolánk helyi tantervében szereplő tananyagnak és követelményeknek.
- A taneszközök kiválasztásánál azokat részesítjük előnyben, amelyek több tanéven keresztül használhatók
- Lehetőség szerint ún. felmenő tankönyvcsaládokat választunk.
- Fontos szempont a tankönyv ára, minősége.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt – szülői értekezleteken – tájékoztatjuk.

A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége. A nyomtatott taneszközök tanári példányainak beszerzését iskolánk vállalja. A tantárgyak tanításához szükséges egyéb eszközök beszerzését a szaktanárok javaslata alapján, a munkaközösség egyetértésével az iskola - amennyiben költségvetésében erre lehetőség van - biztosítja.

Tanévenként – pénzügyi lehetőségeinkhez mérten – saját költségvetési keretből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt, CD-t, szerzünk be iskolai könyvtárunk számára. Ezeket a taneszközöket (több tanévben használható tankönyvek, szótárak, történelmi, földrajzi atlaszok, szöveggyűjtemények) a szociálisan rászoruló helyzetű tanulók – az osztályfőnök javaslata alapján – ingyen használhatják.

II.3. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló, az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket teljesítette. Adminisztratív feltétel az előző tanév eredményes befejezését igazoló bizonyítvány. A szaktanár köteles időben jelezni a szülők felé, ha gyermekük a követelményeket nem teljesíti, és a felzárkóztatás érdekében pótló foglalkozásokat szervezni.

Az eredményes tanév után is megismételheti az évfolyamot a tanuló az igazgató engedélyével. A továbbhaladásról az osztályozó értekezlet teljes felelősséggel dönt. Ha a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem éri el az elégséges szintet, akkor sem bocsátható évismétlésre.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen: meghatározott iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában a 250 tanítási órát; egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja, emiatt a tanuló

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

teljesítménye év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi. Az osztályozó vizsga letételét a nevelőtestület akkor nem engedélyezi, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és eleget tett az iskola az értesítési kötelességeinek.

A tanuló javítóvizsgát tehet, ha a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott. Ha az elégtelen osztályzatok száma meghaladja a kettőt, a tanuló a nevelőtestület engedélyével tehet javítóvizsgát. A nevelőtestület nem tilthatja meg a javítóvizsgán való részvételt.

A nyári időszakban a szülő, illetve a vizsga időpontot megelőző héten, a szaktanár lehetőséget biztosít a felkészülésre. Javítóvizsgára a hatályos Nemzeti köznevelési törvény előírásai szerint kerül sor.

Három vagy több tantárgyból bukott tanuló illetve a javítóvizsgán a követelményeket nem teljesítő tanuló köteles évet ismételni.

Lehetőség van az egyéni képesség figyelembe vételét engedélyező megoldásokra, az egyéni továbbhaladásra is, melyhez a pedagógiai szakszolgálat szakvéleménye szükséges, meghatározva az egyéni továbbhaladást, valamennyi vagy egyes tantárgyakból, melyet az osztályfőnök kezdeményez. Kt.70.§ Iskolán belüli átjárhatóság: igazgatói engedéllyel, a szükséges különbözeti illetve pótló vizsgák letétele után.

Az intézményünk 8. osztályos tanulóinak továbbhaladása a 9. évfolyamon

Azon jelentkezők számára, akik többcélú intézményként működő iskolánk nyolcadik évfolyamán tanulnak, felvételi vizsgát nem szervezünk, a Pedagógiai Programunkban leírt szabályozás alapján történik a felvételi rangsorban történő elhelyezésük. Ennek alapját a következő pontszámítás adja:

- az általunk szervezett 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi szóbeli és írásbeli mérés eredménye (magyar nyelv és irodalom, matematika) (40 pont)
- a 7. év végén és 8. félévkor magyarból, matematikából, történelemből, idegen nyelvből szerzett osztályzatok összegének fele (20 pont), és az informatika, fizika, kémia, földrajz, biológia tantárgyak összesített átlaga (5 pont) (Számítás ugyanúgy, mint a 17.oldali táblázatban.)
- motivációs beszélgetés (35 pont).

Tankötelezettség

A 2012. szeptember 1-től hatályos nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 45. § (3) bekezdése alapján a tankötelezettség **a tanuló tizenhatodik életévének betöltéséig tart.** A nemzeti köznevelésről szóló törvény 97. § (1) bekezdése alapján a tankötelezettség korhatárának tizennyolc évről tizenhat évre való leszállítása **felmenő rendszerben történik:**

„Azok a tanulók, akik tanulmányaikat az iskolai nevelés-oktatás kilencedik évfolyamán a 2011/2012. tanévben vagy azt megelőzően kezdték meg, tankötelezettségük azon tanítási év végéig tart, amelyben a tizennyolcadik életévüket betöltik.”

A **sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége** meghosszabbítható annak a tanítási évnél a végéig, amelyben a huszonharmadik életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt.

A tankötelezettség korhatárát a jogviszony létrejöttének időpontja határozza meg. A tankötelezettséget nem befolyásolja, hogy a tanuló évfolyamot ismételt, másik nevelési-

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

oktatási intézményben folytatja tanulmányait, valamint az sem, hogy tankötelezettségének magántanulónak tesz eleget.

Magántanulói státusz

A Kormány az egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 196/2019. (VIII. 1.) Korm. rendeletben az Oktatási Hivatalt jelölte ki a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 45. § (5) bekezdése szerint eljáró szervnek, amely alapján magántanulói státusz létrehozása csak az Oktatási Hivatal döntése alapján lehetséges.

A 2019. szeptember 1. napjától hatályba lépő törvényi rendelkezések alapján, az eddig magántanulói jogviszonyként ismert jogintézményt felváltotta az egyéni munkarend intézménye: Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. Az egyéni munkarenddel rendelkezőt az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem. Az egyéni munkarend engedélyezése iránti kérelmet az Oktatási Hivatalnak kell benyújtani, melyet az OH közigazgatási hatósági eljárás keretében bírál el.

II.4. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

II.4.1. A tanuló ismereteinek számonkérése, teljesítményének értékelése

Állásfoglalásunk szerint az intézmény a tanulók életének csak egyik részét alkotja, így az iskolai teljesítmény is csak a teljes személyiség teljesítményének egyik része. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a tanulói munka értékelése ne olvadjon egybe a tanuló személyének értékelésével, ami nem feladatunk. Az intézményben kapott érdemjegyek és osztályzatok kizárólag az iskolában nyújtott tanulmányi teljesítményt és az itt tanúsított szorgalmat minősítik. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy az osztályzatokat és érdemjegyeket nem a tanár adja, hanem a tanuló éri el, szerzi meg aktuális teljesítményével. Ennél fogva mindenki előtt nyitva kívánjuk hagyni a lehetőséget a teljesítmény jobbítására, a fejlődésre, arra törekedve, hogy a diákok ne érezzék magukat semmilyen szerephez vagy értékkategóriába kényszerítve.

Intézményben minden évfolyamon jelen van a minél jobb teljesítmény elérésére való törekvés, együtt azzal a tanulói magabiztosságot eredményező pedagógusi hozzáállással, miszerint a tanulókat nem kényszerítik képességeiket, adottságaikat meghaladó teljesítményre. A személyes motiváción túl az intézmény értékelési rendszere is hivatott segíteni a tanulók hatékony munkavégzését.

Az intézmény értékelés alapját képezi az egyenlő elbírálás elve. Az objektív és célirányos értékelés érdekében a tanulók egyes tantárgyakon belül nyújtott teljesítményét a szaktanárok folyamatosan értékelik. A szóban és írásban adott visszajelzések megerősítést jelentenek a tanulók számára, és biztosítják a visszacsatolást a tanár számára. Ez a kétirányú folyamat teremti meg a folyamatos korrekció lehetőségét mindkét oldalon. A pedagógiai szabadság keretében a pedagógusok szabadon élhetnek a diagnosztikai és szummatív értékelés lehetőségeivel.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A nevelőtestület megállapodása alapján minden tantárgyból félévente legalább a tantárgy heti óraszámával megegyező számú érdemjegyet – de legalább hármat – kell adni, de emellett törekedni kell a minél nagyobb számú érdemjegy adására annak érdekében, hogy biztosítsuk a félévi és év végi osztályzatok realitását. Az érdemjegy motiváló hatását erősíti a tanár szóbeli vagy írásbeli szöveges indoklása. Az egy tanítási napon írátható dolgozatok számát és a javítás határidejét az iskola Házirendje részletesen szabályozza. Fontosnak tartjuk, hogy a mindennapi otthoni illetve a napközi foglalkozásokon történő felkészüléshez előírt feladatok mennyisége reális legyen, a tanulókat ne terhelje túl, továbbá az iskolai szünidőkben a tanulóknak lehetősége maradjon a pihenésre, felfrissülésre. A feladatok mennyiségének meghatározásában ezeket minden tanárnak kötelessége figyelembe venni.

Alapelvünk, hogy az osztályzat összhangban legyen az érdemjegyekkel, kifejezze a fejlődési tendenciákat, és a tanulók szaktárgyakon belüli teljesítményét tükrözze. Kerülendő, hogy a szaktárgyakból adott érdemjegyek és osztályzatok a kollektív fegyelmezés eszközei legyenek.

A szülőket és a diákokat rendszeresen tájékoztatjuk az érdemjegyekről és osztályzatokról.

Félévkor és év végén a szaktanárok minden egyes tanulócsoporthoz, a nevelőtestület számára írásos értékelést készítenek az elvégzett munkáról, melyben értékelik a tanulócsoporthoz tartozó teljesítményét, feltárják a problémákat, megjelölik a következő tanulmányi szakasz főbb céljait és feladatait. Az egyes tantárgyak értékeléseit osztályonként összegyűjtve elérhetővé tesszük a szülők és a diákok számára.

A napló haladási és mulasztási részében alsó tagozatban a magyar órák számát folyamatosan sorszámozzuk, az irodalom és nyelvtan órák számát alátöréssel jelöljük. Felső tagozatban az irodalom és nyelvtan órák külön-külön sorszámot kapnak.

Az értékelés alkalmazott formái:

Kiemelt fontosságot tulajdonítunk a személyre szóló szóbeli értékelésnek, amely lehet korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló, minősítő.

Az alsó (1–4.) évfolyamokon a tanulók szöveges minősítést kapnak előmenetelükről.

Ennek fokozatai: **kiválóan teljesített / jól teljesített / megfelelően teljesített / felzárkóztatásra szorul.**

Nevelőtestületünk döntése alapján intézményünkben a 2010/2011-es tanév végétől a szöveges értékelés helyett a tanulókat számszerűen, az ötfokozatú rendszerrel értékeljük az adott évfolyamokon.

A tanulók év közbeni teljesítményét – mivel azt a törvény nem tiltja – a következő módon értékeljük:

(1) szóbeli feleletek, órai megnyilvánulások értékelése érdemjegyekkel 1–5-ig;

(2) írásbeli feleletek értékelése százalékosan és/vagy 1–5-ig érdemjegyekkel;

(3) egyéb teljesítmények, pl. gyűjtőmunkák, kiselőadások, szorgalmi feladatok stb. értékelése szintén érdemjegyekkel.

A tanulók szaktárgyakon belüli teljesítményét a tanügyi dokumentumokban különböző színekkel jelöljük. Piros színnel a dolgozatokat, kék színnel a szóbeli és írásbeli feleleteket, órai megnyilvánulásokat, zöld színnel az egyéb teljesítményeket, pl. gyűjtőmunkákat, kiselőadásokat, szorgalmi feladatokat jelöljük.

A naplóban nem írunk tört számokat, csak egész érdemjegyeket kaphatnak a tanulók. A tantestület megállapodása szerint a tanuló teljesítményének százalékos értékelése a következő érdemjegyeknek feleltethető meg:

90-100% (5)

80-89% (4)

60-79% (3)

40-59% (2)

0-39% (1)

Tantárgyi minősítés szöveges értékeléssel

Kiválóan teljesített a tanuló az adott tantárgyból, ha tantárgyi érdemjegyeinek átlaga **4,8 és 5,0** közé esik.

Jól teljesített a tanuló az adott tantárgyból, ha **4,0 és 4,79** közötti eredményt ért el.

Megfelelően teljesített az a tanuló az adott tantárgyból, akinek osztályzatai átlaga **3,99** alatt van, de a helyi tantervben megfogalmazott minimum követelményeket teljesítette.

Felzárkóztatásra szorul az a tanuló, aki a helyi tantervben megfogalmazott minimum követelményeket nem teljesítette.

Ezeket a tantárgyi minősítéseket a következő szöveges minősítésnek feleltetjük meg a félévi és év végi értékeléshez:

- **kiválóan teljesített** az a tanuló, aki minden tantárgyból kiváló eredményt ért el;
- **jól teljesített** az a tanuló, aki minden tantárgyból legalább jó minősítést kapott, de a tantárgyak többségéből kiváló eredményt ért el. Az értékelésnél itt nem vesszük figyelembe a testnevelés, a rajz, az ének-zene és a technika tantárgyakat.
- **megfelelően teljesített** az a tanuló, aki nem érte el a kiválóan vagy jól teljesített minősítést, de egyetlen tantárgyból sem szorul felzárkóztatásra;
- **felzárkóztatásra szorul** az a tanuló, aki a helyi tantervben megfogalmazott minimum követelményeket valamely tantárgyból nem teljesítette.

Ha a tanuló a „felzárkóztatásra szorul” minősítést kapja, a tanítónak, tanítóknak a szülő bevonásával értékelnie kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárnia a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, javaslatot kell tennie a szükséges intézkedésekre, és tájékoztatnia kell a szülőt azokról a lehetőségekről, amelyekkel segítséget tud nyújtani a tanulónak az eredményes felkészüléshez.

Tantárgyi dicséretet az a tanuló kaphat, akinek az adott tantárgyi értékelése 5-ös, és a félév során kiemelkedő teljesítményt nyújtott.

Az esti tagozaton, az első évfolyamon a tanulók értékelése az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítményéről: „kiválóan teljesített”, „jól teljesített”, „megfelelően teljesített”, illetve „felzárkóztatásra szorul”, a 1-3. évfolyamon és a 4. évfolyam félévéen „jeles”, „jó”, „közepes”, „elégséges”, illetve „felzárkóztatásra szorul”. A 4. évfolyam év végétől 8. évfolyamig a nappali tagozaton is alkalmazott 1-5 számszerű értékelést alkalmazzuk.

A tanulók tantárgyi ismereteinek értékelése tevékenység közben, és azt követően érdemjegyekkel illetve szóbeli értékeléssel is történik. Az értékelés évközi regisztrálására és közlésére az MKM által rendszeresített dokumentumokat, a naplót és a tájékoztató füzetet használjuk fel.

A tanulók év végi osztályzatát a pedagógusok az évközi érdemjegyek átlagából határozzák meg. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesítjük. Az átlagszámítás alapja az 50 százaléktól felfelé kerekítés szabálya. Ettől a kapott átlagtól eltérhet a pedagógus abban az esetben, ha az osztályzat megítélésekor figyelembe veszi a tanuló szorgalmát, kapott érdemjegyei tendenciáját.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Az iskola által alkalmazott értékelés osztályzatra való átváltásának szabályainál az év végi osztályzat adásának elveit vesszük figyelembe.

Alsó tagozatban félévkor az értékelő naplóban narancssárga szöveghível jelöljük a tanulók tantárgyankénti teljesítményét, év végén pedig esszé típusú szöveges értékelést készít az osztályfőnök.

Felső tagozatban és a gimnáziumban félévkor és a tanév végén osztályzatokkal az ellenőrzőben, illetve a bizonyítványban 1 - 5 skálájú érdemjeggyel. Az értékelő naplóban félévkor és év végén piros színnel írjuk be az osztályzatokat.

Az értékelés a tanítás - tanulás egyik módszere, így jelentőségét nem csorbítva, megjegyezzük, kerülnünk, hogy az osztályozásnak, mint a módszer egyik eszközének túlzott szerepet szánjunk, mert a motiválatlan gyerekek tanulnak úgy, ahogy értékelik (osztályozzák), s nem úgy, ahogy tanítják őket.

Félévkor, év végén az alsó tagozatban olvasás, nyelvtan, szövegértés, matematikai méréseket végzünk. Lezáró, minősítő értékelést a tanulási folyamat nevezetes szakaszaiban (tanítási témák után, félévkor, év vége alkalmával) végezzük el. E területen kiemelkedő mozzanat a 4. évfolyamon az olvasás, a nyelvtan, a szövegértés, a matematika a 8. osztályokban a magyar nyelvtan és irodalom, matematika, idegen nyelv tantárgyakból tanév végi felmérések, (a munkatervben megjelöltek alapján). Fontosnak tartjuk az eredmények elemzését, összevetését a tanév során kapott minősítéssel.

II.4.2. A tanulók magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái

A tanulók pedagógiai célú értékelésének másik fontos területe a magatartás és szorgalom értékelése a tanév folyamán folyamatosan, félévkor, illetve év végén, az iskola Házi rendjében megfogalmazott alapelvek és elvárások szerint. A magatartás és szorgalom értékelésében kifejezésre jut az osztályban tanító szaktanárok és az adott tanulócsoport véleménye is. A végső döntés az osztályozókonferencián történik, az osztályban tanító szaktanárok és az osztályfőnök megegyezésével.

Az értékelést havonta, a félév, ill. tanév végén érdemjeggyel végezzük a naplóban.

Magatartás: a tanulók magatartásának megítélésekor értékeljük az iskola értékrendje szerinti viselkedésüket, az önmagukhoz mért fejlődésüket. Az értékelésnél figyelembe vesszük a tanuló figyelmeztetéseit, fegyelmi büntetéseit.

Példás:

- ha a tanuló munkájával és viselkedésével példát mutat társainak, öntevékeny és kezdeményező, vállalásait időre kifogástalanul teljesíti, a közösség életét jó irányba befolyásolja, betartja az iskola szabályzatait, védi az iskola értékeit, fegyelmi vétsége nem volt.

Jó:

- ha tanítási órákon figyel, a munkát nem hátráltatja, viselkedésével, megjelenésével kapcsolatban csak ritkán és apróbb kifogások merülnek fel, az esetenként vállalt vagy rábízott feladatokat végrehajtja, az iskola szabályzatait csak ritkán és kis mértékben szegi meg, védi az iskola értékeit.

Változó:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- ha a tanítási órák rendjét esetenként zavarja, passzív a munkában, a közösség életében csak vonakodva vesz részt, önként vállalt vagy rábízott feladatait elhanyagolja, viselkedése kifogásolható, csak tanári útmutatás hatására változik.

Rossz:

- ha a tanítási órákat rendszeresen, figyelmeztetések ellenére is zavarja, a munkát hátráltatja, a közösség életében nem vesz részt, annak határozataival nem törődik, feladatait nem teljesíti, viselkedése rendszeresen kifogásolható, többszöri tanári figyelmeztetés is hatástalan rá, az iskola rendjét és szabályait nem tartja be, szándékosan rongálja az iskola vagyontárgyait és társai tulajdonát, több napot hiányzik igazolatlanul.

A neveltséget a tanulók magatartási, míg igyekezetüket a szorgalom érdemjegyeik tükrözik.

Ezek alapja a következő értékelési skála 1-12. évfolyamok nappali tagozatán:

Szorgalom: a tanulók szorgalmának értékelésekor értékeljük a képességeiknek megfelelő tanulmányi munkájukat, a munkához való viszonyukat, a tanórai aktivitásukat, az önként vállalt feladataik teljesítését és eredményességét, a tanulmányi és sportversenyeken való szereplésüket.

Példás:

- ha a tanuló kifogástalanul teljesíti kötelességeit, tanulmányi munkáját képességeihez mérten példamutatóan rendszeresen végzi, érdeklődést mutat, javít tanulmányi eredményén.

Jó:

- az órák nagy részében aktívan dolgozik, tanulmányi munkáját jórészt lelkiismeretesen végzi, kötelességeit teljesíti, de különösebben plusz feladatokat nem vállal.

Változó:

- ha a tanítási órák többségén passzív, munkavégzése, kötelességteljesítése hullámzó, nem képességeinek megfelelően teljesíti kötelességeit.

Hanyag:

- szinte minden tantárgyból érdektelenséget mutat, a kötelességeit rendszeresen elmulasztó, megbízhatatlan gyerek, vagy a helyi tantervben megfogalmazott minimum követelményeket valamely tantárgyból nem teljesítette.

Az esti tagozatos tanulóknak a magatartását és szorgalmát írásban nem értékeljük.

A külső értékelés sokszínűsége (a későbbiekben a továbbtanulás, beiskolázás sikeressége, tanuló középiskolai teljesítménye, a szegedi diagnosztikus vizsgarendszer, szaktanácsadók, szakértők mérései, tanulmányi- sportversenyek, tanulói pályázatok eredményei), hozzájárulnak a reális értékelésünkhöz, reális mérési anyagaink kialakításához.

II.4.3. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Szaktanári dicséret: kiemelkedő tantárgyi teljesítményért.

Osztályfőnöki dicséret: kiemelkedő közösségi munkáért.

Igazgatói dicséret: kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért.

Tárgy és egyéb jutalmak (oklevél, könyv, nyári tábor): Egész tanévben tanúsított példás vagy jó magatartásáért és kimagasló tanulmányi, kulturális vagy sporteredményért.

Nevelőtestületi dicséret: példamutató magatartás és kiváló tanulmányi eredmény mellett az iskolánk hírnevét országos vagy több megyei versenyen kiváló eredménnyel öregbítette.

II.4.4. Fegyelmező intézkedések

Fegyelmező intézkedés:

- szóbeli figyelmeztetés,
- írásbeli figyelmeztetés:

- 1. Szaktanári figyelmeztetés.** Legfeljebb 3 alkalommal adható. Odaitéléséről a szaktanár - akinek óráján a fegyelem- ill. Házi rend-sértés történt – dönt, a fegyelmi vétség (magatartási vétség, ellenőrző könyv hiány, felszerelés hiány, házi feladat hiánya) alapján. Magatartás minősítése: legfeljebb 4-es.
- 2. Osztályfőnöki figyelmeztetés.** Legfeljebb 2 alkalommal adható, szaktanári figyelmeztetések után előforduló újabb vétségért, illetve adható egyszeri vétségért is, figyelembe véve annak nagyságát. Magatartás minősítése: legfeljebb 4-es.
- 3. Osztályfőnöki intó vagy igazgatói figyelmeztetés.** Legfeljebb 1 (nem 1-1, hanem összesen 1) alkalommal adható, a.) egyszeri vétségért, figyelembe véve annak nagyságát és várható hatását, vagy b.) ha a tanuló sorozatos kisebb fegyelemsértésekkel elérte a fokozatot. (Például 2 osztályfőnöki figyelmeztetés utáni újabb fegyelmi vétség.) Magatartás minősítése: legfeljebb 3-as.
- 4. Igazgatói intó.** Osztályfőnöki intó vagy igazgatói figyelmeztetés után újra előforduló fegyelmi vétségért. Magatartás minősítése: legfeljebb 2-es.

Fegyelmi büntetés:

A **2011. évi CXC. törvény értelmében**, ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

- 1. Megrovás,**
- 2. Szigorú megrovás,** másik iskolába való áthelyezés kilátásba helyezése,
- 3. Áthelyezés másik iskolába.**

A hatályos Köznevelési törvény alapján a fegyelmi büntetést a nevelőtestület hozza. A fegyelmi eljárás megindítása és lefolytatása kötelező, ha a tanuló maga ellen kéri. Kiskorú tanuló esetén e jogot a szülő gyakorolja. Az iskolai diákönkormányzat véleményét a fegyelmi eljárás során be kell szerezni. Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásba a szülőt minden esetben be kell vonni.

A fegyelmi eljárás során a tanulót a szülő, illetőleg más megbízott is képviselheti.

A **fegyelmi eljárás** lefolytatásának szabályait a **20/2012. (VIII.31.) EMMI** rendelet **4§** - a határozza meg. A fegyelmező intézkedések helyi sajátosságai a Házi rendben rögzítettek.

II.4.5. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elve és korlátja

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása, gyakorlás (képesség- és készségfejlesztés).

A házi feladat mennyiségéről a pedagógus a napközis tanár és a szülők visszajelzéseit, a diákok (speciális) adottságait, életkori sajátosságait mérlegelve dönt, figyelembe veszi a délutáni kötött foglalkozások rendjét (pl. művészetoktatás), konzultál tanártársaival a más

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

tantárgyakból adódó terhelések fokáról, dolgozatírások időzítéséről. Törekedni kell az egész heti egyenletes leterhelésre.

Fontosnak tartjuk, hogy a mindennapi otthoni illetve a napközi foglalkozásokon történő felkészüléshez előírt feladatok mennyisége reális legyen, a tanulókat ne terhelje túl, továbbá az iskolai szünidőkben a tanulóknak lehetősége maradjon a pihenésre, felfrissülésre. A feladatok mennyiségének meghatározásában ezeket minden tanárnak kötelessége figyelembe venni.

A tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl - nem kapnak írásbeli házi feladatot.

II.5. A pedagógusok és osztályfőnökök feladatai

a. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, felvételi, osztályozóvizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása (szükség esetén),
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

b. Az osztályfőnöki nevelő-oktató munka terve

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az intézmény feladata nemcsak a műveltség átadása, hanem a gyermek személyiségének kibontakoztatása, valamint közösségi emberré formálása is. A tanulók legegységesebb, legalapvetőbb közössége: az osztály.

Az osztályfőnöki tantárgy segíti a személyiségjegyek fejlesztését, a társas kapcsolatokban szükséges normák, készségek kialakítását, az ember és környezete viszonyának reális érzékelését. Itt van lehetőség arra, hogy a tanuló megismerje, felépítse, fejlessze aktuális és ideális énképét, melynek alapján reális jövőképet tervezhet önmaga számára. A nyitottság a bátorság és a humorérzék emberi értéként való kezelését, továbbá a tanulók toleráns törvénytisztelő magatartását, kulturált vitakészségét alapozzák meg ezek az órák.

A heti rendszerességgel tartandó Bibliaismereti órák mellett, az osztályfőnöki órák a bibliai szemléletmód, a biblikus erkölcsi és személyiségi normák megszilárdításának is a színterei.

Célunk az, hogy tanulóink szabadságszerető, a társadalmat pozitívan befolyásoló felnőttekké váljanak.

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a pedagógiai alkalmasságot és a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

II.6. Mindennapos testnevelés

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) szabályozza a mindennapos testnevelést. A mindennapos iskolai testedzés meghatározó területe az iskolai egészségnevelésnek. Az iskolai testnevelés célja a tanulók egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése, mivel a modern, többnyire mozgásszegény életmód a fizikai képességek

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

hanyaglásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Ennek érdekében számos tanórán kívüli, szervezett sportfoglalkozást kínálunk diákjainknak.

Heti rendszerességgel megszervezzük számukra a lovaglást, úszást, atlétikát; a fiúknak a labdarúgás, birkózás lehetőségét. Tornatermünk a hét minden napján a tanulóink rendelkezésére áll, ahol asztaliteniszeshetnek is.

Szükség szerint az iskola heti három órában – az iskolai órakereten felül – gyógytestnevelés szervezését lehetővé teszi tizenhat fős csoportoknak. A kötelező testnevelési órák keretén belül gondoskodunk a könnyített testnevelés megszervezéséről is.

II.7. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának rendszeres (a tanév elején és végén történő) mérésére iskolánk a dr. F. Mérey Ildikó által kidolgozott Hungarofit módszert alkalmazza. Ez a módszer olyan egyszerű és megbízható mérési és értékelési rendszert ad – mindkét nem minden korosztálya számára –, amely különösebb anyagi és időráfordítás nélkül bárhol elvégezhető, ezért a gyakorlati életben kiválóan alkalmas a diákok fizikai állapotának országosan egységes minőségellenőrzésére.

A 6–18 éves tanulók fizikai állapotának mérésére szolgáló próbarendszer nevelési eszköznek is tekinthető, amely lehetővé teszi a tanulók fejlődése során az alapvető fizikai tulajdonságok mérését.

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik tanévenként két alkalommal október, illetve május hónapban. A felmérés a „Hungarofit” teszt alapján történik.

A mérések általános szempontjai:

A tanulók valamennyi tesztet testnevelési / sportfelszerelésben hajtják végre.

Valamennyi tesztet jól szellőző, nagy teremben, pl. az iskola tornatermében, vagy a sportpályán kell elvégezni. Csúszásmentes padló és sportcipő szükséges a futással és ugrással kapcsolatos tesztekhez. (Szabadtéri vizsgálatok esetén a vizsgálati körülmények túlságosan különbözőek lehetnek ahhoz, hogy standard teszteredményeket kaphassunk.)

A tesztek egymás után következése a körkörös rendszerben is szigorú sorrendiségű. Minden állomásnál fel kell írni a megfelelő sorszámot. Minden tesztre vonatkozóan külön utasítások vannak, amelyeket pontosan el kell mondani minden tanulónak, hogy a vizsgálat pontos legyen. A tesztek között a tanulók pihenjenek. A tanulók nem próbálhatják ki a tesztek előre, kivéve, ha a teszt végrehajtási utasításában nincs erre külön utalás.

A mérések során fontos bátorítani a tanulókat. A mérés vezetője ösztönzi őket a mért képességnek megfelelő pontos, gyors és egyenletes tesztvégrehajtásra.

A vizsgálatok megszervezése

A teszt-vizsgálat értéke és hatékonysága nagymértékben a szigorú gyakorlati végrehajtáson és a tanulóknak a testnevelő tanártól kapott motiváltságán múlik. A vizsgálatot a testnevelő tanár végzi az osztályban, de bárki végezheti, aki a tanulók testi nevelésével foglalkozik, így más szakos tanárok is.

A tesztek évente kétszer, - a kézikönyvben szereplő sorrendben - a tanév elején és végén kell végeztetni. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy az egyensúlyi teszt mindig a kezdő, az

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

állóképességi futás az utolsó kell, hogy legyen. A tanulóknak mindig megfelelő pihenési időt kell hagyni a tesztek között.

A motiváció növelése miatt rendkívül fontos, hogy a teszt levezetője tisztában legyen, miért végeztetjük el a teszteket, és hogyan értelmezzük az eredményeket.

Az összehasonlíthatóság érdekében a tesztek végrehajtási körülményeinek hasonlónak kell lenniük minden diáknál, minden részletben (helyszín, eszköz, hőmérséklet, stb).

II.8. A nemzeti identitás erősítésének eszközei

Intézményünk fontosnak tartja a keresztény világszemlélet és a zsidó-keresztény erkölcs megismertetésén és nevelési céljainak megvalósításán túl, megismertetni a tanulókat saját nemzeti gyökereikkel, a magyarság történelmi és kulturális kincseivel. A NAT által előírt kötelező ismereteken túl pályázati formában is törekszünk arra, hogy legalább azt az erdélyi régiót megismerjék diákjaink, ahonnan iskolánk névadója, Bethlen Gábor származik. Ennek érdekében például a *Határtalanul!* pályázat kapcsán – sikeres pályázat esetén – a mindenkori 7. osztály kirándulás keretében térképezi fel az adott erdélyi régiót és keresi fel a nagyenyedi Bethlen Gábor Gimnáziumot, mint intézményünk „testvériskoláját”.

2019/2020-as tanévtől kezdődően a középiskolás diákok is részt vesznek a határon túli magyarság megismerésének ilyen jellegű programjában, az anyaország és a felvidék kapcsolatának erősítésében. A *Határtalanul!* pályázat segítségével a szlovákiai Fülek városának gimnáziumával alakítottunk ki partneri kapcsolatot, és lehetőség szerint minden évben küldünk oda középiskolás diákokat – elsősorban a mindenkori 11. évfolyamos diákokat – tanulmányi útra.

A kirándulásokat követően pedig egy tanítási napot szánunk arra, hogy ún. témanap kapcsán a látottakat vetélkedő és kulturális esemény formájában feldolgozzuk. Ez a projekt lehetőséget nyújt arra is, hogy a határon túli magyarsággal való kapcsolatokat ápoljuk, a nemzeti összetartozást erősítsük. A projektnapot éppen ezért általában június 04-én tartjuk.

II.9. Az általános iskolai tanulmányok alatti vizsgák rendje

A tanulmányok alatti vizsgák, amelyeket a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló **20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51., 64-72.§-ok** szabályoznak:

- a pótló és javítóvizsga,
- az osztályozóvizsga,
- a különbözeti vizsga.

Az osztályzatok megállapításához kötelező vizsgát tennie:

- a magántanulónak,
- a tantervi követelményeknek egy tanévnél (az előírtnál) - engedéllyel - rövidebb idő alatt eleget tévő tanulónak,
- jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, s emiatt érdemjeggyel nem osztályozható tanulónak, amennyiben azt a nevelőtestület számára engedélyezi,
- másik iskolából való átvétel esetén, ha a tanuló eltérő tanulmányi rendszerben tanult, az iskola igazgatója előírhatja,
- független vizsgabizottság előtt tett vizsga esetén.

Lehetséges vizsgáznia:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a külföldön tanulmányokat folytatott tanulónak, ha a szülő igazolni tudja, hogy gyermeke azonos rendszerben tanult, de abban az esetben is az iskola igazgatója előírhat szintmérő vizsgát,
- bármely tanulónak, aki szüleivel együtt gyakorolja az osztályozóvizsga letételére vonatkozó jogát.

Az osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Vizsgaidőpontok

- Javítóvizsga: az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban.
- A különbözeti és a beszámoltató vizsga tanévenként legalább két vizsgaidőszakban lehetséges.

Osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy a nevelési-oktatási intézményben – helyben – legalább háromtagú vizsgabizottság előtt lehet tenni. A vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízza meg.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A vizsga körülményei

A tanulmányok alatti vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén. A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A számonkérés formája minden tantárgy esetében írásbeli vagy szóbeli.

Az osztályozó vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek az iskola Pedagógiai Programjában rögzített követelményrendszerrel.

Az értékelés rendje:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az osztályozóvizsgák végső osztályzatait az alábbi százalékos sávok szerint állapítjuk meg:

86 -100%	jeles
71 - 85%	jó
56 - 70%	közepes
41 - 55%	elégséges
0 - 40%	elégtelen

II.10. Az általános iskolai tanulmányok alatti délutáni foglalkozások

A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény 27. § (2)** bekezdése szerint az általános iskolákban úgy kell megszervezni a nevelés-oktatást, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről.

Iskolánkban az alábbi délutáni foglalkozásokat biztosítjuk:

- angol nyelvű Biblia-olvasás
- szaktárgyakhoz kapcsolódó egyéni vagy csoportos tehetségfejlesztés
- tanulószoba
- lánytorna
- fiú asztalitenisz, birkózás, ökölvívás, labdarúgás

A foglalkozásokat szaktanárok és/vagy a sportszakosztálynak megfelelő végzettségű szakemberek tartják. Minden tanév végén (június 15-ig) felmérjük a szülői igényeket és annak megfelelően állítjuk össze a következő tanévben meghirdetett foglalkozásokat. A délutáni tevékenységek a mindenkori éves munkatervbe kerülnek, a szülők pedig nyilatkozatot tesznek arról, hogy gyermekük melyik foglalkozást választja az adott tanévben. A foglalkozások alól csak és kizárólag szülői kérelem alapján lehet mentesíteni a diákokat. A kérelem az adott tanév egészére vonatkozik.

II.11. Kosárpalánta program

Intézményünk 2018. szeptember 01-től csatlakozott az országos kosárpalánta programhoz, melynek célja az általános és középiskolákban, felmenő rendszerben megvalósuló utánpótlás nevelés. Iskolánk nagy hangsúlyt fektet a sport és az egészséges életmód fontosságára, ezért is döntöttünk a programhoz való csatlakozásról. A kosárpalánta program sokoldalúságának köszönhetően a résztvevő gyerekek megbízható alapokat kapnak bármilyen jellegű és szintű sporttevékenység végzéséhez, ezért minden diáknak hasznos lesz a részvétel. A program a heti öt testnevelés órából heti kettő órát érint, órarendbe, tanmenetbe építve.

IV. A gimnáziumi képzés helyi tanterve

A helyi tanterv az Oktatási Hivatal által kiadott kerettanterv alapján készült. Forrás:
https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_e_vf

IV.1. A gimnáziumi képzés óratervei

IV.1.1. Gimnázium 9-12. évfolyam

**Kötelező és választott tantárgyak és óraszámok a 9-12. évfolyamon,
általános tantervű gimnáziumi osztályokban**

9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	3	3	4	4
Történelem	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Angol nyelv	5	4	3	4
Német nyelv	3	3	3	3
Etika	-	-	1	-
Filozófia	-	-	-	1
Biológia	-	3	2	-
Fizika	2	3	-	-
Kémia	2	2	-	-
Földrajz	2	2	-	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-
Művészetek (Mozgóképkultúra és médiaismeret)	-	-	1	2
Digitális kultúra	2	1	2	-
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Bibliaismeret	2	2	2	2
Kötött célú órakeret (érettségi felkészítők)	-	-	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	36 ¹	38	31+4	30+4

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

¹Az új NAT szerint felmenő rendszerben (2020. 09. 01-től) a középiskolában az alábbi módon alakulnak a szabadon választható óraszámok: A 9. évfolyamon a szabadon felhasználható óraszámok közül 1 órát a magyar nyelv és irodalom, 1 órát a történelem tantárgy kapott. A biológia tantárgy oktatását 10. évfolyamon kezdjük, ezért a fennmaradt 3 órát az alábbiak szerint osztottuk el: plusz 1 órát a kémia, plusz 2 órát az angol nyelv oktatására fordítunk. 10. évfolyamon a szabadon felhasználható órák közül 1 órát a történelem, 1 órát a földrajz tantárgy kapott. 11. évfolyamon a szabadon felhasználható órák közül 1 órát a matematika tantárgy kapott. A biológia tantárgy oktatása ezen az évfolyamon zárul. Az angol nyelv óraszámát átcsoportosítottuk, a 10. évfolyamon megnövelt óraszámot 11. évfolyamon visszacsökkentjük. 12. évfolyamon a szabadon felhasználható óraszámok közül 1 órát a matematika, 1 órát a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy kapott. A szabadon tervezhető órakeret terhére beépítettük az etika, valamint a filozófia tantárgyakat a 11. és a 12. évfolyamon.

Kötelező és választott tantárgyak és óraszámok a 9-12. évfolyamon, általános tantervű gimnáziumi osztályokban*

9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	3	3	4	4
Történelem	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Angol nyelv	4	4	4	4
Német nyelv	3	3	3	3
Filozófia	-	-	-	1
Biológia	-	3	2	-
Fizika	2	3	-	-
Kémia	2	2	-	-
Földrajz	2	2	-	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-
Művészetek (Dráma és színház)	-	-	1	1
Digitális kultúra	2	1	2	-
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Bibliaismeret	2	2	2	2
Kötött célú órakeret (érettségi felkészítők)	-	-	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	35¹	38	31+4	29+4

*2024. szeptember 1-től felmenő rendszerben bevezetett óraháló.

¹Az új NAT szerint felmenő rendszerben (2020. 09. 01-től) a középiskolában az alábbi módon alakulnak a szabadon választható óraszámok: A 9. évfolyamon a szabadon felhasználható óraszámok közül 1 órát a magyar nyelv és irodalom, 1 órát a történelem tantárgy kapott. A biológia tantárgy oktatását 10. évfolyamon kezdjük, ezért a fennmaradt 3 órát az alábbiak szerint osztottuk el: plusz 1

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

órát a kémia, plusz 1 órát az angol nyelv oktatására fordítunk. 10. évfolyamon a szabadon felhasználható órák közül 1 órát a történelem, 1 órát a földrajz tantárgy kapott. 11. évfolyamon a szabadon felhasználható órák közül 1 órát a matematika tantárgy kapott. A biológia tantárgy oktatása ezen az évfolyamon zárul. 12. évfolyamon a szabadon felhasználható óraszámok közül 1 órát a matematika kapott. A szabadon tervezhető órakeret terhére beépítettük a filozófia tantárgyakat a 12. évfolyamon. A művészetek tantárgycsoportban a dráma és színház tantárgyat oktatjuk heti 1-1 órában a 11. és 12. évfolyamon.

III.1.3. Gimnázium 11-12. évfolyam érettségi előkészítő óratervek

Az érettségi felkészítő csoportok esetében csak azoknak a tantárgyaknak az óraszámát tüntetjük fel, amelyek meghatározása a kötelező óraszámokon felül, a szabadon tervezhető órakeret terhére történtek. A tanulóknak az érettségi előkészítő tárgyakat úgy kell kiválasztani, hogy a rendelkezésre álló órakeretet (11-12. évfolyamon heti 35-35 óra) az előkészítőkkel együtt kitöltsék. A kötelező érettségi tantárgyakon kívül közép szinten 3, emelt szinten 2 tantárgyból indít az iskola érettségi felkészítő csoportokat, amennyiben azokra minimum 3 fő jelentkezik.

Tantárgyak	11. évfolyam		12. évfolyam	
	középszint	emelt szint	középszint	emelt szint
magyar nyelv és irodalom	-	2	-	2
matematika	-	3	-	3
történelem	-	2	-	2
angol nyelv	-	2	-	2
német nyelv	-	3	-	3
digitális kultúra	2	3	2	3
fizika	2	2	2	2
földrajz	1	2	1	2
biológia	2	2	2	2
testnevelés	2	2	2	2

IV.2. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002 (V.24.) OM rendelet határozza meg az érettségi vizsga kötelező és választható tantárgyait, azok vizsgaszintjeit, illetve a tantárgyi követelményeket.

IV.2.1. Az érettségi vizsga tantárgyai

Intézményünk a következő tárgyakból biztosítja az érettségi vizsgára való felkészülést:

Kötelező vizsgatárgyak:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- magyar nyelv és irodalom
- történelem
- matematika
- idegen nyelv

Választható vizsgatárgyak:

Emelt szinten	Középszinten
magyar nyelv és irodalom	idegen nyelv (angol, német)
matematika	bibliaismeret – Hit Gyülekezete
történelem	filozófia
idegen nyelv (angol, német)	digitális kultúra
digitális kultúra	fizika
földrajz	biológia
biológia	földrajz
fizika	ének-zene
testnevelés	testnevelés
filozófia	vizuális kultúra

IV.2.2. Az érettségi vizsgára bocsátás feltételei

III.2.2.1. A tantárgyi követelmények teljesítése, vizsgafajták

1. A tanulói jogviszony fennállása alatt történő jelentkezésekről

A tanulói jogviszonyban levő diáknak abban a középiskolában kell jelentkeznie érettségi vizsgára, amellyel tanulói jogviszonyban van. Ennek értelmében iskolánk diákjai saját intézményünkben teljesíthetik az összes típusú érettségi vizsgájukat. Ez alól kivételt képez az előrehozott érettségi vizsga.

A tanulói jogviszonyban levő és még az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt álló jelentkező csak olyan vizsgatárgyból tehet érettségi vizsgát, amelynek követelményeit az írásbeli vizsgák megkezdéséig iskolánk helyi tantervében foglaltak szerint (vagy vendégtanulóként más iskolában) teljesítette, az ott előírt osztályzatokat megszerezte, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja.

Ha valamely diákunk olyan vizsgatárgyból szeretne érettségizni, amely iskolánknak helyi tantervében nem szerepel, más iskolával vendégtanulói jogviszonyt létesít, és ott teljesíti a tantárgyi követelményeket, így abból a vizsgatárgyból középszinten abban az iskolában vizsgázhat, amellyel a vendégtanulói jogviszonya fennáll.

Jelentkeznie Intézményünkben kell, és a jelentkezést a „fogadó” iskolának is jóvá kell hagynia. Emelt szintű vizsga esetében „fogadó” iskolára nincs szükség, hiszen a vizsgát a kormányhivatal szervezi meg.

- A vizsgajelentkezés törlésére akkor kerülhet sor, ha a jelentkező az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig az adott vizsgatárgyból nem teljesíti a vizsgára bocsátás feltételeit. 100/1997. Korm. r. 12. § (14)

2. A tanulói jogviszony megszűnése után történő jelentkezésekről

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tanulói jogviszonyban nem lévő jelentkező egyaránt jelentkezhet érettségi vizsgára iskolánkban vagy a kormányhivatalban.

A tanulói jogviszony alatt megkezdett érettségi vizsga esetén a pótló, illetve az első javítóvizsga ingyenes, más esetekben a vizsga díjköteles. Ha a középszintű vizsgát a vizsgázó valamely középiskolában teszi le, a vizsgadíjat az intézmény saját hatáskörben állapítja meg.

IV.2.2.2. Az iskolai közösségi szolgálat

Egy egészséges társadalomban nem hagyják magukra a bajba jutottakat, azonban a segítségnyújtást, csakúgy, mint az együttélés más szabályait, tanulni kell. Az iskolai oktatás célja nem csak az ismeretek átadása, hanem a nevelés is. Minél fiatalabb korban tudatosítani kell a gyermekekben, fiatalokban, hogy nem önálló szigetként élünk a világban, hanem egy közösség tagjai vagyunk, ezáltal felelősséggel tartozunk egymásért, a közösségért.

A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény** a korábbinál nagyobb figyelmet fordít a nevelésre, ezért szerepel benne az az előírás, amely az érettségi bizonyítvány kiadását **50 óra közösségi szolgálat** teljesítéséhez köti minden magyar tanulónak. Ez azt rögzíti jogszabályi szinten, hogy az érettségi nemcsak szellemi, tantárgyi tudást mér, hanem azt a pedagógiai célt is, hogy a szociális készségek, a társadalmi érzékenység kimunkálása is szükséges ahhoz, hogy valaki érett legyen, és a középiskolai tanulmányait befejezze.

A kötelezően alkalmazandó jogszabály a köznevelési törvény és a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 04.) Korm. rendelet, valamint a hatályos Nemzeti köznevelési törvény alapján Intézményünkben a 2013/2014. tanév szeptember 1-től kezdődően szervezzük meg a közösségi szolgálatot az alábbi területeken:

- szociális és jótékonyági (pl. étel- és ruhaosztás, idős emberek mindennapi tevékenységének segítése, stb.)
- oktatási (pl. korrepetálás)
- egészségügyi
- kulturális és közösségi (pl. gyülekezeti szolgálat, programszervezés)
- környezet- és természetvédelmi (pl. területrendezés, takarítás, szemétyűjtés)
- katasztrófavédelmi (pl. homokzsákok pakolása, mentésben-helyreállításban segítségnyújtás)
- óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területeken.

A **Bethlen Gábor Iskola és Óvoda** a fenti területek közül a szociális és jótékonyági területet kötelezővé teszi a tanulóknak, a gyülekezeti szolgálatot pedig a közösségi szolgálati idő maximum egy harmadában határozza meg. (A gyülekezet istentiszteletei alkalmával végzett közösségi szolgálatok, pl. gyerekszolgálat, ruhatár, média, stb. alkalmanként 3 órának elszámolhatók.)

A gimnázium nappali tagozatán, a 9-11. évfolyamon arányos elosztásban szervezzük meg a közösségi szolgálat lebonyolítását, melyhez a programszervezésekért Iskolánk igazgatója felelős koordinátor-pedagógust jelöl ki. A koordináló pedagógus az 50 kötelezően teljesítendő órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

Az iskolai koordinátort, felelős:

- a tanulók felkészítéséért,
- pedagógiai feldolgozásért (mentorálás),

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a fogadó helyekkel való kapcsolattartásért,
- adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért,
- a tanulók bevonásáért a folyamat egészébe,
- a tevékenységek elismeréséért,
- az együttműködés és kölcsönösség elvének érvényesítéséért.

A közösségi szolgálat idejét, módját, dokumentálását és a fogadó intézményekre vonatkozó rendelkezéseket Iskolánk a 110/2012. (VI. 04.) Korm. rendelet alapján valósítja meg. A fogadó szervezeteken túl szükségesnek látjuk azonban, hogy ha magánszemély tölti be a „fogadó intézmény” kategóriáját (pl. idősgondozás esetén), akkor is szerződést kötünk az adott féllel, tanulóink védelme érdekében.

A közösségi szolgálatról az alábbi kompetenciák fejlesztését várjuk:

- érzelmi intelligencia,
- felelősségvállalás,
- állampolgári kompetencia,
- felelős döntéshozatal,
- hiteles vezetői készségek,
- szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás,
- kommunikációs készség,
- együttműködés,
- empátia,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás.

A közösségi szolgálat bevezetése előtt rendkívüli szülői értekezlet keretében tájékoztatjuk a szülőket a program céljáról, lehetőségeiről és az iskolai elvárásokról. A közösségi szolgálat területi kialakításában is törekszünk a szülőkkel való együttműködésre, ötleteiket, javaslataikat beépítjük a programunkba. A koordinátor-pedagógus feltérképezi a városban és környékén fellelhető potenciális „fogadó intézményeket”, különös tekintettel a szociális területekre, valamint Iskolánk fenntartója, a Hit Gyülekezete Szeretetszolgálatának Nyíregyházán működő regionális egységében, és istentiszteleteken megvalósítható segítő szolgálatokra. A fiatalokat pedig ösztönözzük arra, hogy nyitott szemmel járjanak a világban, lássák meg mások szükségét és akarjanak segíteni embertársaikon.

IV.2.3. A középszintű érettségi vizsga témakörei tantárgyanként

A középszintű érettségi vizsga részletes követelményeit, valamint a vizsgák leírását a 40/2002 (V.24.) OM rendelet határozza meg.

Lásd: https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettségi/erettségi_vizsgatargyak

IV.3. Az osztályfőnöki nevelő-oktató munka terve a gimnáziumi évfolyamokon

Az intézmény feladata nemcsak a műveltség átadása, hanem a gyermek személyiségének kibontakoztatása, valamint közösségi emberré formálása is. Az osztályfőnöki tantárgy segíti a személyiségjegyek fejlesztését, a társas kapcsolatokban szükséges normák, készségek kialakítását, az ember és környezete viszonyának reális érzékelését. Itt van lehetőség arra, hogy a tanuló megismerje, felépítse, fejlessze aktuális és ideális énképét, melynek alapján reális jövőképet tervezhet önmaga számára. A nyitottság a bátorság és a humorérzék emberi

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

értékként való kezelését, továbbá a tanulók toleráns törvénytisztelő magatartását, kulturált vitakészségét alapozzák meg ezek az órák.

A heti rendszerességgel tartandó Bibliaismereti órák mellett, az osztályfőnöki órák a bibliai szemléletmód, a biblikus erkölcsi és személyiségi normák megszilárdításának is a színterei, valamint a továbbtanulás lehetőségeinek és céljainak tágabb perspektíváját kívánják feltárni a diákok előtt. Célunk az, hogy tanulóink szabadságszerető, a társadalmat pozitívan befolyásoló felnőttekké váljanak, a számukra legmegfelelőbb pályát válasszák, hogy kiegyensúlyozott és lehetőség szerint boldog életet tudjanak élni.

IV.4. Az oktatásban alkalmazott tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A nevelő-oktató munka nem képzelhető el szemléltető eszközök nélkül. Az eredményes nevelő-oktató munkának alapja viszont, hogy minél sokoldalúbb legyen, szemléltető anyaggal vagy eszközzel.

A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet határozza meg a legszükségesebb eszközöket. Nevelő-oktató munkánk eredményesebb megvalósítása érdekében szükség van korszerű ismeretközlő eszközökre.

A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei:

- A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:
- A taneszköz feleljen meg az iskolánk helyi tantervében szereplő tananyagának és a szakmai és érettségi vizsgák követelményrendszerének.
- A taneszközök kiválasztásánál azokat részesítjük előnyben, amelyek több tanéven keresztül használhatók
- A szakmai munkaközösség véleményének kikérésével történik az alkalmazott tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések kiválasztása.
- A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak. A pedagógus - a minőség, típus és ár megjelölése nélkül - olyan ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tartott tanórai foglalkozáson való részvételhez, illetve a tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanórai foglalkozáson egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmaznia kell. Az e körbe nem tartozó felszerelések biztosítása az iskola feladata.
- A szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatni kell azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz.
- Tájékoztatni kell a szülőket arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt – szülői értekezleteken – tájékoztatjuk.

A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége. A nyomtatott taneszközök tanári példányainak beszerzését iskolánk vállalja. A tantárgyak tanításához szükséges egyéb eszközök beszerzését a szaktanárok javaslata alapján, a munkaközösség egyetértésével az iskola - amennyiben költségvetésében erre lehetőség van - biztosítja.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Tanévenként – pénzügyi lehetőségeinkhez mérten – saját költségvetési keretből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt, CD-t, szerzünk be iskolai könyvtárunk számára. Ezeket a taneszközöket (több tanévben használható tankönyvek, szótárak, történelmi, földrajzi atlaszok, szöveggyűjtemények) a szociálisan rászoruló helyzetű tanulók – az osztályfőnök javaslata alapján – ingyen használhatják.

IV.5. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló, az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket teljesítette. Adminisztratív feltétel az előző tanév eredményes befejezését igazoló bizonyítvány. A szaktanár köteles időben jelezni a szülők felé, ha gyermekük a követelményeket nem teljesíti, és a felzárkóztatás érdekében pótló foglalkozásokat szervezni. Az eredményes tanév után is megismételheti az évfolyamot a tanuló az igazgató engedélyével. A továbbhaladásról az osztályozó értekezlet teljes felelősséggel dönt. Ha a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem éri el az elégséges szintet, akkor sem bocsátható évismétlésre.

Egyebekben – mulasztás, gyakorlati képzésre vonatkozó részek - a 2011. évi CXC. köznevelési törvény vonatkozó rendelkezései szerint járunk el.

A középfokú oktatásra történő jelentkezés és beiskolázás a jogszabályoknak megfelelően történik. A felvétel és átvétel rendje a Pedagógiai program - I.2.2.1. Felvétel és átvétel intézményünkbe. A továbbhaladás feltételei pontban - szabályozottak szerint történik.

IV.6. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

IV.6.1. A tanuló ismereteinek számonkérése, teljesítményének értékelése

Állásfoglalásunk szerint az intézmény a tanulók életének csak egyik részét alkotja, így az iskolai teljesítmény is csak a teljes személyiség teljesítményének egyik része. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a tanulói munka értékelése ne olvadjon egybe a tanuló személyének értékelésével, ami nem feladatunk. Az intézményben kapott érdemjegyek és osztályzatok kizárólag az iskolában nyújtott tanulmányi teljesítményt és az itt tanúsított szorgalmat minősítik. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy az osztályzatokat és érdemjegyeket nem a tanár adja, hanem a tanuló éri el, szerzi meg aktuális teljesítményével. Ennél fogva mindenki előtt nyitva kívánjuk hagyni a lehetőséget a teljesítmény jobbítására, a fejlődésre, arra törekedve, hogy a diákok ne érezzék magukat semmilyen szerepbe vagy értékkategoriába kényszerítve. Intézményben minden évfolyamon jelen van a minél jobb teljesítmény elérésére való törekvés, együtt azzal a tanulói magabiztosságot eredményező pedagógusi hozzáállással, miszerint a tanulókat nem kényszerítik képességeiket, adottságaikat meghaladó teljesítményre. A személyes motiváción túl az intézmény értékelési rendszere is hivatott segíteni a tanulók hatékony munkavégzését.

Az intézmény értékelés alapját képezi az egyenlő elbírálás elve.

Az objektív és célirányos értékelés érdekében a tanulók egyes tantárgyakon belül nyújtott teljesítményét a szaktanárok folyamatosan értékelik. A szóban és írásban adott visszajelzések megerősítést jelentenek a tanulók számára, és biztosítják a visszacsatolást a tanár számára. Ez a kétirányú folyamat teremti meg a folyamatos korrekció lehetőségét mindkét oldalon. A pedagógiai szabadság keretében a pedagógusok szabadon élhetnek a diagnosztikai és szummatív értékelés lehetőségeivel.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A nevelőtestület megállapodása alapján minden tantárgyból félévente legalább a tantárgy heti óraszámával megegyező számú érdemjegyet – de legalább hármat – kell adni, de emellett törekedni kell a minél nagyobb számú érdemjegy adására annak érdekében, hogy biztosítsuk a félévi és év végi osztályzatok realitását. Az érdemjegy motiváló hatását erősíti a tanár szóbeli vagy írásbeli szöveges indoklása. Az egy tanítási napon íratható dolgozatok számát és a javítás határidejét az iskola Házirendje részletesen szabályozza. Fontosnak tartjuk, hogy a mindennapi otthoni illetve a napközi foglalkozásokon történő felkészüléshez előírt feladatok mennyisége reális legyen, a tanulókat ne terhelje túl, továbbá az iskolai szünidőkben a tanulóknak lehetősége maradjon a pihenésre, felfrissülésre. A feladatok mennyiségének meghatározásában ezeket minden tanárnak kötelessége figyelembe venni.

Alapelvünk, hogy az osztályzat összhangban legyen az érdemjegyekkel, kifejezze a fejlődési tendenciákat, és a tanulók szaktárgyakon belüli teljesítményét tükrözze. Kerülendő, hogy a szaktárgyakból adott érdemjegyek és osztályzatok a kollektív fegyelmelés eszközei legyenek. A szülőket és a diákokat rendszeresen tájékoztatjuk az érdemjegyekről és osztályzatokról. Félévkor és év végén a szaktanárok minden egyes tanulócsopotról, a nevelőtestület számára írásos értékelést készítenek az elvégzett munkáról, melyben értékelik a tanulócsoport teljesítményét, feltárják a problémákat, megjelölik a következő tanulmányi szakasz főbb céljait és feladatait. Az egyes tantárgyak értékeléseit osztályonként összegyűjtve elérhetővé tesszük a szülők és a diákok számára.

Az értékelés alkalmazott formái:

Kiemelt fontosságot tulajdonítunk a személyre szóló szóbeli értékelésnek, amely lehet korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló, minősítő.

Intézményünkben félévkor és a tanév végén osztályzatokkal az ellenőrzőben, illetve a bizonyítványban 1 - 5 skálájú érdemjeggyel. Az értékelés a tanítás - tanulás egyik módszere, így jelentőségét nem csorbítva, megjegyezzük, kerüljük, hogy az osztályozásnak, mint a módszer egyik eszközének túlzott szerepet szánjunk, mert a motiválatlan gyerekek tanulnak úgy, ahogy értékelik (osztályozzák), s nem úgy, ahogy tanítják őket.

A tantestület megállapodása szerint a tanuló teljesítményének százalékos értékelése a következő érdemjegyeknek feleltethető meg:

- 91-100% (5)
- 81-90% (4)
- 61-80% (3)
- 51-60% (2)
- 0-50% (1).

A szöveges értékeléssel minősített tárgyak esetében a tanulók értékelése év közben érdemjegyekkel 1–5-ig, a félév- és év végén pedig rövid szöveges értékeléssel történik. Ennek fokozatai: **kiválóan teljesített / jól teljesített / megfelelően teljesített / nem teljesített megfelelően.**

Kiválóan teljesített az a tanuló, akinek tantárgyi átlaga **4,8 és 5,0** közé esik.

Jól teljesített az a tanuló, aki **4,0 és 4,79** közötti eredményt ért el.

Megfelelően teljesített az a tanuló, akinek osztályzatai átlaga **3,99** alatt van, de a helyi tantervben megfogalmazott minimum követelményeknek megfelelt.

Nem teljesített megfelelően az a tanuló, aki a helyi tantervben megfogalmazott minimum követelményeknek nem felelt meg.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Tantárgyi dicséretet az a tanuló kaphat, akinek az adott tantárgyi értékelése 5-ös, és a félév során kiemelkedő teljesítményt nyújtott.

A tanulók tantárgyi ismereteinek értékelése tevékenység közben, és azt követően érdemjegyekkel illetve szóbeli értékeléssel is történik. Az értékelés évközi regisztrálására és közlésére az eKretát használjuk.

A tanulók a szaktárgyakon belüli teljesítményét a tanügyi dokumentumokban különböző színekkel jelöljük. Piros színnel a dolgozatokat, kék színnel a szóbeli és írásbeli feleleteket, órai megnyilvánulásokat, zöld színnel az egyéb teljesítményeket, pl. gyűjtőmunkákat, kiselőadásokat, szorgalmi feladatokat jelöljük.

A naplóban nem írunk tört jegyeket, csak egész osztályzatokat kaphatnak a tanulók.

A tanulók év végi osztályzatát a pedagógusok az évközi érdemjegyek átlagából határozzák meg. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesítjük. Az átlagszámítás alapja az 50 százaléktól felfelé kerekítés szabálya. Ettől a kapott átlagtól eltérhet a pedagógus abban az esetben, ha az osztályzat megítélésekor figyelembe veszi a tanuló szorgalmát, kapott érdemjegyei tendenciáját.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

IV.6.2. A gimnáziumi tanulmányok alatti vizsgák rendje

IV.6.2.1. Vizsgafajták

A tanulmányok alatti vizsgák, amelyeket a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló **20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51., 64-72.§-ok** szabályoznak:

- a pótló és javítóvizsga,
- az osztályozóvizsga,
- a különbözeti vizsga.

Az osztályzatok megállapításához kötelező vizsgát tennie:

- a magántanulónak,
- a tantervi követelményeknek egy tanévnél (az előírtnál) - engedéllyel - rövidebb idő alatt eleget tévő tanulónak,
- jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, s emiatt érdemjeggyel nem osztályozható tanulónak, amennyiben azt a nevelőtestület számára engedélyezi,
- másik iskolából való átvétel esetén, ha a tanuló eltérő tanulmányi rendszerben tanult, az iskola igazgatója előírhatja,
- független vizsgabizottság előtt tett vizsga esetén.

Lehetséges vizsgáznia:

- a külföldön tanulmányokat folytatott tanulónak, ha a szülő igazolni tudja, hogy gyermeke azonos rendszerben tanult, de abban az esetben is az iskola igazgatója előírhat szintmérő vizsgát,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- bármely tanulónak, aki szüleivel együtt gyakorolja az osztályozóvizsga letételére vonatkozó jogát.

Az osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Vizsgaidőpontok

- Javítóvizsga: az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban.
- A különbözeti és a beszámoltató vizsga tanévenként legalább két vizsgaidőszakban lehetséges.

Osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell. Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy a nevelési-oktatási intézményben – helyben – legalább háromtagú vizsgabizottság előtt lehet tenni. A vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízza meg.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A vizsga körülményei

A tanulmányok alatti vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.

Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén. A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A számonkérés formája minden tantárgy esetében írásbeli vagy szóbeli.

Az osztályozó vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek az iskola Pedagógiai Programjában rögzített követelményrendszerrel.

IV.6.2.2. Az osztályozó vizsgák eltérő értékelési rendszere

Intézményünkben lehetőség van minden tantárgyból osztályozó vizsgát tenni. Az osztályozó vizsgák célja lehet:

- előrehozott érettségi megszerzése (idegen nyelv és/vagy informatika tárgyakból)
- tanulmányi idő felszabadítása más, emelt szinten tanulni kívánt tantárgy érdekében
- betegség vagy egyéb akadályoztatás miatt évfolyamvesztés elkerülése végett
- adott tantárgyból magasabb évfolyamba lépés miatt

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Osztályozó vizsgát a magasabb évfolyamba lépés céljából csak az a diák tehet, akinek az előző tanévi tanulmányi átlaga legalább 4,00 volt.

Az osztályozó vizsgák megszervezésében a hatályos jogszabályok szerint járunk el. A vizsgák formai kritériumai (írásbeli és/vagy szóbeli) az adott tárgy érettségi formái és értékelési normái alapján valósulnak meg. Az osztályozó vizsga értékelése (érdemjegy, százalék) teljes mértékben megegyezik az adott tantárgy érettségi értékelésével.

Az osztályozó vizsgákról jegyzőkönyv készül, annak tényét az osztálynaplóban is jelezzük. A tanuló az osztályozó vizsga letétele után adott tantárgyból értelemszerűen nem kap érdemjegyet, hanem a vizsga eredménye adja az év végi osztályzatát.

IV.6.3. A tanulók magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái

A tanulók pedagógiai célú értékelésének másik fontos területe a magatartás és szorgalom értékelése a tanév folyamán folyamatosan, félévkor, illetve év végén, az iskola Házi rendjében megfogalmazott alapelvek és elvárások szerint. A magatartás és szorgalom értékelésében kifejezésre jut az osztályban tanító szaktanárok és az adott tanulócsoport véleménye is. A végső döntés az osztályozókonferencián történik, az osztályban tanító szaktanárok és az osztályfőnök megegyezésével. Az értékelést havonta, a félév, ill. év végén érdemjeggyel végezzük a naplóban.

A neveltséget a tanulók magatartási, míg igyekezetüket a szorgalom érdemjegyeik tükrözik. Ezek alapja a következő értékelési skála 1-12. évfolyamokon nappali tagozaton:

Magatartás: a tanulók magatartásának megítélésekor értékeljük az iskola értékrendje szerinti viselkedésüket, az önmagukhoz mért fejlődésüket.

Példás:

- ha a tanuló munkájával és viselkedésével példát mutat társainak, öntevékeny és kezdeményező, vállalásait időre kifogástalanul teljesíti, a közösség életét jó irányba befolyásolja, betartja az iskola szabályzatait, védi az iskola értékeit.

Jó:

- ha tanítási órákon figyel, a munkát nem hátráltatja, viselkedésével, megjelenésével kapcsolatban csak ritkán és apróbb kifogások merülnek fel, az esetenként vállalt vagy rábízott feladatokat végrehajtja, az iskola szabályzatait csak ritkán és kis mértékben szegi meg, védi az iskola értékeit.

Változó:

- ha a tanítási órák rendjét esetenként zavarja, passzív a munkában, a közösség életében csak vonakodva vesz részt, önként vállalt vagy rábízott feladatait elhanyagolja, viselkedése kifogásolható, csak tanári útmutatás hatására változik.

Rossz:

- ha a tanítási órákat rendszeresen, figyelmeztetések ellenére is zavarja, a munkát hátráltatja, a közösség életében nem vesz részt, annak határozataival nem törődik, feladatait nem teljesíti, viselkedése rendszeresen kifogásolható, többszöri tanári figyelmeztetés is hatástalan rá, az iskola rendjét és szabályait nem tartja be, szándékosan rongálja az iskola vagyontárgyait és társai tulajdonát, több napot hiányzik igazolatlanul.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Szorgalom: a tanulók szorgalmának értékelésekor értékeljük a képességeiknek megfelelő tanulmányi munkájukat, a munkához való viszonyukat, a tanórai aktivitásukat, az önként vállalt feladataik teljesítését és eredményességét, a tanulmányi és sportversenyeken való szereplésüket.

Példás:

- ha a tanuló kifogástalanul teljesíti kötelességeit, tanulmányi munkáját képességeihez mérten példamutatóan rendszeresen végzi, érdeklődést mutat.

Jó:

- az órák nagy részében aktívan dolgozik, tanulmányi munkáját jórészt lelkiismeretesen végzi, kötelességeit teljesíti, de különösebben plusz feladatokat nem vállal.

Változó:

- ha a tanítási órák többségén passzív, munkavégzése, kötelességteljesítése hullámzó, nem képességeinek megfelelően teljesíti kötelességeit.

Hanyag:

- szinte minden tantárgyból érdektelenséget mutat, a kötelességeit rendszeresen elmulasztó, megbízhatatlan gyerek, vagy a helyi tantervben megfogalmazott minimum követelményeket valamely tantárgyból nem teljesítette.

IV.6.4. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Szaktanári dicséret: kiemelkedő tantárgyi teljesítményért.

Osztályfőnöki dicséret: kiemelkedő közösségi munkáért.

Igazgatói dicséret: kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért.

Tárgy és egyéb jutalmak (oklevél, könyv, nyári tábor): Egész tanévben tanúsított példás vagy jó magatartásáért és kimagasló tanulmányi, kulturális vagy sporteredményért.

Nevelőtestületi dicséret: példamutató magatartás és kiváló tanulmányi eredmény mellett az iskolánk hírnevét országos vagy több megyei versenyen kiváló eredménnyel öregbítette.

IV.6.5. Fegyelmező intézkedések

Fegyelmező intézkedés:

- szóbeli figyelmeztetés,
- írásbeli figyelmeztetés:

- **Szaktanári figyelmeztetés.** Legfeljebb 3 alkalommal adható. Odaítéléséről a szaktanár akinek óráján a fegyelem - ill. Házirend-sértés történt – dönt, a fegyelmi vétség (magatartási vétség, ellenőrző könyv hiány, felszerelés hiány, házi feladat hiánya) alapján. Magatartás minősítése: legfeljebb 4-es.
- **Osztályfőnöki figyelmeztetés.** Legfeljebb 2 alkalommal adható, szaktanári figyelmeztetések után előforduló újabb vétségért, illetve adható egyszeri vétségért is, figyelembe véve annak nagyságát. Magatartás minősítése: legfeljebb 4-es.
- **Osztályfőnöki intő** vagy **igazgatói figyelmeztetés.** Legfeljebb 1 (nem 1-1, hanem összesen 1) alkalommal adható, a.) egyszeri vétségért, figyelembe véve annak nagyságát és várható hatását, vagy b.) ha a tanuló sorozatos kisebb fegyelemsértésekkel elérte a fokozatot. (Például 2 osztályfőnöki figyelmeztetés utáni újabb fegyelmi vétség.) Magatartás minősítése: legfeljebb 3-as.
- **Igazgatói intő.** Osztályfőnöki intő vagy igazgatói figyelmeztetés után újra előforduló fegyelmi vétségért. Magatartás minősítése: legfeljebb 2-es.

- **Fegyelmi büntetés:** Ha a tanuló a kötelességeit vétken és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

1. **Megrovás,**

2. **Szigorú megrovás,** másik iskolába való áthelyezés kilátásba helyezése,

3. **Áthelyezés másik iskolába.**

A fegyelmi büntetést a nevelőtestület hozza. Az iskolai diákönkormányzat véleményét a fegyelmi eljárás során be kell szerezni.

(7) Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásba a szülőt minden esetben be kell vonni. A fegyelmi eljárás során a tanulót a szülő, illetőleg más megbízott is képviselheti.

A **fegyelmi eljárás** lefolytatásának szabályait a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 53-61. § határozza meg. A fegyelmező intézkedések helyi sajátosságai a Házirendben rögzítettek.

V. Az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programja

V.1. Az intézmény működésének rövid leírása

A művészetoktatás az iskola épületében – az erre a célra kialakított tantermekben – valósul meg.

Az oktatás központi tanterv, ill. a helyi sajátosságokat is beépítő, évfolyamokra kidolgozott tanmenetek szerint zajlik.

A tanév során többször is biztosítunk lehetőséget növendékeink számára a nyilvános fellépésre - iskolai rendezvények, versenyek (szolfézs, képzőművészeti), hangversenyek -, valamint a nyílt tanítási napok keretén belül a szülők is bepillantás nyerhetnek gyermekük művészeti foglalkozásokon nyújtott teljesítményébe, egyéni teljesítményük fejlődésébe.

Kapcsolatrendszer

Intézményünk a magyar közoktatás rendszerébe beépülve kapcsolatot tart más művészetoktatási intézményekkel. Tanáraink szakmai fórumokon és személyes beszélgetések során kölcsönösen tapasztalatot cserélnek a nyíregyházi Vikár Sándor Zeneiskola, a sátoraljaújhelyi művészeti iskola, püspökladányi, fehérgyarmati, demecseri művészeti iskola vezetőivel és tanáraival. Célunk, hogy növendékeink ne csak az iskola keretein belül érjenek el sikereket, hanem tudásukat mérjék össze helyi illetve nagyobb körben megrendezett versenyeken is. Támogatjuk a közös szerveződésű hangversenyeket. Minden évben ellátogatunk a Vikár Sándor Zeneiskola által szervezett hangszerbemutatókra.

Többször érkezik intézményünk felé felkérés egy-egy kulturális műsor bemutatására, ahol tanítványaink rövid hangszeres játékokkal üde színfoltot visznek a szürke hétköznapiakba. Minden ilyen felkérésnek szívesen teszünk eleget.

A Hit Gyülekezete, mint fenntartó által működtetett intézmények között is szoros együttműködés folyik a művészetoktatás terén is. Művésztanáraink belső továbbképzéseken is részt vesznek. Az iskolák között megszervezett kulturális és sport rendezvények alkalmával nyílik lehetőség tapasztalatcserére, közös szervezésű kézműves foglalkozások lebonyolítására.

Az intézmény szervezetére, működésére vonatkozó szabályok a Szervezeti és működési szabályzatban találhatóak.

V.2. A képzés struktúrája

A képzés során a kreatív tevékenység előtérbe állítása, a tanulási technikák elsajátítása a maradandó tudás elérését célozza. Mindennapi tevékenységünkben a minőségi és hatékonysági szempontokat igyekszünk érvényesíteni, s pedagógusaink felelősségérzete és belső igényessége, a versenyképesség megőrzése egyaránt ezt a beállítódást erősíti bennünk. Az alkotó műhelymunka magas mércét állít mindannyiunk elé, s az ennek való megfelelés követhető példa a növendékeink számára is.

Beiskolázás

Korhatára: 6. évet betöltött, 22 évet be **nem** töltött tanulók

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A képzés formái

Zeneművészeti ágon:

- hangszeres képzésnél egyéni oktatás
- szolfézs tárgyak és kamarazene esetén csoportos oktatás.

Képző és iparművészeti ágon csoportos oktatás.

A csoportalakítás szempontjai

Zeneművészeti ág: általában azonos évfolyamú növendékek alkotnak csoportot.

Csoport létszámhatárok a jogszabályok alapján: 8 fő (átlagléttség) – 15 fő (maximális létszám).

Képző és iparművészeti ág: a jelentkezők számának függvényében lehet homogén vagy heterogén a csoport.

Csoport létszámhatárok a jogszabályok alapján: 10 fő (átlagléttség) - 20 fő (maximális létszám)

A képzés kimenete

Az alapfokú művészetoktatásban az egyes évfolyamokon előírt tantervi követelményeket a növendékek egyéni képességeinek és a csoportok összetételének megfelelően alakítjuk, így biztosítva számukra a továbbhaladást.

Az alapfok befejezése után a növendékeknek művészeti alapvizsgát lehet tenni. Az a tanuló léphet továbbképző osztályba, aki az alapvizsgát sikeresen letette.

V.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

V.3.1. Alapelvek, célok

Az alapfokú művészetoktatási intézmény a zeneművészet, képző- és iparművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztő pedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van.

A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség kompetenciaterület fejlesztéséhez.

Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka célja olyan értékek közvetítése, illetve megerősítése, amelyek egyrészt a tanulók személyiségére, tanulmányi eredményeire, másrészt a tanulói és intézményi közösségben történő tevékenységet követően a családra, a társadalomra is pozitív hatást gyakorolnak. A magas szintű tudás mellett szilárd etikai értékrend és erkölcsi igényesség közvetítése.

Olyan pedagógiai feltételeket kívánunk biztosítani, melyek lehetővé teszik, hogy oktató-nevelő munkánk a gyerekek személyiségét harmonikusan fejleszthesse, képességeiket a maguk lehetőségeinek felső határáig segítse kiművelni.

Alapgondolatunk: minden gyerek fejleszthető. Az intézmény sokszínű tevékenységet kínál a tudomány mai állásának, eredményeinek megismertetésére. Minden gyerek egyforma

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

bánásmódban részesül. Tanulóink meglévő művelődési hátrányait a kínált lehetőségekkel kompenzáljuk.

Pedagógiánk alapvető célja egyrészt, hogy a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú növendékeink képesek legyenek a művészetek befogadására, értésére és művelésére, minél több művészeti ág iránti érdeklődésre, nyitottságra.

Intézményünk segíti a tanulóinkban rejlő sokféle tehetség kibontakoztatását. A zene-, képző- és iparművészeti ágon jól képzett pedagógusok, magas szinten oktatják a művészetek szépségei után kutatni vágyókat.

Az iskola elsődleges célja az ismeretátadás, érték közvetítés, személyiségformálás, másodlagos célja az, hogy lehetőséget teremtsen az iskola tagjainak baráti kapcsolatok kiépítésére, az olyan alapvető szükségletek kielégítésére, mint a szeretet, az elfogadás, biztonság, megbecsülés, önbecsülés, melyek alapvető szükségletei az embernek és az ember önmegvalósításának.

A tanítási-tanulási folyamat során strukturált tudást közvetítünk: az ismeretek megszerzésének, a megértés, az alkalmazás, a magasabb művészeti szintű illetve az új körülmények közötti alkalmazás képességének kialakításával (kreativitás).

Céljaink megvalósításának záloga a minőségi nevelő-oktató munka. A magas szintű oktató-nevelő munka eredményeként növendékeink művelt, kreatív, fejlett esztétikai érzékű, a szépre, jóra fogékony fitalokká válnak.

Intézményi ünnepélyeink, az intézmény által szervezett különféle programok, tanulmányi kirándulások nyitottá teszik a diákokat, és alakítják a világról alkotott képüket.

Célunk: erősíteni növendékeink kultúrához való kötődését, a múlt értékeinek megszerettetése, tovább éltetése. Alkotó légkör kialakításával biztosítjuk számukra az önművelést, motiváljuk őket az alkotásra. Képzőművészeti alkotások elemzésével korszerű vizuális műveltség kialakítására törekszünk.

Célul tűzzük ki, hogy a helyes önismeret alkalmazásával tanulóink legyenek képesek kitűzni és elérni reális célokat, legyenek képesek magas szintű igényt támasztani saját munkájuk iránt, legyenek nyitottak a környező világ, a természet, társadalom, haza aktuális kérdéseire.

A személyiségfejlesztés céljait szolgálja a tevékenységre nevelés, a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarat, esztétikai stb.) és a szükségletek alakítása.

A tanulási tevékenység közben és a közösségi élet során fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, kommunikációs képességeit, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, az esztétikai érzékenységét, nyitottságát, igényességét, fogékonyságát a kultúra iránt.

Pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés és a művészeti kompetenciák kialakítása áll: lássuk meg, láttassuk meg és fejlesszük tovább minden egyes gyermekben saját személyiségének értékeit!

Arra törekszünk, hogy növendékeinkben kialakuljon a reális önértékelés képessége, a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom. Mindenki a saját képességeinek, lehetőségeinek határához jusson el az értelmi és erkölcsi fejlődésben.

Valljuk, hogy a tehetség önmagában nem feltétlenül érték, csak akkor, ha a személyiség fejlődése legalább annyira lépést tart a tehetséggel; nevelésünk tehát az egyoldalúság ellensúlyozására, a tehetség és az egész személyiség harmóniájának megteremtésére törekszik.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Nevelési tartalmaink a kiemelt alapértékek mellett:

- A tudással, a műveltséggel kapcsolatos értékek: igény a világ és önmagunk megismerésére, megértésére; nyitottság az új ismeretek befogadására, a sokoldalú önművelésre; törekvés a tárgyilagosságra, az objektivitásra; önálló, logikus, rugalmas gondolkodás, kreativitás
- A munkával kapcsolatos értékek: törekvés a munkavégzés, a munkaproduktum esztétikumára; igényesség a munkában; a vállalkozás, a kockázatvállalás, a verseny, a piaci megmérettetés fontosságának elfogadása
- A harmonikus személyiségfejlődés érdekében a gondolkodási képességek, az érzelmi-akarati jellemzők, a testi és lelki egészség gondozása
- A művészeti kompetenciák kialakítása
- A tehetségek fejlesztése, a kreatív képességek kialakításához pozitív környezeti hatások biztosítása, motivációs tényezők (kíváncsiság, érdeklődés, tudásvágy, szorgalom, kitartás, becsvágy) felkeltése.

V.3.2. A célokból adódó feladatok

Intézményünk minden munkatársának feladata a bevezetőben meghatározott értékek közvetítése, az ebben való együttműködés.

Céljaink megvalósulásához elengedhetetlen:

- a diákok előtt hiteles, kreatív tanárszemélyiségek álljanak, akik személyes példaadással nyújtanak megfelelő motivációt;
- a minden diákban ott rejlő tehetség kibontakoztatása, a megfelelő tanulási kultúra kialakítása, az eredményes tanuláshoz szükséges kompetenciák kifejlesztése;
- a Szentírás erkölcsi-szellemi értékeinek hiteles és hatékony közvetítése és elfogadtatása;
- az egészséges életvitelhez szükséges testi nevelés;
- a tanulás, információszerezés és információ felhasználás korszerű módjainak megismertetése;
- az intézmény iránti szeretet kialakítása.

Arra törekszünk, hogy növendékeink az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt képviseljék, és legyenek fogékonyak saját környezetük, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt.

Növendékeinket képességeiknek megfelelően a legmagasabb fokra kell elvezetni, a túlterheltség elkerülésével. Ennek érdekében nagy hangsúlyt fektetünk tanáraink módszertani és szakmai tudásának fejlesztésére, melyre lehetőséget biztosítunk az egymástól való tanulás által is. Támogatjuk a hospitálásokat az intézmény keretein belül és külső szakmai körökben is.

V.3.3. A célok eléréséhez szükséges eszközök és eljárások

Kiskorú növendékeinket fokozatosan vezetjük át a játékközpontú cselekvésekből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez (aktív részvétel az ismeretszerzésben), a feladat- és problémamegoldáshoz. Fejlesztjük a növendékek kreativitását, gondoskodunk egészséges terhelésükről, követjük érési folyamatukat, személyre szóló, fejlesztő értékelést adunk róluk. Értelmi és érzelmi alapozással formáljuk a személyiség erkölcsi arculatát, megismertetjük, gyakoroltatjuk a helyes magatartásformákat. Erősítjük a kortárskapcsolatokat.

A pedagógiai eszközök megválasztásában kitüntetett szempontok:

- minden gyermek számára, az életkori jellemzők figyelembe vételével, képességeinek, érdeklődésének, valamint távolabbi céljainak megfelelő programok, tevékenységi formák biztosítása;
- személyes példamutatással növendékeink nevelése toleranciára, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

Intézményünkben különböző nevelési módszereket, eszközöket alkalmazunk, melyek növendékeinket ösztönzik a hatékonyabb munkavégzésre (meggyőzés, a felvilágosítás és a tudatosítás).

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tevékenységeket úgy szervezzük, hogy tanulóink játékosan tanuljanak, a megszerzett ismereteiket gyakorolhassák, és ne maradjon el az ellenőrzés-értékelés sem.

A különböző nevelési módszerek változatos alkalmazásával a magatartási problémákat meg tudjuk előzni.

V.3.4. A feladatok megvalósítását segítő erőforrások

V.3.4.1. Az oktatás tárgyi feltételei

Az épület és az udvar

Az intézménynek helyet adó HepiCentrum három hektáros telken fekszik. A nagycsarnok és tornaépület alapterülete 3000 m². Az egész létesítményt alapvetően a nagy csarnok határozza meg, ez az épület a domináns a létesítmény arculatában.

Az intézményt befogadó HepiCentrum helyiségei

Az utcai főbejáraton, egy szélfogón keresztül jutunk be az előcsarnokba, ahonnan két lépcső vezet fel az emeleti zsi bongóba. A földszint végén büfé és két vizesblokk van. Középen helyezkedik el a 900 m² alapterületű csarnok, amely különböző iskolai és gyülekezeti rendezvények színtere. A csarnok két oldalán, a földszinten baloldalt található a fenntartó egyház 3 helyiséges irodája, külön vizesblokkal; jobboldalt pedig egy tanterem, valamint vízkeresztiségi célokat szolgáló vasbeton medence, mozaikburkolattal, ill. ehhez tartozó férfi és női vizesblokk, öltöző, WC.

Az emeleti zsi bongóból, jobbra egy kisebb tanári szoba teakonyhával, balra a létesítményt üzemeltető East-Bau Kft. irodája közelíthető meg. Az emeleti folyosóból nyílik az 5 tanterem, valamint egy konyha étteremmel, ill. a férfi és a női vizesblokk.

Az új épületszárny függőfolyosóval kapcsolódik a régi épülethez. A földszinti helyiségekben a művészeti képzéshez szükséges szaktantermek és szertárak foglalnak helyet.

Az északi szárnyon a hangszeres zene oktatására kialakított 2 zongora, 1 furulya, 1 hegedű terem és egy ének-zene, szolfézs szaktanterem - szertárral található. Ebben a blokkban van a számítástechnika szaktanterem szertárral, amely valamennyi szakmacsoport informatikai képzésének helyszíne is egyben.

Az emelet északi részén szaktantermek (nyelvi laborok, magyar-történelem, biológia-földrajz) találhatóak szertárral.

A nyugati szárny földszintjén és emeletén is 2-2 tanterem helyezkedik el, a folyosó közepén egy-egy zsi bongó. A folyosóknak a két végén egy-egy vizesblokk található (női és férfi).

A déli szárny emeleti részén – a tanári szoba mellett - található egy tanterem, az igazgatói-, a helyettesi- és a gazdasági iroda is.

A szárny földszintjén egy tanterem és a könyvtár két szertárral van kialakítva. Itt található még egy természettudományi szaktanterem, szertárral.

A különböző épületszárnyakat lépcsők és közlekedők kötik össze.

A HepiCentrum üzemeltetője az East-Bau Kft., melynek alkalmazásában álló technikai személyzet felel a csarnok működéséért.

Az épület őrzéséről 24 órán keresztül személyes biztonsági felügyelet gondoskodik.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Eszközeink

Szemléltető- és audiovizuális eszközeink készlete folyamatosan bővül, törekszünk a korszerűsítés jegyében fejleszteni eszközkészletünket, kihasználva minél több pályázati lehetőséget. E tevékenységünket az eszközfejlesztési tervünk tartalmazza.

Az intézmény rendelkezik számítógépekkel, melyeknek számát igyekszünk a tanulói létszámnak megfelelően bővíteni, illetve a gépeket folyamatosan fejleszteni.

A középfokú oktatás rendelkezésünkre álló eszközei megfelelnek a szakmai és vizsgakövetelményekben rögzített minimális eszközlistában rögzítetteknek.

A Nyír-Hit Ház épülete ad otthont intézményünk óvodájának.

A három óvodai csoport jól felszerelt csoportszobákban tevékenykedhet. Egy foglalkoztató szoba áll rendelkezésre a fejlesztő- és logopédiai foglalkozások megtartására. A nevelői öltöző és orvosi szoba mellett található egy nagy terem, ami a gyerekek testnevelési foglalkozásainak és a rendezvényeknek biztosít teret.

További helyiségek:

- ebédlő
- tálaló konyha
- gyermek és felnőtt mosdók
- zuhanyzó
- iroda

Az épület rendelkezik az óvodás korú gyermekek számára kialakított játszótérrel is.

Az óvoda rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges tárgyi feltételekkel. Ezeknek egy része az intézmény tulajdonát képezi, másik része a fenntartó által az intézmény rendelkezésére bocsátott eszközök.

A művészeti iskola az általános iskolával közös igazgatás alatt, annak épületében, az intézményegységre szabott pedagógiai programmal és tantervvel működik.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja által meghatározott tantermek, elvárható teremfelszerelések, egyéb javasolt eszközök és az ajánlott hangszerállomány (a gyerekek saját hangszerein kívül) az intézményben rendelkezésre állnak. A tantermek természetes megvilágítással és szellőztetési lehetőséggel rendelkeznek.

V.3.4.2. Személyi feltételek

Intézményünk tantestületének tagjai a törvény előírásának megfelelő végzettséggel rendelkeznek, vállalják az önművelést, tanfolyamokon való részvételt fejlődésük érdekében.

V.4. Egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére.

A tanítási-tanulási folyamat teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, játéknak, tartalmas munkának az egyén számára.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A művészeti neveléssel - a leghatékonyabb személyiségformáló eszközzel – kívánjuk növendékeink művészetek megismeréséhez, befogadásához, elsajátításához szükséges készségeit, képességeit, jártasságait fejleszteni.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat. A tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

Intézményünk minden pedagógusa meggyőződéssel vallja, hogy a személyes példaadás a helyes erkölcsi kép kialakításának és a bibliai életvitelre ösztönzésnek egyik leghatékonyabb eszköze.

A művészetoktatás során fellépő problémák kezelésére rendelkezésre állnak a következő módszerek, lehetőségek:

- egyéni beszélgetés a tanár, intézményvezető és a diák között;
- csoportszintű beszélgetések, közös álláspont kialakítására való törekvés;
- a szülők bevonása a probléma kezelésébe, a probléma hátterének feltárására irányuló megbeszélések kezdeményezése;
- negyedévente tartandó esetmegbeszélések, szakmai fórumok.

V.4.1. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúrák közvetítő eszközök alkalmazásával

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

V.4.2. Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kézügyességet, technikai

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszt képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhhetnek jártasságot.

A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytiszteltet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

V.5. Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

Az alapfokú művészeti oktatás–nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő. A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, képző- és iparművészetben ötvöződnek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó–alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

V.4.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztéssel, közösségteremtéssel kapcsolatban fontos szempontunk, hogy elkerüljük az öncélú közösségépítésre való törekvést; a közösség alárendelt eleme céljaink

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

megvalósításának: akkor bír értékkel, ha értelmes és helyes célok és feladatok megvalósításában vállal szerepet.

Az intézményi mindennapok során pozitív érzelmi légkör kialakítására törekszünk, amely felüdülést jelent az itt dolgozók és tanulók számára. Csak ennek következménye lehet egy olyan iskola, melyhez tanárai és diákjai egyaránt szeretettel viszonyulnak.

Jelentős szerepet tulajdonítunk az intézmény életében az ünnepeknek, melynek színvonalát a művészeti képzés során tanultakkal emelik növendékeink. Az állami ünnepeket az őket megillető módon kell megünnepelni. A hagyományos vallási-társadalmi jellegű ünnepeket, a magyar társadalom sokszínűségét figyelembe véve, a személyes szféra részének tekintjük, a családokra bízva azok megünneplésének módját. Nagy hangsúlyt helyezünk azonban a tanulók intézményi életéhez kapcsolódó, számukra korszakváltást jelentő események megünneplésére, amit nevelő-oktató munkánk egyik jelentős eszközének tekintünk. Ilyenek a tanévnyitó, tanévzáró ünnepélyek és a ballagás.

A foglalkozások során átélt közösségi tevékenység (együtt zenélés, közös képalkotás), fejleszti a tanulók helyes önértékelését, a közösséghez való viszonyát és a sikerek, kudarcok feldolgozását.

Intézményünk több alkalommal biztosít lehetőséget a növendékeink számára, hogy haladásukról, fejlődésükről nagyközönség előtt tanúbizonyságot tegyenek. Ezek a szervezett fellépések fokozott teljesítményre serkentenek, megerősítik diákjainkban azt, hogy sikert, eredményt csak komoly munkával lehet elérni.

Tanévzáró ünnepélyeink egyik legfontosabb eseménye az adott tanévben tanulmányilag, a sport területén vagy más téren kiemelkedően szereplő tanulóknak az egész tanulóközösség előtt történő megjutalmazása. Pedagógiai alapelveink közé tartozik, hogy minden kiemelkedő teljesítményt az egész intézmény nyilvánossága előtt ismerjünk el, ezzel is megerősítve tanulóink értékrendszerében a teljesítmény szerepét.

Intézményünk támogatja a szabadon szerveződő körök alakulását, melyek az intézmény Házirendjében foglaltaknak megfelelően működhetnek.

Gyermekkórusunk gyakori vendége a fenntartó által szervezett programoknak, és fellép az iskolai évzáró és más ünnepségeken, gyermeknapi és egyéb programokon is.

Együttműködés a szülőkkel

A speciális iskola speciális együttműködések megvalósítását teszi lehetővé. A szülők sok esetben segítők is az iskolai célok megvalósításának. A kisebb gyermekeket elkísérik a próbákra, foglalkozásokra, többen meg is várják őket. A szülők általában elkísérik a gyerekeket az iskolai szakmai rendezvényekre, de a tanulmányi versenyekre is. A szülők elhivatottsága és támogatása nagyon fontos számunkra, ezért támogatjuk a szülők kezdeményezéseit. A művészeti csoportok, műhelyek mindegyike sajátos együttműködési formákat alakított ki a szülőkkel.

Az együttműködés formái iskolánkban: közös szalonnasütés, közös alkotóház, együtt zenélés, vetélkedő, nyílt nap, kirándulás, kiállítások, koncertek, ünnepi műsorok.

Együttműködés a pedagógusok között

Az azonos művészeti ágon tanító pedagógusok konzultálnak a tanulók egyéni fejlődéséről, az szakmai továbbhaladás lehetőségeiről. A zeneművészeti ágon tanító pedagógusok együttműködnek a képzőművészeti ágon tanító pedagógusokkal a közös iskolai rendezvények megvalósításában.

Együttműködés a tanulók között

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tanulók közötti együttműködés tanszakon belül egy-egy feladatra szerveződik, amely a feladattól függően lehet azonos korosztályú csoportok együttműködése, de lehet különböző korosztály által megvalósított projekt, amely meglehetősen nagy hatásmechanizmussal bír mind szakmai, mind pedig nevelési szempontból.

A csoporton belüli együttműködés a csoportra jellemző szokások és hagyományok kialakításával, a célok és feladatok megvalósításával, az egyéni feladatvállalásokkal valósulnak meg.

V.7. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái

Az együttműködés alapja a folyamatos kapcsolattartás, a rendszeres információáramlás, a segítőkész, pozitív megnyilvánulások, a nyitottság.

Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani, ezért nagyon fontos a szülők folyamatos tájékoztatása az iskola működéséről és a szülői véleményének folyamatos megismerése az igényekhez igazodó oktatás megteremtésének érdekében. Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, amely az oktatási – nevelési feladataink sikerességét támogatja.

Feladatunk továbbá kialakítani a szülőkből is a rendszeres kommunikáció igényét, a kétirányú információáramlás jelentőségét a nevelés hatékonysága érdekében.

A szülők tájékoztatásának formái

- szülői értekezlet
- személyes beszélgetés
- fogadó óra
- nyílt nap
- ellenőrző
- levél
- tájékoztató szórólap
- kiadvány
- média

Az iskola működésében a következő szerepek jelennek meg

- a szülő, mint a szolgáltató megrendelője
- a szülő, mint a tanulási- nevelési folyamat segítője
- a szülő, mint az iskolai közélet szereplője

A szülő kérheti

- a tanszakváltást
- az oktatási hozzájárulás csökkentést, halasztást, elengedést
- a tanuló független bizottság előtti vizsgázását
- csoportváltást

A szülő közreműködhet

- az eszközpark gyarapításában

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- rendezvények lebonyolításában
- kirándulások szervezésében, lebonyolításában
- a szülői képviseleten keresztül a jogszabályban meghatározott keretek között az iskola működését meghatározó dokumentumok létrehozásában

V.8. A különleges bánásmódot igénylő tanulók

V.8.1. Kiemelten tehetsége tanulók

A tehetség az egyéniség összeteljesítményének egyik része, ennél fogva a tanulók személyiségének és teljesítményének minél sokoldalúbb értékelésére törekszünk a mindennapi oktató-nevelő folyamatban. Úgy véljük, ha az ember egy területen sikeres tud lenni, és megtalálja a számára leggyümölcsözőbb hivatást, az hozzájárul egész személyisége boldogságához. A tehetséggondozás feladata ennek a területnek a felismerése a tanulóknál, és optimális fejlődésük biztosítása.

Intézménytípusunk alapvető funkciója: a tehetségek gondozása, veleszületett vagy szerzett képességeik továbbfejlesztése, megtalálni számukra azt az „utat”, amelyen elmélyülten és eredményesen törhetnek előre és az átlagosat túlhaladó teljesítményekre képesek.

A tehetséges tanulók mind a képességek, mind a viselkedés, a magatartás terén eltérnek az átlagtól.

A tehetséges gyerekek nem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív gyermekekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom, szabad kommunikációra törekvés, csökkentett mértékű alkalmazkodás, az elnyomás és a korlátozás elleni védekezés, a szociális korlátok áthágása jellemző.

A tehetségek megmutatkozásának, bizonyításának, a tehetség mértékének megállapítására alkalmas tevékenységi formák:

Zenei tanszakokon:

- munkaközösségi szinten történő bemutatkozás, a növendék haladásának ilyen módon való figyelemmel kísérése;
- vizsgaelőadások: tanszaki tanárok előtt;
- növendékhangversenyek: szülők, tantestület, kortársaik előtt;
- rendszeres külső rendezvényeken (hangverseny, egyéb műsoros esten) való részvétel;
- meghívott vendégtanárok előtti bemutatkozás;
- szakmai találkozásokon való megmutatkozás;
- zenei táborokban való részvétel;
- versenyeken való rendszeres szereplés: házi, országos, nemzetközi;
- művészeti fesztiválon történő bemutatkozás;
- tanévzáró ünnepségen történő fellépés.

Képző- és iparművészeti tanszakon:

- pályázatokon való részvétel
- Bethlen-napok (kiállítások)
- versenyek: házi, országos (rajz, festészet);
- külső rendezvényeken (más iskolai, városi, külföldi) való szereplés;
- tanévzárókon történő kiállítások;

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- helyi tárlatokon való bemutatkozás (festészet, rajz);
- szaktáborokon való részvétel,
- művészeti fesztivál történő bemutatkozás.

Ezen rendezvények támogatását a Bethlen Gábor Oktatási Alapítvány és a fenntartó egyház biztosítja. A tehetségek oktatása nem pusztán a tantervi keretek közé szorított információ-közvetítésből áll, sokkal inkább olyan folyamatként kell felfogni, amely állandó tökéletesítésre ösztönöz az egyén saját képességeit, készségeit illetően. A tehetséggondozás feltételei:

- a tehetségek kutatása, felismerése;
- megfelelő tárgyi-technikai feltételek biztosítása;
- napi kapcsolattartás az azonos növendéket oktatók-nevelők között;
- olyan oktatási légkör biztosítása, amely leküzdí a kreativitással szembeni akadályokat (pl.: az elmagányosodás érzését, kortársak megvetését, hibáktól való szorongás érzését, stb.);
- a tehetséges pedagógusok, akik nélkül eredményesen nem lehet tehetségeket nevelni-oktatni.

Zeneművészeti ágon a tehetséggondozás módszerei közül az egyéni oktatás előtérbe kerül. A pedagógus egy tanulóval foglalkozik 30 percen keresztül. Itt alkalmazható a gazdagítás módszere, amely a tehetségfejlesztő munka alapeszköze. Ennek keretében a tehetség-igéreteknél, adottságaikkal összhangban, folyamatosan többet nyújtunk tehetségük kibontakoztatásához. Ilyen esetben a rendkívüli zenei tehetségeket „B”- tagozatra érdemes irányítani.

A csoportos foglalkozás esetén a differenciálás módszere a legalkalmasabb a tehetségek képzésére, ahol az egyéni fejlődés figyelembevételével, gyorsabb tempóval haladhatunk előre. A tanári munka professzionális szakma. Azt a pluszt, amitől sokan alkotó művészetnek is tekintik, a pedagógus személyisége adja hozzá. Felelőssége abban áll, hogy a reá bízott minden ember egyedi és megismételhetetlen. Ezért az e „szakmát művelők személyisége és erkölcsi arculata oly mértékig feltétele a sikeres pályafutásnak, mint a szaktudásuk”.

V.8.3. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek is különleges bánásmódot igénylő tanulóknak számítanak.

Az állami feladatellátásban részt vevő alapfokú művészeti iskolában minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű, a hátrányos helyzetű tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel. Az ingyenességet minden tanuló számára biztosítjuk, aki a határozatot számunkra bemutatja.

Az egyéni törzslap tartalmazza a tanulót érintő gyermekvédelmi intézkedéssel, hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet megállapításával kapcsolatos és tanulói jogviszonyából következő döntéseket, határozatokat, záradékokat.

V.9. Az osztályfőnök feladatai

Intézményünkben a csoportos foglalkozások (zeneművészeti ágon szolfézs, zeneirodalom tárgyak, a képzőművészeti ágon minden csoport) esetén került sor osztályfőnök kijelölésére.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az osztályfőnök feladatai közé tartozik az adminisztráció mellett a nevelési célok és feladatok megvalósítása is.

Feladat, a szellemi-erkölcsi értékek mellett a tehetségek kibontakoztatása, művészeti kompetenciák fejlesztése, szociális helyzet különbségekből adódó konfliktusok kezelése, egymás munkájának megbecsülése és tiszteletben tartása.

V.10.A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt lehet letenni.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet az a tanuló, aki magasabb évfolyamba kéri a felvételét.

A különbözeti vizsga képességfelmérésből, az előző évfolyam anyagának számonkéréséből áll. A különbözeti vizsgáról jegyzőkönyv készül.

A különbözeti vizsga eredményét a bizonyítványba a különbözeti vizsga dátumával kell bejegyezni és a megjegyzés rovatba a különbözeti vizsga tényét be kell jegyezni.

Különbözeti vizsga szervezése a tanév rendje szerinti időpontban lehetséges.

Osztályozó vizsga

Ha a tanuló a tanítási év közben a tananyagot hamarabb teljesítette, lehetőség van a differenciált oktatás elvei szerint a következő év tananyagát tanulni. Ebben az esetben a tanuló, év végén két év anyagából összevont vizsgát tehet.

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámolót.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tenni, ha

- felmentették a tanóra foglalkozásokon való részvétele alól
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

Az osztályozó vizsgát a tanév rendje szerint kell megtartani.

Felsőbb osztályba lépés

Az alapfokú művészeti iskola felsőbb osztályába az a tanuló léphet, aki a közvetlenül megelőző osztályt sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott.

A művészeti iskola legmagasabb alapfokú osztályát eredményesen elvégző tanuló alapvizsgát tehet, a sikeres vizsgát követően a továbbképző évfolyamába léphet.

A továbbképző elvégzése után a tanuló alapfokú záróvizsgát tehet.

A továbbképző évfolyamain az a tanuló kezdheti meg tanulmányait, aki legalább két alapfokú évfolyamot elvégzett és alapfokú művészeti vizsgát tett.

Félévi, év végi vizsga

A félévi osztályozó vizsga a szaktanárok jelenlétében zajlik. Az érdemjegyet a szaktanárok állapítják meg.

Az év végi osztályozó vizsgán az érdemjegyet a főtárgy tanárának javaslata alapján a vizsgabizottság állapítja meg.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A bizottság elnöke az igazgató, vagy megbízottja (helyettes vagy tanszakvezető). A bizottság tagjai: a főtárgy tanára, és még legalább egy lehetőleg azonos vagy rokon szakos tanár.

V.11. Felvétel és átjárás helyi szabályai

Minden tanuló joga, hogy alapfokú művészetoktatási képzéseit igénybe vegye.

A felvételhez jelentkezési lap és szülői nyilatkozat benyújtása szükséges. Az évfolyamba sorolás az előképzettség, illetve az életkor szerint történik.

Magasabb évfolyamba történő felvétel esetén különbözeti vizsgát kell tenni az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

A jelentkezési lap benyújtásának ideje: április és június hónapban, továbbá szeptember 1-15. között. Pótfelvételi szervezhető szeptember 15-30. között.

Új tanuló felvételéről az igazgató az iskola engedélyezett tanulói létszámának és az indítható csoportok számának figyelembevételével dönt. Abban az esetben, ha egy csoportban túljelentkezés van, akkor egy bizottság meghallgatja a tanulókat. A bizottság javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálásához.

Más alapfokú művészetoktatási intézményből érkező tanulók átvétele történhet:

- **az elvégzett évfolyamok figyelembevételével**, a következő évfolyamra történő felvétellel

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen az alapfokú művészetoktatási intézményben a tanítási órák egyharmadát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozó vizsgát kell tennie.

VI. A felnőttoktatási tagozat pedagógiai programja

A gimnázium felnőttoktatási tagozata 4 évfolyamos gimnáziumi képzést adó oktatási forma. A tagozat megszervezését a felnőtt lakosság körében tapasztalható egyre fokozódó igény hozta létre. Az utóbbi évtizedben felértékelődött az iskolai végzettség és a szakképzettség. A foglalkoztatottsági adatokból és folyamatokból igazolhatóan kimutatható összefüggés létezik a tartós foglalkoztatás és a végzettség között. Meghatározható egy olyan képzettségi szint – ez a legalább befejezett középiskolai végzettség -, amely a munkavállaló felnőttek számára az egész életpályán át viszonylag biztonságos foglalkoztatási (illetve tanulási) feltételt biztosít. (Forrás: Munkaügyi folyamatok Budapest, Munkaügyi Kutató Intézet). Ezt az igényt kívánja kielégíteni intézményünk felnőttoktatási tagozata az esti, és levelező munkarend szerint szerveződő képzéseivel.

VI.1. A Felnőttoktatási tagozat nevelési programja

Az intézmény alapvető feladatának tekinti a keresztény életelvek közvetítését, amelyek áthatják az intézményben folyó oktató-nevelő tevékenység egészét. Elsősorban a bibliai értékeket elfogadók jelentkezését várja, de nyitva áll minden tanköteles kort már betöltött, legalább 18 éves személy előtt, aki elfogadja pedagógiai programunkat és a helyi tantervet. Így nyitott mindazok számára, akik célul tűzték ki maguk elé az érettségi bizonyítvány megszerzését. A tagozatra jelentkezőnek rendelkeznie kell minimum befejezett nyolc osztályról szóló bizonyítvánnyal.

VI.1.1. A nevelő-oktató munka alapelvei

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka értékközpontú. Emberséges, a teljesítményt és az egyéniséget tisztelő légkörben oktatjuk és neveljük tanítványainkat. Meggyőződésünk, hogy csak a bibliai igazságokra támaszkodva, a tanár és a tanuló közös munkájával és az iskolafenntartó által nyújtott biztos háttérrel érhetünk el eredményt.

VI.1.2. Az oktató-nevelő munka céljai, feladatai

A tagozat alapvető célja a minőségi oktatás, és a sikeres érettségi vizsga. Célunk felkészíteni tanulóinkat az érettségi vizsgára, a felsőfokú tanulmányok megkezdésére, a szakképzésben való részvételre és a munkaerőpiacon történő előnyösebb elhelyezkedésre.

Feladatunk, hogy az életben is használható, praktikus tudást adjunk át tanítványainknak, akik rendelkeznek az önálló tanulás képességével is. A Nemzeti köznevelési törvény, a felnőttoktatást, a tanuló elfoglaltságához igazodó iskolai nevelésként és oktatásként szabályozza. Feladatunk az, hogy a munkájuk és családjuk mellett iskolapadba ülők személyre szabott segítséget, támogatást kapjanak a gimnáziumi tanulmányok során.

VI.1.3. Az oktató-nevelő munka eszközei, eljárásai, és a tehetség kibontakozását és a felzárkózást segítő tevékenység

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A felnőttoktatás jellegéből, a tanórák számából és az előzetes ismeretek sokféleségéből fakadóan az iskolai oktató-nevelő munka leglényegesebb módszerei azok, amelyek az otthoni önálló tanulást segítik, erősítik.

Programunk megtervezésében fontos szempont a korszerű ismeretek beemelése a tananyagba, a készség- és képességjellegű követelmények előtérbe állítása. Az irreálisan szélesre duzzadt ismeretanyag mennyiségének optimalizálása mellett ismertetni és elsajátíttatni szeretnénk azokat a módszereket, amelyek birtokában a szükséges információk, a rendelkezésre álló eszközök segítségével gyorsan és egyszerűen előhívhatók. Nevezetesen a kézikönyvek, szótárak, lexikonok használatát és olyan alapvető informatikai ismereteket is oktatunk, amellyel önálló produktumokat is elő tudnak állítani tanulóink. Így több tantárgy keretében tervezzük projektek végig vitelét és az informatikai ismeretek tömbösített oktatását.

A tanórán kívül, amennyiben arra speciális igény van, akkor tanfolyamot szervezünk. A felnőttoktatást végző intézmények általános tapasztalata, hogy amíg a tantárgyak döntő többségének önálló feldolgozására képesek felnőtt diákjaik, addig a matematika és idegen nyelv követelményeinek elsajátítása rendkívül nagy nehézséget okoz. Így tanórán kívül gyakorlási lehetőségként a tanfolyami kereteket is felkínálunk ezekből a tárgyakból. Továbbá egyéb speciális igény kielégítésére is vállalkozunk, pl. nyelvvizsga előkészítő, informatikai képzés, ECDL tanfolyam stb.

Minden diákunkat támogatunk tanulmányaiban, egyrészt az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezésével, másrészt gyakorló, beadandó feladatlapokkal (főleg matematika tantárgyból). Törekszünk arra, hogy minden tanuló kapja meg az éves anyag minimumát jegyzet, vázlat, oktató CD, de akár a tankönyvek bizonyos, kijelölt részeinek formájában.

VI.1.4. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő feladatok

Általános tapasztalat, hogy a tanulók a felnőttoktatásba bekerülve megijednek a tananyag mennyiségétől és nehézségétől, s önbizalom és kitartás hiányában abbahagyják a megkezdett tanulást. A tantestület minden tagjának feladata a tanulók önbizalmának, kitartásának erősítése, a tanulási képességek fejlesztése, s így a lemorzsolódás megakadályozása. Ezt szolgálják a tervezett tanulás módszertani órák, a szabadon tervezhető foglalkozások, beadandó feladatok és tanfolyami lehetőségek. Nagy szerepet kap az egyéni bánásmód és türelem, az önképzés és egyéni tanulási stratégiák kialakítása, az önálló teljesítmények értékelése, motiválása.

VI.2. A Felnőttoktatási tagozat helyi tanterve

VI. 2.1. A felnőttoktatási tagozat működésének rövid leírása

Az esti munkarend szerint hetenként 3 napon van tanítás, amely délután, órarend szerint zajlik, 40 perces tanítási órákkal, az órák között 5-10 perces szünetekkel. Tanórán kívüli és egyéni foglalkozásokra, korrepetálásra, tanfolyamokra az 5 napos tanítási hét bármely napján lehetőség van, a szaktanárral való egyeztetés alapján, a tagozatvezető jóváhagyásával.

A levelező munkarend szerint, amit otthoni tanulást segítő oktatási formaként szervezünk, havonkénti egy hétvégén vannak konzultációs órák. Tanévenként 10 (végzős évfolyamnak 9) konzultációt szervezünk. Egy konzultáción 16 órát tartunk, péntek délután és szombaton. A tanulást segédanyagokkal, tanulás módszertani tanácsokkal, rendszeres ellenőrzéssel segítjük.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tanulók felvétele jelentkezés alapján történik, figyelembe véve a jelentkező bizonyítványban rögzített végzettségét és tanulmányi eredményeit.

Azoknak, akik a közoktatásban (szakképző és szakmunkásképző intézmények) szerzett szakmunkás végzettséggel rendelkeznek, illetve legalább 9. gimnáziumi vagy szakközépiskolai osztályt végzett tanulók, lehetőségük van évbeszámítással élni. A hiányzó tantárgyakból, egyéni elbírálás szerint, különbözeti vizsga letételét írhatja elő a tagozatvezető. A felnőttképzés és a nappali képzés tanulmányi követelmény rendszere megegyezik, ezért levelező tagozatra jelentkezés esetén, még a középfokú előtanulmányokkal rendelkező jelentkezőinknek is a minimum három tanéves felkészülési időt javasoljuk, mivel csak ennyi idő alatt biztosítható óraszám mennyiségét látjuk elegendőnek az érettségi követelmények teljesítéséhez.

A szabadon tervezhető, kötelező tanítási óra keretében a Bibliaismeret tantárgy oktatását terveztük mindegyik munkarend szerint és minden évfolyamon.

VI.2.2. A felnőttoktatási tagozat óraterve

Tanított tantárgyak az egyes évfolyamokon és órászámaik

Az általános iskolai felnőttoktatás helyi tanterve és óraterve az Nkt. felnőttoktatásra vonatkozó szabályozása és az Oktatási Miniszter által kiadott kerettanterv alapján készült. Az éves óraszám tantárgyanként a nappali oktatásra meghatározott óraszám 25 %-a levelező tagozaton, több, mint 50%-a esti tagozaton, melyen a kerettantervi minimum követelményeket oktatjuk. A tantervi minimumot meghaladó tananyag otthoni felkészülést igényel.

FELNŐTTOKTATÁS (ESTI TAGOZAT) TANTÁRGYI RENDSZERE, ÓRATERVE

Évfolyamok Tantárgyak	1. évfolyam		2. évfolyam		
	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	
Magyar nyelv és irodalom	4	148	4	148	
Matematika	2	74	2	74	
Természetismeret	0,5	18	0,5	18	
Szabadon tervezhető	0,5	18	0,5	18	
Összesen:	7	258	7	258	
Évfolyamok Tantárgyak	3. évfolyam		4. évfolyam		
	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	
Magyar nyelv és irodalom	3,5	130	3,5	130	
Matematika	2	74	2	74	
Természetismeret	1	37	1	37	
Szabadon tervezhető	0,5	18	0,5	18	
Összesen:	10	259	10	259	
		5. évfolyam		6. évfolyam	

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú
Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Évfolyamok Tantárgyak	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	2	74	2	74
Matematika	2	74	1,5	56
Történelem	1	37	1	37
Természetismeret	1	37	1	37
Összesen:	6	222	5,5	204
	7. évfolyam		8. évfolyam	
Évfolyamok Tantárgyak	Ciklus óraszám	Éves óraszám	Ciklus óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	2	74	2	74
Matematika	1,5	56	1,5	56
Történelem	1	37	1	37
Fizika	1	37	1	37
Kémia	1	37	1	37
Biológia és egészségtan	1	37	1	37
Földrajz	1	37	1	37
Összesen:	8,5	315	8,5	315

A NAT műveltségterületeinek megjelenése a tantárgyak rendszerében
Esti tagozat

A kerettantervi változat a NAT valamennyi műveltségterületének fejlesztési tartalmait belefoglalja a fenti tantárgyak rendszerébe. A műveltségterületek és a tantárgyak megfeleltetését az alábbi táblázat mutatja.

A NAT műveltségi területei	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom Ember és társadalom Művészetek: (Dráma és tánc, zene, rajz) Informatika (Könyvtári informatika)	Magyar nyelv és irodalom
Matematika	Matematika
Ember a természetben	Fizika Biológia és egészségtan Kémia Természetismeret

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Ember és társadalom	Történelem Magyar nyelv és irodalom
Földünk - környezetünk	Földrajz

Követelmények teljesítése: Osztályozó vizsgát kell tenni tanév végén

Továbbhaladás feltétele: Minimum követelmények teljesítése

Felnőttoktatási tagozat – Gimnázium

Évfolyamok

Tantárgyak	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	2	2	3	3
Matematika	2	2	3	3
Történelem	2	2	3	3
Angol nyelv	2	2	3	3
Bibliaismeret	2	2	2	2
Fizika	1	1	-	-
Kémia	1	1	-	-
Földrajz	1,5	1,5	-	-
Biológia	1,5	1,5	-	-
Informatika	1	1	-	-
Érettségi előkészítő ¹	-	-	2	2
Összesen/hét	16	16	14/16	14/16

¹Az érettségi előkészítő tárgyakat a felnőttképzésben résztvevő csoport igényeihez mérten határozzuk meg. Amennyiben nincs ilyen igény, úgy a rendelkezésre álló órakeret kötelező minimuma, a heti 14 tanítási óra valósul meg.

A levelező munkarend szerinti tantárgyi struktúra

A levelező munkarend szerinti tantárgyi struktúra óraszám tekintetében megegyezik az esti munkarend szerinti felnőttképzés órázámaival, a konzultációk gyakoriságában azonban eltérések vannak (lásd. jelen okirat IV.2.1. pontját). A 9. és 10. évfolyamon, az első konzultáción kerül sor az informatika tömbösített oktatására, ez 2-szer 6 órában történik. A fennmaradó 4 órában bibliaismeret (1 óra), idegen nyelv (1 óra) tanórák vannak.

A természettudomány keretében a fizika, kémia, biológia integrált oktatása folyik, kiegészülve projektek végigvitelével.

A történelem tantárgy keretében kerül sor a társadalmi ismeretek és politológia oktatására, a tantárgy oktatása projekt elemekkel egészül ki.

VI.2.3. Tankönyvek és egyéb segédletek kiválasztásának

A nevelő-oktató munka során a pedagógusok a hivatalos tankönyvjegyzékből választanak tankönyvet, figyelembe véve azt, hogy munkánkat keresztény szellemiségű intézményben végezzük. A kiválasztáskor többek között figyelembe vesszük, hogy a taneszköz tartalmilag legyen kidolgozott, minél érthetőbben, szemléletesebben közvetítse az ismeretanyagot a tanulók felé. Tartalma fedje le az adott tantárgy adott évfolyamra vonatkozó tantervét, önálló tanulásra, feldolgozásra is alkalmas legyen, tartalmazzon minél több lehetőséget a

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

gyakorlásra. A magyar irodalom tantárgyhoz elengedhetetlen kötelező olvasmányok kötetei megfelelő példányszámban állnak rendelkezésre iskolai könyvtárunkban. Az igényelt tankönyveket és segédleteket a tanulók önállóan szerzik be.

VI.2.4. Az iskolai számonkérés formái

A tagozaton az elsajátított ismereteket beszámolókon, vizsgán és projekt feladatok elkészítésével szerzett érdemjegyekkel mérjük. A tanórák során nem kötelező osztályzatokkal értékelni a tanulókat, de szóban folyamatosan értékeljük munkájukat. A beszámolókon és a vizsgákon a hagyományos ötfokú, számszerű értékelést alkalmazzuk. A tantárgyi helyi tantervekben megjelölt esetekben házi dolgozat határidőre történő beadását is elvárjuk.

A tantervi követelmények teljesítésének módja az esti munkarend szerint tanulóknál a beszámolókon való eredményes részvétel, és egyéb specifikus, tantárgyhoz kötött feltétel teljesítése (projekt munka leadása, házi dolgozat beadása, stb.). Egy tanévben négy beszámoló időszakot tartunk, így azok rendszere az itt folyó munkát négy közel azonos idejű tanítási-tanulási folyamattá szervezi. A számonkérések mindig az adott negyedév tantervi követelményeit kéri számon. Az előírt beszámolók letétele kötelező, az esetleges akadályoztatást előre jelezni kell. Az indokoltan elhalasztott beszámolót 2 héten belül pótolni lehet a szaktanárral való egyeztetés alapján. Az év végi jegyek megállapításánál az évközi összes produktum beszámításra kerül. Az esti 12. évfolyamon csak három beszámoló van.

A levelező munkarend szerint tanulók félévi-, és év végi vizsgákon adnak számot tudásukról. A vizsgákon az adott félév tananyagát, tantervi követelményét kérjük számon. Az év végi jegy megállapítása a vizsgákon elért eredmény, és egyéb specifikus, tantárgyhoz kötött (projekt munka leadása, házi dolgozat beadása, stb.) eredmények figyelembevételével történik. Azoknál a tantárgyaknál, ahol projekt feladat elvégzése is szerepel a helyi tantervben (természettudományok, informatika), ott a beadott munkát is érdemjeggyel minősítjük.

A tagozaton a beszámolók és vizsgák módja lehet írásbeli, szóbeli-, vagy gyakorlati vizsga. A beszámolók és a vizsgák a tanév rendjében és a tagozati munkatervben meghatározottak alapján kerülnek megszervezésre. Ez már a tanév elején a tanulók rendelkezésére áll, a részletes, tantárgyakra, napokra és órákra lebontott ütemezést a tanulók legkésőbb a beszámolók és vizsgák kezdete előtt 2 héttel a hirdetőtáblán kifüggesztett formában és a tagozat honlapjáról megismerhetik.

VI. 2.5. A tagozat magasabb évfolyamára lépés feltételei

A felsőbb osztályba lépés feltétele az adott évfolyam minimális tantárgyi követelményeinek teljesítése valamennyi tantárgyból, és az óralátogatási kötelezettségnek való megfelelés. A 10. osztályba járó tanulók a tanév végi vizsga időpontjáig kötelesek kiválasztani ötödik érettségi tantárgyukat. Amennyiben a tanuló nem jelenik meg a tanév végi vizsgán, nem indokolja távollétét írásban a vizsgát követő 2 héten belül, úgy tanulmányi szerződését az Intézmény egyoldalúan felbonthatja, tanuló jogviszonya ezáltal megszűnik.

A tanulmányokat érettségi vizsga zárja le, melyet a mindenkor érvényes „Érettségi vizsga szabályzat” szabályoz.

VI. 2.6. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A felnőttoktatás feltételei között, az érettségi követelményszintek ismeretében csak a középszintű érettségire való felkészítést vállaljuk a rendszeres iskolai foglalkozások keretében. Az érettségi vizsgaszabályzat szerint a kötelező érettségi tárgyak mellett a következő tantárgyakból vállalunk középszintű érettségi felkészítést: bibliismeret, 2. nyelv (angol, német), biológia; földrajz és informatika.

A középszintű érettségi vizsga témakörei a Kt. 48.§.-nak előírása alapján kerül a pedagógiai programba. Iskolánkban csak központi vizsgakövetelményekre épülő vizsgatantárgyakból szervezünk vizsgát mindkét munkarendben tanulók részére. Ezek követelményei, ezen belül a témakörei helyileg nem változtathatók a 100/1997. (VI. 23.) Korm. r. 6.§.-nak értelmében. Iskolánk a központi vizsgakövetelmények tematikáját tekinti a középszintű érettségi vizsgatémaköröknek. Ezek részletes, tantárgyankénti felsorolása a pedagógiai program mellékletét képezi.

Az egyes tantárgyak középszintű érettségi témakörei megegyeznek a nappali tagozatos munkarendű képzésben megadottakkal.

VII. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

A Pedagógiai Programot az intézmény vezetői testülete készítette a nevelőtestület bevonásával és jóváhagyásával.

Fenntartóra vonatkozó többletkötelezettséget a program nem igényel. A felmerülő plusz költségeket a Bethlen Gábor Oktatási Alapítványhoz benyújtott kérelmeken keresztül biztosítjuk.

VII.1. A pedagógiai program érvényességi ideje

Az intézmény 2023. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a módosított Pedagógiai Program alapján.

VII.2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósítását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév elején a pedagógiai programból kiemelt, fejlesztendő területeken meghatározott célokat tűznek ki, melyek megvalósulását a tanév végén írásban értékelik. Az értékelés alapján a javasolhatják a pedagógiai program felülvizsgálatát.

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- az iskola fenntartója

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

VII.3. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az intézmény Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő intézményeknél és személyeknél tekinthető meg:

- az intézmény fenntartójánál
- az intézmény irattárában
- nevelői szobában
- az intézmény igazgatójánál
- a honlapon

VII.4. Pedagógusok teljesítményének értékelése

A pedagógus neve:

Az értékelt időszak: szeptember 1 - június 20.

1. Pedagógiai munka minősége, eredményessége – 28 pont (4 részterület)		Max. pont	Önért. pont	Szöveges indoklás, alátámasztó dokumentumok megnevezése, digitálisan elérhető alátámasztó dokumentumok linkje.
A tanulói kompetencia-mérési eredmények alakulása (ha a tanulók a kompetencia-mérésben részt vesznek)	Az adott tanévi kompetenciamérési eredményeket az azt megelőző mérési eredményeihez képest kell vizsgálni, amelyek elérhetők az OH intézményi gyors visszajelző felületén. Ha az értékelt pedagógus több, mérési eredménnyel is rendelkező tanulócsoportban tanít, csoportonként kell a fejlődést értékelni és ezek együttese alapján kell a pontszámot meghatározni.	16		
Intézményi statisztikák, tanulóra kereshető adatok változásainak iránya	A pedagógus által tanított tanulók/csoportok félévi, év végi tantárgyi statisztikái, lemorzsolódással veszélyeztetett jelzőrendszeri mutatói alapján kell meghatározni, hogy ezek jók és/vagy javuló tendenciát mutatnak, vagy csökkenő, vagy stagnáló értéket, és a továbbtanulási mutatók kedvezően alakulnak-e. Az értékelésnél azt is figyelembe kell venni, hogy a tanulói eredményesség statisztikai mutatóira a pedagógustól független tényezők is hatással lehetnek (pl. egészségi és/vagy pszichés állapot változása).	4		
Korszerű, innovatív pedagógiai módszerek, eszközök, tanulásszervezési eljárások tanórai alkalmazása, a vonatkozó	A pedagógus a tanóráin rendszeresen alkalmazza a digitális eszközöket és a digitális tananyagtartalmakat. Élményalapú, interaktív munkaszervezési és értékelési módszereket alkalmaz (pl. csoportmunka, projektfeladat, folyamatba ágyazott értékelés), fejleszti a mérlegelő gondolkodási készségeket,	6		

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

irányelvek alkalmazása.	erősíti a tantárgyak, műveltségi területek közötti tantárgyközi kapcsolódásokat. Egyénre szabottan és céltudatosan fejleszti a tanulók készségeit, a sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára differenciált ellátást biztosít.			
Díjak, elismerések, kutatási eredmények, publikációk, mesterprogram, kutatótanári program megvalósítása és ezek hasznosulása az iskola életében.	Rendelkezik a pedagógiai munkája eredményességét bizonyító, az intézmény által alapított és/ vagy helyi, települési, tankerületi vagy egyéb állami díjakkal, elismerésekkel. Mesterpedagógus és kutató tanári programjával, kutatási eredményeivel, publikációkkal hozzájárul az intézményi, vagy tágabb értelemben (helyi, regionális, országos szinten) a pedagógiai munka minőségének fejlesztéséhez.	2		
Összesített pontszám		28		
A pontszám megállapítását alapvetően az országos kompetenciamérési eredményekre, az intézményi statisztikai adatokra, továbbtanulási mutatókra, valamint az óralátogatásokra, dokumentálható eredményekre kell építeni.				

2. Feladatvállalás mennyiségi mutatói – 12 pont (4 részterület)		Max. pont	Önért. pont	Szöveges indoklás, alátámasztó dokumentumok megnevezése, digitálisan elérhető alátámasztó dokumentumok linkje.
Éves tartalmi tervezés, napi tervezés	Az adott tanulócsoport jellemzőinek ismerete alapján a tanuló csoport és az egyes tanulók eltérő képességeire, szociokulturális helyzetére figyelemmel készít tanmenetet, foglalkozási tervet. Óráira felkészül, témavázlatot és/vagy óratervet készít, és ezek ütemezése alapján halad a tanítással, óravezetése, napi szakmai tevékenysége tervszerűen felépített. (Több tantárgy tanítása esetén több pont.)	3		
Többletfeladatok, különböző megbízások vállalása	Osztályfőnök, munkaközösség-vezető, DÖK munkáját segítő pedagógus, eseti vagy állandó munkacsoport tagja, pályázatfigyelő, pályázatíró, mentorálja a végzős hallgatókat/gyakornokot, mesterpedagógusként,	3		

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

	kutatótanárként intézményfejlesztési feladatokat vállal, támogatja az intézmény, a pedagógusok munkáját.			
Az intézményen belüli szabadidős programok szervezése	Iskolai szabadidős programokat szervez és/vagy megvalósításában aktívan részt vesz tanulói közösségével, azokat dokumentálja (forgatókönyv, beszámoló, elégedettségmérés/értékelés stb.). Az intézményi hagyományok ápolásában tevékenyen vesz részt.	3		
Az intézményen kívüli programokban való részvétel (projektek, táborok, tanulmányi utak, múzeum- és színházlátogatás stb.)	Iskolán kívüli programokat kezdeményez, szervez, tájékoztatja a tanulókat az iskolán kívüli programokról. Önálló feladatot vállal a programok megvalósítása során, vagy a programok megvalósításában aktívan részt vesz.	3		
Összesített pontszám		12		
A pontszám megállapítását alapvetően az óralátogatásokra, az éves munkatervre és annak teljesítési beszámolóra kell építeni, valamint az e-KRÉTA adataira, szülői kérdőívek válaszaira.				

3. Munkavégzés megbízhatósága, határidők betartása – 8 pont (3 részterület)		Max. pont	Önért. pont	Szöveges indoklás, alátámasztó dokumentumok megnevezése, digitálisan elérhető alátámasztó dokumentumok linkje.
A pedagógus szabály- és normakövető magatartása	A pedagógus foglalkoztatással kapcsolatos irányadó ágazati jogszabályokban rá vonatkozó rendelkezéseket ismeri és követi, az SZMSZ és Házirend szabályait, a munkaköri leírásában foglaltakat maradéktalanul betartja. A tanügyi dokumentumokkal, vizsgákkal összefüggő adminisztrációs feladatokat – a feladatköréhez kapcsolódóan – szakszerűen, pontosan, határidőre elvégzi.	2		
Haladási napló vezetése	Az e-naplóban tantárgyához, foglalkozásaihoz kapcsolódóan napra készen vezeti az előrehaladást, illetve a tanulók késését, hiányzását.	3		

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tanulók értékelésével összefüggő adminisztrációs tevékenység	Szóbeli, írásbeli és egyéb a tanuló által készített produktumokat folyamatosan, az intézményi belső szabályzóban meghatározott időtartamon belül értékeli, a tanulóknak megfelelő számú érdemjegyet, értékelést ad/ szöveges értékelését az előírt módon vezeti.	3		
Összesített pontszám		8		
A pontszám megállapítását alapvetően az e-naplóra, a vezetői tapasztalatokra, az intézményi dokumentációra kell építeni.				

4. Kommunikáció, együttműködés – 6 pont (2 részterület)		Max. pont	Önért. pont	Szöveges indoklás, alátámasztó dokumentumok megnevezése, digitálisan elérhető alátámasztó dokumentumok linkje.
Nevelőtestületi, szakmai munkaközösségi tevékenységekben való részvétel, együttműködés szakmai partnerekkel	Konstruktív, építő jelleggel részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, hozzászólásokkal, pedagógiai jellegű előadások tartásával (pl. nevelési értekezleten) segíti a testület munkáját. Aktívan közreműködik a szakmai munkaközössége éves programjainak tervezésében, szervezésében, megvalósításában, értékelésében. Törekszik arra, hogy naprakész információval rendelkezzen, az információk átadásában és fogadásában mindig szakszerű és objektív. Munkavégzése során kezdeményezően együttműködik a pedagógustársaival, szakmai partnerekkel (pl. iskolapszichológus, pedagógiai szakszolgálat munkatársai, szociális segítő, iskolaorvos, családsegítő stb.) Nyitottság, szakmai kihívások megoldásában való aktivitás jellemzi.	3		
Kapcsolattartás és kommunikáció a szülőkkel/törvényes képviselőkkel	A szülői értekezleteket, fogadó órákat hiánytalanul megtartja. A szülőket/törvényes képviselőket igény szerint szakszerűen, közérthetően és objektíven tájékoztatja, velük a folyamatos együttműködésre való törekvés jellemzi.	3		

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Összesített pontszám		6		
A pontszám megállapítását alapvetően az intézményi dokumentációra (pl. értekezlet jegyzőkönyvek), valamint a szülői kérdőívek válaszaira kell építeni.				

5. Tehetséggondozás, felzárkóztatás/ esélyteremtés – 8 pont (4 részterület)		Max. pont	Önért. pont	Szöveges indoklás, alátámasztó dokumentumok megnevezése, digitálisan elérhető alátámasztó dokumentumok linkje.
Az adható 8 pont a pedagógus munkakörének, a tanított csoportjai sajátosságainak megfelelően kerül szétosztásra úgy, hogy a negyedik kivételével mindegyik részterületre legalább 1-1 pont adható legyen! A negyedik részterületet csak a 7. 8. 11. és 12. osztály osztályfőnökei esetében kell maximum 2 ponttal értékelni.				
Tehetséges tanulókkal való foglalkozás	Részt vesz a kiemelten tehetséges tanulók, illetve a kettős különlegességű (kiemelten tehetséges SNI vagy BTMN tanulók) azonosításában. Tanóráin differenciál. Iskolai tanulmányi, sport, kulturális versenyeket szervez és bonyolít le, felkészíti a tanulókat az iskolai és iskolán kívüli versenyekre. Tanítványai eredményesen szerepelnek tanulmányi művészeti és egyéb versenyeken, koncerteken.	1 vagy több		
Felzárkóztatásra szoruló tanulók fejlesztése	A gyermekek, tanulók közötti egyéni különbségek figyelembevételével differenciált munkaformákat, tanulászervezési eljárásokat alkalmaz. Egyéni fejlesztést végez, korrepetálást tart. Figyelemmel van az SNI illetve BTMN tanulók egyedi igényeire.	1 vagy több		
Gyermekvédelmi megsegítést igénylő tanulókkal való foglalkozás	Lemorzsolódással veszélyeztetett, gyengén teljesítő tanulók arányának csökkentése érdekében, valamint a tanulói hiányzások, késések mennyiségének csökkentése érdekében és a veszélyeztetett tanulók arányának csökkentése érdekében pedagógiai intézkedéseket tesz.	1 vagy több		
Továbbtanulás, pályaorientáció segítése	Személyes beszélgetéssel, tanácsadással, pályaorientációs foglalkozások szervezésével segíti, hogy a tanulók érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelő szakmát, hivatást, életpályát válasszanak. Iskolán kívüli pályaorientációs programokat, nyílt napokat ajánl, hogy megkönnyítse	* 2 vagy 0		

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

	a pályaválasztást, intézményválasztást, továbbtanulást.			
Összesített pontszám		8		
* A 7. 8. 11. és 12. osztály osztályfőnökeinek 2 pont, az iskola többi tanárának 0 pont. A pontszám megállapítását alapvetően az óralátogatásokra és az intézményi dokumentációra, valamint a szülői kérdőívek válaszaira kell építeni.				

6. Motiváció, elkötelezettség, etikus magatartás – 6 pont (3 részterület)		Max. pont	Önért. pont	Szöveges indoklás, alátámasztó dokumentumok megnevezése, digitálisan elérhető alátámasztó dokumentumok linkje.
Motiváció, elkötelezettség	Szakmai tudását folyamatos megújítja, módszertani kultúráját fejleszti, beépíti a mindennapi pedagógiai gyakorlatba. Fontos számára az erősségeinek és fejlesztendő területeinek önértékeléssel történő rendszeres meghatározása. Elkötelezett az intézmény küldetése, céljai és a pedagógiai program iránt, a megvalósításban kezdeményező szerepet vállal.	2		
A szervezet képviselője	Külső és belső fórumokon, programokon eredményesen képviseli és menedzseli az intézmény érdekeit, öregbíti az intézmény jó hírét.	2		
Etikus magatartás	A rá vonatkozó pedagógus etikai szabályok szerinti normákat követi, betartja.	2		
Összesített pontszám				
A pontszám megállapítását alapvetően a pedagógus önértékelésére, a felettes vezető/ vezetőik tapasztalataira, a szülői kérdőív adataira kell építeni.				

7. Egyedi intézményi értékelési szempont – 8 pont (4 terület)		Max. pont	Önért. pont	Szöveges indoklás, alátámasztó dokumentumok megnevezése, digitálisan elérhető alátámasztó dokumentumok linkje.
Közösségformálás és szellemi-erkölcsi	A pedagógus aktív szerepvállalása az iskola keresztény közösségi életében, bibliai világnézettel kapcsolatos programok	2		

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

nevelésben való részvétel	szervezésében és támogatásában, valamint a diákok lelki, szellemi fejlődésének segítésében.			
Keresztény értékrend közvetítése a nevelő-oktató munkában	A pedagógus a tanítási órákon és iskolai programokon következetesen közvetíti és példamutatóan képviseli a keresztény erkölcsi értékeket (pl. tisztelet, megbocsátás, igazmondás, felelősségvállalás, stb).	2		
Részvétel és kezdeményezés jótékonyági, szociális és közösségi szolgálatokban	A pedagógus kezdeményez vagy aktívan részt vesz a diákjaival jótékonyági akciókban, szociális programokban, helyi vagy egyházi közösségi szolgálatokban.	2		
A pedagógus példamutatása erkölcsi-etikai kérdésekben	A pedagógus személyes életvitelében és nevelői munkájában következetesen példát mutat a keresztény erkölcsi normák szerint.	2		
Összesített pontszám		8		
A pontszám megállapítását alapvetően a pedagógus önértékelésére, a felettes vezető/ vezetőik tapasztalataira, a szülői kérdőív adataira kell építeni.				

8. Egyéni teljesítménycélok - 24 pont (3 teljesítménycél)	Max. pont	Önért. pont	Szöveges indoklás, alátámasztó dokumentumok megnevezése, digitálisan elérhető alátámasztó dokumentumok linkje.
1. vállalt teljesítménycél:	8		
2. vállalt teljesítménycél:	8		
3. vállalt teljesítménycél:	8		
Összesített pontszám	24		
A pontszám megállapítását alapvetően a pedagógus önértékelésére, a felettes vezető/ vezetőik tapasztalataira, a szülői kérdőív adataira kell építeni.			

Pontszámok összesítése:

	1. (max. 28)	2. (max. 12)	3. (max. 8)	4. (max. 6)	5. (max. 8)	6. (max. 6)	7. (max. 8)	8. (max. 24)	Összesen
Adatgyűjtés június 20-ig									

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Előzetes értékelés									
Önértékelés									
Végleges június 30-ig									

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHYAGÁSA

A pedagógiai programot a **diákönkormányzat** 2025. augusztus 27-én tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. augusztus 27.

.....
Diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot az **alkalmazotti közösség** 2025. augusztus 25-án tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. augusztus 25.

.....

A pedagógiai programot a **szülői közösség** a 2025. augusztus 29-én tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. augusztus 29

.....
szülő

.....
szülő

A pedagógiai programot a **nevelőtestület** a 2025. augusztus 29-én tartott ülésén elfogadta, az intézmény igazgatója jóváhagyta.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. augusztus 29.

.....
igazgató

.....
pedagógus

.....
pedagógus

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola módosított Pedagógiai Programját a Hit Gyülekezete Oktatási Főigazgatósága 2025.n jóváhagyta.

Kelt: Budapest,

.....
oktatási főigazgató

MELLÉKLETEK

I. melléklet: Az alapfokú művészeti iskola részletes helyi tanterve

A választott helyi tanterv megnevezése:

Iskolánkban párhuzamosan kétféle tanterv alapján szervezzük a művészeti iskolai képzést.

A helyi tantervet az Oktatási Hivatal honlapján megtalálható, a 2020-as NAT-hoz kapcsolódó művészetoktatási alapprogram szerint készítjük el.

forrás:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/alapfoku_muveszetoktatas

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. mellékletében található tanterv legkésőbb a 2026/27-es tanévben alkalmazható. A 2015/16-os tanévben induló új tanszakok esetében is szeretnénk biztosítani az átjárhatóságot, ezért az átvétellel érkező tanulók számára biztosítani kívánjuk a régi, kifutó tanterv alkalmazását.

Felmenő rendszerben vezetjük be Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2. sz. mellékletében található tantervet mindazon tanulók számára, akik 2011/ 12-es tanévtől kezdték meg tanulmányaikat a művészeti iskolában.

Az egyes művészeti ágak általános fejlesztési követelményei

A klasszikuszene-oktatás

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszik az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

– A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).

– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

– A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

– Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlőség.

Módszertani kompetencia

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadó művészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás.
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A képző-és iparművészeti oktatás

Kiemelt kompetenciák a képző- és iparművészeti oktatás területén:

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.
Olyan tulajdonság-együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

- A környezet által közvetített üzenetek befogadása
- A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
- Tervezési készség
- Alkotói magatartás
- Kreativitás
- Vizuális gondolkodás
- Vizuális kifejezőkészség
- Eszközhasználati készség
- Anyaghasználati készség
- Komplex szemlélet
- Tudatos környezetformálás igénye
- Biztonságos munkavégzés képessége
- Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség
- Problémaérzékenység
- Véleményformálási képesség

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Személyes kompetenciák:

Nyitottság

Fejlődőképesség

Önállóság

Önkifejezés

Rugalmasság

Érzékenység

Kísérletező kedv

Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

Motiválhatóság

Empatikus készség

Együttműködési készség

Kezdeményező-készség

Segítő-készség

Módszerkompetenciák:

Figyelemösszpontosítás

Gyakorlatias feladatértelmezés

Ismeretek helyénvaló alkalmazása

Következtetési képesség

Kreativitás, ötletgazdagság

Módszeres munkavégzés

Nyitott hozzáállás

Probléma felismerés, –megoldás

Tervezési készség

Új ötletek, megoldások kipróbálása

A munkakörnyezet tisztántartása

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások, valamint azok óraszámai, a tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, az előírt tananyag

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak és kötelező és választható tanórai foglalkozások valamint azok óraszámai

A képzés struktúrája: A művészetoktatás keretében három területen folyik az oktatás: előképző /2 év/, alapfok /6 év/, továbbképző /4 év/.

Képzési idő: 12 év

„A” tagozaton 2+10 év

„B” tagozaton (3)+9 év

Megjegyzés: Az évfolyam számok magukba foglalják az előképző, alapfok és továbbképző évfolyamait. A képzési idő első száma az elméleti és egyéb előtanulmányokat jelenti. A „B” tagozat zárójeles száma az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelenti. A „B” tagozatra a növendékek az alapfok második évfolyamától javasolt irányítani.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Zeneművészeti ág:

Klasszikus zene:

Tizenkét évfolyamos képzés keretén belül két előképző, hat alapfokú és négy továbbképző évfolyammal

- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. melléklete alapján a 2026/27-es tanévig kifutó tanterv szerint az alábbi tanszakokon: **zongora,- furulya,- oboa,- klarinét,- és fuvola tanszak.**
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2. sz. melléklete alapján a 2011-ben bevezetésre kerülő felmenő rendszerű tanterv szerint az alábbi tanszakokon: **billentyűs tanszak, fafúvós tanszak**
- **Az alapfok 5.6. évfolyamán kötelezően választható tárgyként iskolánkban a kamarazene tantárgy oktatását is lehetővé tesszük.**

Az alapfokú évfolyamok elvégzését követően választható tanszak

- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. melléklete alapján a 2026/27-es tanévig kifutó tanterv szerint az alábbi tanszakon: egyéb tanszak: **kamarazene: fafúvós kamara, vonós kamara**
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2. sz. melléklete alapján a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszerű tanterv szerint az alábbi tanszakon: **kamarazene tanszak: kamarazene**

Nyolc évfolyamos képzés keretén belül két előképző és hat alapfokú évfolyammal

- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. melléklete alapján a 2026/27-es tanévig kifutó tanterv szerint az alábbi tanszakon: **hegedű tanszak**
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2. sz. melléklete alapján a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszerű tanterv szerint az alábbi tanszakon: **vonós tanszak**

Hét évfolyamos képzés keretén belül egy előképző és hat alapfokú évfolyammal

- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. melléklete alapján a 2026/27-es tanévig kifutó tanterv szerint az alábbi tanszakon: **vokális tanszak, magánének (15 éves kortól)**
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2. sz. melléklete alapján a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszerű tanterv szerint az alábbi tanszakon: **vokális tanszak, magánének**

Képző-és iparművészeti ágon:

Nyolc évfolyamos képzés keretén belül két előképző és hat alapfokú évfolyammal

- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. melléklete alapján a 2026/27-es tanévig kifutó tanterv szerint az alábbi tanszakokon: grafika tanszak, festészet tanszak
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2. sz. melléklete alapján a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszerű tanterv szerint az alábbi tanszakokon: képzőművészeti tanszak, grafika és festészet tanszak

Felvétel és átjárás helyi szabályai

Minden tanuló joga, hogy alapfokú művészetoktatási képzéseit igénybe vegye.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A felvételhez jelentkezési lap és szülői nyilatkozat benyújtása szükséges. Az évfolyamba sorolás az előképzettség, illetve az életkor szerint történik.

Magasabb évfolyamba történő felvétel esetén különbözeti vizsgát kell tenni az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

A jelentkezési lap benyújtásának ideje: április és június hónapban, továbbá szeptember 1-15. között. Pótfelvételi szervezhető szeptember 15-30. között.

Új tanuló felvételéről az igazgató az iskola engedélyezett tanulói létszámának és az indítható csoportok számának figyelembevételével dönt. Abban az esetben, ha egy csoportban túljelentkezés van, akkor egy bizottság meghallgatja a tanulókat. A bizottság javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálásához.

Más alapfokú művészetoktatási intézményből érkező tanulók átvétele történhet:

- **az elvégzett évfolyamok figyelembevételével**, a következő évfolyamra történő felvétellel

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen az alapfokú művészetoktatási intézményben a tanítási órák egyharmadát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozó vizsgát kell tennie.

Zeneművészeti ág képzési struktúrája, óratervek, tantárgyai a 2026/27-es tanévig érvényes kifutó tanterve szerint

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. sz. mellékletében szereplő 2026/27-es tanévig érvényes kifutó tanterv.

Képzési struktúra

„A” tagozaton

- 2+6+4 évfolyam (furulya, fuvola, zongora, hegedű,)

- 2+4+4 évfolyam (oboa, klarinét)

- 1+6 évfolyam (magánének)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

„B” tagozaton

- 5+4 évfolyam (furulya, fuvola, zongora, hegedű)

- 3+4 évfolyam (oboa, klarinét)

- 5 évfolyam (magánének)

„B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően az alapfok második évfolyamától javasolt irányítani. Az első számjegy az alapfok „B” tagozat évfolyam számainak, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Óratervek

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	2	2	2	2	2	2						
Kötelezően választható tárgy								2	2	2	2	2
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óra:	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Tantárgyak

Főtárgy:

- hangszeres és magánének tanszakok (egyéni)
- kamarazenei tanszakok (csoportos)

Kötelező tárgy:

- szolfézs

Kötelezően választható tárgy:

- elméleti: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom,
- gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene

Választható tárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve zongora) és magánének főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Tanszakonkénti lebontásban:

Zongora tanszak:

Főtárgy: zongora-heti 2 óra

Kötelező tárgy: szolfézs-heti 2 óra (1-4. évfolyam)

Kötelezően választható: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene - heti 2 óra (5-6. évfolyam és továbbképző évfolyamokon)

Választható tárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene – heti 2 óra (5-6. évfolyam és továbbképző évfolyamokon)

Furulya tanszak:

Főtárgy: furulya-heti 2 óra

Kötelező tárgy: szolfézs-heti 2 óra (1-4. évfolyam)

Kötelezően választható: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene - heti 2 óra (5-6. évfolyam és továbbképző évfolyamokon)

Választható tárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene – heti 2 óra (5-6. évfolyam és továbbképző évfolyamokon)

Fuvola tanszak:

Főtárgy: fuvola-heti 2 óra

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Kötelező tárgy: szolfézs-heti 2 óra (1-4. évfolyam)

Kötelezően választható: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene - heti 2 óra (5-6. évfolyam és továbbképző évfolyamokon)

Választható tárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene – heti 2 óra (5-6. évfolyam és továbbképző évfolyamokon)

Oboa tanszak:

Főtárgy: oboa-heti 2 óra

Kötelező tárgy: szolfézs-heti 2 óra (1-4. évfolyam)

Kötelezően választható: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene - heti 2 óra (5-6. évfolyam és továbbképző évfolyamokon)

Választható tárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene – heti 2 óra (5-6. évfolyam és továbbképző évfolyamokon)

Klarinét tanszak:

Főtárgy: klarinét-heti 2 óra

Kötelező tárgy: szolfézs-heti 2 óra (1-4. évfolyam)

Kötelezően választható: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene - heti 2 óra (5-6. évfolyam és továbbképző évfolyamokon)

Választható tárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene – heti 2 óra (5-6. évfolyam és továbbképző évfolyamokon)

Hegedű tanszak:

Főtárgy: hegedű-heti 2 óra

Kötelező tárgy: szolfézs-heti 2 óra (1-4. évfolyam)

Kötelezően választható: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene - heti 2 óra (5-6. évfolyam)

Választható tárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene – heti 2 óra (5-6. évfolyam)

Vokális tanszak:

Főtárgy: magánének-heti 2 óra

Kötelező tárgy: szolfézs-heti 2 óra (1-4. évfolyam)

Kötelezően választható: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene - heti 2 óra (5-6. évfolyam)

Választható tárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene – heti 2 óra (5-6. évfolyam)

V.2.1.2. A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egyheti időtartamra értendő.

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos (hosszú) tanszakok

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepitáció (zongorakiséret) ideje:

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc

- 2-3. évfolyamon 10 perc

- 4. évfolyamtól 15 perc

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

„B” tagozaton (minimum)

- 1-2. évfolyamon 10 perc
- 3-4. évfolyamon 15 perc
- 5. évfolyamtól 20 perc

Kötelező tárgy: a képzési ideje minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5-10. évfolyamig

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától *egy vagy két* foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)
- hangszer minimum 2x30 perc (egyéni)

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2-8 fő, maximum 15 fő.

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

„A” és „B” tagozat, rövid tanszakok

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakiséret) ideje:

Hangszeres tanszakon

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc
- 2. évfolyam 10 perc
- 3. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyam 10 perc
- 2. évfolyam 15 perc
- 3. évfolyamtól 20 perc

Magánének tanszakon

„A” tagozaton minimum 20 perc

„B” tagozaton minimum 30 perc

Kötelező tárgy: a képzési idő minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton az utolsó évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy „A” tagozaton az 5. évfolyamtól:

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2-8 fő, maximum 15 fő.

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Zeneművészeti ág képzési struktúrája, óratervek, tantárgyai a 2011-ben bevezetésre kerülő felmenő rendszer tanterve szerint

Képzési struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, oboa, klarinét

Billentyűs tanszaktantárgyai: zongora

Vonós tanszak tantárgyai: hegedű

Vokális tanszak tantárgya: magánének

Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene

Hangszeres és vokális tanszakok-egyéni és csoportos képzés

Főtárgyak: zongora, furulya, fuvola, oboa, klarinét, hegedű, magánének, kamarazene
„B” tagozaton a hangszeres és vokális tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy:

„A” tagozaton szolfézs kötelező*

„B” tagozaton: szolfézs

Kötelezően választható tantárgyak:

„A” tagozaton: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene, kórus

„B” tagozaton: zongora a 3. évfolyamtól.

Választható tantárgyak:

„A” tagozaton: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, második hangszer, kamarazene, kórus tantervi programjainak tantárgyai.

„B” tagozaton: zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, második hangszer, kamarazene, kórus tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a furulya, fuvola, oboa, klarinét, hegedű, magánének tantárgyakhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.

Óraterv1

„A” tagozaton

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai:

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, zongora, hegedű főtárgyak

Óraterv2

„B” tagozaton

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Óraterv3

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előképző	Alapfok					
	(1)	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2		
Kötelezően választható tantárgy						2	2
Választható tantárgy	(2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

(1)+6+0 magánének főtárgy

Óraterv4

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Tantárgy						
	Alapfok		Továbbképző			
	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelezően vá- lasztható tantárgy			2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

0+2+4 kamarazene főtárgy

A tanítási órák időtartama

„A” és „B” tagozat

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egy heti időtartamra értendők.

Főtárgy:

„A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

„B” tagozaton 2x45 perc (egyéni). Hangszeres tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt

.

Kötelező tantárgy: szolfézs

A képzési idő

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy:

„A” tagozaton, az 5-10. évfolyamig. Csoportos foglalkozás: 2x45 perc (kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2-8 fő)

„B” tagozaton

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy:

„A” tagozaton az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(kórus: minimum 9 fő; kamarazene: 2-8 fő)

„B” tagozaton

1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

A korrepetíció (zongorakiséret) ideje:

„A” tagozaton

Ek.1–2. és 1. évfolyam 5 perc

2–3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszak: A teljes képzési időben 20 perc.

„B” tagozaton

2. évfolyam 15 perc

3–4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

Vokális tanszak: A teljes képzési időben minimum 30 perc.

Képző-és iparművészeti ág képzési struktúrája, óratervek, tantárgyai a 2026/27-es tanévig érvényes kifutó tanterve szerint

Képzési struktúrája

A képzés ideje: 8 év

Évfolyamok száma: 8 évfolyam

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Vizuális alapismeretek	2-4	2-4						
Rajz-festés-mintázás			2	2	2	2	2	2
Műhely-előkészítő			2	2				
Műhelygyakorlat					2	2	2	2
Szabadon választható tantárgy			1	1	1	1	1	1
Szabad sáv			1	1	1	1	1	1
Összes óra:	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A rajz-festés-mintázás és a műhelygyakorlatok óraszámát 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A képzés tanszakai, tantárgyai

Az előképző komplex művészeti tantárgya:

- Vizuális alapismeretek

Kötelező tantárgyak:

- Rajz-festés-mintázás
- Műhely-előkészítő, műhelygyakorlat

Kötelező műhelygyakorlat választható tanszakai:

- Képzőművészet: grafika, festészet

Szabadon választható tantárgyak:

- Művészettörténet

A szabad sáv keretében a fenti tantárgyak vagy a műhelygyakorlatok bármelyike választható.

A rajz-festés-mintázás tantárgy biztosítja a képző- és iparművészeti alapozást.

A műhely-előkészítő foglalkozások során a tanuló a képzés több területével ismerkedhet meg.

A műhelygyakorlat teszi lehetővé a képző- és iparművészeti szakirányú tevékenységeket.

Képző-és iparművészeti ág képzési struktúrája, óratervek, tantárgyai a tantárgyai a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszer tanterve szerint

A képzés struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

Képzőművészeti tanszak (előképző 1–2. évfolyam + 1–3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (1–3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1–6. évfolyam)

Választható tantárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)

Művészettörténet (3–6. évfolyam)

Grafika és festészet tanszak a 4. alapfokú évfolyamtól

Főtárgy:

Grafika és festészet műhelygyakorlat

Kötelező tantárgy:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Vizuális alkotó gyakorlat (1–6. évfolyam)

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotójátékra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző- és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A grafika és festészet műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előkészítő		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2			
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2
Összes óra:	(2)	(2)	4	4	4	4	4	4

A fenti táblázat „Összes óra” rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszámra 1–3 vagy 3–1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:

2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai

A tanítási órák ideje: 45 perc

A tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei

Zeneművészeti ág, 2026/27-es tanévig kifutó tanterv alapján

Hangszeres tanszakok: Furulya

A furulyatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;

- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,

- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,

- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,

- differenciált hangindítást és hanglezárást,

- megfelelő tempójú repetíciót,

- laza, egyenletes ujjtechnikát,

- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,

- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,

- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- az előkészítő hangszerként furulyázni tanuló alapfunkcióinak gondos megalapozására,

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,

- a lapról olvasási készség fejlesztésére,

- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,

- a tudatos zenei memorizálásra,

- a művek zeneileg igényes kidolgozására,

- az elsősorban barokk irodalomban gazdag hangszer más korokban keletkezett darbjainak tananyagba kerülésére,

- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Követelmények az előképző évfolyam(ok) elvégzése után

Abban az esetben, ha a furulya más fúvós hangszerek előkészítő hangszere, a tanuló az előképző vagy az első évfolyam elvégzése után általában abbahagyja furulyatanulmányait.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tanuló ebben az esetben is:

- tudjon a tanult hangterjedelemben abc-s hangnévvel biztosan kottát olvasni,
- rendelkezék jól megalapozott légzéstechnikával, hangindítással és ujjtechnikával.

A tanulók egyéb hangszeres tanulmányaik után sokszor visszatérnek a furulyához; ezért az alábbiakról akkor sem mondhatunk le, ha csak előképző hangszerként foglalkozunk ezzel a hangszerrel:

- legyen képes barokk (angol) fogásrendszerű hangszer használatára,
- rendelkezék biztos hüvelykujjtechnikával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén (az előképző követelményein felül)

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,

- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképeséggel,

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvómódot, billentést stb.,

- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f^1 -(f^3 -ig) g^3 -ig - in F,

- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,

- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,

- ismerje az f^1 -(f^3) g^3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,

- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszerének intonációs hibáit,

- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,

- tudjon önállóan hangolni,

- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,

- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),

- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,

- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

- ismerje a furulya történetét, rokon hangszerait,

- ismerje a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 3 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsseptim négyeshangzat-felbontásokkal, minimum az f^1 - g^3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával (esetleg a $fisz^3$ kihagyható),

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- két etűd vagy egy variációsorozat,
- legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben (e^1)- f^1 - a^3 (c^3)-ig in F,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és zárás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),
- ismerje az f^1 - a^3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trillafogásokat, a háromvonalas hangok fogáslehetőségeit,
- legyen képes a segédfogások önálló megválasztására,
- rendelkezék egyenletes, laza ujjtechnikával,
- legyen fogalma a furulya történetéről, fizikai sajátosságairól, irodalmáról, különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképeséggel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszer történetét és irodalmát,
- f^1 - c^3 -ig (in F) a fogásokat,
- a trilla-, segéd-, piano-, forte- és akkordfogásokat,
- az irodalomra legjellemzőbb tánc- és tételtípusok tempóit és karaktereit,
- a hangszer avantgarde irányzatait.

Legyen képes

- a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
- megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
- a levegő tudatos beosztására,
- vibrato-mentes hang képzésére,
- segédfogások önálló kikeresésére és alkalmazására,
- értelmesen tagolt, kifejező előadásra.

Rendelkezék

- összehangolt ujj- és nyelvtechnikával,
- fűrge szimpla-nyelvtechnikával,
- saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

Tudjon

- tisztán intonálni,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- pontos ritmusban játszani,
- dúr és moll hangsorokat játszani 7 #, 7 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal f^1 - a^3 -ig (in F).

Hangszeres tanszakok: Fuvola

A fuvolatanítás szakirányú feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék - mint legfontosabb alapelv - pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 6 #, 6 b előjegyzésig,
- a bonyolultabb ékesítések (trilla utókéval vagy anélkül, kettős ékesítés stb.) írásmódját és ritmusát,
- a különböző korok zenéinek díszítésrendszerét (pl. barokk),
- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

- a jelentősebb fúvólás előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,

- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,

- a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,

- az önálló hangolásra,

- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,

- a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,

- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),

- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal, szimpla- és duplanyelvvel is,

- szélsőséges dinamikák megvalósítására,

- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),

- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33-as és op. 66-os etűdsorozata),

- egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,

- hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,

- a tiszta intonációra,

- a hangszerét könnyedén kezelni,

- a levegő tudatos beosztására,

- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,

- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,

- a különböző zenei korok stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,

- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,

- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,

- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,

- önállóan 1-2 ütemes rövid zárlati kadenciák (pl. futamok, akkordfelbontás, skálamenetek stb.) rögtönzésére,

- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangolódugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A tanuló rendelkezék

- megfelelő hangszeres technikával, előadói és formálókészséggel,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- képzelőerővel,
 - biztos zenei memóriával,
 - koncentrálóképesseggel,
 - olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
 - olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
 - a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.
- A tanuló tudja alkalmazni
- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
 - a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikákat,
- a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

- biztos hangindításra és -befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd vagy Jean-Jean: Modern etűdök),
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

Rendelkezzék

- olyan biztos hangszeres tudással, előadói és formálókészséggel, zenei ismerettel, amelynek birtokában zenei pályára is irányítható - közép-, esetleg felsőfokra is.

Hangszeres tanszakok: Oboa

Az oboatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- az oboa lehetőségeit, irodalmát, hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
- az oboairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- az oboa kialakulását, fejlődését, sajátosságait,
- a hangszer részeit, összeállítását, tisztítását,
- a nád szerepét,
- a rokon hangszereket.

Tudatosítsa a kis b és e³ közötti hangok ismeretét, gyors olvasását és fogásait, (egy hang többféle fogásának ismeretét és alkalmazását: f-ek, esz-ek).

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befűvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező oboahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, tiszta intonáció mellett,
 - a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.
- Tegye jártassá a tanulókat az oboairodalomban előforduló díszítések kivitelezésében.
- Fordítson figyelmet
- a megfelelő légzéstechnika, száj-, hangszer-, kéz- és testtartás kialakítására, tudatosítására és automatikussá tételére,
 - az önkontroll fejlesztésére,
 - biztos és differenciált hangindításra és szép hangbefejezés kialakítására,
 - kiegyenlített, szép hang létrehozására, megfelelő levegővezetéssel a különböző regiszterekben,
 - a repetíció gyorsítására a torok és nyelv lazaságának megőrzése mellett,
 - a nyelv és az ujjak szinkronjának állandó ellenőrzésére, tökéletesítésére (ujjgyakorlatok, szekvenciák különböző artikulációval és ritmusképlettel),
 - a hallás, a ritmus- és a tempóérzék fejlesztésére,
 - a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
 - a lapról olvasási készség fejlesztésére,
 - a tudatos zenei memorizálásra,
 - a művek zeneileg igényes kidolgozására,
 - a rendszeres társas muzsikálásra.
- Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- az oboázáshoz szükséges hasi légzést és rekeszizmokkal való támaszt alkalmazni,
- szabályos kéz-, hangszer- és testtartással játszani,
- jó hangindítással, közepes és nagy hangon hosszú hangokat fújni, lekerekített befejezéssel,
- megfelelő gyorsasággal egyenletes legato skálameneteket játszani,
- skálák eljátszására 4 #, 4 b előjegyzésig, b-e³ hangterjedelemben (legato, tenuto és staccato, fokról fokra, tercmenet, hármashangzatok),
- két teljes etűdot eljátszani a Schmitt I., Wiedemann- vagy Vizthum-kötetek könnyebb etűdjeiből válogatva,
- barokk szonáta vagy concerto lassú és gyors tételpárját, vagy hasonló nehézségű más stílusú darabot kotta nélkül, zongorakísérettel előadni.

Ismerje

- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- az oboázáshoz szükséges hasi légzést és a rekeszizmokkal történő támasztást megfelelően alkalmazni,
- hosszú (tenuto) és különböző staccato hangokat játszani egy hangot repetálva és skálamenetben b-e³ hangterjedelemben,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- két teljes (kétféle karakterű) etűdöt eljátszani megfelelő tempóban a Schmitt I-II. és a Wiedemann-kötetéből,
- egy barokk mű lassú és gyors tételét kotta nélkül, zongorakísérettel előadni, korhű, technikailag kivitelezhető díszítéssel.

Tudjon

- önállóan hangolni,
- a játékát kontrollálva, gazdaságosan gyakorolni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszerét és tudjon megjavítani apró hibákat,
- a nádkészítés alapfogásait.

Legyen képes

- helyes testtartásra, hangszertartásra, a jó légzéstechnika tudatos alkalmazására,
- oldott, természetes hangszerkezelésre,
- tudatos és kontrollált gyakorlásra,
- dinamikailag árnyalt hangképzésre,
- tiszta intonációval, jó kötással és dinamikailag árnyaltan játszani,
- a kéz- és nyelvtechnika összehangolására,
- a fürge szimplanyelv és a duplanyelv használatára,
- képességeinek megfelelő zenei anyag stílusos, zeneileg értelmes, kifejező előadására,
- kamara- és zenekari művek előadásában közreműködni,
- előadási darabokat korhű díszítéssel előadni,
- romantikus műveket vibrato alkalmazásával játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje a hangszerét és saját nádton fújjon.

Legyen képes

- a sima kötés megvalósítására,
- az összehangolt kéz- és nyelvtechnika tudatos alkalmazására,
- technikájának önálló továbbfejlesztésére.

Tudjon

- a hangszerén b-g³ között egyenletes ujjtechnikával játszani,
- lassú tételeket stílusos variációkkal előadni.

Hangszeres tanszakok: Klarinét

A klarinéttanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten) hangszerük történetét, akusztikai sajátosságainak alapjait, a klarinétirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit, a klarinétcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket (szaxofon, tárogató).

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező klarinéthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. *mf<ff>pp*), az intonáció megtartásával,

- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,

- $e-f^3$ hangterjedelemben legyen képes a klarinét biztonságos megszólaltatására,
- tudjon valamennyi regiszterben dinamikailag árnyalt, kulturált hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás és elválasztás különböző módjait,

- ismerje az $e-f^3$ hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,

- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,

- tudjon önállóan hangolni,

- legyen tisztában a náddal és a nádválasztással kapcsolatos alapvető tudnivalókkal,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető módjait, és végezze ezeket önállóan,
- tudjon folyékonyan kottát olvasni,

- ismerje a tanult anyagban előforduló ritmikai elemeket, ütemfajtákat, tempó- és karakterjelzéseket, dinamikai és egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (dinamika, agogika, lassítás, hangsúlyozás stb.),

- rendelkezzen a játszott anyagra vonatkozó formai ismeretekkel, ismerje az egyes tételtípusok jellegzetességeit,

- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes $e-g^3$ hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 4 #, 4 b előjegyzésig tercmenetekkel, hármashangzat-, dominánsszeptim- és szűkített septim-felbontásokkal,
- Jeanjean: Etűdök I/2.
- egy szabadon választott etűd, az előbbtől eltérő stílusú,
- az alábbi versenyművek bármelyikének lassú tétele:
- Leopold Koželuch: Esz-dúr klarinétverseny
- Tuček: B-dúr klarinétverseny
- Rössler-Rosetti: Klarinétverseny
- egy szabadon választott előadási darab vagy szélső gyors tétel, amely az előbbtől eltérő stílusú.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen képes e-g³ hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudjon valamennyi regiszterben széles dinamikai határok közt mozgó, színes, telt, kifejező hangot játszani,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és hangelválasztás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),
- ismerje az e-g³ hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trillafogásokat, a háromvonalas hangok fogáslehetőségeit,
- legyen képes a legmegfelelőbb ujjrend önálló megválasztására,
- rendelkezék egyenletes, laza ujjtechnikával,
- legyen fogalma a klarinét történetéről, fizikai sajátosságainak alapjairól, irodalmáról, a különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- rendelkezzen átfogó ismeretekkel a ritmikai elemekre, ütemfajtákra, tempó- és karakterjelzésekre stb. vonatkozóan,
- legyen képes új ismeretek önálló megszerzésére (új ritmikai elemek megértésére, zenei műszavak lefordítására, fogások kikeresésére különböző táblázatokból stb.),
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei, illetve zenekari szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképeséssel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- legyen képes e-a³ hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudatosan alkalmazni a helyes légzéstechnikát,
- hangsorokat játszani: valamennyi dúr és moll hangnemben hármashangzat- és négyeshangzat-felbontásokkal, hangközmenetekkel, valamint kromatikus skálát,
- kiegyenlített hangon játszani a különböző regiszterekben, kielégítő intonáció mellett.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Ismerje a különböző előadási jelek jelentését és tudja azokat megvalósítani a hangszerén.

Tudjon

- kielégítően transzponálni „A” klarinéttra,
- jól lapról olvasni.

Rendelkezzék alapvető ismeretekkel a nádfaragásról.

Hangszeres tanszakok: Hegedű

A hegedűtanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszeres család többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,

- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó- és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
 - ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
 - szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
 - technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
 - tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
 - az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
 - szép hangon való, karakteres előadásra,
 - a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.
- Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- háromtávós skála, akkordfelbontásokkal,
 - 2 szabadon választott etűd,
 - 1 versenymű saroktétele,
 - 1 barokk szonáta lassú és gyors tétele, vagy 1 lassú és 1 élénk tempójú előadási darab.
- A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

Hangszeres tanszakok: Zongora

A zongoratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- megfelelő kéztartást,
 - független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
 - rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
 - az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
 - differenciált billentést, ujjvégérzetet.
- Tegye képessé a tanulókat arra, hogy
- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
 - tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
 - tudja a zongorapedálokat megfelelően használni (prolongációs, bal - tompító, jobb),
 - a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszeret, a zenei karaktereket megvalósítani,
 - a zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.
- Fejlessze a tanuló
- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
 - zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
 - metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
 - kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
 - hangszerkezelését, technikáját az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszer alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, különös tekintettel a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- zenei és technikai szempontból tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kézzongorás darab, zongorakiséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 2 fúgaszerkesztésű J. S. Bach-mű (invenciók, kis prelúdiumok, fughetták stb.),
 - 1 teljes klasszikus szonáta,
 - 1 virtuóz etűd,
 - 2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik XX. századi magyar mű legyen.
- A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszer múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékmódokat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézzalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- A zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékmódokat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrálóképeséggel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezék olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján - adott esetben - legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

Vokális tanszak: Magánének

A magánének-tanítás legfőbb sajátossága, hogy a technikai, zenei képzés mellett alapfeladata az énekhang (mint hangszer) kiépítése, képzése. A szaktárgy az életkori behatároltság miatt sajátos helyzetben van. A hazai művelődési és közoktatási minisztériumi tanterv a 15. életév körülieknek - a mutálás befejeztével - javasolja a magánének oktatását. Ebben a korban a tanulók vagy nagyon jó zenei előképzettséggel, vagy annak teljes hiányával rendelkeznek. Az ebből adódó előnyök és hátrányok csak hosszú idő után egyenlíthetők ki. Ezért nehéz olyan követelményt felállítani, amely minden szempontból elfogadható évfolyamomként. Legfőbb segítségünk tanulóink számára a transzponálás, hiszen ebben a korban még nem rendelkeznek megfelelő hangterjedelemmel az egyes darabok elénekléséhez. Főbb érvünk a transzponálás mellett, hogy hangi adottságait meghaladó művek tanítása megerőltetheti a növendékek hangszerveit, ezáltal pedig rossz beidegződéseket idéz elő. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve fejleszti képességeiket és gyarapítja ismereteiket.

A magánének tárgy tanításának a *célja*, hogy

- adjon helyes alapot a tanulók hangi adottságai és zenei képességei optimális kifejléséhez,
- felkészítse a tanulókat a vokális társas muzsikálásra,
- nyújtson segítséget az énekhang és beszédhang karbantartásában.

A magánének tárgy tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse a tanulókkal

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a különböző éneklési technikák (legato, staccato, portato, leggiero, tenuto) alkalmazását.

Alakítson ki

- helyes légzési módot,
- tiszta intonációs képességet,
- a tanuló saját hangterjedelmében egységes hangszínt,
- árnyalt dinamikai megoldásokat,
- igényt és képességet a rezonáns üregek és a rekesz minél szakszerűbb alkalmazására,
- érthető és szép szövegmondást,
- helyes hangszemélyt.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- beéneklő-, hangképző-, hangterjedelem-növelő gyakorlatokat,
- rezonancia- és rekesz-gyakorlatokat,
- szövegmondó feladatokat,
- koloratúra-, trilla- és díszítő gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a tanuló saját hangjának helyes hangfaji megítélésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról éneklési készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a művek zeneileg és énektechnikailag igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas éneklésre.

Tanítsa meg a tanulókat hangképző szervük egészségi állapotának felmérésére, és a szükséges egészségügyi tennivalókra.

Szakmai tevékenységünk főbb irányai:

- pályaorientáció
- tehetséggondozás
- egyéni igényeiket figyelembe véve szabadidejük hasznos eltöltése
- szakmai továbbképzés intézményen belüli, határon túli szakmai kapcsolataink ápolása -IKT eszközök kiterjesztett használata

Előkészítő évfolyam

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

Helyes beidegződések megalapozása.

Könnyed, természetes testtartás, lazítógyakorlatok.

Összetett, azaz mélylégzés.

A továbbiakban megegyezik az első évfolyam anyagával, de a tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve, a neki megfelelő szűkebb hangterjedelemben.

Kiegészítés:

Munkánk során az utóbbi évek tapasztalatai alapján az általános iskolai diákok is kedvet kaptak az énektanuláshoz. Véleményünk szerint folyamatos szakmai konzultációval, hangfi fejlődésüket kontrolálva, ezek a fiatalabb tanulók is megfelelő képzést kapnak. Figyelembe vesszük az egyéni fejlettségüket, esetleges előképzettségüket.

Követelmények a program elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult művek zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudjon

- az énekléshez szükséges módon helyesen lélegezni,
- könnyed izomérzet mellett az előadandó mű kívánalmi szerinti hangot adni,
- tisztán intonálni,
- hangfajának hangterjedelemén belül színben egyöntetűen, dinamikailag pedig árnyaltan énekelni,
- banni rezonáns üregeivel, illetve rekeszével, és azokat maximálisan kihasználni,
- érthető és szép szövegmondással énekelni és beszélni,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- összhangot teremteni a szöveg és a zenei anyag között,
- értelmezni és megvalósítani tempóbeli és dinamikai előírásokat a tanult darabokban,
- zeneműveket az évfolyamának és egyéni képességeinek megfelelően stílushűen, művészi kifejezéssel megszólaltatni.

Legyen képes

- rendszeres gyakorlásra, a saját hangképző szerv feletti ellenőrzésre,
- helyes hangszemély kialakítására, elsősorban saját hangjának helyes hangfaji megítélésére, ezen belül az eszményi hangzás elérésére.

Rendelkezzék

- megfelelő zenei memóriával, koncentráció- és állóképességgel,
- jó előadói készséggel, művészi fantáziával, a közönséggel való kapcsolatteremtési készséggel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

- bonyolultabb koloratúra-gyakorlatok, trilla és nehezebb díszítő elemek,
- a legato, staccato, portato, leggiero, tenuto éneklés biztonságos alkalmazása,
- a hangterjedelem teljes kiépítése.

Nagyobb anyag igényesebb feldolgozásával magasabb szint elérése.

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 1 népdal vagy népdalfeldolgozás
- 1 preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal,
- 1 romantikus dal.

Elméleti tárgyak: szolfézs

A szolfézs tanítás *célja* a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkodás kialakítása, amely segíti a tanulókat a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában. A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- az általános zenei képességek fejlesztését, és
- a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézs tanítás szakirányú feladatai:

- a tanuló személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzelmvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,

- átfogó zenei műveltség kialakítása,
- a hangszer-tanulás segítése,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása,
- a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:

= ritmus-metrum,

= tiszta intonáció,

= tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),

= dallamhallás,

= többszólamúság-harmóniaazonosítás,

= zenei olvasás-írás,

= zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika),

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- = zenei memória,
- = rögtönzés,
- = zenehallgatás (szemben az előbbiekkal: a szintetizáló hallás fejlesztése),
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.

A szolféztanítás - a hangszer tanítással szerves egységben - a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

Követelmények a program elvégzése után

Általános követelmények

Rendelkezzék a tanuló

- olyan készlettel, mely a választott - eddig tanult - muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- mindazokkal a zenei készségekkel, jártasságokkal, ismeretekkel, melyek eszközt biztosítanak a zene stílushű megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- a tanulmányai során elsajátított készség- (K), jártasság- (J), ismeret-repertoárral (I).

Követelmények az alapfok elvégzése után

Hangszeres tanszakok és szolfézs főtanszak „A” tagozat

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig (I). Tudjon tájékozódni ezeknél nagyobb és kisebb értékekben is.

Ismerje fel hallás után és kottaképről az alábbi ritmusképleteket: szinkópa, éles és nyújtott ritmus, egyszerűbb átkötések (K).

Legyen jártas ezek diminuált és augmentált formáiban is (J).

Legyen áttekintőképessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2, 3/2, 4/2-es ütemekben (K).

Ismerje az egyszerűbb aszimmetrikus metrumokat (J-I).

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4 #, 4 b-ig (K).

Ismerje a pentaton hangsort (J-I).

Tudja a dúr és moll hangsorokat 7 #, 7 b-ig (J).

Ismerje a háromféle moll hangsort (J-I), ismerje a modális hangsorokat (J-I).

Tudja megállapítani a hangnemeket - hangszeres anyagához kapcsolódóan is (K).

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

- ismerje fel hallás után az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket (K),
- ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint, szűkített szeptim hangközöket; tudja ezeket kottaképről is azonosítani (J).

Ismerje a négyféle hármashangzat, a dúr és moll fordítások, valamint a dominánsseptim-hangzat felépítését (K).

(A szűkített és bővített hármashangzatok megfordításait csak ismeret szinten.)

Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani (K).

Ismerje a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzat felépítését (I).

Ismerje a funkciós főakkordokat 4 #, 4 b-ig (K). Tudja ezeket kottaképről felismerni hangszeres anyagához kapcsolódóan is (J-I).

Ismerje a funkciós vonzást (I).

Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát. (J-I)

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempó giusto magyar népdalt szöveggel (K),
- igen könnyű műzenei periódust, funkciót jelző basszussal (K).

Legyen képes fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni (K).

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,
- a szonátaformát,
- a rondót,
- a barokk és klasszikus táncokat (J-I).

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (J-I).

Legyen képes zenehallgatás alapján felismerni barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zenét.

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

Zenei anyag

Tudjon

- 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (kotta nélkül),
- 20 műzenei szemelvényt (ebből 10-et kotta nélkül) énekes, vagy hangszeres előadásban megszólaltatni a következő zenetörténeti korokból arányosan:

- = középkor,
- = reneszánsz,
- = barokk,
- = klasszika,
- = romantika,
- = XX. század.

(Ezen belül dalok, táncok, kánonok és társas énekek; témák nagyobb terjedelmű művekből.)

Hangszeres tanszakok „B” tagozat

„Hosszú” tanszakok

(Kapcsolódva a felvételi vizsgák felvételi anyagának megfogalmazásához)

Tudjon a tanuló 10 - periódus terjedelmű - barokk és klasszikus dallamot fejből szolmizálni, szöveggel előadni.

Tudjon 10 magyar népdalt fejből, szöveggel, élményszerűen előadni.

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7 #, 7 b előjegyzésig (dúr és háromféle moll hangsor).

Ismerje a modális hangsorokat. Tudja ezeket énekelni ábécés nevekkkel 4 #, 4 b előjegyzésig.

Tudja énekelni ábécés nevekkkel a hangközöket; a hármashangzatokat és fordításait; a dominánsseptim- és a mollbeli VII. fokú szűkített septimhangzatokat dúr és moll hangsorokban, oldással.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után, és tudja lejegyezni 2 meghallgatás alapján.

Tudja ábécés nevekkkel énekelni 4 #, 4 b előjegyzésig a főhármásokat dúrban és mollban.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Tudjon lejegyezni

- hangköz- és hangzatmenetet - mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot - mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést, tartalmazhat - 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségű dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal.

Legyen képes az egyszerű műzenei formákat hallás után felismerni.

Ismerje a fontosabb műzenei formák felépítését: szonáta, rondó, variáció.

Ismerje a magyar népdalok stílusköréit és stílusjegyeit.

Rendelkezzék alapvető zeneirodalmi és zenetörténeti tájékozottsággal.

Legyen jártas a megismert zenei stílusokban, tudjon stílushűen megszólaltatni műveket.

Legyen képes ismereteinek, zenei készségeinek szintetizálására és önálló alkalmazására.

„Rövid” tanszakok

Azonos a 6 éves tanszakok „B” tagozatos követelményrendszerével, kivéve:

Tudjon lejegyezni

- hangköz- és hangzatmenetet, mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot, mely könnyű alterációt tartalmazhat, - 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal.

Szolfézs főtanszak „B” tagozat

Azonos a 6 évfolyamos „B” tagozat követelményrendszerével, kivéve:

Tudjon lejegyezni

- hangközmenetet,
- hangzatmenetet, mely alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot, mely alterációt, hangnemi kitérést, modulációt tartalmazhat - 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal.

Ismerje fel a funkcióváltásokat.

Ismerje fel a hangnemi kitéréseket és a modulációt.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje és tudja alkalmazni - az alapfokon tanultakon túl - a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és -képleteket (K).

Legyen áttekintőképessége a 9/8, 6/4-es és a zenei anyagban előforduló egyéb ütemekben (K).

Ismerje az aszimmetrikus metrumokat (I).

Rendelkezzék biztos tájékozódóképességgel a relatív és abszolút rendszerben (alterációkban is) 7 #, 7 b-ig (K).

Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni:

- melizma,
- főhang,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- váltóhang,
- átmenőhang (J-I).

Ornamensek (I).

Ismerje a kvintkört. (J)

Tudja a dúr és háromféle moll hangsorokat, a vezetőhangokat 7 #, 7 b-ig (J-I).

Ismerje

- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat,
- a Reihe-t (J).

Tudja

- a dodekafónia,
- az aranymetszés fogalmát (J-I).

Ismerje

- a hármashang- és négyeshangzatok felépítését (dominánsseptim, mollbeli VII. fokú szűkített septim), ismerje fel hallás után, tudja azonosítani kottaképről, és felépíteni abszolút rendszerben (K),

- a cluster fogalmát.

Rendelkezzék biztos tájékozottsággal a funkciós zenében:

- ismerje fel a funkciókat hallás után (K),
- ismerje a funkciós fő- és jellegzetes mellékhármasokat (K-J),
- ismerje az alterációk szerepét (J-I),
- ismerje fel a hangnemi kitérést és modulációt - kottakép alapján (J-I).

Ismerje a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit:

- alterációk,
- tercrokonság (I).

Ismerje a tonalitás felbomlásának elvét, ismerje a bi- és a politonalitást (I).

Ismerje a legfontosabb zenei szerkesztésmódok fogalmát.

Tudja ezeket alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

Ismerje

- a barokk szonátaformát,
- a Scarlatti-féle szonátaformát,
- a klasszikus szonáta-rondót,
- romantikus szonátát (I-J).

Tudjon lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
- könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt (K).

Tudjon lapról olvasni fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.

Rendelkezzék alapos zenetörténeti tájékozottsággal, zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (I-J).

Ismerje fel hallás után a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit. Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Zenei anyag

Tudjon a tanuló 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (10 régi, 10 új stílusút, ebből néhány parlando, rubato, díszített népdalt),

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, válogatva a következőkből:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- gregorián zene,
- reneszánsz kórusmuzsika (Palestrina, Lassus),
- a középkor hangszeres világi zenéje,
- kora barokk (Monteverdi, Pucell),
- barokk:
 - = J. S. Bach (invenció, fuga, korál, szvit, oratorikus művek),
 - = Händel (oratórium, concerto),
 - = Corelli, Vivaldi (concerto, concerto grosso),
- klasszicizmus:
 - = szonáta,
 - = szimfónia,
 - = kamarazene,
 - = opera,
 - = versenymű,
- romantika:
 - = zongoramuzsika (Chopin, Liszt),
 - = dal,
 - = szimfonikus költemény,
 - = opera,
- a századforduló zenéje:
 - = impresszionizmus,
 - = második bécsi iskola,
- Bartók, Kodály, Sztravinszkij,
- kortárs zeneszerzők.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

(A követelményrendszer kapcsolódik a felvételi vizsgák anyagához.)

Tudjon a tanuló

- 30 népdalt stílusosan énekelni és elemezni,
- 5 műdalt - különböző zenetörténeti stíluskorszakokból - saját zongorakíséretével előadni.

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, tudja azokat elemezni formailag és harmóniailag; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.

Tudjon éneklőtársakkal kétszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.

Tudjon zongora-ének előadásban c-kulcsos műveket megszólaltatni.

Tudjon biztosan tájékozódni az alap- és középfokon megismert ütemfajtákban, tudjon ütemezni.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.

Ismerje az ötfokú, a hétfokú és a modális hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.

Tudja a hármashangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés neveikkel.

Tudjon lejegyezni

- barokk kétszólamú idézetet,
- klasszikus zenei szemelvényt,
- XX. századi dallamot.

Tudja a c-kulcsokat alkalmazni írásban is.

Rendelkezzék a tanuló zenetörténeti áttekintőképességgel.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.

Legyen képes önállóan elemezni, tudja tudását kreatív módon alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

Elméleti tárgyak: zenetörténet-zeneirodalom

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának a *célja*, hogy

- a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további (egyéni) önművelésre, valamint a zene aktív (öntevékeny) művelésére,

- legyen lehetőségük zenei műveltség szerzésére azoknak is, akik nem tanultak hangszerrel, illetve egyéb elfoglaltságaik miatt már nem, vagy csak kisebb intenzitással képesek hangszeres tanulmányokat folytatni.

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése,

- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére: ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny- és operalátogatásra,

- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,

- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,

- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,

- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Követelmények a program elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a tanult zenetörténeti stíluskorszakban.

Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságáiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stílári jelenségeiben.

Az egyes évfolyamokban elérendő minimális követelményeket a helyi tantervben rögzítse a szaktanár az adott tanévben feldolgozandó anyag célirányainak, szerkezetének, a csoport összetételének, teljesítőképességének figyelembevételével.

Kötelezően választható, illetve választható tantárgyak: fafűvós kamara

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene-tanítás - különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében - az oktató-nevelő munka lényeges, kiemelt elemét jelenti.

A fafűvós kamarazene-tanítás szakirányú feladatai

Fejlessze a tanulók életformájává a kamarazenélést, növelje azok táborát, akik a későbbiekben egyéb tanulmányaik vagy munkájuk mellett szabadidejük egy részét kamaramuzsikálással töltik.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Használja ki az együttműködés közösségformáló erejét, teremtsen bensőséges kapcsolatot a kamaraegyüttes tagjai között. Növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni a fafűvós kamarairodalomban fellelhető zenei stílusokról, műfajokról.

Végeztessen rendszeresen intonációs gyakorlatokat.

Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Fejlessze a tanulók igényességét a kiegyenlített hangzásra, egységes stílusú előadásra.

Ismertesse meg a tanulókkal a fafűvós hangszeresaládkhoz tartozó, illetve a fafűvókhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek sajátosságait.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A kamaraegyüttesek közreműködésével színesítse az alapfokú művészetoktatási intézmény és egyéb intézmények rendezvényeinek műsorát.

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló legyen képes

- önállóan hangolni,
- beintésre-leintésre játékát pontosan megkezdeni és befejezni,
- jól értelmezhetően be- és leinteni,
- pontos ritmusban, biztos tempótartással játszani,
- új tempót felvenni, tempót változtatni a kamarapartner jelzései alapján,
- saját maga jelezni a tempóváltozásokat,
- hiba esetén az összjáték komolyabb mérvű megzavarása nélkül tévedését kiigazítani, szólamában visszatárolni,
- önállóan, tisztán intonálni,
- a tiszta intonáció érdekében szükség esetén lebegés- és vibrato-mentes hangokat képezni,
- figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama között,
- figyelemmel kísérni az együttes összhangzását,
- kamarazenei anyagot folyamatosan lapról olvasni,
- a nehezebb állásokat otthon ki gyakorolni,
- szólamát technikailag és zeneileg igényesen megszólaltatni,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő szólamokat önállóan elsajátítani,
- az alapfokú művészetoktatási tanulmányai befejezését követően a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék

- a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképeséggel,
- a kamarazenei játékban nélkülözhetetlen alkalmazkodóképességgel a hangképzés, dinamika, artikuláció, stílus stb. terén,
- a játszott művekre vonatkozó formai ismeretekkel,

- minimális partitúraismerettel.

Legyen tisztában

- a fafúvós hangszercsaládhoz tartozó és a fafúvókhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek intonációs sajátosságaival,
- a fafúvós kamarazene-irodalomban szereplő transzponáló hangszerek szólamainak írásmódjával és hangzásával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

Kötelezően választható, illetve választható tantárgyak: Vonós kamara

A vonós kamarazene-tanítás szakirányú feladatai

Fejlessze a tanulók életformájává a kamarazenélést, növelje azok táborát, akik a későbbiekben egyéb tanulmányaik vagy munkájuk mellett szabadidejük egy részét kamaramuzsikálással töltik.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Használja ki az együttemuzsikálás közösségformáló erejét, teremtsen bensőséges kapcsolatot a kamaraegyüttes tagjai között. Növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó- és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni a vonós kamarairodalomban fellelhető zenei stílusokról, műfajokról.

Végeztessen rendszeresen intonációs gyakorlatokat.

Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Fejlessze a tanulók igényességét a kiegyenlített hangzásra, egységes stílusú előadásra.

Ismertesse meg a tanulókkal a vonós hangszercsaládhoz tartozó, illetve a vonósokhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek sajátosságait.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában, zongorakivonatban.

A kamaraegyüttesek közreműködésével színesítse az alapfokú művészetoktatási intézmény és egyéb intézmények rendezvényeinek műsorát.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Követelmények a program elvégzése után

A kamarazene, mint választható tárgy esetében

A tanuló legyen képes

- önállóan hangolni,
- beintésre-leintésre játékát pontosan megkezdeni és befejezni,
- jól értelmezhetően be- és leinteni,
- pontos ritmusban, biztos tempótartással játszani,
- új tempót felvenni, tempót változtatni a kamarapartner jelzései alapján,
- saját maga jelezni a tempóváltozásokat,
- hiba esetén az összjáték komolyabb mérvű megzavarása nélkül tévedését kiigazítani, szólamába visszatalálni,
- önállóan tisztán intonálni,
- a tiszta intonáció érdekében szükség esetén lebegés- és vibrato-mentes hangokat képezni,
- figyelmét megosztani saját és a többiek szólama között,
- figyelemmel kísérni az együttes összhangzását,
- kamarazenei anyagot folyamatosan lapról olvasni,
- a nehezebb állásokat otthon kigyakorolni,
- szólamát technikailag és zeneileg igényesen megszólaltatni,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő szólamokat önállóan elsajátítani,
- alapfokú művészetoktatási tanulmányai befejezését követően a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék

- a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképeséssel,
- a kamarazenei játékban nélkülözhetetlen alkalmazkodóképességgel a hangképzés, dinamika, artikuláció, stílus stb. terén,
- a játszott művekre vonatkozó formai ismeretekkel,
- minimális partitúraismerettel.

Legyen tisztában

- a vonós hangszercsaládhoz tartozó és a vonósokhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek intonációs sajátosságaival,
- a vonósokhoz társított transzponáló hangszerek szólamainak írásmódjával és hangzásával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- az egyes tételtípusok jellegzetességeit,
- a kamarazene-irodalom néhány kiemelkedő alkotását.

A kamarazene mint főtárgy esetében (a fenti követelményeken felül)

Ismerje fel a témabelépéseket és zárlatokat.

A mindenkori vezetősólamot tudja megkülönböztetni a kísérettől.

Ismerje a barokk zene fontosabb ritmus-konvencióit (nyújtóponthasználat, duola és triola kölesönös alkalmazkodása, inégál játék) és a gyakoribb barokk ékesítések írás- és játékmódját.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Ismertesse és alkalmazza a klasszikus művekben (főként a kíséző szólamokban) szükséges *movimento ordinario* játékmódot (a hangok elválasztása és határozott indítása), valamint a vonó-vibratót (a kötőív alatt *staccato* ponttal jelölt hangoknak, a zene karakterétől függő, lágy, alig érzékelhető elválasztása).

Legyen képes könnyű kamaramű Urtext kiadású szólamát a többi szólammal összehangoltan, egyszerű ujjrenddel és vonásjelekkel ellátni.

Tudjon kijelölt szólamból könnyebb művet együttesben lapról játszani.

Zeneművészeti ág, felmenő rendszerű tanterve alapján

Klasszikus zene, Billentyűs tanszak

Főtárgy: zongora

Szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács–technika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek egyes alá- és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékmódjait (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (*legato*, *staccato*, *tenuto*, *leggiero*, *portato*, *non legato*) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszeret, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával

Követelményei

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszerre alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) használni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kézzongorás darab, zongorakiséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,

Legyen képes

- a kottában előforduló jelek, zenei műszavak és a hangszerre vonatkozó speciális utasítások (pl. una corda, prol. ped.), értelmezésére és használatára
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseinek használatára
- tudatos, önálló gyakorlásra
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,

Rendelkezzék

- biztos zenei memóriával és technikai tudással

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszerre múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékmódokat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézzalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékmódokat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrációképeséggel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezék olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján – adott esetben – legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

Klasszikus zene, Fafúvós tanszak

Főtárgy: Furulya

Szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét,
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat,
- tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

Követelményei

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrációképességgel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében fl g³-ig (in F),
- legyen jártas mind a C, mind az F alaphangú hangszer használatában,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit, rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.), az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,

Ismerje

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- az f1– g3 (in F), hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- a hangszer ápolásának karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- a tanult anyagban előforduló tempo– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a furulya történetét, rokon hangszereit,
- a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 3#, 4b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsszeptim négyeshangzat–felbontásokkal, minimum az f1–g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával,
- két etűd vagy egy variációsorozat,
- legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes

- a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben,
- a hangindítás és zárás különböző módjainak önálló alkalmazására,
- a segédfogások önálló megválasztására,
- az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközök önálló megválasztására,
- a játszott zenei anyagot stílushű értelmes tagolt, kifejező megszólaltatására,
- az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására.

Ismerje a furulya történetét, fizikai sajátosságait, irodalmát, különböző műfajokban betöltött szerepét.

Rendelkezzék

- az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképeséssel, lapról olvasási készséggel,
- egyenletes, laza ujjtechnikával,
- zenei képzelőerővel.

„B” tagozat (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszer történetét és irodalmát,
- f1–a3 –ig (in F) a fogásokat,
- a trilla–, segéd–, piano–, forte– fogásokat,
- az irodalomra legjellemzőbb tánc– és tételtípusok tempóit és karaktereit.

Legyen képes

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
- megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
- a levegő tudatos beosztására,
- vibrato–mentes hang képzésére,
- értelmesen tagolt, kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- összehangolt ujj– és nyelvtechnikával,
- fürgé szimpla–nyelvtechnikával,
- saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

Tudjon

- tisztán intonálni,
- pontos ritmusban játszani,
- dúr és moll hangsorokat játszani 4#, 5b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsseptim–felbontásokkal.

Főtárgy: fuvola

Szakirányú feladatai

A fuvolatanítás általános céljai, feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
- a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alaperzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét,
- zenei memóriát.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Követelményei

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
- az egyszerűbb díszítések írásmódját és ritmusát,
- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb fuvolás előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő–technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és szimpla– és duplanyelvvel is, a játszott irodalom által megkövetelt dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33–as és op. 66–os etűdsorozata),
- egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok megkomponált stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangoló dugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A tanuló rendelkezzeik

- megfelelő hangszeres technikával
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetőek,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A tanuló tudja alkalmazni

- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

„B” tagozat (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikákat,
- a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

- biztos hangindításra és –befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd vagy Jean–Jean: Modern etűdök),
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

Főtárgy: oboa

Szakirányú feladatai

Az oboatanítás általános céljai, feladatai

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező oboahang elsajátíttatása,
- a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- az oboa lehetőségeit, irodalmát, hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
- az oboairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
- az oboa kialakulását, fejlődését, sajátosságait,
- a hangszer részeit, összeállítását, tisztítását,
- a nád szerepét,
- a rokon hangszereket.

Tudatosítsa

- a kis b és e3 közötti hangok ismeretét, gyors olvasását és fogásait, (egy hang többféle fogásának ismeretét és alkalmazását: f–ek, esz–ek).

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvómódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező oboahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, tiszta intonáció mellett,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Tegye jártassá a tanulókat az oboairodalomban előforduló díszítések kivitelezésében.

Fordítson figyelmet

- a megfelelő légzéstechnika, száj–, hangszer–, kéz– és testtartás kialakítására, tudatosítására és automatikussá tételére,
- az önkontroll fejlesztésére,
- biztos és differenciált hangindításra és szép hangbefejezés kialakítására,
- kiegyenlített, szép hang létrehozására, megfelelő levegővezetéssel a különböző regiszterekben,
- a repetíció gyorsítására a torok és nyelv lazaságának megőrzése mellett,
- a nyelv és az ujjak szinkronjának állandó ellenőrzésére, tökéletesítésére (ujjgyakorlatok, szekvenciák különböző artikulációval és ritmusképlettel),
- a hallás, a ritmus– és a tempóérzék fejlesztésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Követelményei

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- az oboázáshoz szükséges hasi légzést és rekeszizmokkal való támaszt alkalmazni,
- szabályos kéz-, hangszer- és testtartással játszani,
- jó hangindítással, közepes és nagy hangon hosszú hangokat fújni, lekerekített befejezéssel,
- megfelelő gyorsasággal egyenletes legato skálameneteket játszani,
- skálák eljátszására 4 #, 4 b előjegyzésig, b–e3 hangterjedelemben (legato, tenuto és staccato, fokról fokra, tercmenet, hármashangzatok),

Ismerje

- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- az oboázáshoz szükséges hasi légzést és a rekeszizmokkal történő támasztást megfelelően alkalmazni,
- hosszú (tenuto) és különböző staccato hangokat játszani egy hangot repetálva és skálamenetben b–e3 hangterjedelemben,

Tudjon

- önállóan hangolni,
- a játékát kontrollálva, gazdaságosan gyakorolni.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszerét

Legyen képes

- helyes testtartásra, hangszertartásra, a jó légzéstechnika tudatos alkalmazására,
- oldott, természetes hangszerkezelésre,
- tudatos és kontrollált gyakorlásra,
- dinamikailag árnyalt hangképzésre,
- tiszta intonációval, jó kötéssel és dinamikailag árnyaltan játszani,
- a kéz- és nyelvtechnika összehangolására,
- a fűrges szimplanyelv használatára,
- képességeinek megfelelő zenei anyag stílusos, zeneileg értelmes, kifejező előadására,
- kamara- és zenekari művek előadásában közreműködni,
- előadási darabokat korhű díszítéssel előadni,
- romantikus műveket vibrato alkalmazásával játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Legyen képes

- a sima kötés megvalósítására,
- az összehangolt kéz- és nyelvtechnika tudatos alkalmazására,
- fűrges szimplanyelv és duplanyelv használatára
- technikájának önálló továbbfejlesztésére.

Tudjon

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a hangszerén b–f3 között egyenletes ujjtechnikával játszani,
- lassú tételeket stílusos variációkkal előadni.
- egy etűdöt, valamint egy barokk szonátát vagy koncert–tételpárt, vagy egy karakterdarabot, és egy kamarazenei művet előadni

Főtárgy: klarinét

Szakirányú feladatai

A klarinéttanítás általános célja, feladatai

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező klarinéthang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszer tartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a klarinét történetét,
- a klarinét társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a klarinét hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Követelményei

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a klarinét és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a klarinét intonációs hibáit (és tudatosan korigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- egyszerűbb ékesítések írásmódját és ritmusát,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb klarinétos előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, a 6. osztálynak megfelelő variációkkal
- szélsőséges dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására,
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a különböző zenei korok megkomponált, stílushű díszítéseinek kottából való lejátszására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele).

A tanuló rendelkezzen

- megfelelő hangszeres technikával,
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhöz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tanuló tudja alkalmazni

- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- a társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

- biztos hangindításra és befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására,
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szóló önálló zenei és technikai megoldására.

Klasszikus zene, Vonós tanszak

Főtárgy: Hegedű

Szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszeres család többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer–karbantartási feladatokra

Követelményei

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó– és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta– és túlshűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
- ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
- szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
- technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
- tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
- az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
- szép hangon való, karakteres előadásra,
- a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.

Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

- Háromoktávós skála, akkordfelbontásokkal,
- Két szabadon választott etűd,
- Egy versenymű saroktétele,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele, vagy egy lassú és egy élénk tempójú előadási darab. A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló és tudja alkalmazni a virtuózabb vonásfajtákat.

Legyen képes:

- a zenei kifejezés szolgálatába állítva a játék folyamata alatt is tudatosan irányítani, szabályozni hangszeres műveleteit,
- kettősfogás–meneteket kötött formában és külön vonással, détachéval is megoldani,
- egyenletes futamokat megszólaltatni,
- mindenkor kifejező és dinamikailag gazdagon árnyalt hangképzéssel játszani,
- egyéni adottságai szintjén olyan művészi szándékú kifejezésmódra, amely összefüggő egységben tükrözi zenei tudása és képzelőereje fejlettségét, hangszeres felkészültségét, valamint előadókészségének érettségét.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- a különböző hangsorokat 3 oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
- különböző módon vibrálni,
- a jobb és bal kéz játékának összehangolására,
- a legfontosabb zenei alapkarakterek megjelenítésére és a hozzájuk kapcsolódó alapvonások alkalmazására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- képzett hallással,
- biztos memóriával,
- koncentrációképességgel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel

Klasszikus zene, vokális tanszak

Főtárgy: Magánének

A magánének–tanítás legfőbb sajátossága, hogy a technikai, zenei képzés mellett alapfeladata az énekhang (mint hangszer) kiépítése, képzése. Erre csak a mutálás befejezése után kialakult hangképző szervek (felőtt gége, illetve hangszalagok) alkalmasak, így a magánének–tanulást 15–18 éves korban lehet elkezdni (ez nemtől és hangfajtól függően változik).

A magánének tantárgy tanításának a célja, feladata:

- adjon helyes alapot a tanulók hanggi adottságai és zenei képességei optimális kifejlesztéséhez,
- felkészítse a tanulókat a vokális társas muzsikálásra,
- nyújtson segítséget az énekhang és beszédhang karbantartásában.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A magánének tantárgy tanításának szakirányú feladatai:

Ismertesse a tanulókkal

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a különböző éneklési technikák (legato, staccato, portato, leggiero, tenuto) alkalmazását.

Alakítson ki

- helyes légzési módot,
- tiszta intonációs képességet,
- a tanuló saját hangterjedelmében egységes hangszínt,
- árnyalt dinamikai megoldásokat,
- igényt és képességet a rezonáns üregek és a rekesz minél szakszerűbb alkalmazására,
- érthető és szép szövegmondást,
- helyes hangeszeményt.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- beéneklő-, hangképző-, hangterjedelem-növelő gyakorlatokat,
- rezonancia- és rekesz-gyakorlatokat,
- szövegmondó feladatokat,
- koloratúra-, trilla- és díszítő gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a tanuló saját hangjának helyes hangfaji megítélésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról éneklési készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg és énektechnikailag igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas éneklésre.

Tanítsa meg a tanulókat hangképző szervük egészségi állapotának felmérésére, és a szükséges egészségügyi tennivalókra.

Követelmények a program elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult művek zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudjon

- az énekléshez szükséges módon helyesen lélegezni,
- könnyed izomérzet mellett az előadandó mű kívánalmi szerinti hangot adni,
- tisztán intonálni,
- hangfajának hangterjedelmén belül színben egyöntetűen, dinamikailag pedig árnyaltan énekelni,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- bánni rezonáns üregeivel, illetve rekeszével, és azokat maximálisan kihasználni,
- érthető és szép szövegmondással énekelni és beszélni,
- összhangot teremteni a szöveg és a zenei anyag között,
- értelmezni és megvalósítani tempóbeli és dinamikai előírásokat a tanult darabokban,
- zeneműveket az évfolyamának és egyéni képességeinek megfelelően stílushűen, művészi kifejezéssel megszólaltatni.

Legyen képes

- rendszeres gyakorlásra, a saját hangképző szerv feletti ellenőrzésre,
- helyes hangeszmény kialakítására, elsősorban saját hangjának helyes hangfaji megítélésére, ezen belül az eszményi hangzás elérésére.

Rendelkezzék

- megfelelő zenei memóriával, koncentráló- és állóképességgel,
- jó előadói készséggel, művészi fantáziával, a közönséggel való kapcsolatteremtési készséggel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

- koloratúra-gyakorlatok, és díszítő elemek,
- a legato, staccato, portato, leggiero, tenuto éneklés biztonságos alkalmazása,
- a hangterjedelem teljes kiépítése.

Nagyobb anyag igényesebb feldolgozásával magasabb szint elérése.

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- Egy népdal vagy népdalfeldolgozás
- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal,
- Egy romantikus dal.

Klasszikus zene, kamarazene tanszak

Főtárgy: Kamarazene

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene / társasének-tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében – az oktató-nevelő munka egyik legfontosabb tevékenysége.

A kamarazenei attitűd elsajátításához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen olyan személyes (fizikai és érzelmi), hangszeres és vokális kompetenciákkal, melyek nélkül a közösségi zenélés hatékony elsajátítása nem képzelhető el.

A kamarazene tantárgy alá tartozik a 2 fő feletti, tetszőleges összeállítású hangszeres és/vagy vokális szólamokból álló együttes.

A kamarazene főtárgyként az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, de kötelezően választható, vagy választható tantárgyként is tanulható.

A kamarazene tanítás célja feladatai

Adjon lehetőséget a zene aktív művelésére és a kamarazene-irodalom megismerésére.

Képezzen a közösségi együttműködésre érzékeny, önálló zenei elgondolással bíró, alkotó muzsikuskokat.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

fejlesztésével járjon hozzá a tanulók személyiségének, egyéniségének formálásához.

Használja ki az együttműködés közösségformáló erejét, növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

Fejlessze a zenei hallást, az intonációs készséget, alakítsa és tudatosítsa a kamarazenei hallás fontosságát.

Gyakoroltassa rendszeresen a laprólolvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni az eltérő létszámú és hangszerösszeállítású együttesekről. Törekedjen a művek által a kamarairodalomban fellelhető zenei stílusok, műfajok lehető legszélesebb spektrumából választani.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaragyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Fejlesztési feladatok

A kamarazene-oktatásban az évfolyamok fejlesztési követelményei a résztvevők egyéni tudásszintjétől, a hangszeres / vokális szólamok adott tanévre vonatkozó összeállításától függenek ezért minden kamaracsoportra érvényes, éves szintekre lebontott fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

Az alábbiakban a fejlesztési feladatokat a kamarazenélésre jellemző ismeretek és készségek szerint csoportosítva soroljuk fel, avval, hogy a képzés során ezek kialakítása és szintjének fejlesztése a képzés célja.

A társas muzsikálás gyakorlati ismeretei

- Beintés–leintés.
- Közös levegővétel és intés.
- Az „avizó” fogalma, sebességének tempó–meghatározó szerepe.
- Intés felütéssel való kezdésre.
- Lassítás, gyorsítás jelzése az intések sűrítésével, ritkításával, az alapegység megváltoztatásával.
- A kamaragyüttes elhelyezkedésének szempontjai.
- A kottaállványok megfelelő magassága.

A kottaképre vonatkozó ismeretek

- Tájékoztató pontok: zifferek, ütemszámozás, betűjelzések.
- Generál szünet, tacet, több ütemes szünetek jelzése.
- Vi–de jel.
- A másik szólam apró kottával történő megjelenése.
- Játék partitúrából.

A hangolással, intonációval összefüggő ismeretek

- A hangolás módja az adott hangszer sajátosságaiból kiindulva
- A saját hangszer és a kamarapartner hangszerének hangolása. (C–hangolású illetve transzponáló jellege.)
- Transzponálás, a transzpozíció fogalma.
- A saját hangszer és a kamarapartner hangszerének intonációs és egyéb jellemzői.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- A saját hangszer intonációs hibáinak javítási lehetőségei (levegőmennyiség, szájtartás, kéztartás, vonótartás–módosítás, segéd– illetve tisztítófogások).
- A vokális intonációban a temperált hangszerekhez való alkalmazkodás elsajátítása
- A vokális intonáció és az adott előadóterem akusztikai kapcsolata
- Az akusztikus intonáció alapvető tudnivalói.
- A hangológép jelzései.

Ritmikai tudnivalók

- Izo és hetero ritmikus játék szólamon belül és a szólamok között A hemiola értelmezése, játékmódja.
- Ütemmutató nélküli kotta, bonyolult átkötött ritmusok, komplementer ritmusok.

A zenei stílusokra, műfajokra vonatkozó ismeretek

- A játszott művek formája, harmóniai világa
- A játszott művek elhelyezése a zenetörténetben.
- A diszsonancia–konzonancia fogalma, felismerése, megvalósítása.
- Homofon zene.
- Polifon zene.
- Izoritmikus zene.
- Kánon, imitáció, fúga.
- Cantus firmus.
- Consort–muzsika.
- A leggyakoribb reneszánsz, barokk és klasszikus táncművek, táncpárok (pavane–gaillarde, gavotte, saltarello, intrada, rigaudon, sarabande, musette, bourrée, menüett stb.).
- Ellenszólam.
- Basso continuo.
- A kamarazene–irodalom leggyakoribb műfajai: triószonáta, fúvósötös, vonósnégyes, stb.
- A kortárs zene által használt kottagrafikus jelek zenei jelentése

A kamarazenei játékkal összefüggő képességek, készségek fejlesztése

- Lapról olvasás.
- A belső hallás fejlesztése.
- intonációs készség.
- Az improvizációs készség fejlesztése (reneszánsz és barokk művekben, jazz–zenében).
- A figyelem megosztása a saját és a többi szólam, illetve az összhangzás közt.
- Alkalmazkodás a hangképzés, dinamika, karakter, stílus stb. terén.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes

- bonyolultabb átkötött ritmusokat, komplementer ritmusokat gond nélkül eljátszani,
- partitúrából játszani,
- a helyes intonációt crescendo–decrescendo során is megőrizni,
- figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,
- saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,
- figyelemmel kísérni az összhangzást is,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- polifon műben „elúszás” esetén – partitúrából játszva – visszatalálni,
- saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,
- önállóan kialakítani az adott zenemű stílushű előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával,
- az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,
- az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

Ismerje

- az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

Kötelező tantárgy

A klasszikus zene minden tanszakán kötelező tárgy a szolfézs.

Szolfézs kötelező

Szakirányú feladatai

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező.

A 4. évfolyam végén alapvizsga tehető.

A szolfézs tanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézs tanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és látja, amit hall!” (Kodály Zoltán)

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézs tanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum,
- tiszta intonáció,
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
- dallamhallás,
- többszólamúság

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- harmóniaazonosítás
- zenei olvasás – írás,
- zenei szerkezet (forma),
- zenei memória,
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés,
- a megszerzett tudás alkalmazása,
- a hangszerstanulás segítése,
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése,
- a zenei műveltség igényének kialakítása,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra
- a tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség-, jártasság-, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel és
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Követelményei

Követelmények az alapfokú évfolyamok (4. évfolyam) elvégzése után

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig.

Ismerje fel hallás után és kottaképről a szinkópa-, éles- és nyújtott ritmust, valamint az egyszerűbb ritmikai átkötéseket.

Legyen áttekintőképessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2-es ütemekben.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.

Ismerje a

- pentaton hangsorokat.
- tudja a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig,
- ismerje a háromféle moll hangsort.

Ismerje fel a művek hangnemeit – hangszeres darabjaiban is.

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

- tudja azonosítani – hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan is – az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket,
- ismerje fel ezeket kottaképről és hallás után.

Ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint hangközöket; tudja ezeket kottaképről azonosítani.

Ismerje a négyféle alaphelyzetű hármashangzat, a dúr és moll fordítások elvét, valamint a dominánsseptim–hangzat felépítését.

Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani.

Ismerje a funkciós főhangokat 3#, 3b előjegyzésig.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Ismerje a funkciós vonzást.

Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
- két szólamú, igen könnyű műzenei periódust, illetve szólamait hallás után kiegészíteni.

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,
- a klasszikus szonátaformát,
- a rondót.

Rendelkezzék a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a bécsi klasszikus zenében).

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

Szolfézs

Szakirányú feladatai

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkozás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és látja, amit hall!”

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum
- tiszta intonáció
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
- dallamhallás
- többszólamúság
- harmónia azonosítás
- zenei olvasás – írás
- zenei szerkezet (forma)

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- zenei memória
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés
- a megszerzett tudás alkalmazása
- a hangszertanulás segítése
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése
- a zenei műveltség igényének kialakítása
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása.
- A zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.
- A tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló

- olyan készetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség–, jártasság–, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel,
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Követelményei

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

Ismerje fel hallás után is kottaképről a tanult ritmusképleteket, metrumokat.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.

Ismerje a

- pentaton hangsorokat.
- a dúr és moll hangsorokat 5#, 5b előjegyzésig,
- a háromféle moll hangsort,
- a kvintkört.

Ismerje fel a művek hangnemeit hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

Tudja azonosítani a hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan a tanult hangközöket, hármashangzatokat és a domináns szeptim hangzatot, ismerje fel ezeket kottakép és hallás alapján.

Ismerje a funkciós főakkordokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja ezeket kottaképről azonosítani hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Ismerje a funkciós vonzást, a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
- igen könnyű műzenei periódust funkciót jelző basszussal.

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a kis formákat,
- a triós formát,
- a klasszikus szonátaformát,
- a rondót.

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a barokk és a bécsi klasszikus zenében).

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig;
- a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni

- ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

- hangközmenetet, kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni könnyebb dallamot

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta-, rondó- és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat

Ismerje és tudja alkalmazni – az alapfokon tanultakon túl – a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és – képleteket.

Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni (melizma, főhang, váltóhang, átmenőhang– késleltetés stb.)

Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 7#, 7b–előjegyzésig.

Tudja a művek hangnemét megállapítani.

Ismerje

- a kvintkört,
- a hétfokú hangsorokat.

Ismerje

- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat.
- a hármashangzatok és fordításaik valamint a négyeshangzatok felépítését
- a dominánsseptim hangzat fordításait (oldásokkal).

Ismerje fel a funkciókat hallás után,

- a hangnemi kitérést és modulációt – kottakép alapján.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit: alterációk, tercrokonság.

Ismerje

- a tonalitás felbomlásának elvét,
- a bi- és a politonalitást,
- a Reihe-t.

Tudja

- a dodekafónia,
- az arany metszés,
- a cluster fogalmát.

Legyen ismerete a legfontosabb zenei szerkesztésmódokról.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintő képességgel.

Ismerje a zenei korokhoz kapcsolódó legfontosabb zenei formákat és műfajokat.

Ismerje fel a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit.

Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Tudjon hallás után lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
- könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt.
- lapról olvasni a fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

Az általános követelményeken túl

Rendelkezzék a tanuló

- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- kialakult zenei ízléssel és ítélő képességgel.

Tudja a tanuló a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

„B” – tagozat

Rendelkezzék a tanuló az általános követelményeken túl:

- a zenei tanulmányok folytatásához szükséges kiművelt hallással, zenei ismeretekkel és biztos zenei memóriával,
- olyan szintű tudással, mely zenei képességeivel együtt alkalmassá teszi szakirányú továbbtanulásra,
- a zenei tanulmányok folytatásához zenei elkötelezettséggel, megfelelő igényes, elmélyült, aktív tanulási, gyakorlási képességgel.

Legyen képes a tanuló

- a tanult különböző stílusok ritmikai, dallami, harmóniai és formai jelenségeiben tájékozódni,
- a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

Zenei anyag:

Tudjon a tanuló harminc népdalt stílusosan énekelni és elemezni, öt műdalt – különböző zenetörténeti stíluskorszakokból – saját zongorakíséretével előadni. A zenei anyag megszólaltatása, előadása legyen muzikális, igényes és stílusos.

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból két-két jelentős művet, tudja azokat formailag és harmóniailag elemezni; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.

Tudjon éneklőtársakkal többszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.

Tudjon zongora-ének előadásban C-kulcsos műveket megszólaltatni.

Tudjon biztosan tájékozódni az alap- és középfokon megismert ütemfajtákban.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.

Ismerje az ötfokú, a hétfokú hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.

Tudja a hármás– és négyeshangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés neveikkel.

Tudjon lejegyezni

- barokk kétszólamú idézetet,
- bécsi klasszikus zenei szemelvényt,
- könnyű XX. századi dallamot.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintőképességgel.

Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb zenei kifejezéseit.

Kötelezően választható, választható tantárgyak

A klasszikus zene minden tanszakán az alábbi tantárgyak választhatóak.

Zenetörténet–zeneirodalom

Szakirányú feladatai

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a célja, hogy a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további önművelésre, valamint a zene aktív művelésére, és sajátos eszközeivel, minél szélesebb körű zenei műveltséget biztosítson.

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, az eddig megszerzett készségekre építve,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére, ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny– és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Követelményei

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a feldolgozott zenetörténet stíluskorszakok időrendjében.

Ismerjék fel az adott zenei korszak jellemző zenei példáit, a feldolgozott művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stíláriis jelenségeiben.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a zenetörténet stíluskorszakainak kronologikus időrendjében.

Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stíláriis jelenségeiben.

Zeneelmélet

Szakirányú feladatai

- fejlessze a zenei összefüggésekben való eligazodó-, elvonatkoztató- és rendszerezőképeséget,
- a tanuló szerezzon jártasságot a funkciós zene összetevőinek ismeretében (harmónia, dallam, ritmika, forma stb.),
- ismertesse meg a tanulót – zenei és általános tanulmányait, érdeklődését is figyelembe véve – az európai zenetörténet más korszakaival is,
- alakítsa ki azt a látásmódot, mellyel a zenei összefüggéseket – egy-egy tanulmányi időszaknak megfelelően – a tanuló önállóan is meg tudja közelíteni,
- ösztönözze a tanulót, hogy az elsajátított ismeretek alapján, tanulmányaiból kiinduló zenei gondolatokat fogalmazzon meg (reproduktívól produktív tevékenység),
- segítse a tanulót a hangszeres tanulmányaiban felmerülő problémák megoldásában (dallamvezetés, forma, harmónia, hangnem stb.).

Követelményei

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- a bécsi klasszikus funkciós zene harmónia- és formavilágának alapvető jelenségeit,
- fel hallás után a tanult zenei formákat,
- fel hallás után és nevezze meg a tanult harmóniai fordulatókat.

A tanuló legyen képes

- az általa tanult hangszeres darabokban a tanult zenei formákat felismerni, az elméleti ismereteket az előadásban tudatosan alkalmazni,
- a tanult zenei formákat részletesen elemezni kottából,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- egyszerűbb zenei anyagban ének–zongora együtt–játékra,
- diktálás után a tanult harmóniai fordulatokat zongorázni.

A tanuló tudja

- diktálás után a feldolgozott harmóniai fordulatokat fokszámokkal, számozott basszussal vagy négyszólamúságban lejegyezni (szűk fekvésben),
- egyszeri hallás után a tipikus zenei formákat vázlatosan, illetve többszöri hallás után részletesen elemezni,
- az összetett autentikus kadenciát emlékezetből, illetve példákat játszani, diktálás után zongorázni (4#, 4b előjegyzésig).

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- a bécsi klasszikus funkciós zene harmónia– és formavilágának alapvető jelenségeit,
- fel hallás után a tanult zenei formákat,
- fel hallás után és nevezze meg a tanult harmóniai fordulatokat.

A tanuló legyen képes

- az általa tanult hangszeres darabokban a tanult zenei formákat felismerni, az elméleti ismereteket az előadásban tudatosan alkalmazni,
- a tanult zenei formákat részletesen elemezni kottából,
- egyszerűbb zenei anyagban ének–zongora együtt–játékra,
- diktálás után a tanult harmóniai fordulatokat zongorázni.

A tanuló tudja

- diktálás után a feldolgozott harmóniai fordulatokat fokszámokkal, számozott basszussal vagy négyszólamúságban lejegyezni (szűk fekvésben),
- egyszeri hallás után a tipikus zenei formákat vázlatosan, illetve többszöri hallás után részletesen elemezni,
- az összetett autentikus kadenciát (4 #, 4 b előjegyzésig) emlékezetből, illetve példákat játszani, diktálás után zongorázni (4 #, 4 b előjegyzésig).

A tanuló ismerje meg

- a reneszánsz modális harmóniai fordulatokat (motették alapján),
- a barokk polifon szerkesztésmódokat (Bach–invenciók és –fűgák alapján),
- a diatonikus összhangzattant, s egy–egy jellegzetes alterációt a stíluskörön belül,
- a romantikus kis formákat, elsősorban dalokon és zongoradarabokon keresztül,
- a XX. század alapvető zenei irányzatait.

A tanuló legyen képes

- a különböző tanult stílusok harmóniai és formatani jelenségeiben tájékozódni,
- kottából a tanult harmóniákat, zenei formákat részletesen elemezni,
- a tanult harmóniai fordulatokat diktálás után, illetve fejből mintapéldákat zongorázni.

A tanuló tudja

- alkalmazni a zeneelmélet tárgyban szerzett (formai, harmóniai, dallami) ismereteit az új, vagy a tanult hangszeres darabok elemzése során.

Kamarazene

Szakirányú feladatai

Adjon lehetőséget a zene aktív művelésére és a kamarazene–irodalom megismerésére.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Képezzen a közösségi együttműködésre érzékeny, önálló zenei elgondolással bíró, alkotó muzsikuskokat.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanulók személyiségének, egyéniségének formálásához.

Használja ki az együttműködés közösségformáló erejét, növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

Fejlessze a zenei hallást, az intonációs készséget, alakítsa és tudatosítsa a kamarazenei hallás fontosságát.

Gyakoroltassa rendszeresen a laprólolvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni az eltérő létszámú és hangszerösszeállítású együttesekről. Törekedjen a művek által a kamarairodalomban fellelhető zenei stílusok, műfajok lehető legszélesebb spektrumából választani.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Követelmény

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes

- megadott hangra önállóan hangolni,
- hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,
- be-, illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni (felütésre is), és befejezni,
- be- és leinteni,
- az avizó, a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,
- biztosan tempót tartani,
- játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,
- lassítani–gyorsítani a partner jelzése alapján,
- tempóváltozásokat ő maga is jelezni,
- intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,
- homofon műben tájékozódni, hiba esetén visszatalálni.

A tanuló legyen tisztában

- saját hangszere intonációs jellemzőivel,
- a különböző ütemfajták ütemsúlyaival,
- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes

- bonyolultabb átkötött ritmusokat, komplementer ritmusokat gond nélkül eljátszani,
- partitúrából játszani,
- a helyes intonációt crescendo–decrescendo során is megőrizni,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,
- saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,
- figyelemmel kíséreni az összhangzást is,
- polifon műben „elűszás” esetén – partitúrából játszva – visszatárlalni,
- saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,
- önállóan kialakítani az adott zenemű stílushű előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával,
- az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,
- az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

Ismerje

az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

Kórus

Szakirányú feladatai

Ösztönözze a tanulót a kórusirodalom, illetve a zeneirodalom megismerésére.

Fejlessze a tanulók

- hallását,
- ritmusérzékét,
- tempó- és dinamikai érzékenységét,
- hangszínek iránti igényét,
- kottaolvasási készségét,
- zenei memóriáját,
- zenei ízlését,
- stílusérzékét,
- formaérzékét,
- hangképző- és intonációs gyakorlatok segítségével a harmonikus hallását.

Ismertesse meg a kórustagokat

- az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel a csoportos hangképzés által,
- a kórusműveken keresztül a zeneirodalom különböző stíluskorszakaival.

Tudatosítsa a tanulóknál az alkalmazkodóképesség fontosságát zenei és emberi szempontból is.

A zeneiskolai kórus tantervben az egyedi személyi, korosztályi összetétel és a különböző tudásszintek miatt nem lehet egységes, évfolyamokra lebontott követelményeket meghatározni.

Követelményei

Követelmények a program elvégzése után

A kórus legyen képes önálló, élményt adó szereplésre.

Tudjon

- fegyelmezetten viselkedni úgy a próbákon, mint a hangversenyeken,
- „vezénylésre” énekelni.

A tanuló ismerkedjék meg a kórusirodalom számos remekművével.

Tudjon jól tájékozódni a különböző stíluskorszakokban.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Tudja

- helyes légzéstechnikával,
- tiszta intonációval,
- pontos ritmusban,
- érthető szövegmondással,
- helyes tempó- és dinamikai választással,
- művészileg kidolgozottan – stílushű formálással, szuggesztivitással – elénekelni szólamát.

Rendelkezzék

- jó kottaolvasási készséggel,
- zenei memóriával.

Hallgassa a többi szólamot és hangszínével alkalmazkodják hozzá, ezáltal segítve az egységes kórushangzás megteremtését.

Képző- és iparművészet 2026/27-es tanévig kifutó tanterv alapján

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.

Ismertesse meg a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására, és készítse fel a tanult művészi kifejezőeszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
- a vizuális információk, közlemények megértésére,
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
- tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
- a kifejezési eljárások használatára,
- élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
- tervezésre, konstruálásra,
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
- eszközhasználatra, anyagalakításra,
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására,
- tárgykészítésre, környezetformálásra,
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
- a rendeltetés - a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére,
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására,
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére,
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé

- a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban

- az esztétikum iránti igényt,
 - az esztétikai élményképességet,
 - az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.
- Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Az alapfokú művészetoktatás 12 évfolyamára a program a következő cél- és feladatrendszert határozza meg:

- a látás és a látványértelmező képesség fejlesztése,
- a látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a megjelenítő és a kompozíciós képesség fejlesztése,
- a vizuális gondolkodás képességeinek fejlesztése
 - = az elemzés,
 - = az elvont gondolkodás,
 - = a képi gondolkodás,
 - = a képzettársítás és a szintetizálás (sűrítés),
- jártasság a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben,
- jártasság kialakítása az anatómiai ismeretekben,
- a plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátítása,
- az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet (intermédia) megismerése, alkalmazása,
- a művészettörténet nagy korszakainak ismerete,
- a vizuális kifejezőképesség fejlesztése.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában.

A tanuló legyen képes

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- a művészettörténet nagy korszakait ismertetni.

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ MŰHELYGYAKORLAT GRAFIKA TANSZAK

A grafikai műhelygyakorlat tanítási célja az egyedi és sokszorosított grafikai eljárások megismerése.

A grafika két fő területének: a képgrafikus és az alkalmazott grafikai tevékenységnek megismertetése.

A grafikai műhelygyakorlat célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló

- ismerkedjen meg a grafikai tevékenységhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókkal,
- sajátítsa el a grafikai munkához szükséges technikai eszközök használatát,
- ismerkedjen meg a grafika lehetőségeivel és korlátaival (sokszorosítható grafikák, illusztráció, reklámgrafika stb.),
- tudja kiválasztani és alkalmazni az egyéniségének megfelelő grafikai technikát,
- ismerje a szaknyelvet,
- legyen tájékozott a grafika művészettörténetében,
- tevékenységének végzésében váljon önállóvá,
- legyen nyitott az új médiumok megismerésére (számítógép),
- felkészültsége legyen alkalmas arra, hogy tanulmányait szakirányban tovább folytathassa.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanulót ismertesse meg

- a grafikai tevékenységhez szükséges technikai anyagok, eszközök, szerszámok működésével, kezelésével,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a grafikai művészet egy-egy kiemelkedő képviselőjével,
- a segédanyagok tulajdonságaival, használatával,
- a szabványokkal, a méretekkel, az installálási törvényekkel,
- a szakma rövid történetével,
- a képzőművészeti, gyakorlatban, a feladatokban felhasználható vizuális elemekkel (pont, vonal, szín stb.),
- a képépítés törvényszerűségeivel,
- a színelmélet alapjaival.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a tanulóban

- fejlessze ki a feladatok elvégzéséhez szükséges önálló, kreatív, alkotói módszert,
- alakuljon ki véleménynyilvánítási igény és képesség,
- alakuljon ki a készített mű esztétikus megjelenítésének képessége.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a képépítés alapvető szabályait,
- a tanult grafikai technikákat, ezek továbbfejlesztési lehetőségeit és korlátait,
- az egyedi és sokszorosított grafika - különösen a megismert magasnyomási eljárások - sokszínű technikai lehetőségeit,
- a grafika történeti és technikai sajátosságait,
- a nyomtatásra és dűckészítésre alkalmas papírfajtákat, a linó és fém anyagokat.

A tanuló legyen képes

- az eddig megismert grafikai technikák alkalmazására,
- vázlatkészítésre, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, átírásra, dúcra dolgozásra,
- az egyedi és sokszorosított grafika - különösen a megismert magasnyomási eljárások - sokszínű technikai lehetőségeinek alkalmazására,
- esztétikus képi megjelenítésre.

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ MŰHELYGYAKORLAT FESTÉSZET TANSZAK

A festészet műhelymunka célja, hogy a tanuló ismerje meg

- azokat az anyagokat és eljárásokat, amelyek a festői munka legfontosabb elemei,
- a szintan egyes alapvető problémáit és azok alkalmazását a festészetben,
- a festészeti technikákat, kifejezési nyelvi eszközeit,
- a szín és fény alapvető összefüggéseit,
- a sík és a szín, a tér és a szín látványban és alkotásban jelentkező összefüggéseit,
- a legkorszerűbb festészeti eljárások alapjait,
- a festészet határát kitérítő képzőművészeti eljárásokat.

A festészet műhelymunka feladata, hogy a tanuló

- sajátítsa el a festészeti technikákat, eljárásokat,
- szerezzen ismeretet a festészet mint a képzőművészet egy műfaja jelentőségéről és történetéről.

A tanuló legyen képes festészeti ismeretek elsajátításával az adott műfaj sokféleségében eligazodni, önálló alkotásokat készíteni.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a hagyományos festészeti technikákat,
- a technikák alkalmazásának módjait,
- a festészet történetének nagy korszakait,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- a festészeti technikák határeseit (pl. montázs, kollázs, manipulált fotó, festett síkplasztikák),

- a fotó, film, videó, számítógép színalkotó és -visszaadó szerepét.

A tanuló legyen képes

- a megismert festészeti technikákkal műveket készíteni,

- figurákat, tájakat, tárgyakat ábrázolni,

- vázlatokat készíteni, és azok után festményeket alkotni,

- síkban és térben, beállítás után és szabadon festményeket készíteni,

- a festészet határeseit jelentő műveket (montázs, kollázs, fotómanipuláció, computergrafika) alkotni,

- véleményt alkotni a festészet történetének jelentős műveiről.

Képzőművészeti tanszak 2011-től bevezetésre került felmenő rendszerű tanterve alapján

Vizuális alapozó gyakorlatok

Szakirányú feladat

Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

A vizuális alapozó gyakorlatok célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

Előképző évfolyamok

1-2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése.

- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.

- A hagyományok élményszerű megismertetése.

- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:

- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.

- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése.

- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása.

- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

Feladatcsoportok

Érzékszervi tapasztalások

- Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságaik észrevétele

- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése
- A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése

Vonal, forma

- A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben
- A forma gazdasága
- Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok

Felületek

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával
- Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Méreték és arányok

A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)

- Játékos arányváltó feladatok

A színek világa

- A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása
- Színkeverési játékok

Téri élmények

- A sík és a tér megtapasztalása
- Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek
- Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése

Idő élmények

- Az idő múlásának és a változás megtapasztalása
- Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése
- Egyszerű animációs játékok

Mese és valóság

- A mesebeli világok, lények, történések síkban és plasztikában
- Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Tárgykészítés

- Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textílfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák)
- Hagyománytárgyak készítése

Grafika és festészet alapjai

Szakirányú feladata

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különböző módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

Vizuális alkotó gyakorlatok

Szakirányú feladat

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka-környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Követelményei

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát,
- a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, térművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgyalakító technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végigvitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- szintani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz- és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

Grafika és festészet műhelygyakorlat- grafika és festészet tanszak

Szakirányú feladata

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

Követelményei

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi– és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre,
- esztétikus képi megjelenítésre,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- a munkavédelmi szabályok betartására.

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

Az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti tanszakai számára tankönyv nem készült. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, tankönyvvé nem nyilvánított szakkönyvek kiválasztásának elvei csak általánosságban határozhatók meg.

Feleljen meg az alapfokú művészetoktatás célrendszerének és követelményeinek. Segítse a tanulást, motiváljon. Szerkezete legyen világos egyszerű. Szövege az életkornak megfelelő megfogalmazású. Adjon mintát önálló feladatmegoldásokra. Legyen több évig használható, könnyel kezelhető. Beszerezhető, megszerezhető, hozzáférhető legyen.

4. § (2). A szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatni kell azokról a tankönyvekről, tanulási segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatni kell őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban a szabad pedagógusválasztás alapvetően érvényesül.

Az intézményünkbe jelentkező tanulók jelentkezési lapjukat közvetlenül a választott pedagógushoz adják le. A maximális létszám elérést követően csak akkor választhatja a tanuló a pedagógust, ha megfelelő jelentkező van újabb csoport indítására.

A főtárgyon kívül a tanulók kötelezően választható és választható tantárgyakat is tanulhatnak a tantárgyválasztás szabályai szerint.

A tantárgyválasztás módosításának eljárásrendje

Az iskola igazgatója

- a nevelőtestület javaslatát figyelembe véve minden év **március 10-ig** elkészíti a tantárgyválasztási tájékoztatót;
- **a** kikért véleményeket ismerteti a nevelőtestülettel, kikéri véleményét, majd véglegesíti a tantárgyválasztási tájékoztatót;
- **minden év április 15-ig** a hirdetőtablán közzéteszi a következő tanévre szóló véglegesített tantárgyválasztási tájékoztatót és jelentkezési űrlapot, amely tartalmazza a választható tantárgyak megnevezését évfolyamonként és előreláthatóan az oktató pedagógus nevét.

A tanulók

- az osztályfőnöktől/iskolaitkártól kérhetnek jelentkezési űrlapot
- a tanuló május 20-ig adhatja le a tantárgy és a felkészülési szint, valamint a tanár megválasztásával kapcsolatos döntését a jelentkezési űrlapon;

A tantárgyválasztás módosításáról

- ha a tanuló választását módosítani szeretné, augusztus 20-ig írásbeli kérelemmel fordulhat az iskola igazgatójához;

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportbontások, tanórán kívüli foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontásban megvalósított órakeret iskolánkban nem indokolt, és nem biztosított.

Tanórán kívüli foglalkozásokat a pedagógusok hirdetik meg. A pedagógusok a tanórán kívüli foglalkozásokat önként vállalt feladatként, vagy pályázat keretei közötti finanszírozás szerint valósítják meg.

Összevont osztályok szervezése intézményünkben az osztályszervezés szabályainak megfelelően történik. Az összevont osztályok elméleti tantárgyainak évfolyamokra történő felosztását a helyi tanterv szabályozza.

Tanórán kívüli tevékenységek

Kirándulás, közösségi rendezvények

A közösség összekovácsolását szolgáló programok, rendezvények célja a közös kötetlen együttlét, a kikapcsolódás, egymás megismerése, a közös élmények biztosítása. **Amennyiben költséggel jár a program, akkor a költségek megfizetésével szervezhető tevékenység.**

Nyári táborozás: az iskola vagy a Bethlen Gábor Oktatási Alapítvány támogatja a nyári szakmai táborok szervezését, amelynek célja egy-egy témában való elmélyülés, a következő tanév feladatainak előkészítése.

A szakmai feladatokon túl a kötetlen együttlét, a tábori élet adta programok összekovácsoló ereje igen fontos a közösségi nevelés szempontjából. **A táborok megvalósításához a fenntartó nyújthat támogatást. Alapvetően azonban a költségek megfizetésével szervezhető program.**

Fellépések

Az iskola saját rendezvényein szervezett bemutatókon fellépéseken a megjelenés kötelező. A tanév rendje szerinti bemutatókon túl, egyéb felkérések alapján is szervezhető fellépés, bemutató. Erről a szülőket tájékoztatni kell. A tanulókat ebben az esetben költség nem terheli.

Amennyiben a művészeti csoport fellépéséért az iskola bevételre tesz szert, a bevételt az adott csoport működésére, közösségi, vagy szakmai rendezvényeinek, céljainak megvalósítására kell fordítani.

Részvétel versenyeken, szakmai programokon

A tanulók számára ingyenes az országos tanulmányi versenyeken való részvétel. Egyéb versenyek, szakmai programok esetében a részvétel köthető költségtérítés megfizetéséhez. A költségtérítés mértékét a szülőkkel egyeztetve kell kialakítani

A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola a nehéz anyagi körülmények között élő gyerekeket speciális támogatásokkal segíti. Kereseti igazolás és kérelem alapján a térítési díj csökkentésére, vagy elengedésére, szükség esetén taneszközök biztosítására az éves költségvetés szerint nyílik lehetőség. A nagycsaládosok illetve több tanszakra járó tanulók is részesülhetnek ilyen kedvezményben

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formája

Beszámolók, számonkérések

Az ismeretek számonkérésének követelményeit az adott évfolyamra az általános fejlesztési követelmények elvárásai határozzák meg.

Az iskolai beszámoltatás formái:

- szóbeli, szinte minden órán van erre lehetőség,
- írásbeli, erre órákon, félévi év végi vizsgákon van lehetőség zenei tanszakon a kötelező tárgyakból,
- tárgyi produktum elkészítése képzőművészeti ágon,
- a növendékek félévkor és évvégén egy alkalommal, nyilvános hangversenyen vesznek részt,
- félévkor és évvégén vizsgabizottság előtt adnak elő meghatározott zenei műveket.

A vizsga anyaga

A félévi és az év végi beszámoló anyaga — a tanuló képességeit, készségeit szem előtt tartva — mindig az adott évfolyam minimális követelményének megfelelő, lehetőség szerint azt meghaladó szintű legyen.

A növendékek teljesítményeinek értékelése, azok formái:

A tanulók tanulmányi munkájának értékelésekor a tanult tantárgyakkal összefüggő teljesítménye minden lényeges megnyilatkozását figyelembe vesszük. Tanszaktól függően hol az elméleti tudás, hol a gyakorlati tevékenység értékelése a hangsúlyosabb.

Az osztályzás a tantervi követelmények alapján a növendékek elméleti és gyakorlati eredményeinek egybevetése alapján történik.

Osztályzatot kap a növendék havonta, valamint félévkor és év végén, 1-5 fokozatú skálán.

Az érdemjegyet havonta és félévkor a főtárgytanár és a kötelező tárgyat oktató nevelő állapítja meg.

Az év végi beszámolót (vizsgát) a növendékek vizsgabizottság előtt teszik (zenei tanszakok), ahol a főtárgytanár javaslata alapján a bizottság állapítja meg az érdemjegyet. Az adott érdemjegy alapja az egész évi munka és a beszámolón mutatott teljesítmény.

Az előképzők (zenei, képző- és iparművészet) tanszakjain a növendékek csak szöveges értékelést kapnak.

A 2026/27-es tanévig érvényes kifutó tanterv szerint

Tartalmuk:

- **kiválóan megfelelt,**
- **jól megfelelt, megfelelt,**
- **nem felelt meg.**

A 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszer tanterve szerint

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Tartalmuk:

- **kiválóan teljesített,**
- **jól teljesített,**
- **megfelelően teljesített**
- **felzárkóztatásra szorul**

Az osztályzatokat félévkor az ellenőrzőbe (zenei tanszakok) vagy tájékoztató lapra (egyéb tanszakok), év végén az anyakönyvbe (törzslapba) és a bizonyítványba kell bejegyezni.

Az érdemjegyről a tanuló szülőjét - felnőtt tanulók kivételével - tájékoztatni kell.

Ha a növendék valamely kötelező tantárgy tanulása alól mentesítést kapott, a mentesítés tényét félévkor az ellenőrzőbe, tájékoztatóra, év végén az anyakönyvbe, és a bizonyítványba, az osztályzat rovatra „mt” rövidítéssel kell jelezni.

A tanulók magatartását az alapfokú művészetoktatásban nem értékeljük.

A növendékek szorgalmának értékelése, azok formái

Valamennyi tanszakon és kötelező tárgyak esetén a szorgalmat folyamatosan havonként, félévkor, év végén értékelni kell.

A növendékek szorgalmának minősítése:

Példás (5): Akinek tanulmányi munkájára az igényesség jellemző. Érdeklődő, céltudatos, kitartó. Munkavégzése rendszeres, pontos, megbízható.

Jó (4): Tanulmányi munkájában törekvő, munkavégzése nem mindig pontos, ösztönzéssel megfelelő a felkészültsége. Érdeklődése nem mindig rendszeres.

Változó (3): Tanulmányi munkája ingadozó, munkavégzése rendszertelen, hullámzó, önállótlan. Ritkán érdeklődő, felkészültsége felületes.

Hanyag (2): Munkavégzésében megbízhatatlan, pontatlan, gondatlan. Nem érdeklődő, felkészültsége folyamatosan felületes.

A szorgalom minősítését félévkor szám és megfelelő szó (fentiek közül) megjelöléssel az ellenőrzőbe, tájékoztató lapra, tanév végén pedig a naplóba, az anyakönyvbe, valamint a bizonyítvány megfelelő rovatába kell bejegyezni.

Felsőbb évfolyamba bocsátható az a tanuló, aki megfelel évfolyama minimális követelményeinek, valamint a főtárgyból és a kötelező tárgy(ak)ból eredményes vizsgát tett.

Növendékek munkájának értékelése

5 (jeles): Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érte, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. A technikai és mechanizmusbeli követelményeket biztosan oldja meg és azokat kiválóan alkalmazza.

Szóbeli feleletei és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

4 (jó): A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés, jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. A tananyag alapvető részeit tökéletesen tudja, ismereteit a feladatok megoldásában is különösebb nehézségek nélkül alkalmazza.

3 (közepes): Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget. A tanterv alapvető anyagát jól elsajátította, az alapvető mechanizmusbeli nehézségeket leküzdötte, a lényegesebb kérdések megoldásában némi nehézségek mellett elfogadható eredménnyel azokat alkalmazza. Munkáiban kisebb bizonytalanságot mutat, amelyet a tanár segítségével le tud küzdeni.

2 (elégéses): Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Mechanizmusbeli hibái is hátráltatják a tantervi anyag biztos alkalmazását még a tanár segítségével is. Folyamatosan ellenőrzésre szorul.

1 (elégtelen): Ha a tantervi követelményeknek nevelői útmutatással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja (alsóbb évfolyamokon felzárkóztatásra szorul).

A tanuló jutalmazásának elvei

Kiemelkedő tevékenységért az iskolánk tanulói és csoportjai jutalmazásokban részesülhetnek. A végzett kiemelkedő munka általában tanévenként kerül jutalmazásra.

A felsorolt dicséret, jutalmak adására az iskola bármely pedagógusa javaslatot tehet. A jutalmak odaítéléséről az erre jogosult nevelő (szaktanár, igazgató) dönt. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni, illetve a napló megjegyzés rovatába be kell jegyezni.

Egyéni jutalmazások

A jutalmazások formái:

- **szaktanári dicséret:** odaítélését a szaktanár határozza meg. Adható az adott tantárgyban elért versenyeredményekért, folyamatos kiemelkedő tanulmányi munkáért;
- **igazgatói dicséret:** tanulmányi területen megyei I. helyezetteknek, országos versenyen elért jó helyezetteknek, valamint minden más esetben, amikor a tanuló kiemelkedő teljesítményt nyújt. Megyei versenyen az igazgatói dicséret szempontjából azt a versenyt értjük, amelyen a megyéből legalább 10 iskolából vesznek részt versenyzők. Országos versenyen az igazgatói dicséret szempontjából azt értjük, ahová korábbi versenyen (városi, megyei, területi) való jó szereplése alapján hívták meg a tanulót.
- **nevelőtestületi dicséret:** a tantestület szavazata alapján, tanév végén adható.

A jutalmak formái: könyvjutalom, tárgyjutalom, oklevél.

Az osztályfőnök javaslata alapján a tantestület dönt a fenti jutalmak odaítéléséről az alábbi érdekekért:

- versenyeken, pályázatokon való eredményes részvétel,
- a művészeti oktatásban nyújtott kiemelkedő teljesítmény

Az ellenőrzés és értékelés módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái,

Az értékelés típusai

Helyzetfeltáró értékelés módszere: szintfelmérés, képességmérés, önkontrollós határvizsgálat, kontrollcsoportos vizsgálat.

Formatív értékelés módszere:

A tanulásba és a tanórai tervezésbe az értékelés konzisztensen kapcsolódik be. Ebben az esetben a tanuló nem azért tanul, hogy jó jegyet kapjon, hanem maga a pedagógiai értékelés van a tanulásért, amely folyamatos és kölcsönös együttműködésen alapul. A tanári értékelés mellett jelentős szerepet játszik az ön- és a társ értékelése is.

A tanár határozza meg a tanulói teljesítmény kívánatos szintjét, a konkrét célokat, gyűjti az információkat a tanulói teljesítmény alakulásáról. Az értékelési eszközök, eljárások, illetve a tanítási, tanulási technikák is flexibilisek, módosíthatók, alkalmazkodnak a tanulási szükségletek változásaihoz, így interaktívabb kapcsolat jön létre a tanuló és a tanár között.

A formatív értékelési rendszerünk gyakorlat orientált, nem törekszünk az adminisztrációs terhek növelésére. Intézményünkben a leghatékonyabb módszernek a **fejlesztő értékelést** tartjuk. Célja, hogy megállapítsa a tanuló fejlődését és tanulási szükségleteit és ehhez igazítsa a tanítást, és magát a tanulási folyamatot segíti.

Fejlesztő értékelés:

A legfontosabb cél a **tanulási képességek fejlesztése**. Ha a tanulók megismerik saját tanulásuk jellegzetességeit, képesek beszélni a tanulásról és vannak eszközeik a tanulási célok elérésére, akkor könnyebben alkalmazzák őket mindennapi problémamegoldó helyzetekben is. A tanuló fejlődését, egyéni haladását értékeli; a kudarcait, illetve az elért sikereket jelzi vissza. Az értékelés lényege valóban maga a fejlesztés, hiszen a diákok önfejlesztésére, énképére, önértékelésére is hat. Előtérbe kerülnek az érzelmi és akarati tényezők, a tanulói és tanári motivációk, az egyéni igények és szükségletek. Az érdeklődésnek és az attitűdnek megfelelően biztosítjuk minden tanuló számára a lehető legjobb eredmény elérését.

A tanárok mintákat, modelleket nyújtanak a tanuláshoz, megtanítják az önértékelési módszereket, segítenek elemezni, hogy az addig alkalmazott tanulási stratégia mennyire volt eredményes az egyes tanulók esetében, hogy kialakítsák saját tanulási stratégiájukat.

Feladataink:

- Olyan osztálytermi légkör kialakítása, amelyben a diákok biztonságban érzik magukat.
- A tanulási célok meghatározása és az egyéni tanulói fejlődés lépéseinek követése.
- A tanítási módszerek sokfélesége annak érdekében, hogy a különböző tanulási igényű tanulók szükségleteinek megfeleljenek.
- A tanulók haladásának, teljesítményének változatos értékelése.
- A tanulói teljesítményre, haladásra adott gyakori visszajelzés és a tanítás módjának folyamatos alakítása a tanuló fejlődési szükségleteihez igazodva.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- A tanulók aktív részvétele a tanulási folyamatban

A szülőkkal való együttműködés segítheti az egyéni szükségletek kölcsönös felismerését: a tanár és a szülő számára is megkönnyíti, hogy hatékony segítséget nyújtsanak a tanulónak.

Szummatív értékelés

Az összegző, minősítő (**szummatív**) értékelést összetettebb, önállóbb tanulási folyamat végén alkalmazzunk. Egy lezárt időszakra vonatkozóan a megszerzett tudásnak a tanulási folyamat eredményességének vizsgálatára szolgál. Alkalmas a minősítésre, vagy a szelekcióra, meghatározhatja a továbbhaladás lehetőségét.

A szummatív értékelés akkor látja el funkcióját, ha minden mérés:

- korrekt: érvényes, megbízható, objektív,
- megfelelő érzékenységű a tanulók közötti különbségek feltárására,
- igazságos.

Művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei

Művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei a 2026/27-es tanévig érvényes kifutó tanterv szerint

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbíráható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Hangszer, illetve magánének („A” tagozat) főtanszacos tanulók szolfézs vagy zenetörténet - zeneirodalom vagy zeneelmélet vizsgatantárgyak közül választhatnak.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga és záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

4. Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

Szolfézs tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető.

5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA RÉSZEI

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos valamint az elmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, magánének főtanszak („A” tagozat):

- Szolfézs vagy
- Zenetörténet-zeneirodalom vagy
- Zeneelmélet

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtanszak:

- Szolfézs

- Zeneelmélet

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer és magánének főtanszak („A” tagozat):

- Szolfézs vagy

- Zenetörténet-zeneirodalom vagy

- Zeneelmélet

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs

- Zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtanszak:

- Szolfézs

- Zeneelmélet

A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 10-20 perc.

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer és magánének főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Főtárgy

A gyakorlati vizsga időtartama 15-25 perc.

Hangszer, elmélet és magánének tanszak („B” tagozat):

- zongora (az adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően)

A gyakorlati vizsga időtartama 10-15 perc.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA RÉSZEI

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán a kötelezően választható elméleti tantárgyakból a hangszer és magánének „A” tagozatos főtanszakos tanulók szóbeli vizsgát tesznek. A „B” tagozatos és elmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, kamarazene főtanszak („B” tagozat):

- Szolfézs

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs

- Zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtanszak:

- Szolfézs

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Zeneelmélet

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, kamarazene főtanszak („A” tagozat):

- Szolfézs vagy
- Zenetörténet-zeneirodalom vagy
- Zeneelmélet

Hangszer, kamarazene főtanszak („B” tagozat):

- Szolfézs

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat)

- Szolfézs

Zenetörténet - zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs
- Zenetörténet - zeneirodalom

Zeneelmélet főtanszak:

- Szolfézs
- Zeneelmélet

A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 15-25 perc.

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Főtárgy
- Zongora (az adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően)

Szolfézs, zeneirodalom-zenetörténet és zeneelmélet főtanszak:

- Zongora
- elmélet: minimum 1x45 perc

A gyakorlati vizsga időtartama főtárgyból 20-30 perc, zongora kötelező tantárgyból 10-20 perc.

Kamarazene főtanszak:

- Kötelező hangszer (az alapfokú évfolyamokon főtárgyként tanult hangszer)

A gyakorlati vizsga időtartama 10-15 perc.

AZ ÍRÁSBELI VIZSGA TARTALMA-ALAPVIZSGA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanszakok

A vizsgán az iskola választhat a) és b) feladat közül.

Diktálás, elemzés

a) feladat

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Egy magyar népdal lejegyzése és elemzése

A népdal négy soros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus (2/4 vagy 4/4) lehet, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának lejegyzése és elemzése

Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es lüktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: a funkciók bejelölése, formai felépítés, a zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.). Az idézet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

b) feladat

- Egy magyar népdal első két sorának lejegyzése és kiegészítése

A népdal négy soros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus (2/4 vagy 4/4) legyen, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. A befejezéshez meg kell adni a szöveget. A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet előtagjának lejegyzése és befejezése két szólamban, vagy felső szólamának lejegyzése

Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es lüktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán tizenkétszer hangozhat el.

Szolfézs főtanszak

- Egy magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése

A népdal négy soros, 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus, szinkópát, nyújtott és éles ritmust, valamint színező hangokat tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.

- Periódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal

Metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 lehet. Ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig. Lehet benne szinkópa, éles és nyújtott ritmus, triola, valamint átkötések. Az idézetben előfordulhatnak nehezebb hangközlépések, alterált hangok, és hangnemi kitérés, esetleg moduláció is. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

„B” tagozat

Hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanszakok

- Hangközmenet lejegyzése

10 hangközből álló hangközmenet lejegyzése tonális keretben (oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközök, bővített kvart és szűkített kvint). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, és a kezdő hangközt, elnevezéssel együtt. A hangközlánc zongorán hatszor hangozhat el.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- *Hangzatléjegyzés*

10 akkordból álló akkordsor lejegyzése tonális keretben, vagy 10 akkord felismerése és lejegyzése adott hangra, oldással együtt (valamennyi hármashangzat és fordításaik, valamint domináns szeptim). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő harmóniát, elnevezéssel együtt, illetve adott hangra felépítésnél az adott hango(ka)t. A harmóniasor zongorán hatszor hangozhat el.

- *Egy négysoros, közepesen nehéz magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése*

Előre meg kell adni a violinkulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.

- *Egy négysoros, közepesen nehéz magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése*

Előre meg kell adni a violinkulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.

- *Periódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkcióssal*

Metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 legyen. A ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig. Az idézet tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

zongorán nyolcszor hangozhat el.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

„A” tagozat

Hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom főtanszak

- A zenei korszakok felsorolása időrendben. A barokk korszak ideje, rövid általános jellemzése és zenei jellegzetességei.

- A barokk zeneszerzők felsorolása, a korszak vokális és hangszeres műfajai. Néhány hangszeres műfaj bemutatása részletesebben (pl. concerto, concerto grosso, szvit [táncok, táncpárok], fuga). Domenico Scarlatti és a barokk szonáta jellemzése. Két - a tanuló által ismert, meghallgatott - mű bemutatása (pl. Händel: Vízizene, Vivaldi: Négy évszak, Bach: A fuga művészete vagy a Wohltemperiertes Klavier kötetei). Egy vokális műfaj jellemzése (pl. Bach kantátái, a kantáták tételei).

- A bécsi klasszicizmus időszakának 3 jelentős és több kevésbé ismert, de fontos zeneszerzőjének felsorolása. A klasszikus zene általános jellemzése. A bécsi klasszika korszakának jellemzése a barokkal összehasonlítva. A bécsi klasszika műfajai és jellemző formái, a szonátaforma részei. Joseph Haydn életéről röviden, fontosabb művei; a szimfónia tételei; Haydn szimfóniáinak három korszaka egy-egy példán keresztül; a vonósnegyes hangszerei. W. A. Mozart műveinek jellemző műfajai egy-egy példával; két különböző műfajú művének részletes bemutatása.

ZENEELMÉLET

„A” tagozat

Hangszer és magánének főtanszak

- Négyszólamú példa számozott basszusának lejegyzése 4#, 4b előjegyzésig.

- Számozott basszus kidolgozása négy szólamban, szűk fekvésben.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Formatani elemzés kottakép után.

Zeneelmélet főtanterv

- Négyszólamú példa számozott basszusának lejegyzése 5#; 5b előjegyzésig.
- Számozott basszus kidolgozása négy szólamban, szűk fekvésben.
- Formatani elemzés kottakép után.

A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA: ALAPVIZSGA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer, magánének főtanterv

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/ barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), abból kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai, és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

B” tagozat

Hangszer, magánének főtanterv

- Egyszólamú dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 lehet; ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket; alterált hangokat és hangnemi kitérést, modulációt is.

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 4 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

„A” tagozat

Hangszer, magánének főtanterv

- Teszt, ami 15-20 általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladatot tartalmaz.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENEELMÉLET

„A” tagozat

Hangszer és magánének főtanszak

- Kadenciák és mintapéldák zongorázása a fő hármashangzatokkal és fordításaikkal.
- Zongorázás diktálás után fő hármashangzatokkal és fordításaikkal.
- Számozott basszus zongorázása négy szólamban, szűk fekvésben.
- Formatani elemzés kottakép után.

A GYAKORLATI VIZSGA TARTALMA: ALAPVIZSGA

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve kamarazene főtanszakon a tanult hangszerből kell tenni.

FURULYA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán- vagy altfurulyán (Kállay G.: Hangnemgyakorló, Paubon: Etűdök, Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész nehézségi szintjén).

- Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello: d-moll szonáta, Loeillet de Gant: Szonáták op. 1 és op. 3, Vivaldi: F-dúr szonáta RV 52, d-moll RV 36, Telemann: F-dúr szonáta, kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos, 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok nehézségi szintjén).

Az előadási darabot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólómű (Kállay G.: Hangnemgyakorló, V. Eyck: Variációk, Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára nehézségi szintjén).

- Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Telemann: C-dúr szonáta, Veracini: a-moll szonáta, Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén).

Az etűd és kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

FUVOLA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1-3. nehézségi szintjén).

- Egy barokk szonátatétel (Marcello: d-moll szonáta, Telemann: F-dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén).

- Egy előadási darab (Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén).

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Platonov: 30 etűd 1-10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1-5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1-4. nehézségi szintjén).

- Egy barokk szonáta-tételpár (Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén).

- Egy karakterdarab vagy kamaramű (Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén).

A kamaramű kivételével a vizsganyagot kotta nélkül kell játszani.

OBOA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab vagy technikai jellegű mű (Sellner: Etűdök, Snieczkovsky: Etűdök I., Hinke: Skálaetűdök, Wiedemann: 45 etűd nehézségi szintjén).

- Két előadási darab, amelyből az egyik lehet kamaramű is (Albinoni: B-dúr concerto III. t., Geminiani: e-moll szonáta: I-IV. t., Sosztakovics: Románc nehézségi szintjén).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsganyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Wiedemann: 45 etűd, Pietzsch: Schule für die Oboe, Braun: 18 caprice).

- Két előadási darab, amelyből az egyik lehet kamaramű is, pl. egy barokk mű lassú és gyors tétele, vagy egy barokk tétel és egy karakterdarab (Corelli: Barbirolli: F-dúr concerto, Händel: Ária és Rondinella, Telemann: c-moll szonáta, Albinoni: B-dúr concerto: II-III. t., Cimarosa: Oboaverseny III-IV. t., Head: Gavotte, Presto, Elégikus tánc, Lawson: Honeysuckle Reg, Vivaldi: C-dúr oboaverseny - kis C-dúr P.V. 44-F. VII. no. 4/1. t. nehézségi szintjén).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsganyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

KLARINÉT

„A” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinétetűdök 60-tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II: 13., 28. nehézségi szintjén).

- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is (Dancla: Románc [Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár 39.], Weber: Sonatina [Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár 44], Haydn: Szent Antal korál [200 év klarinétmuzikája] Barokk és klasszika, Mozart: Románc [Klarinétmuzika 10.], Weber: Vadászórus [Kis előadási darabok 19]; Ludwik Kurkiewicz I.: 57., 72., 74., Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 15., 69., 84., Balassa György-Berkes Kálmán: Klarinétiskola II.: 13., 27., 28., 30., 74. nehézségi szintjén).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsganyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinétetűdök 86-tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75.; Jean-Jean I: 2. nehézségi szintjén).

- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is (Bärmann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina, Mendelssohn: Dal szöveg nélkül, (Berkes: Előadási darabok klarinétra és zongorára II. kötetből a 9-es), Donizetti: Concertino II. tétel, Glinka: Vocalise, Tuček: B-dúr klarinétverseny II. tétel, Leopold Kozeluch: Esz-dúr Klarinétverseny II. tétel nehézségi szintjén; kamaraművek:

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Devienne: 6 duó, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 72., 86., Balassa György-Berkes Kálmán II.: 31., 40., 55., Kocsár Miklós: Ungaresca nehézségi szintjén).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab (Bach: 18 kis prelúdium 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok, Telemann: Kezdők zongoramuzsikája nehézségi szintjén).

- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, könnyebb variáció (Könnyű szonatinák, 15 könnyű szonáta, Szonatina album, Clementi: C Op. 36 Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina-gyűjtemény I-II. kötet nehézségi szintjén).

- Romantikus mű (Schumann: Emlékezés, Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás, Pacsirtadal, Schubert: Táncok, Keringők nehézségi szintjén).

- XX. századi mű (Bartók Béla: Mikrokozmosz III/84 Mulatság, 90 Oroszos 91-92, Kromatikus invenció IV/97 Nottumo, Kodály: Gyermektáncok 5-10 nehézségi szintjén).

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (J. S. Bach: 18 kis prelúdium 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók C, a, F nehézségi szintjén).

- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, variáció (15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, E Hob. XVI/13, D Hob. XVI/14, Mozart: 6 bécsi szonatina, Beethoven: Szonatinák, Grazuoli: G-dúr Szonáta nehézségi szintjén).

- Romantikus mű (Schumann: Fantáziatánc, Chopin: Keringők a, h, nehézségi szintjén).

- XX. századi mű (Bartók: Mikrokozmosz IV/100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V/128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok nehézségi szintjén).

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

HEGEDŰ

„A” tagozat

- Egy etűd (Dénes: V-VI. Hegedűiskola, vagy Dancla op. 68/2., 9., 14., vagy Dont op. 38, vagy Mazas: Études speciales op. 36.1/2., 8., 9. nehézségi szintjén).

- Két különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel, vagy szonáta-tétel (Beethoven: Menuett és Trió, Rameau: Gavotte, Dancla: Variációk-sorozat, Vivaldi: G-dúr koncert I. tétel, Seitz: D-dúr koncert I. tétel, Corelli: e-moll, A-dúr szonáta nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd.

= A játék technikai biztonságának felmérésére (Dont op. 68/12., 15., Mázas: Études speciales op. 36. I/2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. nehézségi szintjén).

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

= Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére (Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37, a könnyebbek szintjén).

- Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú-gyors) (Boyce: Matelotte, Járdányi: Magyar tánc. Wieniawski: Kuyawiak nehézségi szintjén).

- Egy koncert- vagy szonáta-tétel (Komarovszkij: A-dúr koncert I. tétel, Vivaldi: a-moll Koncert I. tétel Accolay: a-moll koncert, Seitz: g-moll koncert op. 12 no. 3 I. tétel, Dancla: Concert-solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A-dúr szonáta, Händel: E-dúr Szonáta nehézségi szintjén).

A vizsganyagot kotta nélkül kell játszani.

MAGÁNÉNEK

„A” tagozat

- Egy népdalfeldolgozás (Farkas Ferenc: Béres legény..., Molnár-Kern: Szól a kakas már..., Zöld erdőben, zöld mezőben... népdalfeldolgozások, ill. a Százszínű csokor c. kötet dalai: Pierlala, francia népdal, Vira, portugál népdal nehézségi szintjén).

- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, esetleg ária (A dal mesterei I-II. kötet: Scarlatti: Meddig tart e kínos élet, Caldara: Fényben fürdik a táj, Morley: Leány és legény, Haydn: Az elhagyott, Beethoven: Szeretlek nehézségi szintjén).

- Egy romantikus dal (Schubert: A vadrózsa, Jókedv, Könnyzáró, Schumann: Az árva, Az elhagyott lányka, Zöld hímes rét, Mendelssohn: A dalnak lenge szárnyán, Szívek, ha végül válnak, Viszontlátásra, Aratódal, ill. A dal mesterei II-III. kötet dalainak nehézségi szintjén).

A műveket lehetőleg kotta nélkül kell énekelni.

„B” tagozat

- Egy dal Kodály: A magyar népzene sorozatból (Kocsi szekér, kocsi szán..., Ludaim, ludaim, Bárcsak engem valaki megkérne... nehézségi szintjén).

- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, vagy ária (Caldara: Szívem szép álma; Carissimi: Így élni nem tudok; Händel: Jöjj és járjad; Ó, jaj, vajon csak emlék; Pergolesi: Nina; Beethoven: Rózsalánc; Mozart: Barbarina áriája a Figaro házassága c. operából, illetve A dal mesterei: IV., V., VII/a kötetek dalai nehézségi szintjén).

- Egy romantikus dal (Csajkovszkij: Csak az, ki vágyban ég; Egy szót sem, ó, kérlek; Áldás; Brahms: Útban a kedveshez; Vasárnap; Kárbaveszett szerenád, Wolf: Harmatos reggel, illetve A dal mesterei VII/c, Énekiskola III., Csajkovszkij: Dalok és románcok darabjai nehézségi szintjén).

- Egy XX. századi szerző dala (Farkas: Gitárdalok, Kósa: Veronika dala; Gyermekdalok).

A műveket kotta nélkül kell énekelni.

AZ ÍRÁSBELI VIZSGA TARTALMA: ZÁRÓVIZSGA

SZOLFÉZS

„B” tagozat

Hangszer, kamarazene főtanszak

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. A dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

- Periódus terjedelmű kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatokat. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA: ZÁRÓVIZSGA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer, kamarazene főtanszak

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

B” tagozat

Hangszer, kamarazene főtanszak

- Periódusnyi dallam lapról éneklése - rövid átnézés után - szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 6 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

„A” tagozat

Hangszer, kamarazene főtanszak

- Teszt, ami 10-15 egyszerű, általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENEELMÉLET

„A” tagozat

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Hangszer, kamarazene főtanszak

Mintapéldák zongorázása 5#, 5b-ig amelyekben szerepel

- váltódomináns,
- késleltetések,
- mollbéli akkordok dúrban,
- bőszeptes hangzatok,
- könnyebb modulációk,
- formatani elemzés a négy év anyagából.

A GYAKORLATI VIZSGA TARTALMA: ZÁRÓVIZSGA

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

FURULYA

„A” tagozat

- Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab (Paubon: Études Melodiques 1., 7., Brüggen: Etüdek, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke, Winterfeld: Technische Studien, Telemann: Fantáziák, Eyck: Dér Fluyten Lust-hof I-III. nehézségi szintjén).

- Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny) és egy korabarokk, vagy XX. századi mű, vagy tétel (Telemann: f-moll szonáta, d-moll szonáta, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., Vivaldi: G-dúr concerto, Dornel: Sonate op. 3 no.7, 3 altfurulyára nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etüd vagy szólódarab (Brüggen: 1., Quantz: Solos 1-5./Baroque Solo Book, Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III., G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c-moll nehézségi szintjén).

- Egy teljes szonáta vagy concerto és 1 korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amelyből 1 lehet kamaramű (Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g-moll szonáta (V.), Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, Vivaldi: a-moll piccoloverseny RV445 nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etüd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

FUVOLA

„A” tagozat

- Egy etüd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Bántai: Fuvolaetüdek III. kötet, vagy Köhler: Etüdek op. 33 no. II. kötet valamelyik darabja nehézségi szintjén).

- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Marcello, Veracini, Telemann műveinek nehézségi szintjén).

- Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű vagy kamaramű (Fauré, Doppler, Mező Imre, Szervánszky Endre műveiből).

A vizsgaanyagot az etüd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etüd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Köhler: Etüdek op. 33 no. III. 1-5., Andersen: 24 etüd fuvolára/1.; Hangversenyetüdek fuvolára c. gyűjtemény valamelyik darabja nehézségi szintjén).

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Händel: Hat szonáta, egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén).
 - Egy XX. századi mű (Farkas: Bihari román táncok nehézségi szintjén).
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

OBOA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab vagy technikai jellegű mű (Ferling: 48 etűd, Nazarov: 27 etűd oboára, Lamotte: 18 etűd, Schmidt: I-II., Luft: 24 etűd oboára, Kerényi Sándor: 22 etűd oboára nehézségi szintjén).

- Egy barokk szonáta, vagy koncert-tételpár, vagy
- Egy karakterdarab, vagy 1 kamarazenei mű.

Javasolt előadási darabok: Donizetti: Szonáta, Telemann: a-moll szonáta, Telemann: g-moll szonáta, Vivaldi: d-moll concerto, Vivaldi: a-moll concerto, Marcello: d-moll concerto, Bartók: Három csíkmegyei népdal, Gaál: Szonatina, Rösler-Rosetti: F-dúr concerto I., Nielsen: Románc és Humoreszk, Glinka: Ária és Rondo, Cimarosa: c-moll oboaverseny I-II.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A javasolt vizsgaanyag megegyezik az „A” tagozat anyagával, kiegészítve a következőkkel. Ferling: 18 gyakorlat, Paessler: 6 capriccio, Schumann: 3 románc, Bellini: Concertino, Dubois: Középkori ballada, Bozza: Conte pastorale, Haydn: C-dúr oboaverseny, Webber: Concertino, Hummel: Bevezetés, Téma és variációk, Ránki: Don Quijote y Dulcinea, Händel: c-moll szonáta, Händel: g-moll szonáta, Hindemith: Szonáta.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

KLARINÉT

„A” tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű (Klosé: Karakterisztikus etűdök, Jean-Jean: Etűdök I. nehézségi szintjén);

- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű (Wagner: Adagio, Barat: Szláv dal, Donizetti: Concertino I-II. tétel, Niels Gade: Fantáziadarab op. 43., Bartók: Három csíkmegyei népdal, Draskóczy: Korondi táncok; kamaraművek: Pranzer: 3 duó concertante, Pleyel: Duók: I-II., Devienne: Concertino 2 klarinéttra és zongorára nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű (Klosé: Napi gyakorlatok, Klosé Karakterisztikus etűdök, Jean-Jean: Etűdök II. nehézségi szintjén).

- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű (Danzi: Szonáta, Stamitz: Esz-dúr koncert, Weiner: Csúrdöngölő, Dimler: B-dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33; kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I-II., Pranzer: 3 duó concertante nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab, vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció (nehézségi szint: Händel: Könnyű zongora darabok Schaconne, Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, Bach: Francia szvit G táncjátékok).

- Klasszikus szonáta-tétel (Beethoven: Szonáta G Op. 49 no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79.; rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 nehézségi szintjén).

- Romantikus mű (Schumann: Kinderszenen, Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 nehézségi szintjén).

- XX. századi mű (Bartók: Mikrokozmosz IV/102 Felhangok, V/130 Falusi tréfa nehézségi szintjén).

A kamaramű kivételével a vizsganyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Egy barokk mű: többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció, Francia szvit, Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A-dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén).

- Egy klasszikus szonáta-tétel (Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19, Mozart: C-dúr szonáta KV. 309 nehézségi szintjén).

- Romantikus mű (Liszt-Zempléni: Etűd 2 a, Liszt: Consolation Desz nehézségi szintjén).

- XX. századi mű (Bartók: Szonatina, Mikrokozmosz VI/Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque E nehézségi szintjén).

A kamaramű kivételével a vizsganyagot kotta nélkül kell játszani.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÉRTEKELÉSE

1. A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Fúvóhangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Billentyűs hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,

- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség
- állóképesség.

Vonóshangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Magánének

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes légzés, testtartás,
- intonáció,
- helyes ritmus és tempó,
- zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség,
- előadásmód, tartalmi érzékenység,
- technikai és művészi megvalósítás,
- hangszínek iránti differenciáló képesség,
- szép, érthető szövegmondás.

2. Az írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

Szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
 - fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
 - dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

3. A szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

Szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

KÉPZŐ-ÉS IPARMŰVÉSZET MŰVÉSZETI ALAP VIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálni lehet a tanuló felkészültsége és tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgozhatja.

A vizsga tantárgyai:

- rajz-festés-mintázás
- műhelygyakorlat

A fentiekben felül szabadon választható vizsgatárgy:

- művészettörténet,
- népművészet

A szabadon választható vizsgatárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.

A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható rajz-festés-mintázás tantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső eredmény meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga-tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, ábrázoló, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása.

A feladatmegoldás tükrözze a tanuló látványmegfigyelő, értelmező, megjelenítő, elemző, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező, alkotó készségét, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetéről, szobrászatról -, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét, a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét.

A rajz festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott alkotás.

A dokumentáció szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok...). A tanuló által benyújtott alkotás a feladatra adott megoldás vagy megoldások.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan készített tanulmány.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott eszközökkel (grafikai, festészeti vagy plasztikai eljárásokkal) készített tanulmány témája lehet:

- természetes forma,
- mesterséges forma,
- forma és mozgás,
- forma, tér, szerkezet.

3. A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség
- tervező, feladatmegoldó készség,
- kreativitás,
- manuális készség.

A GRAFIKA MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹³ max. 90 perc

Grafika műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- grafikakészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló grafikuművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, az egyedi és a sokszorosított grafikatechnikai lehetőségekről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló grafikai technikákban elért jártasságát, tudását.

A grafika műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész grafikai alkotás.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult grafikai technikák bármelyikének alkalmazásával megvalósított grafikai alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai vagy tervezőgrafikai feladat (meghívó, bélyeg...),
- versillusztráció,
- természeti forma tanulmánya, átírása.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulóknak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített grafikai alkotás.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervvázlat alapján megvalósított egyedi rajz vagy sokszorosításra alkalmas technikával elkészített grafikai alkotás, amely lehet:

- exlibris,
- embléma,
- piktogram,
- illusztráció,
- mintatervezés különböző felületek, faktúrák alapján.

3. A vizsga értékelése

A grafika műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, tervezői készség,
- tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- alapvető anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- egyedi és sokszorosított grafikatechnikai ismeret,
- színelméleti alapismeretek,
- a kész munka összehatása.

A FESTÉSZET MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹⁵ max. 90 perc

Festészet műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- képtárgykészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló festőművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, képépítési szabályairól, szintani alapjairól megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló festészeti technikákban elért jártasságát, tudását.

A festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész festészeti alkotás vagy alkotássorozat.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult festészeti technikák bármelyikének alkalmazásával elkészített festészeti alkotás, amely lehet:

- belső tér egy részletének feldolgozása,
- külső tér egy részletének feldolgozása,
- irodalmi mű illusztrációja,
- emberi, társadalmi vagy művészeti problémára adott válasz,
- érzelmi hangulatot kifejező önarcképsorozat,
- figurális ábrázolás a színek érzelmi hatásainak felhasználásával

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- díszletterv.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített festészeti alkotás.

A festészeti vizsgatárgy az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott színes kompozíció, amely lehet:

- különböző karakterű tárgyak csendéletszerű beállítása,
- a belső tér egy részletének ábrázolása,
- portré vagy önarckép,
- képző- vagy iparművészeti, esetleg irodalmi vagy zenei mű személyes átírása, stílus tanulmány.

3. A vizsga értékelése

A festészet műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, tervezői képesség,
- képépítés, kompozíció,
- kifejezőerő, hangulati hatás,
- tartalomhoz illő technika megválasztása,
- a festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazásának (telítettség, lokál és valór színek, kontrasztok, fény-árnyék-szín összefüggései) szintje,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- a kész munka összhatása.

Művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei a 2011-ben bevezetésre került felmenő rendszer tanterve szerint

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy Szolfézs „A” és „B” tagozat, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): tanult hangszer

Záróvizsga tantárgyai

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet - zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet - zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy Szolfézs, zeneelmélet és zeneirodalom-zenetörténet főtárgy („A” tagozat): a tanult hangszer

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak Gyakorlati vizsga „A” tagozat minimum 10 perc „B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Alapvizsga követelményei: furulya

Művészeti alapvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Furulya főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán-vagy altfurulyán; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB14071), Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén.

- Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták (EMB13476-7), Loeillet de Gant: Szonáták, op. 1 és op. 3 (EMB 13160-3), Vivaldi: F-dúr szonáta RV 52, d-moll RV 36 (Ricordi Nrl 3322300), Telemann: F-dúr szonáta (EMB 13542), kamaraművek:

Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok (EMB 14283) nehézségi szintjén. A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani

B” tagozat

- Egy etűd vagy szólómű; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB 14071), J.v.Eyck: Der Fluyten Lust-hof - Variációk (Amadeus), Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára (Hofmeister) nehézségi szintjén.

- Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Telemann: C-dúr szonáta (EMB 13542), Veracini: a-moll szonáta (Peters), Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,

- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A művészeti záróvizsga követelménye: Furulya

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Furulya főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab; Brügger: Etűdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke (Schott), Winterfeld: Technische Studien, (Hofmeister), Telemann: Fantáziák (Bärenreiter), Eyck: Der Fluyten Lust-hof I-III. (Amadeus) nehézségi szintjén.

- Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny).

- Egy korabarokk, vagy XX. századi illetve kortárs mű, vagy tétel; Telemann: vagy Händel szonáták, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., (Bärenreiter), nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab; Brügger: 1., Quantz: Solos 1-5. (Baroque Solo Book), Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III. (Amadeus), G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c-moll (Bärenreiter), nehézségi szintjén.

- Egy teljes szonáta vagy concerto.

- Egy korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amely lehet kamaramű; Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g-moll szonáta (V.) (EMB 13405, Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő hangolású és minőségű hangszerek.

Egy billentyűs hangszer.

Egész alakot visszaadó tükör.

Két vagy több állítható magasságú kottaállvány.

Metronóm.

Művészeti alapvizsga követelményei: fuvola

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama Fuvola főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1-3. nehézségi szintjén).

- Egy barokk szonátatétel; Marcello: d-moll szonáta, Telemann: F-dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén.

- Egy előadási darab; Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Platonov: 30 etűd 1-10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1-5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1-4. nehézségi szintjén.

- Egy barokk szonáta tételpár; Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén.

- Egy karakterdarab vagy kamaramű; Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén. A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,

- technikai felkészültség,

- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

- hangképzés,

- intonáció,

- hangszerkezelés,

- artikulációkés díszítések alkalmazása,

- helyes ritmus és tempó,

- előadásmód,

- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

- memória,

- alkalmazkodóképesség,

- állóképesség.

A művészeti záróvizsga követelményei: fuvola

A vizsga részei

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Fuvola főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet (EMB 8593, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet (EMB 8514) nehézségi szintjén.

- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Marcello: a-moll szonáta, (EMB 12534), Telemann: C-dúr szonáta (EMB 13535), Händel: F-dúr szonáta nehézségi szintjén.

- Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű; Fauré: Siciliano (EMB 7583), Doppler: Berceuse (EMB 12350), Mező Imre: Szvit (EMB 3358), Szervánszky Endre: Szonatina (EMB 1372) nehézségi szintjén.

A vizsganyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1-5., (EMB 8514) Andersen: 24 etűd fuvolára/1. (EMB 8520); Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény (EMB 12652) nehézségi szintjén.

- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Händel: Hat szonáta (EMB 13404), egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén.

- Egy XX. századi mű; Farkas: Bihari román táncok (EMB 958) nehézségi szintjén. A vizsganyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

- Jó minőségű és állapotú, lehetőség szerint sima fejrésszel ellátott tanuló-hangszerek.
- Jól hangolt zongora, vagy pianínó.
- Legalább 2 db állítható magasságú kottaállvány.
- Teljes alakot visszaadó tükör.
- Metronóm.

A művészeti alapvizsga követelményei: oboa

Művészeti alapvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Oboa főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd; Sellner: Etűdök (EMB 12002), Pusecsnyikov (Musica Rara), Snieczkovsky: Etűdök I. (PWM 6209), Hinke: Skálaetűdök (Peters), Degen (Supraphon), Beekum (HU 3795), Munia: 33 etűd, Munia-Lénárd: 44 válogatott etűd, (Eötvös József Könyvkiadó), valamint a Wiedemann: 45 etűd (Breitkopf) nehézségi szintjén.

- Két előadási darab, amelyből az egyik lehet kamaramű is; Corelli-Barbirolli: F-dúr concerto (Boosey&Hawkes), Händel: Ária és Rondinella (EMB 6925), Geminiani: e-moll szonáta, Sosztakovics: Románc nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd; Hinke: Skálaetűdök (Peters), Degen (Supraphon), Pusecsnyikov (Musica Rara), Snieczkovsky I-II (PWM 6209), Beekum (HU 3795), Munia: 33 etűd, Munia-Lénárd: 44 válogatott etűd, (Eötvös József Könyvkiadó), a Wiedemann: 45 etűd (Breitkopf) nehézségi szintjén

Két előadási darab, amelyből az egyik lehet kamaramű is, pl. egy barokk mű lassú és gyors tétele, vagy egy barokk tétel és egy karakterdarab; Corelli: Barbirolli: F-dúr concerto, Händel: Ária és Rondinella (EMB 6925), Telemann: c-moll szonáta, Albinoni: B-dúr concerto: II-III. t., Cimarosa: Oboaverseny, Head: Gavotte, Presto, Elégikus tánc, Vivaldi: C-dúr oboaverseny - kis C-dúr P.V. 44-F. VII. no. 4/1. t. (EMB 5659) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A művészeti záróvizsga követelményei: oboa

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Oboa főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab vagy technikai jellegű mű; Ferling: 48 etűd (Hofmeister, Universall), Nazarov: 27 etűd oboára, Lamotte: 18 etűd, Schmidt: I-II., Luft: 24 etűd oboára (Peters), Kerényi Sándor: 22 etűd (Flaccus) oboára nehézségi szintjén.

- Egy barokk szonáta, vagy koncert-tételpár, vagy egy karakterdarab és egy kamarazenei mű; Donizetti: Szonáta, Telemann: a-moll szonáta (Leduc), Telemann: g-moll szonáta (Breitkopf), Vivaldi: d-moll concerto, Vivaldi: a-moll concerto (EMB 7060), Marcello: d-moll concerto, Bartók: Három csíkmegyei népdal (EMB 2467), Gaál: Szonatina, Rösler-Rosetti: F-dúr concerto I., Nielsen: Románc és Humoreszk, Glinka: Ária és Rondo, Cimarosa: Oboaverseny (Boosey& Hawkes) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab vagy technikai jellegű mű; Ferling: 48 etűd (Hofmeister, Universall), Nazarov: 27 etűd oboára, Lamotte: 18 etűd, Schmidt: I-II., Luft: 24 etűd oboára (Peters), Kerényi Sándor: 22 etűd (Flaccus) Ferling: 18 gyakorlat, Paessler: 6 capriccio, oboára nehézségi szintjén.

- Egy barokk szonáta, vagy koncert-tétel pár, vagy egy karakterdarab és egy kamarazenei mű; Schumann: 3 románc (EMB 12841), Bellini: Concertino, Dubois: Középkori ballada (Leduc), Bozza: Conte pastorale (Leduc), Haydn: C-dúr oboaverseny (Breitkopf), Weber: Concertino, Hummel: Bevezetés, Téma és variációk, Ránki: Don Quijote et Dulcinea (EMB 3490), Händel: c-moll szonáta (Leduc), Händel: g-moll szonáta (Peters, Leduc), Hindemith: Szonáta nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Jó minőségű és állapotú tanulohangszerek.
Kész nád (havonta, tanulónként 1 db).
Jól hangolt zongora.
Legalább 2 db állítható magasságú kottaállvány.
Teljes alakot visszaadó tükör.
Metronóm.

A művészeti alapvizsga követelményei: klarinét

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A tantárgya és időtartama

Klarinét főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 60-tól (EMB14300), Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II: 13., 28. (EMB13291) nehézségi szintjén.

- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Dancla: Románc (Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár 39 EMB14406.), Weber: Sonatina Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár44 (EMB14406), Haydn: Szent Antal korál (200 év klarinétmuzsikája- Barokk- EMB 13971) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 86-tól, (EMB 14300) Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75. (EMB 13291); Jean-Jean I: 2. nehézségi szintjén.

- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Báermann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina (EMB 8291), Mendelssohn: Dal szöveg nélkül (Berkes: Előadási darabok klarinétra és zongorára II. kötetből a 9-es EMB 13972), Donizetti: Concertino II. tétel (Peters 8206), Kocsár Miklós: Ungaresca (EMB 5991) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A művészeti záróvizsga követelményei: oboa

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Klarinét főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc 05963), Jean-Jean: Etűdök I. (Leduc) nehézségi szintjén;

- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Wagner: Adagio, Barát: Szláv dal, Donizetti: Concertino I-II. tétel (Peters), Niels Gade: Fantáziadarab op. 43., Draskóczy: Korondi táncok (EMB 12064); kamaraművek: Pleyel: Duók: I-II., Devienne: Concertino 2 klarinétára és zongorára (EMB 8687) Stamitz: Kettősverseny (EMB 6046) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc), Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc), Jean-Jean: Etűdök I. (Leduc) nehézségi szintjén.

- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Danzi: Szonáta, Stamitz: Esz-dúr koncert (Leduc), Weiner: Csördögölő (EMB 8292), Dimler: B-dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33 (Peters); kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I-II. nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő minőségű hangszerek, fúvókák.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Havonta és fejenként egy nád.
Megfelelően hangolt zongora vagy pianínó.
Teljes alakot visszaadó tükör.
Metronóm.

Művészeti alapvizsga követelmények: zongora

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy „A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab; Bach: 18 kis prelúdium (EMB1879) 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok (EMB 4250, EMB 6990, EMB 6991, EMB 4321, EMB 13165), Telemann: Kezdők zongoramuzsikája (EMB 13452) nehézségi szintjén.

- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, könnyebb variáció; Könnnyű szonatinák (EMB 2719), 15 könnyű szonáta, Szonatina album (EMB 1280), Clementi: C Op. 36 (Ricordi) Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, (Universal) Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina-gyűjtemény (EMB 14412) nehézségi szintjén.

- Romantikus mű; Schumann: Emlékezés (EMB 13543 kötetben), Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás (EMB 6715 kötetben), Pacsirtadal (EMB 6715 kötetben), Schubert: Táncok (EMB 13212), Keringők (EMB 7355) nehézségi szintjén.

- XX. századi mű; Bartók Béla: Mikrokozmosz III. 84 Mulatság, 90 Oroszos 91-92, Kromatikus invenció IV/97 Notturmo, Kodály: Gyermektáncok (Boosey & Hawkes) 5-10 nehézségi szintjén.

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen. A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel; J.S. Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók (EMB 6912) C, a, F nehézségi szintjén.

- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, variáció; 15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, (Universal) E Hob. XVI/13, (EMB 3658 kötetben) D Hob. XVI/14, (Universal) Mozart: 6 bécsi szonatina (EMB 2395), Beethoven: Szonatinák (EMB 8648), Grazioli: G-dúr Szonáta nehézségi szintjén.

- Romantikus mű; Schumann: Fantáziatánc (Peters), Chopin: Keringők (EMB 6787) a, h, nehézségi szintjén.

- XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V 128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok (EMB 8377, EMB 8378, EMB 8379) nehézségi szintjén.

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab. A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A művészeti záróvizsga követelményei: zongora

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A négy stíusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció; Händel: Könnyű zongoradarabok Chaconne (EMB 6991 kötetben), Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, (EMB 7817 kötetben) Bach: Francia szvit (EMB 7190) tánctételek nehézségi szintjén.

- Klasszikus szonáta-tétel; Beethoven: Szonáta G Op. 49 (EMB 8152) no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79. (Schott); rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 (Peters) nehézségi szintjén.

- Romantikus mű; Schumann: Kinderszenen (EMB 7146), Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül (EMB 7354) 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 (EMB 6877 kötetben, PWM kötetben) nehézségi szintjén.

- XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 102 Felhangok, V.130 Falusi tréfa nehézségi szintjén. A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Egy barokk mű; többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit-tétel; J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció (EMB 6913), Francia szvit (EMB 7190) Esz Allemande

Egy barokk mű; többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit-tétel; J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció (EMB 6913), Francia szvit (EMB 7190) Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A-dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Egy klasszikus szonáta-tétel; Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19 (Peters), Mozart: C-dúr szonáta KV. 309 (EMB 3996 kötetben, EMB 3997 kötetben, Peters kötetben) nehézségi szintjén.

- Romantikus mű; Liszt-Zempléni: Etűd (EMB 766) 2 a, Liszt: Consolation (EMB 12697) Desz nehézségi szintjén.

- XX. századi mű; Bartók: Szonatina (EMB 117), Mikrokozmosz VI (EMB 130) Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque (EMB 6029) E nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű zongora vagy pianínó.

2 darab változtatható magasságú zongoraszék, 2 darab különböző magasságú zsámoly.
Metronóm.

Művészeti alapvizsga követelményei:hegedű

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hegedű főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd; Dénes: V-VI. Hegedűiskola (EMB 7111), vagy Dancla op. 68 (EMB 7918) 2., 9., 14., vagy Dont op. 38 (EMB 2214, EMB 2215, EMB 2216), vagy Mazas: Études speciales op. 36.1 (EMB 2244) 2., 8., 9. nehézségi szintjén.

- Két különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel, vagy szonáta-tétel; Beethoven: Menuett (PWM) és Trió (Peters), Rameau: Gavotte (EMB 4535 kötetben), Dancla: Variációk-sorozat, Vivaldi: G-dúr koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel, Seitz: D-dúr koncert (Peters) I. tétel, Corelli: e-moll, A-dúr szonáta (EMB 12050 kötetben, EMB 12051 kötetben, EMB 12265 kötetben) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

„B” tagozat

- Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd, a játék technikai biztonságának felmérésére; Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études speciales op. 36. I (EMB 2244) 2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. (EMB 2245) nehézségi szintjén.

- Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére; Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), a könnyebbek szintjén.

- Egy előadási darab vagy barokk szonáta tétel-pár (lassú-gyors); Boyce: Matelotte (EMB 2751 kötetben), Járdányi: Magyar tánc (EMB 3236). Wieniawski: Kuyawiak (EMB 8001) nehézségi szintjén.

- Egy koncert- vagy szonáta-tétel; Komarovszkij: A-dúr koncert (Peters) I. tétel, Vivaldi: a-moll Koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel Accolay: a-moll koncert (PWM), Seitz: g-moll koncert op. 12 no. 3 (PWM, Music Sales) I. tétel, Dancla: Concert-solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A-dúr szonáta, Händel: E-dúr Szonáta (EMB 12309) nehézségi szintjén.

A vizsganyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Művészeti alapvizsga követelményei: magánének

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Magánének főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy népdalfeldolgozás; Farkas Ferenc: Béres legény... (EMB 1502 kötetben), Molnár-Kern: Szól a kakas már... (EMB 2251 kötetben), Zöld erdőben, zöld mezőben... (EMB 2251 kötetben) népdalfeldolgozások, ill. a Százszínű csokor c. kötet (EMB 5040) dalai: Pierlala, francia népdal, Vira, portugál népdal nehézségi szintjén.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, esetleg ária; A dal mesterei I. II. (EMB 1751, 2110) kötet: Scarlatti: Meddig tart e kínos élet (EMB 1751 kötetben), Caldara: Fényben fürdik a táj (EMB 1751 kötetben), Morley: Leány és legény (EMB 1751 kötetben) Haydn: Az elhagyott (EMB 1751 kötetben), Beethoven: Szeretlek (EMB 2110 kötetben) nehézségi szintje).

- Egy romantikus dal; Schubert: A vadrózsa (EMB 2110 kötetben), Jókodv (EMB 2110 kötetben), Könnyzáró (EMB 2110 kötetben), Schumann: Az árva (EMB 2262 kötetben), Az elhagyott lányka (EMB 2262 kötetben), Zöld hímes rét (EMB 2262 kötetben), Mendelssohn: A dalnak lenge szárnyán (EMB 2110 kötetben), Szívek, ha végül válnak (EMB 2110 kötetben), Viszontlátásra (EMB 2110 kötetben), Aratódal (EMB 2110 kötetben), ill. A dal mesterei II. III. (EMB 2110, 2262). kötet dalainak nehézségi szintjén.

A műveket lehetőleg kotta nélkül kell énekelni.

B” tagozat

- Egy dal Kodály: A magyar népzene (Universal) sorozatból; (Kocsi szekér, kocsi szán..., Ludaim, ludaim, Bárcsak engem valaki megkérne... nehézségi szintjén.

- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, vagy ária; Caldara: Szívem szép álma (EMB 2909 kötetben); Carissimi: Így élni nem tudok (EMB 2909 kötetben); Händel: Jöjj és járjad (EMB 2909 kötetben); Ó, jaj, vajon csak emlék (EMB 3118 kötetben); Pergolesi: Nina (EMB 2909 kötetben); Beethoven: Rózsalánc (EMB 4470 kötetben); Mozart: Barbarina áriája a Figaro házassága c. operából, illetve A dal mesterei: IV (EMB 2909), V (EMB 3118), VII/a (EMB 4470) kötetek dalai nehézségi szintjén.

- Egy romantikus dal; Csajkovszkij: Csak az, ki vágyban ég (EMB 5378 kötetben); Egy szót sem, ó, kérlek (EMB 5378 kötetben); Áldás; Brahms: Útban a kedveshez (EMB 2262 kötetben); Vasárnap (EMB 4472 kötetben); Kárbavesztett szerenád (EMB 4472 kötetben), Wolf: Harmatos reggel (EMB 2262 kötetben), illetve A dal mesterei VII/c (EMB 4472), Énekiskola III (EMB 12288), Csajkovszkij: Dalok (Peters) és románcok (EMB 5378) darabjai nehézségi szintjén.

- Egy XX. századi szerző dala; Farkas: Gitárdalok (EMB 12897), Kósa: Veronika dala; Gyermekdalok (EMB 12508) nehézségi szintjén.

A műveket kotta nélkül kell énekelni.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes légzés, testtartás,
- intonáció,
- helyes ritmus és tempó,
- zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség,
- előadásmód, tartalmi érzékenység,
- technikai és művészi megvalósítás,
- hangszínek iránti differenciáló képesség,
- szép, érthető szövegmondás.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jól felhangolt zongora vagy pianínó.

Metronóm.

Teljes alakot visszaadó tükör.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Művészeti alapvizsga követelményei: kamarazene

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kamarazene főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

Két különböző stílusú és karakterű kamaramű vagy tétel koncertszerű bemutatása; Máriássy-Varasdy-Zilcz: Bevezetés a társas zenélés gyakorlatába I-II. (EMB), W. A. Mozart: Kürtduók (EMB), Kratochvíl, J. K. Triók (Supraphon), Máriássy I. R. Reneszánsz művek (EMB 6974) Németalföldi mesterek művei három vagy négy hangszerre (Czidra L.) (EMB 8367 EMB 8368), Táncok és kontratáncok (Bali János szerk.) EMB 14160, Kamaraének-mesterei (EMB 14058/A) nehézségi szintjén.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- technikai felkészültség,
- állóképesség,
- hangképzés,
- intonáció,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- speciális technikai elemek alkalmazása,
- árnyalt dinamikák alkalmazása,
- változó tempók önállóan és együttesben,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- előadásmód,
- alkalmazkodóképesség,
- szép, érthető szövegmondás (vokális kamarazene)

Művészeti záróvizsga követelményei: kamarazene

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kamarazene főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

Két különböző stílusú és karakterű kamaramű koncertszerű bemutatása. A játszott művek tükrözzék a 6. évfolyamon elvárható nehézségi szintet; Devienne, F. Triók Op. 21, Buxtehude: Laude Sion - kantáta, Gabrielli: Five Ricercar, Mihály A.: Kis toronyzene,

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Scheidt, Brass quintets I-II, Locatelli Triószonáták Op.5, Haydn Divertimentók, Mozart Négykezes szonáták, Brahms: Waltzer, Kerényi: Társasének nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehet kottából játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- technikai felkészültség,
- állóképesség,
- hangképzés,
- intonáció,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- speciális technikai elemek alkalmazása, árnyalt dinamikák alkalmazása,
- változó tempók önállóan és együttesben,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- előadásmód,
- alkalmazkodóképesség,
- szép, érthető szövegmondás (vokális kamarazene).

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A tanulandó művek stílusának, műfajának megfelelő, jól hangolt billentyűs hangszer (zongora, csembaló, spinét, esetleg elektromos hangszer).

Kottaállványok.

Hangológép.

Metronóm.

Képzőművészeti tanszak A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.

Az alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga vizsgatantárgyak

- Műhelygyakorlat
- Vizuális alkotó gyakorlat

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A művészeti alapvizsga követelményei: vizuális alkotó gyakorlat

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: Vizuális alkotó gyakorlat

- vizsgamunka bemutatása 15 perc
- helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással megvalósított - tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgyegyüttes,
- festészeti, grafikai alkotás-sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

A művészeti alapvizsga követelményei: grafika és festészet alapjai

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

A grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással megvalósított - tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából. Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átirás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlattevé - sorozat.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

Az összevont osztályok működése a csoportos képzés esetén

A kis létszámú évfolyamok miatt szükséges, hogy csoportokat vonjunk össze szolfézs, zeneirodalom és képzőművészeti tárgyaknál. Az alapfokú művészeti iskolában legalább kettő, legfeljebb négy iskolai évfolyam tanulóiából alkotható egy osztály.

Alapfokú művészeti iskolában zeneművészeti ágon a létszám minimum 6, maximum 15 fő.

Alapfokú művészeti iskolában egyéb művészeti ágon a létszám minimum 8, maximum 20 fő.

Zeneművészeti ágon az előképző évfolyamokat vonjuk össze. Alapfokon pedig a létszám határozza meg a csoport összevonások számát. Ilyen csoportokban a tanár a differenciálás elvét tudja alkalmazni, hogy minden évfolyam tudjon haladni a kijelölt anyaggal.

Képzőművészeti ágon az elképző évfolyamok alkotnak egy csoportot, hiszen nekik heti két órájuk van csak. Az alapfokon az 1-3. és a 4-6. évfolyamot célszerű egy csoporttá alakítani.

Minden csoport összevonásnál figyelni kell arra, hogy melyik évfolyam melyik tantervhez tartozik, hiszen a tanszak elnevezés sem ugyanaz a kétféle tantervnél.

Csoportalakításnál igyekszünk figyelni a hátrányos helyzetű tanulók létszámát is megteremtve az esélyegyenlőséget minden tanuló számára.

Napközi és tanulószobai foglalkozás az alapfokú művészeti képzésben nincs. Otthoni felkészülés a zeneművészeti ágon van, hangszeres gyakorlás elvárt ideje napi fél óra.

Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú
Művészeti Iskola – Pedagógiai Program

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHYAGÁSA

A pedagógiai programot a **diákönkormányzat** 2025. augusztus 27-én tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. augusztus 27.

Edina Ágnes Kőrösi
.....
Diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot az **alkalmazotti közösség** 2025. augusztus 25-én tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. augusztus 25.

Fekete János
.....
Kovács Katalin
.....

A pedagógiai programot a szülői közösség a 2025. augusztus 29-én tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. augusztus 29

Varga Judit
.....
szülő
Dobóczy Judit
.....
szülő

A pedagógiai programot a nevelőtestület a 2025. augusztus 29-én tartott ülésén elfogadta, az intézmény igazgatója jóváhagyta.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. augusztus 29.

Balogh Csilla
.....
pedagógus
Máté János
.....
pedagógus
Judit
.....
igazgató

